

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

ZAKON O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Pravila varstva konkurence so ena od temeljnih značilnosti notranjega trga. Če pride do izkrivljanja konkurence, ni mogoče uresničiti celotnega potenciala notranjega trga in ustvariti pravih pogojev za trajnostno gospodarsko rast.

Države članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice) so poleg Evropske komisije ključni akterji pri izvajanju pravil konkurence Evropske unije. Nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence v državah članicah, so z Uredbo Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003) pooblašteni, da vzporedno z Evropsko komisijo uporabljajo pravila varstva konkurence Evropske unije za sporazume ali ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami. Evropska komisija in nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence držav članic, že od leta 2004 izvajajo pravila konkurence Evropske unije v okviru Evropske mreže za konkurenco.

V svobodnem tržnem gospodarstvu medsebojna povezanost ponudbe in povpraševanja določa, katere izdelke in storitve se izmenjuje ter po kakšni ceni in kakovosti. V konkurenčnem okolju lahko kupci izbirajo med blagom ali storitvami različnih dobaviteljev. Zato si podjetja prizadevajo ponuditi svoje blago ali storitve po najnižji možni ceni in izboljšati njihovo kakovost. Konkurenca torej spodbuja podjetja k inovativnosti. Učinkovita konkurenca tudi preprečuje ustvarjanje ali krepitev položajev moči, ki so preveč vplivni v družbi in politiki. Potrošniki imajo koristi od konkurenčno organiziranega trga, saj lahko izbirajo med široko ponudbo blaga in storitev, ki najbolj ustrezajo njihovim pričakovanjem.

Politika varstva konkurence prispeva k oblikovanju družbe, ki ljudem omogoča izbiro, spodbuja inovacije, preprečuje zlorabe s strani prevladujočih akterjev in spodbuja podjetja, da čim bolje izkoristijo omenjena sredstva, ter tako prispeva k obravnavanju svetovnih izzivov. Cilj politike varstva konkurence je tudi zagotoviti, da se potrošniki obravnavajo pošteno ter da se vplivnim podjetjem prepreči sklepanje poslov, ki zvišujejo cene ali ovirajo inovacije in ljudem onemogočajo svobodno izbiro zelenih proizvodov.

Izvajanje pravil varstva konkurence Evropske unije je torej ključni gradnik za vzpostavitev odprtega, konkurenčnega in inovativnega notranjega trga ter bistveni dejavnik za spodbujanje zaposlovanja in rasti v gospodarstvu.

Zmožnosti organov, pristojnih za varstvo konkurence držav članic, za učinkovitejše izvajanje pravil varstva konkurence Evropske unije še niso v celoti izkoriščene, saj Uredba 1/2003 ne obravnava sredstev in instrumentov, s katerimi naj bi organi, pristojni za varstvo konkurence držav članic, uporabljali pravila varstva konkurence Evropske unije, in mnogi med njimi nimajo na voljo vseh sredstev in instrumentov, ki bi jih potrebovali za učinkovito izvajanje 101. in 102. člena Pogodbe o delovanje Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU).

Zaradi vrzeli in omejitev pri orodjih in jamstvih, ki so na voljo organom, pristojnim za varstvo konkurence držav članic, so lahko izidi postopkov za podjetja, ki so udeležena pri teh protikonkurenčnih ravnanjih, zelo različni in sicer odvisno od države članice, v kateri poslujejo. Morda se pravila v skladu s 101. in 102. členom PDEU za posamezno podjetje sploh ne bodo izvajala ali bo njihovo izvajanje neučinkovito, ker na primer ni mogoče pridobiti dokazov za protikonkurenčna ravnanja ali ker se lahko podjetje izogne obveznosti plačila denarne sankcije. Zaradi neenakega izvajanja pravil konkurence Evropske unije se izkrivlja konkurenca na notranjem trgu in slabi sistem decentraliziranega izvajanja, ki je bil vzpostavljen z Uredbo 1/2003.

Z namenom zagotovitve poenotenja pravil za delovanje organov, pristojnih za varstvo konkurence držav članic, ter zagotovitve ustreznih jamstev za neodvisno delovanje ter vire kot tudi pooblastila za izvajanje pravil in naložitev denarnih sankcij sta Evropski parlament in Svet dne 11. decembra 2018 sprejela Direktivo (EU) 2019/1 o krepitvi vloge organov držav članic, pristojnih za konkurenco, da bodo učinkoviteje uveljavljali pravila konkurence, in o zagotavljanju pravičnega delovanja notranja trga (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/1). Z odpravo nacionalnih ovir, ki organom, pristojnim za varstvo konkurenco držav članic, preprečujejo učinkovito izvajanje pravil varstva konkurence, se želi odpraviti izkrivljanje konkurence na notranjem trgu in preprečiti, da bi bili potrošniki in podjetja, vključno z MSP, zaradi takšnih ukrepov še naprej v slabšem položaju ali da bi jim ti ukrepi škodovali. Poleg tega se želi z okrepljeno zmožnostjo organov, pristojnih za varstvo konkurence držav članic, da si medsebojno učinkovito pomagajo, zagotoviti bolj enakovredne konkurenčne pogoje in zaščititi tesno sodelovanje v okviru Evropske mreže za konkurenco. Rok za prenos Direktive 2019/1 v nacionalni pravni red je 4. februar 2021.

Direktiva 2019/1 določa nekatera pravila za zagotovitev, da bodo nacionalni organi, pristojni za konkurenco, imeli jamstva za neodvisno delovanje, vire ter pooblastila za uveljavljanje pravil konkurence in izrek glob, ki bodo lahko učinkovito uporabljali 101. in 102. člen PDEU, tako da ne bo izkrivljanja konkurence na notranjem trgu ter da potrošniki in podjetja ne bodo v slabšem položaju zaradi nacionalnih zakonov in ukrepov, ki nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, preprečujejo, da bi učinkovito uveljavljali zadevna pravila.

Temeljni predpis, ki v Republiki Sloveniji ureja pravila varstva konkurence, je Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17; v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1), ki je bil sprejet v Državnem zboru Republike Slovenije 1. aprila 2008. Z ZPOmK-1 se je uredil tudi postopek in pristojnost za izvajanje Uredbe 1/2003 in Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L št. 24 z dne 29. 1. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2004/ES). ZPOmK-1 je bil večkrat spremenjen, nazadnje z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 23/17), s katerim se je v slovenski pravni red prenesla Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL L št. 349 z dne 5. 12. 2014, str. 1).

Nadzor nad izvajanjem ZPOmK-1 ter tudi 101. in 102. člena PDEU izvaja agencija, ki je pristojna za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija), Evropska komisija pa je pristojna za izvajanje 101. in 102. člena PDEU.

Ker Direktiva 2019/1 ureja nekatere institute drugače kot ZPOmK-1 je treba določbe ZPOmK-1 prilagoditi oziroma nadgraditi na način, da bo zagotovljen pravičen prenos Direktive 2019/1 v naš pravni sistem. Tako na primer Direktiva 2019/1 ureja pooblastila, sankcije, program prizanesljivosti, zastaralne roke, dostop strank do spisa in omejitve uporabe informacij, ki so sicer že urejeni v ZPOmK-1, vendar je treba te določbe dopolniti oziroma spremeniti zaradi zagotovitve ustreznega prenosa Direktive 2019/1. Direktiva 2019/1 ureja tudi medsebojno pomoč med nacionalnimi organi,

pristojnimi za varstvo konkurence držav članic Evropske unije, ki v našem pravnem sistemu še ni urejeno, zato se bo s predlogom zakona takšno sodelovanje uredilo na novo.

Namen učinkovitega izvajanja nadzora nad spoštovanjem pravil varstva konkurence je zagotoviti učinkovito konkurenco med podjetji in tako omogočiti uresničevanje potenciala notranjega trga in ustvariti prave pogoje za trajnostno gospodarsko rast. Veljavni ZPOmK-1 nalaga agenciji, da obstoj kršitve pravil konkurenčnega prava ugotavlja v upravnem postopku, globe pa izreče v prekrškovnem postopku. Dvojnost postopkov pomeni tudi dvojno breme za podjetja, ki so stranke v postopku pred agencijo.

Z namenom zagotovitve učinkovitejšega izvajanja nalog in pristojnosti agencije ter zmanjšanja administrativnih bremen za podjetja, je smiselno poenostaviti postopek sankcioniranja podjetij zaradi kršitev pravil konkurenčnega prava in oblikovati enoten postopek, v katerem bo agencija ugotavljala obstoj kršitev konkurenčnega prava ter v primeru ugotovitve obstoja kršitev konkurenčnega prava v istem postopku podjetju tudi naložila sankcijo.

Da bo agencija lahko učinkovito odkrivala kršitve pravil konkurenčnega prava, ji morajo biti zagotovljena ustrezna preiskovalna sredstva. Veljavni ZPOmK-1 omogoča agenciji zbiranje podatkov na podlagi zahteve in opravljanje preiskave. Na novo pa se dodaja zbiranje informacij.

Cilj zakona je torej prenos Direktive 2019/1 v slovenski pravni red. S čimer se želi zagotoviti učinkovitejšo in večjo konkurenco med podjetji, kar pa ima koristi ne samo za podjetja, ampak tudi za potrošnike, saj imajo z večjo konkurenco večjo izbiro in boljše proizvode.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S predlogom zakonom Republika Slovenija izpolnjuje dolžnost prenosa Direktive 2019/1 v nacionalni pravni red. Države članice morajo to direktivo prenesti v svoje nacionalne predpise do 4. februarja 2021. Ključni cilji, ki jih zasleduje predlog zakona, se v primerjavi z do sedaj veljavnim ZPOmK-1 ne spreminjajo. Temeljni cilj varstva konkurence v Republiki Sloveniji je zagotoviti učinkovito konkurenčno okolje, ki bo spodbujalo inovacije in tehnološki napredek, s tem pa blaginjo kupcev in večjo konkurenčnost Republike Slovenije na svetovnem trgu.

2.2 Načela

Predlagatelj zakona je pri pripravi zakona upošteval obstoječe pravne okvire in v tem zakonu ureja vprašanja, ki so specialne narave (*lex specialis*), kar pomeni, da je v zvezi z obstoječo zakonodajo uveljavljeno načelo subsidiarnosti. Tako se subsidiarno uporabljajo pravila Zakona o splošnem upravnem postopku in Zakona o upravnem sporu.

V zvezi z določbami, ki se nanašajo na nadzor nad določbami predloga zakona, poizkuša uravnotežiti pravo razmerje med načelom učinkovitosti nadzora in načelom ekonomičnosti postopka, hkrati pa spoštovati tudi načelo kontradiktornosti, enakopravnosti strank v postopku ter njihovo pravico do obrambe, pri čemer se ne sme prekomerno poseči v varstvo zaupnih podatkov.

Predlog zakona nadalje temelji na načelu javnosti, saj lahko agencija poleg izvlečka sklepa o uvedbi postopka in izreka odločb, ki jih objavi na spletni strani agencije, objavi tudi poročilo o rezultatih raziskave sektorja ali posameznih vrst sporazumov, ki jih opravi v skladu s predlogom tega zakona. Nadalje lahko agencija objavi o katerih zadevah posebnega pomena je dal obvestila in mnenja, če je to primerno zaradi narave in pomena omejevanja.

V postopku pred agencijo ima načelo pisnosti prednost pred načelom ustnosti, saj agencija glavne obravnave praviloma ne opravi.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Poglavitne zakonodajne spremembe glede na veljavni ZPOmK-1 se nanašajo na uvedbo administrativnega sankcioniranja podjetij, preiskavo, uporabo informacij iz prijav za prizanesljivost, ki so pridobljene z vpogledom v spis ter na vročanje in izvršitev aktov v tujini in aktov organov, pristojnih za varstvo konkurence druge države članice, pri nas.

1. Rešitve, ki se nanašajo na uporabo podatkov iz izjav zaradi prizanesljivosti določajo, da:

- se lahko podatki iz izjave zaradi prizanesljivosti uporabijo v postopku pred sodiščem, ki preizkuša odločbo agencije, le, kadar je to potrebno za uveljavljanje pravice do obrambe v postopku pred sodiščem in le za namene presoje porazdelitve administrativne sankcije, za plačilo katere so udeleženci kartela solidarno odgovorni, ali za presojo odločbe, s katero je agencija ugotovila kršitev pravil varstva konkurence ali prekršek iz predloga zakona;
- dokumentov in informacij iz spisa agencije, ki se nanašajo na informacije, pripravljene posebej za postopek pred agencijo, informacij, ki jih je med postopkom sestavila agencija in jih poslala strankam, ali vlog za poravnavo, ki so bile umaknjene, ni dovoljeno razkriti, razen če se je postopek pred agencijo, že končal.

2. Rešitve, ki se nanašajo na dopolnitev preiskovalnih pristojnosti agencije določajo, da:

- se poenotijo pogoji za izdajo odredbe za preiskavo prostorov in dokumentacije, vključno s preiskavo elektronskih naprav;
- se uvaja možnost vložitve pritožbe, če se sodnik ne strinja s predlogom agencije za uvedbo preiskave;
- lahko agencija še preden izda sklep o uvedbi postopka zbira informacije od podjetij, katerega koli predstavnika ali osebe, zaposlene v podjetju ali fizične osebe, ki bi lahko razpolagali z informacijami, relevantnimi za predmet ali namen nadzora.

3. Rešitve, ki se nanašajo na uvedbo administrativnega sankcioniranja podjetij določajo, da:

- agencija v enem (upravnem) postopku ugotovi kršitev določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU ter podjetju za ugotovljeno kršitev izreče administrativno sankcijo v obliki enkratnega denarnega zneska ali periodičnega denarnega zneska;
- lahko agencija v postopku za uveljavljanje pravil konkurence uporabi vse vrste dokazov, razen tistih, ki jih pridobi s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali če tako določa predlog zakona;
- se z namenom zagotovitve skladne uporabe pojmov naklep in malomarnost oba pojma opredelita v predlogu zakona skladno s sodno prasko Sodišč EU;
- se ohranja najvišja dopustna sankcija za ugotovljeno kršitev določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, in sicer v višini 10 odstotkov letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu;
- lahko agencija z namenom, da podjetje prisili k predložitvi popolnih in pravilnih informacij na podlagi zahteve za posredovanje podatkov, k sodelovanju pri zbiranju informacij oziroma k prenehanju oviranja zbiranja informacij ali k podreditvi sodno odrejene preiskave ali k spoštovanju odločb glede prenehanja kršitve, začasnih ukrepov in zavez izreče dnevno periodično administrativno sankcijo do največ pet odstotkov povprečnega dnevnega skupnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu;

- agencija pri določitvi višine administrativne sankcije upošteva vse okoliščine primera, zlasti naravo in težo kršitve, letni promet, trajanje kršitve, sodelovanje v postopku ugotavljanja kršitve, povrnitev škode oškodovancem, ali je podjetje z oškodovanci sklenilo poravnave za povračilo škode in nezmožnost plačila;
- lahko agencija izreče administrativno sankcijo matični družbi ter pravnemu ali gospodarskemu nasledniku podjetja, ki je kršilo določbe predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU;
- so člani podjetniškega združenja solidarno odgovorni za plačilo administrativne sankcije, ki jo agencija izreče podjetniškemu združenju. Če prispevki članov podjetniškega združenja v določenem roku niso nakazani, lahko agencija zahtevala plačilo neposredno od članov, katerega predstavniki so člani organov odločanja tega podjetniškega združenja. Če tudi to ne zadošča za poplačilo izrečene administrativne sankcije, lahko agencija terjala plačilo še od drugih članov, ki so dejavni na trgu, razen če posamezni član dokaže, da kršitve ni izvajal, ali ni vedel zanjo, ali je izrazil odklonilno mnenje do takšnega ravnanja;
- lahko podjetje zahteva povrnitev škode za neupravičeno naloženo administrativno sankcijo;
- lahko agencija pod določenimi pogoji podjetju odpusti ali zniža administrativno sankcijo;
- se glede na do sedaj veljavno zakonodajo spreminja dolžina zastaralnega roka, in sicer se določa pet letni zastaralni rok za hujše kršitve konkurenčnega prava ter tri letni zastaralni rok za manjše kršitve konkurenčnega prava. Tek zastaralnega roka pretrga vsako dejanje agencije, ki ga izvede zaradi preiskave ali postopka v zvezi s kršitvijo določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU. Ureja se tudi prekinitev teka zastaralnega roka, ko je odločitev o administrativnem prestopku predmet postopka sodnega varstva, ali se po zakonu postopek ne sme začeti ali nadaljevati, ali ko je podjetje, zoper katerega je uveden postopek, nedosegljivo oziroma za čas trajanja postopka za uveljavljanje pravil konkurence pred organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic, ali Evropsko komisijo;
- se ohranjajo prekrški zoper odgovorne osebe pravnih oseb in odgovorne osebe, samostojnega podjetnika posameznika.

4. Rešitve, ki se nanašajo na določitev izjem glede vpliva prijave za odpustitev sankcij na izrek sankcije fizični osebi določajo, da:

- se fizični osebi, ki je delovala v imenu vlagatelja izjave zaradi prizanesljivosti, v zvezi z njeno udeležbo v kartelu, navedeno v izjave zaradi prizanesljivosti, ne sme izreči sankcij v kazenskem postopku, če so izpolnjeni zakonski pogoji;
- državni tožilec ni dolžan začeti kazenskega pregona oziroma sme odstopiti od pregona tudi v primeru, ko prispevek k odkritju in preiskavi kartela fizične osebe pretehta nad interesom za pregon oziroma nad sankcioniranjem.

5. Rešitve, ki se nanašajo na mednarodno sodelovanje pri vročitvi in izvržitvi dokumentov organov, pristojnih za varstvo konkurence, urejajo:

- način vročanja predhodnih ugotovitev o domnevni kršitvi ter drugih procesnih aktov podjetju, ki ima sedež ali premoženje v drugi državi članici;
- način izvržitve pravnomočne odločbe, s katero je izrečena administrativna sankcija ali periodična administrativna sankcija podjetju, ki v Republiki Sloveniji nima zadostnih sredstev za plačilo izrečene administrativne sankcije. V ta namen agencija lahko zaprosi za pomoč organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, ali drugi javni organ, ki je pristojen za izvrševanje aktov na podlagi nacionalnih predpisov v drugi državi članici;
- način vročitve in izvržitve aktov organov, pristojnih za varstvo konkurence drugih držav članic, v Republiki Slovenije. V ta namen je določeno, da akte vroča agencija, pravnomočne odločbe pa izvrši davčni organ, po postopku predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti;
- vsebino zaprosil, pri čemer se za vročitev ali izvršitev ne zahteva nobenih listin o priznanju, dopolnitvi ali nadomestitvi;

— pristojnost in pravo države, ki se uporablja v sporih v zvezi z zaprosili za vročitev ali izvršitev odločb.

b) Način reševanja:

— vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom.

S predlogom zakona se določa, da je agencija pristojna za nadzor in administrativno sankcioniranje kršitev določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, ohranja se prepoved omejevalnih ravnanj, presoja koncentracij, ureja se postopek odločanja agencije, določajo se nekatere izjeme v postopku sodnega varstva ter posamezna materialnopravna in procesnopravna pravila glede uveljavljanja odškodninskih zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava.

— vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati.

Z uredbami, ki jih bo sprejela Vlada Republike Slovenije na podlagi tega zakona, se bodo uredila vprašanja glede vsebine obrazca za prigrasitev koncentracij podjetij ter postopek odpustitve in znižanja administrativne sankcije in globe storilcem, ki so udeleženi v kartelih.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo bo izdalo pravilnik, v katerem se bo uredila oblika službene izkaznice in postopek za njeno izdajo.

Z začetkom uporabe tega zakona bo prenehal veljati:

- Pravilnik o službeni izkaznici pooblaščene uradne osebe Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (Uradni list RS, št. 101/13);
- Uredba o vsebini obrazca za prigrasitev koncentracije podjetij (Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14); in
- Uredba o postopku odpustitve in znižanja globe storilcem, ki so udeleženi v kartelih (Uradni list RS, št. 112/09 in 2/14).

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

— z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona v delu, ki se nanaša na administrativno sankcioniranje, predstavlja odstop od sistemske zakonodaje. Možnost uvedbe takšnega načina sankcioniranja je predvidel že Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US), ki v četrtem odstavku 1. člena določa, da se določbe Zakona o prekrških ne uporabljajo za administrativno sankcioniranje pravnih oseb v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo konkurence, zavarovalni nadzor, trg vrednostnih papirjev, preprečevanje pranja denarja in predpisi, ki jih izvaja Banka Slovenije.

— s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlog zakona je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

— s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

Zaradi predloga tega zakona ni treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati drugih predpisov.

č) Usklajenost predloga zakona:

— s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Predlog zakona ne posega v področje lokalne samouprave, zato usklajevanje ni bilo potrebno.

— s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):

Bo dopolnjeno naknadno.

— s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

— ocena finančnih sredstev za državni proračun:

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva saj agencija, ki je pristojna za področje varstva konkurence, že obstaja in je že sedaj proračunski uporabnik.

— ocena drugih javnih finančnih sredstev:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

— Predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna – sredstva so že zagotovljena (naslednja točka).

— predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:

Zaradi predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

— predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

— sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva):

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

— v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati izven že predhodno dodeljenih sredstev v naslednji točki.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona so že zagotovljena sredstva v sprejetem državnem proračunu, in sicer na proračunski postavki

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Postopek sprejemanja odločitev zaradi kršitev pravil konkurenčnega prava

Primerljivost pravnih sistemov

Nadzor nad konkurenčnim pravom na ravni Evropske unije izvaja Evropska komisija, ki nadzira ali podjetja spoštujejo konkurenčno pravo Evropske unije. S sprejemom Uredbe 1/2003 so organi, pristojni za varstvo konkurence držav članic, če za zadevo ni pristojna Evropska komisija, postali pristojni za neposredno izvrševanje nadzora nad uporabo določb 101. in 102. člena PDEU. Materialno pravne določbe in razlaga teh določb s strani Sodišča EU pa je v skladu z načelom supremacije prava EU postala zavezujoča tudi za države članice.

Glede na to posebno ureditev konkurenčnega prava so številne države članice pri urejanju nacionalnih procesnih določb, kot nacionalnih materialno pravnih določb, sledile ureditvi, ki izhaja iz prava EU.

Podrobnejši prikaz ureditve v postopku pred Evropsko komisijo in nekaterih državah članicah Evropske unije

Postopek pred Evropsko komisijo

V skladu z evropskim pravom se za ugotavljanje, odpravo in sankcioniranje kršitev, ki predstavljajo omejevalna ravnanja (101. in 102. člen PDEU), izvede en postopek, ki ga vodi Evropska komisija kot izvršilni organ Evropske Unije.¹ Postopek, ki ga vodi Evropska komisija, ureja Uredba 1/2003. Evropska komisija izda odločbo, s katero ugotovi kršitev, prepove nadaljnje kršitve in naloži ukrepe potrebne za odpravo posledic kršitve ali preprečitev nadaljnjih učinkov kršitve ter naloži plačilo denarne kazni za izvršeno kršitev.

Zoper odločbo Evropske komisije je v skladu z 256. členom PDEU možno vložiti ničnostno tožbo na Splošno sodišče, zoper to sodbo pa zaradi kršitev prava, v skladu z 261. ali 263. členom PDEU, pritožbo na Sodišče EU.

Iz navedenega izhaja, da gre za monistični administrativen postopek, v katerem Evropska komisija kot administrativni organ, ugotovi kršitev in izreče sankcijo.

Postopek pred Evropsko komisijo se v grobem deli na dve fazi: predhodno preiskovalno fazo in kontradiktorno fazo.

Postopek se ne uvede formalno s kakšnim posebnim procesnim aktom. V skladu z Uredbo 1/2003 se preiskava opravi na podlagi pisne zahteve ali odločbe Evropske komisije. V prvem primeru podjetje lahko zavrne izvedbo preiskave, v drugem primeru se zavrnitev preiskave šteje za oviranje preiskave, za kar se lahko podjetje sankcionira z enkratno denarno kaznijo, ki lahko znaša 1 procent

¹ http://ec.europa.eu/about/index_en.htm.

letnega prometa (točka (c) prvega odstavka 23. člena) ali s periodično denarno kaznijo, ki znaša do 5 odstotkov povprečnega dnevnega prometa podjetja (točka (e) prvega odstavka 24. člena).

V vsakem primeru (torej ne glede na to, ali se preiskava izvaja na podlagi pisne zahteve ali odločbe) pa mora preiskovano podjetje na zahtevo pooblaščenih oseb izročiti zahtevane poslovne knjige ali drugo poslovno dokumentacijo in odgovarjati na vprašanja Evropske komisije. Če podjetje ne predloži zahtevanih podatkov ali so podatki nepopolni ali poda netočne ali zavajajoče odgovore, lahko Evropska komisija naloži enkratno denarno kazen iz (c) in (d) točke 23. člena, ki znaša največ 1 odstotek letnega prometa.

V zvezi z obsegom potrebnega ugotavljanja ravnanj, ki konstituirajo kršitev in odgovornosti, se je že izreklo Sodišče EU. Tako za dokazovanje naklepa in malomarnosti Evropski komisiji ni potrebno identificiranja konkretnih oseb znotraj podjetja, ki so ravnale protipravno ali ki so odgovorne za neustrezno organizacijo podjetja, torej ni treba dokazati individualne odgovornosti posameznih članov teh organov (sodba Sodišča EU C-338/00 P Volkswagen AG/Komisija, EU:C:2003:473, točka 98).

V Sodbi Schenker in drugi proti Komisiji, C-681/11, EU:C:2013:404², je Sodišče EU na predložitveno vprašanje »ali je treba 101. člen PDEU razlagati tako, da se lahko podjetje, ki je to določbo kršilo, izogne naložitvi globe, če je do kršitve prišlo, ker je bilo v zmoti glede zakonitosti svojega ravnanja zaradi pravnega nasveta odvetnika ali odločitve nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco« (33. točka) pojasnilo, da Evropska komisija naloži denarno kazen, kadar podjetja ali podjetniška združenja »naklepno ali iz malomarnosti« kršijo določbe 101. člena PDEU ali 102. PDEU (točka 34). V primeru, ko takšne kršitve ugotovijo nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pa pravo EU določa, da mora organ izreči denarno kazen, pri tem pa ne določa pogoja, kot to velja za Evropsko komisijo, da mora izrek te kazni temeljiti na subjektivnem elementu (35. točka). Po drugi strani pa sodišče dodaja, da države članice lahko vzpostavijo subjektivno odgovornost podjetij zaradi enotne uporabe 101. in 102. člena PDEU. Vendar mora biti ta odgovornost oblikovana najmanj tako strogo kot to velja v pravu EU (36. točka).

V zvezi z vsebino naklepa in malomarnosti pa je sodišče navedlo, da je naklep ali malomarnost podjetja podana, »če zadevno podjetje ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno, ne glede na to, ali se zaveda, da je kršilo pravila o konkurenci iz Pogodbe« (točka 37).

Sodišče tako zaključuje, da napačna pravna opredelitev ravnanja s strani podjetja, na katerem temelji ugotovitev kršitve, tega podjetja ne more oprostiti naložitve globe, če to podjetje ne more prezreti protikonkurenčnosti navedenega ravnanja (točka 38).

Hrvaška

Hrvaška je z vstopom v Evropsko unijo svojo zakonodajo zelo približala zakonodaji Evropske unije in določbe zakona, ki ureja področje varstva konkurence, v veliki meri prilagodila določbam Evropske unije. Zakonodajni okvir predstavlja Zakon o zaščiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/09 in 80/2013)³.

Zakon o zaščiti tržišnog natjecanja vsebuje posebne postopkovne določbe, subsidiarno pa se uporablja zakon, ki ureja upravni postopek, oziroma če zakon ne določa drugače, se v postopku pred agencijo za vabilo na ustno obravnavo, privedbo strank in tretjih oseb na ustno obravnavo in zapisnik o ustni obravnavi, uporablja zakon, ki ureja prekrške.

² Glej opombo št. 34 v zadevi SCHENKER.

³ <http://www.aztn.hr/trzisno-natjecanje/29/zakonodavni-okvir-rh/>.

Postopek se začne s sklepom o uvedbi postopka. Agencija pridobiva podatke tekom postopka na podlagi zahtev za posredovanje podatkov oziroma na podlagi nenapovedanih preiskav, ki se izvedejo na podlagi odredbe Višjega upravnega sodišča Republike Hrvaške. Sodišče, na utemeljen predlog agencije, v roku dveh dni izda odredbo za nenapovedano preiskavo poslovnih prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev, dokumentov, izkazov in stvari, ki se tam nahajajo, njihovo zapečatenje in začasen odvzem, zlasti če obstaja nevarnost skrivanja ali uničenja dokazov, ki so nujni za dokazovanje omejevalnih ravnanj in je razumno predpostaviti, da se nahajajo v določenem prostoru ali pri določeni osebi. Pooblaščen osebe lahko med drugim pregledajo poslovne knjige in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na poslovanje podjetja, ne glede na medij, na katerem se nahajajo te knjige ali dokumentacija (primeroma, računalniki, serverji, telefoni). Zakon pri izdaji sklepa o uvedbi postopka ali naloga za preiskavo ne določa dokaznega praga, ki mora biti izkazan v zvezi z verjetnostjo obstoja kršitve in odgovornosti podjetja za to kršitev.

Pred izdajo odločbe mora agencija izdati povzetek relevantnih dejstev, o katerem se stranke lahko izjavijo v roku enega meseca od prejema.

Upravno-kazenska sankcija se izreka podjetjem (enako kot Uredba 1/2003). Iz zakona izhaja, da je odgovornost podjetja krivdna in se domneva. To izhaja iz dejstva, da se kot olajševalna okoliščina upošteva predložitev dokazov, ki kažejo na malomarnost podjetja. Odgovornost podjetja ne temelji na odgovornosti fizične osebe. Ureditev tako ne predvideva kaznovanja fizičnih oseb.

Zoper odločitev ni pritožbe, dopustna pa je tožba na Višje upravno sodišče Republike Hrvaške, ki odloča v senatu treh sodnikov. Tožbo se lahko vloži v roku 30 dni. Tožba je dopustna zaradi kršitev materialnega prava, bistvenih kršitev postopka, nepravilno ali nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja in napačne odločitve v zvezi z upravno-kazensko sankcijo in v zvezi z drugimi vprašanji o katerih odloča agencija. Tožba ne zadrži izvršitve, razen v delu, ki se nanaša na izvršitev upravno-kazenske sankcije. Zoper odredbo o preiskavi, ki jo izda pristojno sodišče (Višje upravno sodišče) ni možna pritožba.

Madžarska

Na Madžarskem ureja postopek ugotavljanja omejevalnih ravnanj Zakon LVII iz 1996 Zakonu o prepovedi nepoštenih in omejevalnih tržnih ravnanj (A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. Törvény; v nadaljevanju: Madžarski zakon). Leta 2014 je bil zakon pomembneje spremenjen, saj je bila dodana ali spremenjena skoraj polovica zakonskega besedila.

Postopek ugotavljanja kršitev je ločen na fazo preiskave in fazo odločanja o obstoju kršitve. Madžarski konkurenčni organ »Gazdasági Versenyhivatal« (v nadaljnjem besedilu: GVH) je pristojen izvajati nadzor nad stanjem konkurence v vseh primerih, v katerih ni pristojno sodišče. Faze postopka nadzora konkurence so:

1. postopek, ki ga vodi preiskovalec (preiskovalni postopek),
2. postopek, ki ga vodi Svet,
3. postopek po zaključku postopka in
4. izvršba.

Med postopkom lahko preiskovalec in Svet izdajatačasne odredbe, vendar vsebinsko o stvari odloča zgolj Svet v sestavi 3 ali 5 članov.

Zakon ureja postopek ugotavljanja kršitev. Če kakšno pravilo ni urejeno, se subsidiarno uporablja zakon, ki ureja upravni postopek.

Splošni postopek nadzora se začne s sklepom o uvedbi postopka na podlagi predloga (zgolj v

postopkih pri koncentracijah in pred obvestilom o povišanju cen v primeru zlorabe prevladujočega položaja) ali po uradni dolžnosti (ko GVH izda sklep o uvedbi postopka). Pred GVH se lahko vloži formalne ali neformalne prijave, kar pa ne vpliva na postopek nadzora GVH, ki se začne po uradni dolžnosti. Zoper odločitev o prijavi je možen upravni spor. Upravno sodišče lahko v primeru neupravičene zavrnitve prijave naloži GVH, da ponovno odloči.

Zakon določa tudi obveznost za posredovanje podatkov. Stranke postopka so na zahtevo preiskovalca ali Sveta dolžne predložiti podatke (tudi osebne podatke), ki so potrebni za odločitev. Stranke niso dolžne priznati kršitve zakona, ne smejo pa zavrniti predložitve obremenilnih dokazov. Podatke se lahko zbira tudi od nosilcev javnih oblasti, ki zahteve, če ne obstaja drug prevladujoč zakonski razlog za varstvo teh podatkov, ne smejo zavrniti. Podatke se lahko zahteva tudi od drugih oseb ali organizacij, ki niso stranke postopka. Kot zbiranje podatkov iz prejšnjega stavka se šteje tudi zaslišanje prič. GVH pa lahko zahteva tudi izročitev podatkov, kar se nanaša tudi na elektronske podatke, in jih zaseže, tudi tako, da izdelava forenzične kopije.

Med postopkom, začetim po uradni dolžnosti glede kršitev določb zakona ali PDEU o omejevalnih ravnanjih, lahko preiskovalec preišče in vstopi v vse poslovne prostore tudi proti volji lastnika. Za izvajanje preiskovalnih ukrepov v poslovnih in zasebnih prostorih je potrebno pridobiti predhodno odobritev sodišča. Predlog za odobritev obravnava Okrožno sodišče v Budimpešti v roku 72 ur od prejema predloga. Zoper to odločitev ni pritožbe. Sodišče odobri preiskovalne ukrepe, če GVH dokaže, da ostali preiskovalni ukrepi ne bi bili učinkoviti in obstaja utemeljen razlog, da se vir podatkov o določeni kršitvi nahaja v nekem prostoru in ta vir ne bo predložen prostovoljno ali pa bo uničen. Sodišče lahko omeji obseg preiskave tako, da specifikira obseg ciljnih oseb in vrsto dopustnih preiskovalnih ukrepov.

Preiskovalni ukrepi se izvedejo v roku treh mesecev od izdaje odobritve sodišča. Stranka mora biti o odločitvi obveščena. Ukrepi se ustno naznanijo zadevni osebi in se izvajajo v njeni prisotnosti, pred začetkom izvajanja ukrepov pa jo je potrebno obvestiti tudi o odločitvi sodišča in o namenu preiskave. Če preiskovana oseba ni prisotna, je potrebno zagotoviti prisotnost uradne priče. GVH lahko pri preiskavi nudi pomoč policija, ki lahko uporabi prisilo. Preiskovalec lahko naredi kopije ali zaseže tudi dokaze, ki niso povezani s predmetom preiskave in za njih ni podana odobritev s strani sodišča, če ti kažejo na kršitev določb zakona ali Pogodbe o omejevalnih ravnanjih. V tem primeru se odobritev sodišča pridobi naknadno, saj v nasprotnem primeru dokazov ni možno uporabiti. Predlog za odobritev je potrebno predložiti v roku 60 dni po izvedbi zadnjega ukrepa.

Po zaključenem preiskovalnem postopku preiskovalec pripravi poročilo, ki ga skupaj z dokumenti predloži Svetu. Poročilo mora vsebovati: predmet preiskave, dejstva ugotovljena med postopkom, dokaze ter predloge preiskovalca glede nadaljnjega postopka in začasnih ukrepov, kjer je to potrebno. Kjer razlogi, ki so bili podlaga za uvedbo postopka, ne obstojijo ali podatki, pridobljeni med postopkom, kažejo na to, da kršitev ni podana, preiskovalec postopek, začel po uradni dolžnosti, ustavi.

Po prejemu poročila preiskovalca lahko Svet:

- ustavi postopek (iz istih razlogov, kot ga lahko ustavi preiskovalec),
- vrne spis preiskovalcu (če je potrebno nadaljevati preiskovalni postopek, zaradi razširitve postopka ali vstopa nove stranke v postopek) ali
- prepove nadaljevanje prepovedanega ravnanja z izdajo začasne odredbe (izdajo le-te lahko zahteva tudi stranka).

Če ni potrebno, da Svet postopek ustavi oziroma vrne spis preiskovalcu, pošlje svoje trenutno stališče, dejstva in okoliščine, ugotovljene med postopkom, dokaze, oceno dokazov in svoje ugotovitve stranki. Pred tem lahko stranki posreduje tudi poročilo preiskovalca. Če je postopek začel na podlagi zahteve, predhodne odločitve ni potrebno pripraviti. Stranka lahko na poročilo

preiskovalca, če je bilo posredovano, in ugotovitve sveta odgovori v roku, ki ga določi svet in ne presega 30 dni.

Svet lahko izvede tudi glavno obravnavo, če tako zahteva stranka ali če je to v določenem primeru potrebno. Ko pošlje svojo predhodno odločitev stranki, ji hkrati naroči, da se izjavi glede glavne obravnave. Stranka mora imeti na voljo dovolj časa, da se pripravi na glavno obravnavo. Glavna obravnavo je javna, javnost pa se lahko tudi izključi zaradi varovanja skrivnosti. Na glavni obravnavi lahko Svet ustavi postopek.

V postopku začetem po uradni dolžnosti zaradi ugotavljanja omejevalnih ravnanj lahko urad predlaga sklenitev poravnave. Poravnavo je možno skleniti za katerokoli kršitev, ki predstavlja omejevalno ravnanje. Svet povabi stranko k poravnavi, če oceni, da je hiter in učinkovit zaključek postopka ustrezen.

V postopku začetem po uradni dolžnosti lahko stranke predlagajo zaveze, da se zagotovi skladnost z zakonom ali PDEU. Če se na ta način lahko zagotovi učinkovito varstvo javnega interesa, lahko Svet te zaveze spremeni v zavezujoče za stranke, hkrati pa s tem zaključi postopek, brez ugotovitve, ali je prišlo do kršitve zakona. Zoper zaveze se lahko vloži pravno sredstvo. Če se spremenijo okoliščine ali če je odločitev temeljila na zavajajočih informacijah, lahko GVH začne nov postopek.

Svet lahko izda naslednje odločbe, ki se nanašajo na omejevalna ravnanja:

- naloži izpolnitev zavez;
- ugotovi, da ugodnost skupinske izjeme za določen sporazum ne velja;
- ugotovi nezakonitost ravnanj;
- naloži obveznost prenehanja s kršitvijo zakona;
- prepove nadaljevanje ravnanj, ki pomenijo kršitev;
- v primeru, da ugotovi, da gre za pravno kršitev, naloži obveznosti, ki vključujejo zlasti dolžnost, da se izpolni pogodba, kjer se neupravičeno zavrača vzpostavitev ali vzdrževanje poslovnega sodelovanja;
- odloči, da ravnanje ni nezakonito;
- naloži denarno kazen;
- opozori in naloži podjetju, da vzpostavi notranja pravila, ki bodo zagotovila skladnost poslovanja s konkurenčnim pravom.

Zakon izrecno predvideva tudi naknaden ugotovitveni postopek, namenjen ugotovitvi, ali podjetje spoštuje izvršljive odločbe.

Zoper nepravilnosti v preiskovalnem postopku lahko stranka v roku 3 dni od dneva, ko se je nepravilnost zgodila, vloži pisno pritožbo. O pritožbenih razlogih se preiskovalec ali Svet izjavita v poročilu oziroma sklepu o ustavitvi postopka.

Zoper odločitve, ki sta jih med postopkom sprejela preiskovalec (te pritožbe presoja Svet, ki odloča o zadevi v ločenem postopku) ali Svet (te pritožbe presoja Okrožno sodišče Budimpešte v upravnem postopku), je dovoljeno pravno sredstvo, ki nima suspenzivnega učinka, le v primerih predvidenih z zakonom. Pritožbo lahko vloži stranka ali oseba, na katero se odločitev nanaša, v roku 8 dni od odločitve.

Tožbo zoper odločbo se vloži pri Svetu v roku 30 dni od izdaje odločbe ali pošlje priporočeno po pošti. Svet pošlje tožbo in vse dokumente ter odgovor na tožbo sodišču v roku 30 dni od prejema tožbe (če gre za zahtevek, ki zadrži izvršitev odločbe, se dokumenti posredujejo sodišču v roku 15 dni). Sodišče lahko odločitev GVH razveljavi. Za postopek pred sodiščem se uporabljajo določbe Zakona o pravnem postopku.

Če zoper odločbe GVH ni vloženo nobeno pravno sredstvo, so te dokončne. Dokončne odločbe se lahko izvršijo, če v roku, ki je določen, ne pride do uskladitve ravnanja z odločbo.

V primeru, da stranka ne ravna v skladu z odločbo GVH, lahko GVH naloži denarno kazen. Ta se lahko naloži tako podjetju, kot tudi odgovorni osebi. Rok za prostovoljno izpolnitev se na prošnjo stranke lahko podaljša, vendar samo enkrat. Če denarna kazen ni plačana v določenem roku, pride do izterjave.

Oseba, katere pravice so z izvršitvijo odločitve GVH prizadete, lahko vloži pritožbo predsedniku Sveta v roku 3 dni, ko je izvedela za kršitev. Predsednik Sveta odloči o pritožbi v roku 8 dni od prejema. Zoper to odločitev ni pravnega sredstva.

Kršitve materialnih določb zakona, ki se nanašajo na omejevalna ravnanja, predstavljajo ravnanje, za katerega se lahko naloži denarna kazen. Prikrojevanje razpisnih ponudb v javnih naročilih (bid rigging) pa predstavlja kaznivo dejanje, za katero je možno fizični osebi izreči pet letno zaporno kazen.

Maksimalna globa, ki se lahko naloži podjetju, ne sme preseči 10% neto prometa podjetja v preteklem poslovnem letu (t.j. leto pred tistim, v katerem je bila sprejeta odločitev, ki je vzpostavila kršitev). Če tako ni mogoče določiti prometa, predstavlja osnovo za odmero zneska globe zadnje poslovno leto, za katerega so na voljo avtentične informacije o prometu.

Znesek globe se določi ob upoštevanju vseh okoliščin primera, zlasti teže in trajanja kršitve, koristi pridobljene s kršitvijo, tržnega položaja kršitelja, odgovornosti za ravnanje, sodelovanja podjetja v postopku in povratništva. Pri ocenjevanju teže kršitve se upošteva zlasti obseg grožnje, ki ga ravnanje predstavlja, procesu tržnega boja in širino in obseg škode, povzročene interesom končnih trgovinskih partnerjev.

Zakon predvideva tudi solidarno odgovornost članov podjetja (enotni gospodarski subjekt) za plačilo globe, ki ga ni možno izterjati od posameznega člana podjetja.

Podjetniškemu združenju se denarna kazen naloži glede na promet njegovih članov. Če združenje ne more poravnati kazni, je izterjava možna od članov združenja.

Solidarna odgovornost in plačilo globe, ki se naloži podjetniškemu združenju, je urejeno primerljivo evropski ureditvi in predlogu novele. V obeh primerih svet izda posebno odločbo, zoper katero je možna pritožba.

Tožba, vložena zoper odločbo GVH, s katero se naloži globa, ni suspenzivna. Stranka lahko zaprosi za suspenzivnost, kar pa mora skrbno utemeljiti.

— [izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.](#)

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Naložitev administrativne sankcije v upravnem postopku pomeni, da agencija za kršitve določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, ki jih bodo izvršila podjetja, ne bo več vodila prekrškovnih postopkov, zaradi česar bodo prekrškovna sodišča razbremenjena.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo zmanjšal administrativne obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov, saj bo agencija vodila le en postopek, to je upravni postopek, v katerem bo ugotavljala obstoj kršitve določb predloga zakona ali 101. ali 102. člena PDEU in v primeru ugotovitve obstoja kršitve v istem postopku bo stranki tudi naložila plačilo administrativne sankcije. Ker bo agencija zoper stranko vodila le en postopek, bo stranka v primeru ne strinjanja z odločitvijo agencije vložila pravno sredstvo zoper eno odločbo.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo povzročil posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona bo ugodno vplival na gospodarstvo, saj bodo podjetja imela nižje stroške s postopkom pred agencijo in s pravnimi sredstvi, saj bo agencija zoper podjetja, ki bodo kršile konkurenčno pravo, vodila le en postopek, podjetja pa bodo zoper odločbo agencije vložila le eno pravno sredstvo. Predlog zakona ne določa dodatnih obveznosti za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo vplival na socialno področje.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo povzročil posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo povzročil posledic na drugih področjih.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

— ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):

Predlagatelj zakona ne predvideva, da bi organiziral delavnico oziroma seminar.

— širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):

Predlagatelj bo vsebino sprejetega zakona predstavil pisno na svoji spletni strani in s sporočilom za javnost.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Predlagatelj bo spremljal sodno prakso v zvezi z izvajanjem določb predlaganega zakona.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri oblikovanju administrativnega sankcioniranja je sodelovala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

— spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

— čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloga in pripombe:

Predlog zakona je bil v javni obravnavi od

— datum in kraj morebitne javne obravnave in druge oblike sodelovanja:

— seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

— bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti:

Bo dopolnjeno po končnem besedilu.

— bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje:

Bo dopolnjeno po končnem besedilu.

8. Podatek zunanjem strokovnjaku oziroma pravno osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona, in znesku plačila za ta namen:

Glede določb administrativnega sankcioniranja, spremembe preiskave ter novega preiskovalnega orodja zbiranje informacij je bilo naročeno pravno mnenje, ki ga je pripravil Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti. Cena mnenja je znašala 11.895,00 EUR z vključenim DDV.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Simon Zajc, državni sekretar,
- Ajda Cuderman, državna sekretarka,
- mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg,
- Luka Omerzel, sekretar, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE

I. DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja omejevalna ravnanja, koncentracije podjetij, nelojalno konkurenco, oblastna omejevanja konkurence in ukrepe za preprečitev omejevalnih ravnanj in koncentracij, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco, kadar povzročijo ali lahko povzročijo učinke na ozemlju Republike Slovenije in določa posamezna pravila glede povrnitve škode zaradi kršitev konkurenčnega prava.

(2) Ta zakon določa pristojnosti agencije, pristojne za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija) in postopke pred njo.

2. člen (prenos in izvajanje predpisov Evropske unije)

(1) Ta zakon ureja postopek in pristojnost za izvajanje:

- Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003/ES) in
- Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L št. 24 z dne 29. 1. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2004/ES).

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata naslednji direktivi Evropske unije:

- Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL L št. 349 z dne 5. 12. 2014, str. 1), in
- Direktiva (EU) 2019/1 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o krepitvi vloge organov držav članic, pristojnih za konkurenco, da bodo učinkoviteje uveljavljali pravila konkurence, in o zagotavljanju pravilnega delovanja notranjega trga.

3. člen (pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »podjetje« je subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij iz prvega stavka te točke na trgu;
2. »gospodarska dejavnost« je vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu;
3. »gospodujoče podjetje« je podjetje, ki ima neposredno ali posredno:
 - več kot polovico kapitalskih ali poslovnih deležev v drugem podjetju;
 - večino glasovalnih pravic v drugem podjetju;

- pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta drugega podjetja ali
 - pravico voditi posle drugega podjetja na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega posla;
4. »odvisno podjetje« je podjetje, v katerem ima drugo podjetje pravice ali vpliv iz prejšnje točke;
 5. »podjetja v skupini« so podjetja, ki so:
 - v sporazumu ali koncentraciji udeležena podjetja;
 - njihova odvisna podjetja;
 - njihova gospodujoča podjetja;
 - odvisna podjetja podjetij iz prejšnje alineje in
 - podjetja, v katerih ima eno ali več podjetij iz prejšnjih alinej skupaj ali skupaj z enim ali več drugimi podjetji pravice ali vpliv iz tretje točke tega člena;
 6. »upoštevni trg« je trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg;
 7. »upoštevni proizvodni/storitveni trg« je trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe;
 8. »upoštevni geografski trg« je trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni/storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni;
 9. »v koncentraciji udeležena podjetja« so podjetja, ki se združujejo, podjetja, ki pridobijo kontrolo nad drugim podjetjem, prevzeta podjetja in podjetja, ki ustanovljajo skupno podjetje;
 10. »letni promet« so čisti prihodki od prodaje, ki jih je podjetje ustvarilo v poslovnem letu s prodajo proizvodov in opravljanjem storitev iz rednega delovanja;
 11. »letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini« je letni promet, ki so ga ustvarila v koncentraciji udeležena podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini ter ne obsega čistih prihodkov od prodaje proizvodov in opravljanja storitev med podjetji v skupini. Kadar koncentracija nastane s pridobitvijo kontrole nad delom enega ali več podjetij, ne glede na to, ali imajo ti deli lastnost pravne osebe ali ne, se pri prodajalcu ali prodajalcih upošteva letni promet, ki se nanaša na dele, ki so predmet koncentracije. Dve ali več transakcij v smislu prejšnjega stavka, ki jih v obdobju dveh let opravijo iste osebe ali podjetja, štejejo kot ena koncentracija, ki nastane na dan zadnje transakcije. Če imajo podjetja v skupini skupno ali skupaj s tretjimi podjetji pravice iz tretje točke tega člena, se letni promet skupnega podjetja enakomerno porazdeli med njimi;
 12. »letni promet na trgu Republike Slovenije« so čisti prihodki od prodaje proizvodov in opravljanja storitev na območju Republike Slovenije;
 13. »letni promet kreditnih in finančnih institucij« so finančni prihodki iz deležev, finančni prihodki iz danih posojil in finančni prihodki iz poslovnih terjatev. Pojma »kreditna institucija« in »finančna institucija«, uporabljena v tem zakonu, imata pomen, kakor v zakonu, ki ureja bančništvo;
 14. »letni promet zavarovalnic« je znesek kosmatih obračunanih zavarovalnih premij, ki obsega vse prihodke in terjatve iz zavarovalnih pogodb, vključno z izplačanimi premijami pozavarovanja, zmanjšan za davke ali prispevke, povezanimi z zavarovalnimi premijami;
 15. »podatki« so vsi podatki, vključno z zaupnimi podatki, ne glede na nosilec, na katerem so zapisani oziroma shranjeni;

16. »zaupni podatki« so poslovne skrivnosti, poslovna korespondenca, ki se nanaša na gospodarsko dejavnost podjetja, osebni podatki in vsi drugi podatki, za katere so s tem zakonom ali drugimi predpisi določeni posebni režimi njihovega varstva in posebni pogoji za dostop do njih. Za zaupne podatke ne štejejo podatki, ki so javno dostopni;
17. »poslovna skrivnost« so podatki, katerih razkritje bi pomenilo nastanek občutne škode in so znani omejenemu krogu oseb;
18. »skupinske izjeme« so skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona ali tretjega odstavka 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;
19. »omejevalna ravnanja« so omejevalni sporazumi in zlorabe prevladujočega položaja;
20. »kartel« je sporazum ali usklajeno ravnanje dveh ali več podjetij, katerega namen je usklajevanje njihovega konkurenčnega ravnanja na trgu ali vplivanje na relevantne dejavnike konkurence s praksami, kot so določanje ali usklajevanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih pogojev trgovanja, vključno s pravicami intelektualne lastnine, razdelitev proizvodnih ali prodajnih kvot, delitev trgov in kupcev, dogovorjeno oddajanje ponudb, omejitve pri uvozu ali izvozu ali protikonkurenčni ukrepi zoper druga konkurenčna podjetja;
21. »država članica« je država članica Evropske unije ali država podpisnica Sporazuma o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora (Uradni list L št. 1 z dne 3. januarja 1994, str. 3);
22. »organ, pristojen za varstvo konkurence« so Evropska komisija, agencija ali organ, ki ga druga država članica v skladu s 35. členom Uredbe 1/2013/ES določi kot odgovornega za uporabo 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice);
23. »Evropska mreža za konkurenco« je forum za razprave in sodelovanje, ki ga sestavljajo Evropska komisija, agencija ter organi, pristojni za varstvo konkurence drugih držav članic, kjer se razpravlja in sodeluje zlasti v zvezi z uporabo in uveljavljanjem 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije in v drugih primerih, ki jih določajo predpisi Evropske unije;
24. »postopek za uveljavljanje pravil konkurence« je postopek, ki teče pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, in traja dokler ta organ postopka ne konča s sprejetjem odločbe, s katero se ugotovi kršitev konkurenčnega prava, ali sprejme zaveze, ali izreče sankcijo, ali dokler organ, pristojen za varstvo konkurence, ne ugotovi, da ni nobenega razloga za njegovo nadaljnje ukrepanje;
25. »vloga za poravnavo« je poročilo, ki jo podjetje ali od njega pooblaščen oseba prostovoljno predstavi organu, pristojnemu za varstvo konkurence druge države članice, in v katerem opiše sodelovanje pri kršitvi konkurenčnega prava ter prevzame odgovornost za to kršitev konkurenčnega prava ali se odpove ugovarjanju glede svojega sodelovanja in odgovornosti, ter je pripravljena z namenom, da organ, pristojen za varstvo konkurence, lahko hitreje odloči o zadevi;
26. »progam prizanesljivosti« je program, povezan z uporabo 5. člena tega zakona oziroma 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, v katerem udeleženec v kartelu neodvisno od drugih podjetij v kartelu sodeluje v postopku preiskovalnega organa ali organa, pristojnega za varstvo konkurence, tako da prostovoljno razkrije informacije o kartelu in svojo vlogo v njem, za kar se mu z odločbo ali ustavitvijo postopka odpusti ali zniža denarna sankcija;
27. »izjava zaradi prizanesljivosti« je ustna ali pisna vloga, ki jo podjetje ali od njega pooblaščen oseba prostovoljno predloži organu, pristojnemu za varstvo konkurence, in v kateri podjetje ali fizična oseba navede podatke o kartelu, s katerimi je seznanjena, ter opiše njegovo oziroma njeno vlogo v njem, pripravljena pa je bila posebej za organ, pristojen za varstvo konkurence, z namenom odpustitve ali znižanja denarne sankcije v okviru programa prizanesljivosti, in ne vključuje predhodnih informacij;
28. »predhodne informacije« so informacije ali podatki, ki obstajajo neodvisno od postopka za uveljavljanje pravil konkurence, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za varstvo konkurence, te informacije ali podatke vsebuje ali ne;
29. »oseba, ki ji je odpuščena sankcija« je podjetje ali njegova odgovorna oseba, kateri je organ, pristojen za varstvo konkurence, odpustil administrativno sankcijo ali globo v okviru programa prizanesljivosti;

30. »organ prosilec« je organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, ki zaprosi za mednarodno pomoč.

(2) Posamezni izrazi, uporabljeni v VIII. delu tega zakona, pomenijo:

1. »kršitev konkurenčnega prava« je kršitev 5. ali 8. člena tega zakona oziroma 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije oziroma določb države članice, ki določajo prepoved omejevalnih sporazumov ali prepoved zlorabe prevladujočega položaja v smislu 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;
2. »kršitelj« je podjetje, ki je kršilo konkurenčno pravo;
3. »odločba o kršitvi« je odločba organa, pristojnega za varstvo konkurence, o ugotovitvi kršitev konkurenčnega prava, ali sodišča, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva pristojno za presojo odločb agencije ali organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice;
4. »sporazumno reševanje sporov« je vsak mehanizem, ki strankam omogoči, da dosežejo izvensodno rešitev spora v zvezi z odškodninskim zahtevkom;
5. »poravnava« je sporazum ali odločitev, dosežena v postopku sporazumne rešitve spora;
6. »neposredni kupec« je fizična ali pravna oseba, ki neposredno od kršitelja kupi izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava;
7. »posredni kupec« je fizična ali pravna oseba, ki kupi izdelke ali storitve, ki so predmet kršitve konkurenčnega prava, ali izdelke ali storitve, ki izhajajo iz takšnega blaga ali storitev, od neposrednega kupca ali nadaljnjega kupca;
8. »dokazi« so vsa sredstva in predmeti, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, kot na primer listine in drugi nosilci podatkov, na katerih so podatki shranjeni;
9. »tretja oseba« je fizična oseba, podjetje, državni organ ali nosilec javnega pooblastila; razen sodišča.

4. člen **(uporaba zakona)**

(1) Ta zakon se uporablja za podjetja.

(2) Ta zakon se v skladu z Uredbo 1/2003/ES uporablja tudi za kršitve 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C št. 326 z dne 26. oktobra 2012; v nadaljnjem besedilu: Pogodba o delovanju Evropske unije).

(3) Ta zakon ne posega v razmerja med delodajalci in delavci.

II. DEL OMEJEVALNA RAVNANJA

5. člen **(prepoved omejevalnih sporazumov)**

(1) Prepovedani in nični so sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij (v nadaljnjem besedilu: sporazumi), katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Zlasti je prepovedano:

- neposredno ali posredno določati nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje;
- omejevati ali nadzirati proizvodnjo, prodajo, tehnični napredek ali naložbe;
- določati v razmerjih z drugimi sopogodbeniki neenake pogoje za primerljive posle, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- za sklenitev pogodbe zahtevati, da sopogodbeniki sprejmejo še dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom te pogodbe;
- razdeliti trg ali vire nabave med udeleženci.

(3) Prvi odstavek tega člena se ne uporablja za sporazume, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin ali ki pospešujejo tehnični in gospodarski razvoj, pri tem pa zagotavljajo potrošnikom in potrošnicam (v nadaljnjem besedilu: potrošnik) pravičen delež doseženih koristi. Toda ti sporazumi ne smejo:

- nalagati udeležnim podjetjem omejitev, ki niso nujne za doseganje navedenih ciljev, in
- dajati udeležnim podjetjem možnosti, da bi izključila konkurenco glede znatnega dela proizvodov ali storitev, ki so predmet sporazuma.

(4) Podjetje, ki se sklicuje na prejšnji odstavek, nosi dokazno breme, da so pogoji iz prejšnjega odstavka izpolnjeni.

6. člen **(omejitve majhnega pomena)**

(1) Prvi odstavek prejšnjega člena se ne uporablja za sporazume majhnega pomena.

(2) Za sporazume majhnega pomena se štejejo sporazumi med podjetji, katerih skupni tržni delež na nobenem od upoštevnihi trgov na ozemlju Republike Slovenije, na katere se sporazum nanaša, skupaj z drugimi podjetji v skupini ne presega:

- 10 odstotkov, kadar gre za podjetja, ki delujejo na isti stopnji proizvodnje ali trgovine (»horizontalni sporazumi«),
- 15 odstotkov, kadar gre za podjetja, ki delujejo na različnih stopnjah proizvodnje ali trgovine (»vertikalni sporazumi«),
- 10 odstotkov, kadar gre za mešane horizontalno-vertikalne sporazume ali kadar je težko opredeliti, ali gre za horizontalni ali vertikalni sporazum.

(3) Če je konkurenca na upoštevnihi trgu omejena zaradi kumulativnih učinkov, nastalih zaradi enakih ali podobnih sporazumov drugih podjetij, so pragovi tržnih deležev iz prejšnjega odstavka zmanjšani na 5 odstotkov.

(4) Čeprav pragovi iz drugega ali tretjega odstavka tega člena niso doseženi, se prvi odstavek tega člena ne uporablja za:

- a) horizontalne sporazume, katerih cilj je:
 - določanje cen;
 - omejitev proizvodnje ali prodaje ali
 - razdelitev trga ali virov nabave;
- b) vertikalne sporazume, katerih cilj je:
 - določanje maloprodajnih cen ali
 - podelitev teritorialne zaščite udeležnim podjetjem ali tretjim osebam.

7. člen **(skupinske izjeme)**

(1) Za skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona, se smiselno uporabljajo določbe uredb Evropske komisije ali Sveta Evropske unije, ki urejajo uporabo tretjega odstavka 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, tudi kadar ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko z uredbo določi tudi druge skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona.

(3) Agencija lahko odpravi ugodnost skupinske izjeme, če ugotovi, da učinki posameznega sporazuma niso združljivi s tretjim odstavkom 5. člena tega zakona ali tretjim odstavkom 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

8. člen **(prepoved zlorabe prevladujočega položaja)**

(1) Prepovedana je zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu.

(2) Podjetje ali več podjetij ima prevladujoč položaj, kadar lahko v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov.

(3) Agencija pri ugotavljanju prevladujočega položaja upošteva zlasti tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obstoječo ali potencialno konkurenco.

(4) Zlorabo prevladujočega položaja pomenijo zlasti:

- posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev;
- omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov;
- uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbniki, če je s tem sopogodbnik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- zahteva, da se za sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom teh pogodb.

(5) Šteje se, da ima podjetje prevladujoč položaj, če je njegov tržni delež na trgu višji od 40 odstotkov.

(6) Šteje se, da ima dvoje ali več podjetij prevladujoč položaj, če je njihov tržni delež na trgu višji od 60 odstotkov.

III. DEL KONCENTRACIJE PODJETIJ

9. člen **(pojem koncentracije)**

(1) Za koncentracijo gre pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer:

- pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali
- kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali
- kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.

(2) Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom v smislu prejšnjega odstavka pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti:

- lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
- pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.

(3) Kontrolo pridobijo osebe ali podjetja, ki:

- so nosilci pravic ali so upravičeni do njih na podlagi pogodb ali
- imajo možnost uveljavljanja pravic, ki izhajajo iz pogodb, čeprav niso nosilci pravic ali upravičenci do njih na podlagi pogodb.

(4) Šteje se, da ne gre za koncentracijo, kadar banke, zavarovalnice, hranilnice ali druge finančne družbe, katerih običajne dejavnosti vključujejo trgovanje z vrednostnimi papirji za svoj račun ali za račun drugih, začasno pridobijo poslovne deleže v podjetju zaradi njihove nadaljnje prodaje, pod pogojem, da ne uveljavljajo glasovalnih pravic, ki izhajajo iz teh poslovnih deležev, zato da bi vplivale na konkurenčno ravnanje tega podjetja, ali da uveljavljajo navedene glasovalne pravice samo zato, da bi pripravile prodajo teh poslovnih deležev in se taka prodaja opravi v enem letu od pridobitve poslovnih deležev. Rok enega leta lahko agencija na zahtevo podjetja s sklepom podaljša, kadar podjetje izkaže, da prodaje ni bilo mogoče ustrezno izpeljati v predpisanem roku. Zoper sklep ni sodnega varstva.

10. člen **(presoja koncentracije)**

(1) Prepovedane so koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja.

(2) Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevanih trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.

(3) Če ima ustanovitev skupnega podjetja v smislu tretje alineje prvega odstavka prejšnjega člena za cilj ali učinek usklajevanje konkurenčnega ravnanja podjetij, ki ostanejo medsebojno neodvisna, se to usklajevanje presoja po merilih iz 5. člena tega zakona. Če agencija ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona, izda odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in jo prepove.

IV. DEL **AGENCIJA**

1. Splošno

11. člen **(naloge in pristojnosti agencije)**

(1) Agencija je pristojna za nadzor nad izvajanjem in administrativno sankcioniranje kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Agencija spremlja in analizira razmere na trgu, če so pomembne za razvijanje učinkovite konkurence, vodi postopke in izdaja

odločbe v skladu z zakonom ter daje Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) in vladi mnenja o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

(2) Agencija odloča kot prekrškovni organ o prekrških odgovornih oseb zaradi kršitve določb tega zakona ali 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, če ta zakon ne določa drugače.

(3) Ne glede na prvi in prejšnji odstavek tega člena agencija ni pristojna za nadzor nad izvajanjem 116. in 117. člena tega zakona.

(4) Agencija na področju varstva konkurence samostojno določa svoje prednostne naloge in pristojnosti ter v ta namen lahko prijave ali druge predloge za uvedbo postopka po tem ali drugem zakonu ali 101. ali 102. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije ne sprejme v obravnavo tudi, ker njihova obravnava ni uvrščena med prednostne naloge agencije.

(5) Agencija lahko vloži pred pristojnim sodiščem tožbo za ugotovitev ničnosti v primerih iz prvega odstavka 5. člena in tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

12. člen **(neodvisnost in prihodki za delo)**

(1) Nadzor nad delom in poslovanjem agencije na področju varstva konkurence, ne pomeni pravice vpogleda v posamezne obravnavane zadeve.

(2) Agencija sprejme in objavi kodeks, v katerem podrobneje opredeli pravila glede strokovnosti, nepristranskosti, objektivnosti in neodvisnosti delovanja agencije na področju varstva konkurence ter glede nasprotja interesov med trajanjem in po prenehanju mandata ali zaposlitve članov organa vodenja in javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji.

(3) Prihodki za delo agencije so:

- sredstva državnega proračuna in
- nadomestila stroškov.

13. člen **(sodelovanje agencije pri oblikovanju politike konkurence in v mednarodnih odnosih)**

(1) Agencija sodeluje pri oblikovanju politike konkurence.

(2) Agencija sodeluje v dvostranskih odnosih in mednarodnih organizacijah s področja varstva konkurence. O sodelovanju na področju varstva konkurence znotraj Evropske unije predstojnik agencije za področje varstva konkurence (v nadaljnjem besedilu: predstojnik) tekoče obvešča svet in ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence.

(3) Agencija tesno sodeluje v okviru Evropske mreže za konkurenco, zlasti da zagotovi učinkovito in enotno uporabo 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

2. Pristojnost odločanja agencije o posamičnih zadevah v upravnem postopku

14. člen **(organ postopka)**

(1) Organ postopka odločanja o posamičnih zadevah v upravnem postopku je senat.

(2) Člani senata ne smejo izvajati nalog, ki so nezdružljive z opravljanjem njihovih nalog in izvajanjem njihovih pooblastil.

(3) Predsednik, člani senata ter javni uslužbenci, zaposleni v agenciji, ki opravljajo posamezna dejanja v postopkih odločanja o posamičnih zadevah, za katere je pristojna agencija po tem zakonu, ne odgovarjajo za škodo, ki jo povzročijo strankam ali drugim osebam pri opravljanju dejanj v teh postopkih, razen če je škoda povzročena namenoma ali iz hude malomarnosti.

15. člen (pristojnosti in sestava senata)

(1) Senat sestavljajo predstojnik in dva javna uslužbenca agencije s področja varstva konkurence, ki ju v senat imenuje svet agencije na predlog predstojnika.

(2) Če senat zaradi izločitev njegovih članov ne more veljavno odločati, svet agencije izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji, imenuje potrebno število nadomestnih članov.

(3) V poslovniku agencije se določijo podrobnejša pravila glede imenovanja javnih uslužbencev in nadomestnih članov v senat.

(4) Senat odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku, v katerih se po tem zakonu izdajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča. Senat v okviru teh postopkov, če tako določa ta zakon, odloča tudi o administrativnem sankcioniranju podjetij.

(5) Postopek do izdaje odločbe vodi javni uslužbenec, zaposlen v agenciji, ki izpolnjuje pogoje za vodenje postopka in ga za to pooblasti predstojnik. Javni uslužbenec, ki je vodil postopek, predloži senatu pisno poročilo in predlog odločbe.

(6) Javnemu uslužbencu iz prejšnjega odstavka in javnemu uslužbencu, zaposlenemu v agenciji, ki opravlja naloge v senatu, se ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi zaradi opravljanja njegovih nalog, razen če ne izpolnjuje več pogojev za zasedbo delovnega mesta, ali če obstoji razlogi nesposobnosti, ali krivdni razlog, ali razlog za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, po zakonu, ki ureja delovna razmerja.

16. člen (seja senata)

(1) Senat sprejema odločitve po posvetovanju z glasovanjem na seji, ki ni javna. Sejo senata skliče predsednik senata na lastno pobudo, ali na obrazloženi predlog enega izmed članov senata.

(2) Predsednik senata vodi posvetovanje in glasovanje ter glasuje zadnji.

(3) Člani senata ne smejo odkloniti glasovanja o vprašanjih, ki jih postavi predsednik senata.

(4) Odločitev je veljavno sprejeta, če zanjo glasuje večina članov senata. Če je izid glasovanja neodločen, odloči glas predsednika senata.

17. člen (zapisnik o posvetovanju in glasovanju)

(1) O posvetovanju in glasovanju se sestavi poseben zapisnik.

(2) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju obsega potek glasovanja in sprejeti akt.

(3) Posebna mnenja se priložijo zapisniku o posvetovanju in glasovanju, če niso vpisana v zapisniku.

(4) Zapisnik podpišejo vsi člani senata in zapisnikar.

(5) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju se zapre v poseben ovitek. Vpogled v zapisnik je dovoljen samo pristojnim sodiščem, ki odločajo v postopku sodnega varstva zoper akte agencije. V tem primeru pristojno sodišče zapisnik ponovno zapre v poseben ovitek in na ovitku označi, da je zapisnik pregledalo.

3. Pristojnost odločanja agencije v prekrškovnem postopku

18. člen

(odločanje v prekrškovnem postopku)

(1) V prekrškovnem postopku odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije, v katerih se izdajajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča, senat treh članov (v nadaljnjem besedilu: prekrškovni senat) v sestavi predstojnika in dveh javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji na področju varstva konkurence. Na predlog predstojnika svet imenuje za posamično zadevo prekrškovni senat na način, določen s poslovníkom agencije. Člani prekrškovnega senata morajo izpolnjevati pogoje po zakonu, ki ureja prekrške. Eden izmed članov prekrškovnega senata je predsednik prekrškovnega senata, ki se določi na način, opredeljen v poslovníku agencije.

(2) Če je predstojnik izločen iz odločanja o posamični zadevi, svet agencije izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu, ki ureja prekrške, imenuje osebo za odločanje in vodenje postopka v posamični zadevi v prekrškovnem postopku.

(3) Postopek do izdaje odločbe vodi predstojnik ali javni uslužbenec, zaposlen v agenciji, ki ima pooblastilo predstojnika za vodenje postopka ter izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja prekrške. Javni uslužbenec, ki je vodil postopek, predloži predstojniku oziroma javnemu uslužbencu, če je predstojnik izločen iz odločanja o posamični zadevi, pisno poročilo in predlog odločbe.

(4) Agencija v poslovníku podrobneje določi način za podelitev in prenehanje pooblastila osebi, ki se šteje za pooblaščenega uradno osebo agencije za vodenje postopka o prekršku.

(5) Javnemu uslužbencu, zaposlenemu v agenciji, ki odloča ali vodi postopek v prekrškovnih postopkih, se ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, zaradi opravljanja njegovih nalog, razen če ne izpolnjuje več pogojev za zasedbo delovnega mesta, ali če obstoji razlog nesposobnosti, ali krivdni razlog ali razlog za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja.

4. Ravnanje s podatki

19. člen

(dolžnost varovanja zaupnih podatkov)

(1) Agencija, javni uslužbenci, zaposleni v agenciji, osebe, ki so imenovane v organe agencije, in osebe, ki sodelujejo z agencijo pri izvajanju nalog na podlagi tega zakona in pri tem pridejo v stik z zaupnimi podatki, morajo te podatke varovati kot zaupne. Dolžnost varovanja zaupnih podatkov velja tudi po prenehanju delovnega ali drugega razmerja, na podlagi katerega oseba sodeluje z agencijo pri izvajanju nalog na podlagi tega zakona.

(2) Osebe, navedene v prvem odstavku tega člena, lahko, skladno z opredelitvijo pojma obdelava osebnih podatkov v zakonu, ki ureja varstvo osebnih podatkov, obdelujejo osebne podatke in zbirke osebnih podatkov, ki so potrebni za izvajanje nalog po tem zakonu.

(3) Podatki, pridobljeni v skladu s tem zakonom, se smejo obdelovati le za namene, določene s tem zakonom.

20. člen (razkritje podatkov)

(1) Agencija lahko upravnim organom, drugim državnim organom in nosilcem javnih pooblastil na podlagi obrazloženega pisnega zahtevka predstojnika ali z njegove strani pooblaščen osebe, iz katerega mora biti jasno razviden namen zahtevka, razkrije podatke, s katerimi razpolaga, za izvajanje njihovih z zakonom predpisanih pristojnosti.

(2) Agencija razkrije pristojnim organom podatke, potrebne za izvršbo po tem zakonu.

(3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, agencija prosilcu za dostop do informacij javnega značaja zavrne dostop do podatkov, ki se nanašajo na tajnost vira, in do podatkov, ki so poslovna skrivnost podjetij

21. člen (sodelovanje z agencijo)

Za izvajanje nalog po tem zakonu morajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter druge osebe in organizacije, ki razpolagajo s podatki, potrebnimi za odločitev, agenciji na njeno zahtevo brezplačno posredovati zahtevane podatke.

V. DEL POSTOPEK ODLOČANJA O POSAMIČNI ZADEVI V UPRAVNEM POSTOPKU

1. poglavje Splošne določbe o postopku pred agencijo

22. člen (uporaba določb o postopku)

(1) Agencija odloča o zadevah, za katere je pristojna po tem zakonu, po postopku, določenem s tem zakonom.

(2) Če ni v tem zakonu določeno drugače, se za postopek odločanja agencije uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Zoper akte agencije ni pritožbe.

23. člen (stranke v postopku)

(1) V postopku pred agencijo imata položaj stranke v postopku podjetje, proti kateremu se vodi postopek, in priglasitelj koncentracije.

(2) Vlagatelj ali vlagateljica pobude, prijave, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke.

(3) Oseba, ki zatrjuje, da vstopa v postopek zaradi varstva svojih pravnih koristi, mora podati zahtevo za udeležbo v postopku v 30 dneh od dneva objave sklepa o uvedbi postopka na spletni strani agencije.

(4) Zahteva iz prejšnjega odstavka mora vsebovati navedbe in dokaze, ki izkazujejo pravni interes za udeležbo v postopku.

(5) O zahtevi za udeležbo v postopku odloči agencija s sklepom. Če oseba ne izkaže pravnega interesa, agencija izda sklep, s katerim se ji lastnost stranskega udeleženca ne prizna.

24. člen **(varovanje tajnosti vira)**

(1) Agencija mora na zahtevo osebe, ki je vir prijave ali vir drugih informacij, ki jih agencija uporablja pri izvajanju svojih pristojnosti, varovati tajnost njene identitete, če ta izkaže za verjetno, da bi ji razkritje povzročilo občutno škodo.

(2) Oseba, ki zahteva varstvo svoje identitete, mora agenciji ob predložitvi dokumentov predložiti tudi različico dokumentov, ki ne vsebuje podatkov, ki bi pomenili razkritje vira.

25. člen **(pravica strank do pregleda dokumentov zadeve)**

(1) Stranke imajo pravico pregledovati dokumente zadeve ter jih na svoje stroške prepisati in preslikati. Pregledovanje, prepisovanje in preslikavanje dokumentov nadzoruje uradna oseba ali pa poteka v informacijskem sistemu organa ali v informacijskem sistemu za sprejemanje vlog, vročanje in obveščanje, v katerem stranka svojo istovetnost dokaže s svojim kvalificiranim potrdilom za elektronski podpis. Pregled in prepis dokumentov se lahko zahteva tudi ustno.

(2) Če se v postopku uporabljajo podatki iz informatiziranih evidenc ter drugi podatki in zapisi v elektronski obliki, se ti podatki štejejo za dokument v tej zadevi.

(3) V postopku omejevalnih ravnanj imajo stranke pravico do pregleda dokumentov zadeve po izdaji sklepa o uvedbi postopka, razen če predstojnik presodi, da je to v nasprotju z interesi postopka. Predstojnik v tem primeru izda sklep, s katerim odloži pravico do pregleda dokumentov, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(4) Pravico do pregleda dokumentov zadeve ima tudi izvedenec ali izvedenka v obsegu, ki je potreben, da poda svoj izvid in mnenje.

(5) Stranke ne morejo pregledovati in ne preslikavati:

- internih dokumentov agencije v zadevi, vključno s korespondenco med agencijo in Evropsko komisijo ali organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic;
- zaupnih podatkov,
- podatkov, ki se nanašajo na tajnost vira,
- zapisnika o posvetovanju in glasovanju in
- osnutkov odločb.

(6) Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti iz druge alineje prejšnjega odstavka nosi podjetje, ki to zatrjuje. Na zahtevo agencije mora podjetje predložiti različico dokumenta, ki ne vsebuje podatkov iz druge alineje prejšnjega odstavka.

(7) Agencija lahko podjetju, proti kateremu se vodi postopek, in prigrasitelju, razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost, če presodi, da njihovo razkritje zaradi zagotovitve pravice do obrambe objektivno prevlada nad interesom varovanja zaupnih podatkov. Pri tem lahko agencija odloži pregled podatkov, ki so poslovna skrivnost, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev.

26. člen
(omejitev uporabe podatkov iz izjav zaradi prizanesljivost)

(1) Vpogled v izjavo zaradi prizanesljivosti imajo, ne glede na določbe drugih zakonov, samo stranke postopka in le za uveljavljanje njihovih pravic do obrambe.

(2) Stranka lahko podatke iz izjave zaradi prizanesljivosti uporabi v postopku pred sodiščem, ki preizkuša odločbo agencije, le, kadar je to potrebno za uveljavljanje njene pravice do obrambe v postopku pred sodiščem in le:

- za namene presoje porazdelitve administrativne sankcije, za plačilo katere so udeleženci kartela solidarno odgovorni ali
- za presojo odločbe, s katero je agencija ugotovila kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali prekršek iz tega zakona.

(3) Dokler agencija ne konča postopka za uveljavljanje pravil konkurence zoper vse stranke postopka, nobena izmed strank v postopkih pred sodišči, ki ni postopek sodnega varstva po tem zakonu, ne sme uporabiti ali se sklicevati na:

- informacije, ki jih je pripravila druga fizična ali pravna oseba posebej za postopek za uveljavljanja pravil konkurence pred agencijo, in
- informacije, ki jih je med postopkom za uveljavljanje pravil konkurence zbrala agencija, in jih poslala strankam.

27. člen
(zagotavljanje načela kontradiktornosti)

Zaradi zagotovitve pravice do obrambe se odločba agencije ne sme opirati na dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek, in priglasitelju, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi.

28. člen
(dopustnost dokazov)

(1) Agencija lahko pri izvajanju pristojnosti iz tega zakona uporablja vse vrste dokazov, vključno z dokumenti, ustnimi izjavami, prebranimi ali neprebranimi elektronskimi sporočili in posnetki, ne glede na obliko in vrsto nosilca, na katerem so dokazi shranjeni.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, agencija ne sme uporabiti dokazov, ki jih je pridobila s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali če tako določa ta zakon.

29. člen
(vročanje)

(1) Če osebi, ki je vpisana ali se vpisuje v sodni register, ni mogoča vročitev na naslovu, navedenem v registru, se vročitev opravi z javnim naznanilom na oglasni deski agencije in na enotnem državnem portalu e-uprava, na njegovem naslovu pa se pusti obvestilo o načinu vročitve.

(2) Vročitev velja za opravljeno po poteku petnajst dni od dneva, ko je bilo naznanilo objavljeno na oglasni deski in na enotnem državnem portalu e-uprava.

(3) Na posledice iz prejšnjega odstavka mora biti naslovnik opozorjen v obvestilu o vročitvi.

30. člen

(ustna obravnava)

(1) V postopku agencija odloči brez ustne obravnave, razen če uradna oseba, ki vodi postopek, presodi, da je treba zaradi razjasnitve ali ugotovitve odločilnih dejstev opraviti ustno obravnavo.

31. člen
(povzetek relevantnih dejstev)

(1) Povzetek relevantnih dejstev vključuje ugotovitve o dejstvih in dokazih, pomembnih za odločitev.

(2) Agencija stranke seznanj s povzetkom relevantnih dejstev, kadar namerava:

- izdati odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- v odločbi iz prejšnje alineje za ugotovljeno kršitev izreči administrativno sankcijo, ali
- izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence.

(3) Če so v povzetku relevantnih dejstev zaupni podatki o stranki, se drugim strankam vroči povzetek relevantnih dejstev, v katerem se ti podatki izbrišejo.

(4) Agencija določi primeren rok, v katerem se lahko stranke izjavijo o povzetku relevantnih dejstev. Agencija ni dolžna upoštevati izjav o povzetku relevantnih dejstev, prejetih po poteku tega roka.

(5) Rok iz prejšnjega odstavka ne sme biti daljši od 45 dni.

32. člen
(odločbe in sklepi)

(1) Odločba mora biti obrazložena. V obrazložitvi morajo biti obrazloženi tudi tisti sklepi, ki se lahko izpodbijajo v postopku sodnega varstva zoper odločbo v skladu s tretjim odstavkom 80. člena tega zakona.

(2) Sklep, izdan po tem zakonu, mora biti obrazložen in mora vsebovati pouk o pravnem sredstvu samo, če zoper sklep ni izključen postopek sodnega varstva.

(3) Če so v odločbi ali sklepu, s katerim se postopek konča, navedeni zaupni podatki o stranki, se drugim strankam vroči odločba ali sklep, v kateri se ti podatki iz obrazložitve izbrišejo.

(4) Na zahtevo agencije mora stranka v roku, ki ga določi agencija, predložiti različico odločbe ali sklepa, s katerim se postopek konča, na kateri označi zaupne podatke.

(5) Izrek odločbe ali sklepa, s katerim se postopek konča, se objavi na spletni strani agencije.

(6) Na spletni strani agencije se objavijo pravnomočne odločbe, ki jih agencija izda v upravnem postopku in postopku o prekršku, ter pravnomočni sklepi, s katerimi se postopek konča, brez zaupnih podatkov.

2. poglavje
Postopek pri omejevalnih ravnanjih

1. podpoglavje
Splošne določbe

33. člen

(uvedba postopka po uradni dolžnosti)

Agencija lahko izda sklep o uvedbi postopka po uradni dolžnosti, kadar izve za okoliščine, iz katerih izhaja verjetnost kršitve 5. ali 8. člena tega zakona, ali kršitve izvršljive odločbe iz 46., 47. ali 48. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

34. člen (sklep o uvedbi postopka)

(1) Sklep o uvedbi postopka vsebuje:

- opis dejanja, ki je razlog za uvedbo postopka,
- navedbo določb zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve, in
- obrazložitev razlogov za uvedbo postopka.

(2) Zoper sklep ni sodnega varstva.

(3) Izvleček sklepa o uvedbi postopka se objavi na spletni strani agencije.

(4) Izvleček sklepa vsebuje:

- navedbo strank, na katere se sklep nanaša,
- kratko navedbo razlogov za uvedbo postopka in določb tega zakona, ki so podlaga za uvedbo postopka, in
- poziv osebam, da agenciji pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev.

(5) Če se pokaže, da je treba postopek razširiti tudi na kakšno drugo kršitev ali zoper kakšno drugo podjetje, izda agencija sklep, s katerim razširi sklep o uvedbi postopka. Glede sklepa o razširitvi sklepa o uvedbi postopka se smiselno uporabljajo prejšnji odstavki.

35. člen (enotni postopek)

(1) V primeru postopka zaradi kršitve 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije vodi agencija tudi postopek zaradi kršitve 5. ali 8. člena tega zakona (enotni postopek).

(2) Če se med postopkom izkaže, da ni podlage za vodenje postopka po 101. ali 102. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije, ker ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije, agencija izda sklep, s katerim postopek v tem delu ustavi ter o tem obvesti Evropsko komisijo. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

2. podpoglavje Raziskave sektorja ali določenih vrst sporazumov

36. člen (raziskave sektorja ali določenih vrst sporazumov)

(1) Kadar togost cen ali druge okoliščine kažejo na verjetnost omejevanja ali izkrivljanja konkurence na ozemlju Republike Slovenije, lahko agencija opravi raziskavo posameznega sektorja ali določenih vrst sporazumov v več sektorjih (v nadaljnjem besedilu: raziskava).

(2) Za pridobivanje podatkov zaradi opravljanja raziskav se smiselno uporabljajo 37. do 44. člen tega zakona.

(3) Agencija lahko objavi poročilo o izsledkih raziskave brez zaupnih podatkov ter povabi zainteresirane tretje osebe, naj podajo svoje pripombe.

(4) Agencija lahko uporabi podatke, ki jih je pridobila pri opravljanju raziskav, v postopkih po določbah tega zakona.

3. podpoglavje
Preiskovalni postopek

37. člen
(zahteva za posredovanje podatkov)

(1) Pri nadzoru nad izvajanjem določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije lahko agencija, tudi preden izda sklep o uvedbi postopka, naslovi na vsako podjetje, družbenike in družbenice, člane organov vodenja ali nadzora, na osebe, zaposlene pri podjetju ter na druge fizične osebe, zahtevo za posredovanje podatkov. V zahtevi za posredovanje podatkov agencija navede pravno podlago, namen zahteve, opredelitev zahtevanih podatkov ter rok za njihovo posredovanje. V zahtevi za posredovanje podatkov, ki jo agencija naslovi na podjetje, agencija opozori podjetje o administrativni sankciji, ki jo lahko agencija izreče podjetju zaradi posredovanja netočnih ali zavajajočih podatkov.

(2) Agencija lahko zahteva podatke od podjetja tudi s posebnim sklepom, ki vključuje: pravno podlago, namen zahteve, opredelitev zahtevanih podatkov, določitev primerne roka za njihovo posredovanje in opozorilo o administrativni sankciji, ki jo lahko izreče podjetju, zaradi posredovanja nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov ali zaradi ne posredovanja podatkov v določenem roku.

(3) Podjetje mora posredovati vse dokumente, ki so mu dostopni, ni pa dolžno priznati kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(4) Rok za izdajo odločbe ne teče v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

38. člen
(zbiranje informacij)

(1) Pri nadzoru nad izvajanjem določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, lahko agencija, tudi preden izda sklep o uvedbi postopka, povabi katerega koli predstavnika ali osebo, zaposlene v podjetju, katerega koli predstavnika druge pravne osebe ali fizične osebe, ki bi lahko razpolagale z informacijami, relevantnimi za predmet ali namen nadzora, da podajo ustna pojasnila o dejstvih ali dokumentih, ki se nanašajo na predmet ali namen nadzora

(2) Agencija povabi podjetje ali osebo, navedeno v prvem odstavku tega člena, na svoj sedež, vabljen oseba pa se mora vabilu odzvati. Glede vabila se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja upravni postopek.

(3) Šteje se, da se podjetje ne udeleži sestanka, kadar se sestanka ne udeležijo člani vodenja in nadzora podjetja, zaposleni v podjetju ali pogodbeni sodelavci podjetja.

(4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, se agenciji identificira. Agencija pred zbiranjem informacij osebo pouči, da ni dolžna priznati kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, da ni dolžna podati informacij zoper sebe ali svoje bližnje ter da s tem, če ne poda informacij ali ne odgovori na posamezna vprašanja utegne otežiti zbiranje dokazov.

(5) Dane informacije se posnamejo ali zapišejo kot uradni zaznamek ali na zapisnik.

(6) Informacije pridobljene od osebe, ki ni bila pred njenim zbiranjem poučena o pravicah iz petega odstavka tega člena, ni mogoče uporabiti zoper osebo, ki je te informacije podala.

39. člen **(uvedba preiskave)**

(1) Agencija opravlja preiskavo v podjetju, proti kateremu se vodi postopek, na podlagi:

- privolitve podjetja in kadar je potrebno tudi osebe, katere podatki se pregledujejo, ali
- obrazložene pisne odredbe pristojnega sodišča ob navzočnosti dveh polnoletnih prič.

(2) Odredbo za preiskavo agencija vroči osebno podjetju, zoper katero naj se izvede preiskava, na začetku opravljanja preiskave. Sklep o uvedbi postopka se lahko vroči hkrati z odredbo za preiskavo.

(3) Sodišče izda odredbo za preiskavo na predlog agencije, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je stranka kršila ali krši določbe tega zakona ali 101. ali 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, in je verjetno, da se bodo s preiskavo odkrili dokazi, ki so pomembni za postopek.

(4) Odredbo za preiskavo izda sodnik pri Okrožnem sodišču v Ljubljani najpozneje v 48 urah od prejema popolnega predloga agencije. Predlog agencije mora vsebovati:

- opredelitev prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev (v nadaljnjem besedilu: prostori) ter poslovnih knjig in druge dokumentacije, kot so pogodbe, listine, poslovna korespondenca, poslovna evidenca in drugi podatki, ki so v zvezi s poslovanjem podjetja, ne glede na nosilec, na katerem so zapisani ali shranjeni, vključno z opredelitvijo elektronskih naprav in z njo povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, kot so telefon, telefaks, računalnik, optični mediji, spominske kartice, drugi nosilci elektronskih podatkov, in tudi podatki na elektronskih napravah, ki jih podjetje hrani pri ponudniku storitev informacijske tehnologije, kakor so zlasti storitev najema strežnika in storitve v oblaku (v nadaljnjem besedilu: elektronska naprava), ki jih je treba pregledati,
- utemeljitev razlogov za preiskavo,
- dokaze oziroma vsebine podatkov, ki se iščejo,
- navedbo okoliščin za uporabo preiskovalnega dejanja in način njegove izvršitve,
- rok za izvedbo preiskave.

(5) Če se sodnik okrožnega sodišča ne strinja z izdajo odredbe, o tem z obrazloženim mnenjem obvesti agencijo. Agencija lahko vloži pritožbo zoper zavrnitev predloga za izdajo odredbe. O pritožbi odloči senat treh sodnikov okrožnega sodišča. Senat mora odločiti najpozneje v 48 urah od prejema pritožbe.

(6) Zadeve v postopku izdaje odredbe o preiskavi po tem členu so nujne in sodišče o njih odloča prednostno.

40. člen **(preiskava)**

(1) Preiskavo opravljajo osebe, zaposlene na agenciji, pri čemer lahko posamezna strokovna dela, kadar to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesom strank, opravljajo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki in posameznice (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen oseba).

(2) Pooblaščen osebe lahko:

- vstopijo in pregledajo prostore;

- pregledujejo poslovne knjige drugo dokumentacijo in imajo pri tem pravico do dostopa katerih koli informacij, ki so dostopne podjetju, v katerem se opravlja preiskava;
- odvzamejo ali pridobijo, ne glede na obliko, kopije, forenzične kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig in druge dokumentacije v kakršni koli obliki z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali agencije. Če zaradi tehničnih razlogov ni mogoče narediti kopij z uporabo fotokopirnih sredstev in računalniške opreme podjetja ali agencije, lahko odnesejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas, potreben, da se naredijo kopije. O tem naredijo uradni zaznamek;
- zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas trajanja preiskave in v obsegu, potrebnem za njeno izvedbo;
- zasežejo predmete, poslovne knjige in drugo dokumentacijo za največ 20 delovnih dni;
- zahtevajo od katerega koli predstavnika ali predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) ali osebe zaposlene v podjetju ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet ali namen preiskave, ter o tem sestavijo zapisnik. Če pooblaščen oseba zahteva pisno pojasnilo, določi rok, v katerem mora biti posredovano;
- pregledajo listine, s katerimi lahko ugotovijo istovetnost oseb;
- opravijo druga dejanja, ki so v skladu z namenom preiskave.

(3) Če se zasežejo predmeti iz pete alineje prejšnjega odstavka, mora agencija v zapisniku navesti, kje so bili predmeti najdeni, jih opisati in izdati potrdilo o njihovem zasegu.

(4) Podjetje mora pooblaščenim osebam omogočiti dostop do prostorov ter do poslovnih knjig in druge dokumentacije. Pooblaščen osebe lahko opravljajo preiskavo tudi proti njegovi volji.

(5) Oseba, ki je uporabnik elektronske naprave, ki se pregleduje, mora pooblaščen osebi omogočiti dostop do naprave, predložiti šifrirne ključe oziroma gesla in dati pojasnila o uporabi naprave. Pregled elektronskih naprav mora biti opravljen tako, da se v najmanjši možni meri posega v pravice oseb, ki niso zavezanci za nadzor, in varuje tajnost oziroma zaupnost podatkov ter da se ne povzroča nesorazmerna škoda, tudi s sprotnim izločanjem nepotrebnih podatkov. Če elektronsko napravo uporablja oseba, ki upravičeno pričakuje zasebnost glede njene vsebine, ima pravico biti navzoča ob pregledu vsebine elektronske naprave, o čemer jo pouči pooblaščen oseba. Agencija z zaseženimi elektronskimi napravami ali kopijami elektronskih podatkov ravna tako, da zagotovi istovetnost in integriteto elektronskih podatkov.

(6) Preiskava se praviloma opravlja med 6. in 22. uro. Pooblaščen osebe morajo opravljati preiskavo tako, da čim manj ovirajo poslovanje podjetja.

41. člen **(opravljanje preiskave)**

(1) Osebe, zaposlene v agenciji, izkazujejo pooblastilo za opravljanje preiskave s službeno izkaznico, specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki pa s pisnim pooblastilom predstojnika agencije, ki vsebuje obseg pooblastil.

(2) Službeno izkaznico izda minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za varstvo konkurence.

(3) Obliko službene izkaznice in postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za varstvo konkurence.

42. člen **(oviranje preiskave)**

(1) Če podjetje ne dovoli vstopa v prostore ali ga ovira ali ne dovoli dostopa do poslovnih knjig ali druge dokumentacije ali ga ovira ali kako drugače ovira preiskavo ali če se to utemeljeno pričakuje, lahko pooblaščen oseba vstopi v prostore ali dostopi do poslovnih knjig ali druge dokumentacije proti volji podjetja ob pomoči policije. Stroške vstopa ali dostopa in morebitno škodo krije podjetje.

(2) Šteje se, da podjetje ovira preiskavo, če jo ovirajo člani organov vodenja ali nadzora podjetja, zaposleni v podjetju ali pogodbeni sodelavci podjetja.

43. člen **(privilegirana komunikacija)**

(1) Iz preiskave so izključena pisma, obvestila ali drugi načini komunikacije med podjetjem, zoper katero se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom v obsegu, v katerem se nanašajo na ta postopek (v nadaljnjem besedilu: privilegirana komunikacija).

(2) Če podjetje ali njegov odvetnik zavrne dostop do podatkov s sklicevanjem, da gre za privilegirano komunikacijo, pooblaščen oseba preveri, ali je sklicevanje očitno neutemeljeno. Če pooblaščen oseba presodi, da ne gre za privilegirano komunikacijo, vloži dokument (ali njegovo kopijo) v zapečateni kuverti, na katero se podpišeta pooblaščen oseba in podjetje ali njegov odvetnik.

(3) O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odloči Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani v 15 dneh od dneva, ko je agencija vložila zahtevo. Agencija zahtevi priloži zapečateni kuverti.

(4) Če Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani odloči, da ne gre za privilegirano komunikacijo, pošlje dokumente agenciji, če pa odloči, da gre za privilegirano komunikacijo, jih pošlje podjetju ali njegovemu odvetniku. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

44. člen **(zapisnik)**

(1) Agencija o preiskavi sestavi zapisnik.

(2) Zapisnik vsebuje:

- kraj, datum in uro začetka in konca opravljanja preiskave;
- zadevo, v kateri se preiskava opravlja;
- ime pooblaščen osebe, ki je vodila dejanje, zapisnikarja in ostalih udeležencev, ki so sodelovali pri preiskavi;
- kratek opis poteka preiskave ter vsebino v postopku opravljenega dejanja in danih izjav; in
- seznam dokumentov in drugih predmetov, ki jih je agencija pridobila med preiskavo.

(3) Preden se zapisnik sklene imajo udeleženci, ki so prisotni pri preiskavi, pravico prebrati ali poslušati branje zapisnika in dati svoje pripombe. Na koncu zapisnika se navede pravica iz prejšnjega stavka, in ali se udeleženci z vsebino zapisnika strinjajo oziroma ali imajo kakšne pripombe. Če imajo udeleženci pripombe na zapisnik, se v zapisnik na kratko zapiše njihova vsebina. Nato podpišejo zapisnik udeleženci preiskave, na koncu pa ga overi uradna oseba, ki je preiskavo vodila, in morebitni zapisnikar.

(4) Ta člen se uporablja tudi za pregled poslovnih knjig in druge dokumentacije iz petega odstavka prejšnjega člena.

45. člen **(preiskava pri tretjih)**

(1) Če obstaja utemeljeni sum, da se poslovne knjige in druga dokumentacija, povezana s poslovanjem in predmetom preiskave, ki so lahko pomembne za dokazovanje kršitve tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, nahajajo v prostorih podjetja, proti kateremu se ne vodi postopek, ali v stanovanjskih ali drugih prostorih članov organov vodenja podjetja ali nadzora, zaposlenih ali drugih sodelavcev podjetja, proti kateremu se vodi postopek, pridobi agencija odredbo za preiskavo teh prostorov od sodnika okrožnega sodišča.

(2) Za opravljanje preiskave se smiselno uporabljajo določbe od 39. do 44. člena tega zakona.

4. podpoglavje
Odločbe in sklepi agencije

46. člen
(ugotovitev in prenehanje kršitve)

(1) Agencija lahko izda odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije in od podjetja zahteva, da s kršitvijo preneha, in mu, če tako določa ta zakon, za to kršitev izreče administrativno sankcijo.

(2) Z isto odločbo lahko podjetju naloži ukrepe, ki so primerni, da se odpravi kršitev in njene posledice, zlasti odprodaja dejavnosti ali dela dejavnosti podjetja, delitev podjetja ali odsvojitve deležev v podjetjih, prenos pravic industrijske lastnine in drugih pravic, sklenitev licenčnih in drugih pogodb, ki se lahko sklepajo pri poslovanju med podjetji, zagotavljanje dostopa do infrastrukture. Če obstoji več enako učinkovitih ukrepov za odpravo kršitev in njenih posledic, agencija naloži podjetju tisti ukrep, ki je za podjetje manj obremenilen.

(3) Kadar je izpolnitev ukrepov vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(4) Agencija izda odločbo iz prvega odstavka tega člena v dveh letih od izdaje sklepa o uvedbi postopka, če ta zakon ne določa drugače.

47. člen
(začasni ukrepi)

(1) Če obstaja verjetnost kršitve določb 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, lahko agencija v nujnih primerih, ko obstaja nevarnost hude in težko popravljive škode za učinkovitost konkurence na trgu, izda sklep o začasnih ukrepih. Naloženi začasni ukrepi so sorazmerni.

(2) V sklepu, s katerim se sprejmejo začasni ukrepi, agencija določi, koliko časa naj trajajo. Agencija lahko začasne ukrepe podaljša.

(3) Agencija o naloženih začasnih ukrepih obvesti Evropsko mrežo za konkurenco.

(4) Zoper sklep o začasnih ukrepih lahko stranka v treh dneh od dneva njegove vročitve vloži tožbo, o kateri odloči sodišče brez odlašanja, najpozneje pa v 15 dneh po prejemu tožbe.

48. člen
(zaveze)

(1) Po izdaji sklepa o uvedbi postopka lahko podjetje, proti kateremu se vodi postopek, predlaga zaveze, s katerimi se odpravi stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Podjetje, proti kateremu se vodi postopek, lahko predlaga zaveze najpozneje do poteka roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev.

(2) Če predlagane zaveze niso primerne ali ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, agencija o tem pisno obvesti podjetje, ki je zaveze predlagalo.

(3) Agencija lahko po pridobitvi mnenj drugih udeležencev na trgu predlagane zaveze sprejme z odločbo, če meni da so zaveze primerne. Pri tem jih lahko časovno omeji.

(4) Kadar je izpolnitev zavez vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(5) Agencija lahko na predlog ali po uradni dolžnosti razveljavi odločbo iz tretjega odstavka tega člena in nadaljuje postopek, kadar:

- se bistveno spremenijo dejanske okoliščine, na katerih je temeljila odločba;
- podjetja ne izpolnjujejo zavez ali
- odločba temelji na nepopolnih, nepravilnih ali zavajajočih podatkih, ki so jih posredovale stranke.

(6) Agencija izda odločbo iz tretjega odstavka tega člena v dveh letih od izdaje sklepa o uvedbi postopka, če ta zakon ne določa drugače.

49. člen **(ustavitev postopka)**

(1) Če agencija v postopku ne ugotovi kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali če okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, ga s sklepom ustavi.

(2) Ko Evropska komisija začne postopek zaradi kršitve 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali če je že izdala odločbo v isti zadevi, ki je predmet postopka pred agencijo, agencija s sklepom ustavi postopek. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

(3) Če je organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, začel postopek zaradi kršitve 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali je že izdal odločbo v isti zadevi, ki je predmet postopka pred agencijo, lahko agencija s sklepom ustavi postopek. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

50. člen **(poročilo)**

Agencija lahko z zahtevo za posredovanje podatkov zahteva od podjetja, naslovnika odločbe agencije, poročilo o izpolnjevanju zavez, obveznosti in ukrepov, ki so mu bili naloženi z odločbo.

3. poglavje Postopek pri koncentracijah

51. člen **(obveznost priglasitve)**

(1) Koncentracijo je treba agenciji priglasiti, če:

- je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presešel 35 milijonov eurov in
- je letni promet prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presešel 1 milijon eurov ali je letni promet v primeru iz tretje alineje prvega odstavka 9. člena tega zakona vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presešel 1 milijon eurov.

(2) Ne glede na dosežen prag iz prejšnjega odstavka koncentracije ni treba priglasiti, če jo v skladu z Uredbo 139/2004/ES presoja Evropska komisija.

(3) Čeprav koncentracija ne dosega pragov iz prvega odstavka tega člena, lahko agencija najpozneje v 15 dneh od dneva, ko v koncentraciji udeležena podjetja obvestijo agencijo o njeni izvedbi, slednja pozove, da jo prigrasijo, če imajo skupaj z drugimi podjetji v skupini več kot 60-odstotni tržni delež na trgu Republike Slovenije.

52. člen **(priglasitev koncentracije)**

(1) Koncentracijo je treba agenciji priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe, objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole. Rok začne teči s prvim od teh dogodkov.

(2) Kadar se na podlagi zaprosila v skladu s 4. členom Uredbe 139/2004/ES Evropska komisija odloči, da koncentracije ne bo presojala, jo je treba agenciji priglasiti najpozneje v 30 dneh od dneva seznanitve podjetja, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena, z odločitvijo Evropske komisije.

(3) Kadar Evropska komisija v skladu z 9. členom Uredbe 139/2004/ES z odločbo seznanila podjetja, da bo koncentracijo presojala agencija, jo je treba agenciji priglasiti najpozneje v 30 dneh od dneva vročitve te odločbe podjetju, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena.

(4) V primerih iz tretjega odstavka prejšnjega člena je treba koncentracijo agenciji priglasiti najpozneje v 30 dneh od dneva vročitve poziva podjetju, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena.

(5) Koncentracijo, ki nastane z združitvijo ali pridobitvijo skupne kontrole, morajo skupno priglasiti podjetja, ki se združujejo, ali podjetja, ki skupaj pridobijo kontrolo. V vseh drugih primerih mora koncentracijo priglasiti oseba ali podjetje, ki pridobi kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.

(6) Podjetja prigrasijo koncentracijo na posebnem obrazcu, katerega vsebino predpiše vlada z uredbo.

53. člen **(zadržanje izvrševanja koncentracije)**

(1) Podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

(2) Kadar agencija v skladu s tretjim odstavkom 51. člena tega zakona pozove podjetja, da morajo koncentracijo priglasiti agenciji, morajo podjetja od dneva vročitve poziva prenehati z izvrševanjem koncentracije.

(3) Dejanja, storjena v nasprotju s prejšnjima odstavkoma, so nična.

(4) Izjemoma lahko agencija na predlog podjetja izda sklep, s katerim dovoli izvrševanje koncentracije v določenem obsegu ali pod določenimi pogoji pred izdajo odločbe, če podjetje v predlogu izkaže, da je takšno izvrševanje nujno potrebno za ohranjanje vrednosti naložbe ali za opravljanje storitev splošnega interesa. Agencija pri tem upošteva zlasti učinke zadržanja izvrševanja koncentracije na eno ali več v koncentraciji udeleženih podjetij ali na tretje osebe in nevarnost, ki jo koncentracija pomeni za učinkovitost konkurence.

(5) Agencija izda sklep, s katerim dovoli ali zavrne izvrševanje koncentracije, v 15 delovnih dneh od prejema predloga iz prejšnjega odstavka.

(6) Prepoved izvrševanja koncentracije iz prvega odstavka tega člena ne vpliva:

- na izvedbo javne ponudbe po zakonu, ki ureja prevzeme, pod pogojem, da pridobitelj ne uresničuje glasovalnih pravic oziroma jih uresničuje v skladu s sklepom iz četrtega odstavka tega člena;
- na veljavnost transakcij z vrednostnimi papirji, vključno s tistimi, ki so zamenljivi za druge vrednostne papirje, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, razen če kupec in prodajalec vesta ali bi morala vedeti, da je bila transakcija izvedena v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

54. člen **(začetek postopka)**

(1) Postopek presoje koncentracije se začne na podlagi priglasitve.

(2) Agencija začne postopek presoje koncentracije po uradni dolžnosti z izdajo sklepa o uvedbi postopka, kadar je izkazana verjetnost, da je prišlo do koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, in je podjetja niso priglasila.

(3) Agencija po uradni dolžnosti začne postopek za odpravo učinkov koncentracije.

(4) Za sklep iz drugega in tretjega odstavka tega člena se smiselno uporablja 34. člen tega zakona.

(5) Agencija lahko v okviru postopka presoje koncentracije iz prvega odstavka tega člena po uradni dolžnosti z odločbo prepove podjetjem, pristojnim organom in nosilcem javnih pooblastil uresničevati glasovalne, upravljalne, premoženjske in druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Agencija lahko v okviru postopka presoje koncentracije iz drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti z odločbo ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona, in prepove podjetjem, pristojnim organom in nosilcem javnih pooblastil uresničevati glasovalne, upravljalne, premoženjske in druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

55. člen **(preizkus priglasitve)**

(1) Agencija prejeto priglasitev nemudoma pregleda. Če priglasitev ne vsebuje vseh zahtevanih sestavin posebnega obrazca iz šestega odstavka 52. člena tega zakona, agencija pozove priglasitelja, naj pomanjkljivosti odpravi, in mu določi rok, v katerem jih mora odpraviti. Če priglasitelj pomanjkljivosti ne odpravi v roku, se šteje, da koncentracija ni bila priglašena.

(2) Če agencija ugotovi, da priglašena koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, izda o tem odločbo.

(3) Če agencija ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona, vendar ni izkazan resen sum o njeni skladnosti s pravili konkurence, z odločbo odloči, da ji ne bo nasprotovala, in izjavi, da je skladna s pravili konkurence.

(4) Če agencija ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona in je izkazan resen sum o njeni skladnosti s pravili konkurence, s sklepom začne postopek presoje skladnosti.

(5) Za sklep iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 34. člen tega zakona.

(6) Agencija mora izdati odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena ali sklep iz četrtega odstavka tega člena v 25 delovnih dneh od prejema popolne priglasitve.

(7) Za odločbo iz tretjega odstavka tega člena se šteje, da vključuje omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

56. člen **(zahteva za posredovanje podatkov)**

(1) Za zahtevo za posredovanje podatkov se smiselno uporablja 37. člen tega zakona.

(2) Rok za izdajo sklepa o uvedbi postopka in odločb iz 55. in 58. člena tega zakona ne teče v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

57. člen **(preiskave)**

(1) Za opravljanje preiskav se smiselno uporabljajo 39. do 45. člena tega zakona.

(2) Preiskave se lahko opravijo pri v koncentraciji udeleženih podjetjih ali podjetjih, pri katerih obstaja verjetnost, da so v koncentraciji udeležena podjetja.

58. člen **(odločbe)**

(1) Agencija mora v 60 delovnih dneh od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka:

- izdati odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, če ugotovi, da koncentracija ni v nasprotju s tem zakonom;
- izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in jo prepovedati, če ugotovi, da je koncentracija v nasprotju s tem zakonom.

(2) Za odločbo iz prve alineje prejšnjega odstavka se šteje, da vključuje omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

59. člen **(korektivni ukrepi)**

(1) Priglasitelj lahko predlaga korektivne ukrepe, s katerimi se odpravi resen sum o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

(2) Agencija sprejme tiste korektivne ukrepe, za katere presodi, da lahko glede na naravo, obseg in verjetnost uspešne in pravočasne izvedbe odpravijo resen sum o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

(3) Če agencija sprejme korektivne ukrepe, v izreku odločbe iz tretjega odstavka 55. člena tega zakona in prve alineje prvega odstavka prejšnjega člena določi:

- korektivne ukrepe;
- obveznosti, s katerimi zagotovi njihovo izpolnjevanje in nadzor nad njimi, in
- rok za njihovo izpolnitev.

(4) Kadar je izpolnitev korektivnih ukrepov vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(5) Rok za izdajo odločbe ali sklepa o uvedbi postopka se podaljša za 15 delovnih dni, če prigrasitelj agenciji predlaga korektivne ukrepe.

(6) Agencija lahko z zahtevo za posredovanje podatkov od prigrasitelja zahteva poročilo o izpolnjevanju korektivnih ukrepov, ki so bili naloženi z odločbo.

60. člen **(posebni primeri razveljavitve odločbe)**

(1) Agencija lahko razveljavi odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ali odločbo iz drugega odstavka 55. člena tega zakona in z isto odločbo odloči o skladnosti koncentracije s pravili konkurence:

- če temelji na nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkih, ki ji je posredovalo eno od v koncentraciji udeleženih podjetij, ali
- če podjetje ravna v nasprotju z obveznostmi iz druge alineje tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Odločba po prvi alineji prejšnjega odstavka se lahko izda v treh letih od dneva, ko je bila odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ali odločba iz drugega odstavka 55. člena tega zakona izdana ali vročena, odločba po drugi alineji prejšnjega odstavka pa v dveh letih po preteku roka iz tretje alineje tretjega odstavka prejšnjega člena.

61. člen **(ukrepi za odpravo učinkov koncentracije)**

(1) Če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo agencija prepove, ali če podjetje ni izpolnilo korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, lahko agencija v koncentraciji udeleženi podjetji naloži ukrepe, s katerimi se ponovno vzpostavi stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije, zlasti delitev podjetja ali odsvojitve vseh pridobljenih deležev.

(2) Kadar stanja, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije, ni mogoče vzpostaviti, lahko agencija naloži kateri koli drug primeren ukrep za vzpostavitev stanja, ki je čim bolj podobno stanju pred izvedbo koncentracije.

(3) Kadar je izpolnitev ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(4) Agencija naloži ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ali s posebno odločbo.

4. poglavje Administrativno sankcioniranje podjetij

62. člen
(administrativno sankcioniranje podjetij)

(1) Administrativni prestopok je dejanje podjetja, ki pomeni kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ter je bilo s tem zakonom določeno kot administrativni prestopok, in je zanj predpisana administrativna sankcija.

(2) Administrativna sankcija po tem zakonu se izreče v obliki enkratnega denarnega zneska ali periodičnega denarnega zneska.

63. člen
(meje sankcioniranja administrativnih prestopkov)

Podjetju ne sme biti izrečena administrativna sankcija za administrativni prestopok, če dejanje ni bilo s tem zakonom določeno kot administrativni prestopok, preden je bilo dejanje storjeno, in če za takšno dejanje ni bila predpisana administrativna sankcija.

64. člen
(administrativni prestopok in kaznivo dejanje)

(1) Kadar administrativni prestopok temelji na istem dejanskem stanju, na podlagi katerega je že bilo odločeno v kazenskem postopku, agencija ne izreče administrativne sankcije.

(2) Kadar teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki temelji na istem dejanskem stanju kot administrativni prestopok, agencija z odločbo o ugotovitvi kršitve ne izreče administrativne sankcije. Agencija lahko naknadno, če niso podani razlogi, ki izključujejo izrek administrativne sankcije, izreče administrativno sankcijo, če je bil kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki ima tudi znake administrativnega prestopka, pravnomočno ustavljen, ali je bila izdana pravnomočna oprostilna sodba, ali je bil obtožni akt pravnomočno zavrnjen ali zavržen, ali je bila kazenska ovadba zavržena.

(3) Državni tožilec mora o uvedbi kazenskega postopka in o pravnomočni odločitvi sodišča brez odlašanja obvestiti agencijo.

65. člen
(prepoved ponovnega odločanja)

Agencija ne izreče administrativne sankcije, če je agencija temu podjetju za ta administrativni prestopok že izdala pravnomočno odločbo o administrativnem prestopku ali je sodišče izdalo pravnomočno sodbo, s katero je samo odločilo o administrativnem prestopku po tem zakonu.

66. člen
(naklep in malomarnost)

(1) Podjetje ravna z naklepom, če ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno in je namenoma ravnalo tako, ne glede na to, ali se podjetje zaveda kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(2) Podjetje ravna iz malomarnosti, če ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno ne glede na to, ali se podjetje zaveda kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

67. člen
(izrek administrativne sankcije)

(1) Za storjen administrativen prestopok senat v posamični zadevi v upravnem postopku z odločbo, s katero se postopek konča, izreče podjetju administrativno sankcijo.

(2) Ugotavljanje administrativnega prestopka iz prve alineje prvega odstavka **68. člena** tega zakona je del upravnega postopka v posamični zadevi za izdajo odločbe o ugotovitvi in prenehanje kršitve iz 46. člena tega zakona. Agencija z odločbo iz 46. člena tega zakona podjetju izreče administrativno sankcijo za storjen administrativni prestopok.

(3) Administrativno sankcijo za drug administrativni prestopok, agencija ugotovi in izreče na podlagi smiselne uporabe določb prejšnjega odstavka.

(4) V izreku odločbe, s katero agencija izreče administrativno sankcijo, agencija navede tudi podjetje, ki je storilo administrativni prestopok, kratek opis administrativnega prestopka, njegovo zakonsko označbo, višino administrativne sankcije za to kršitev in rok za plačilo administrativne sankcije.

68. člen (administrativna sankcija)

(1) Agencija podjetju izreče administrativno sankcijo v enkratnem denarnem znesku v višini največ deset odstotkov letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu, če le to naklepno ali iz malomarnosti:

- krši 5. ali 8. člen tega zakona ali 101. ali 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije; ali
- ravna v nasprotju z obveznostjo, določeno v izvršljivi odločbi iz 46., 47. ali 48. člena tega zakona.

(2) Agencija podjetju izreče administrativno sankcijo v obliki enkratnega denarnega zneska v višini največ deset odstotkov letnega prometa v koncentraciji udeleženega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu, če le to naklepno ali iz malomarnosti:

- agenciji ne priglasí koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali je ne priglasí v roku iz 52. člena tega zakona;
- v nasprotju s 53. členom tega zakona izvršuje pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije;
- ne izpolni korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence,
- ravna v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence,
- ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je agencija izdala na podlagi 61. člena tega zakona.

(3) Agencija podjetju izreče administrativno sankcijo v obliki enkratnega denarnega zneska v višini največ enega odstotka letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu, če le to naklepoma ali iz malomarnosti:

- v odgovoru na zahtevo iz prvega odstavka 37. člena tega zakona predloži napačne ali zavajajoče podatke;
- v odgovoru na zahtevo iz drugega odstavka 37. člena tega zakona, predloži napačne, nepopolne ali zavajajoče podatke ali teh podatkov ne predloži v zahtevanem roku;
- če se ne odzove povabilu iz drugega odstavka 38. člena tega zakona;
- pri preiskavah po 40. členu tega zakona predloži nepopolne poslovne knjige in drugo poslovno dokumentacijo ali ovira pooblašene osebe pri izvajanju pooblastil iz drugega odstavka 40. člena tega zakona;
- v odgovoru na vprašanje iz 6. alineje drugega odstavka 40. člena tega zakona, da napačen ali zavajajoč odgovor, ali če v roku, ki ga določi agencija, ne popravi nepopolnega ali zavajajočega odgovora, ali če ne da ali noče dati popolnega odgovora o dejstvih, ki se nanašajo na predmet in namen sodno odrejene preiskave;
- prelomi pečate, iz četrte alineje drugega odstavka 40. člena tega zakona.

(4) Agencija podjetju izreče periodično administrativno sankcijo v obliki dnevnega denarnega zneska v višini največ pet odstotkov povprečnega dnevnega skupnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu zato, da ga prisili:

- k predložitvi popolnih in pravih informacij na zahtevo iz drugega odstavka 37. člena tega zakona;
- k sodelovanju pri postopku zbiranja informacij oziroma k prenehanju oviranja zbiranja informacij iz 38. člena tega zakona v prostorih agencije;
- k podreditvi sodno odrejene preiskave iz 40. člena tega zakona;
- k upoštevanju odločbe iz 46., 47. ali 48. člena tega zakona.

(5) Plačilo dnevne periodične administrativne sankcije iz prejšnjega odstavka se izreče podjetju od dneva izdaje odločbe do izvršitve obveznosti iz prvih treh alinej prejšnjega odstavka oziroma do začetka spoštovanja odločb iz 46., 47. in 48. člena tega zakona.

(6) Administrativni prestopki izvrši tudi podjetje, ki je naklepno ali iz malomarnosti sodelovalo pri kršitvi ali je kako drugače odločilno prispevalo h kršitvi, za katero je predpisana administrativna sankcija.

(7) Administrativna sankcija je prihodek Republike Slovenije.

69. člen **(odgovornost matične družbe)**

(1) Administrativni prestopki iz prvega odstavka prejšnjega člena izvrši tudi podjetje, ki je nad podjetjem, ki je izvršilo administrativni prestopki iz prvega odstavka prejšnjega člena, neposredno ali posredno izvrševalo odločilni vpliv.

(2) Podjetje iz prejšnjega odstavka in podjetje, ki je izvršilo administrativni prestopki iz prvega odstavka prejšnjega člena sta solidarno odgovorna za plačilo administrativne sankcije.

(3) Finančna obveznost vsakega posameznega podjetja v zvezi s plačilom administrativne sankcije iz prejšnjega člena ne sme presežati najvišjega zneska, za katerega bi bilo podjetje odgovorno, če bi samo izvršilo administrativni prestopki.

70. člen **(pravno in gospodarsko nasledstvo)**

(1) S prenosom dejavnosti iz enega subjekta na drugi subjekt se ni možno izogniti obveznostim, potrebnim za odpravo kršitve, ter plačilu administrativne sankcije.

(2) V primeru statusno pravnega preoblikovanja ali gospodarskega prenosa dejavnosti s kršitelja na drug subjekt, lahko agencija izda ali izvrši odločbo, s katero izreče oziroma je izrekla administrativno sankcijo zoper subjekt, ki je pravni ali gospodarski naslednik kršitelja. V primeru gospodarskega prenosa dejavnosti lahko agencija izreče administrativno sankcijo gospodarskemu nasledniku, če je na dan prenosa dejavnosti obstajala strukturna povezava med kršiteljem in subjektom, na katerega je kršitelj prenesel dejavnost, ali če je prenos dejavnosti zlorabljen za izognitev obveznosti odprave kršitve ali plačila administrativne sankcije.

(3) Subjekt iz prejšnjega odstavka vstopa v postopek v stanju, v katerem je ta ob vstopu v postopek. Ta določba ne vpliva na pravico subjekta podajati navedbe in dokaze v zvezi z okoliščinami, ki se nanašajo na njegovo pritegnitev v postopek.

71. člen
(izrek administrativne sankcije podjetniškemu združenju)

(1) Podjetniškemu združenju se za kršitev iz 68. člena tega zakona izreče administrativna sankcija ob upoštevanju letnega prometa podjetniškega združenja.

(2) Kadar se kršitev podjetniškega združenja iz 68. člena tega zakona nanaša na dejavnost njegovih članov, se v letni promet podjetniškega združenja v predhodnem poslovnem letu všteva letni promet vsakega posameznega člana, ki deluje na trgu, na katerega se kršitev nanaša.

(3) Podjetniško združenje, ki samo ni plačilno sposobno za plačilo administrativne sankcije iz prejšnjega odstavka, zahteva od svojih članov, da v določenem roku na račun podjetniškega združenja plačajo sorazmerni del izrečene administrativne sankcije. Pri določitvi deleža člana podjetniškega združenja se upošteva letni promet posameznega člana v predhodnem poslovnem letu.

(4) Kadar prispevki iz prejšnjega odstavka v določenem roku niso v celoti nakazani podjetniškemu združenju, lahko agencija zahteva plačilo administrativne sankcije neposredno od katerega koli podjetja, katerega predstavniki so bili člani organov odločanja tega podjetniškega združenja.

(5) Če prispevki članov podjetniškega združenja iz tretjega in prejšnjega odstavka tega člena ne zadostujejo za plačilo celotne administrativne sankcije, lahko agencija izterja neplačan del administrativne sankcije neposredno od katerega koli člana podjetniškega združenja, ki je bil dejaven na trgu, na katerem se je kršitev zgodila, razen, če posamezni član dokaže, da ni izvajal kršitve, za katero se je odločilo podjetniško združenje, ker ni vedel za njen obstoj ali je izrazil odklonilno mnenje do takšnega ravnanja, preden se je postopek pred agencijo začel.

(6) Finančna obveznost vsakega posameznega podjetja v zvezi s plačilom administrativne sankcije iz prvega in drugega odstavka tega člena ne sme presegati najvišjega zneska, za katerega bi bilo podjetje odgovorno, če bi samo izvršilo administrativni prestopok.

72. člen
(izključitev odgovornosti)

Administrativnih sankcij, določenih za kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, ni mogoče izreči Republiki Sloveniji in samoupravnim lokalnim skupnostim.

73. člen
(zastaranje administrativnega sankcioniranja)

(1) Administrativne sankcije iz prvega in drugega odstavka 68. člena tega zakona ni dopustno izreči, če je poteklo več kot pet let od izvršitve administrativnega prestopka. V primeru tretjega in četrtega odstavka 68. člena tega zakona, administrativne sankcije ni dopustno izreči, če je poteklo več kot tri leta od izvršitve administrativnega prestopka.

(2) Zastaranje začne teči na dan, ko je bil administrativni prestopok izvršen. Pri trajajočih ali ponavljajočih se administrativnih prestopkih začne zastaranje teči na dan, ko kršitev iz zadnjega administrativnega prestopka preneha.

(3) Zastaranje pretrga vsako dejanje agencije, ki ga izvede zaradi preiskave ali postopka v zvezi s kršitvijo določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Pretrganje velja za vsa podjetja, ki so udeležena pri kršitvi.

(4) Po vsakem pretrganju začne zastaranje znova teči.

(5) Zastaranje ne teče v času postopka za uveljavljanje pravil konkurence pred organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic, ali Evropske komisije. Prekinitev začne veljati z vročitvijo prvega uradnega ukrepa organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropske komisije najmanj enemu podjetju, ki je stranka postopka za uveljavljanje pravil konkurence in preneha na dan, ko pristojni organ konča svoj postopek za uveljavljanje pravil konkurence s sprejetjem odločbe ali na dan ustavitve postopka. Prekinitev velja za vsa podjetja udeležena pri kršitvi.

(6) Ne glede na določbe drugega do prejšnjega odstavka tega člena administrativne sankcije, ni mogoče izreči, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva prvi odstavek tega člena za izrek administrativne sankcije.

(7) Ne glede na določbe prvega do šestega odstavka tega člena zastaranje ne teče v času, ko je odločitev o administrativnem prestopku predmet postopka rednega ali izrednega sodnega varstva ali se po zakonu postopek ne sme začeti ali nadaljevati ali ko je podjetje, zoper katerega je uveden postopek, nedosegljivo in se nadaljuje po pravnomočnosti sodnega akta ali odpravi ovir. Zastaranje administrativne sankcije tudi ne teče v času teka kazenskega postopka in se nadaljuje po pravnomočnosti odločitve v kazenskem postopku.

(8) Če je pravnomočna odločba ali sodba v postopku za izredno pravno sredstvo razveljavljena, in se je zastaranje iz šestega odstavka tega člena izteklo ali bi se zastaranje iz šestega odstavka izteklo v roku krajšem od dveh let, je v novem postopku odločanja o administrativni sankciji pred agencijo zastaralni rok dve leti.

74. člen **(odmera in plačilo administrativne sankcije)**

(1) Pri določitvi višine administrativne sankcije se upošteva vse okoliščine primera, zlasti:

- narava in teža kršitve,
- letni promet s storitvijo ali blagom, ki je predmet kršitve in ga je podjetje ustvarilo v zadnjem letu trajanja kršitve, če je to obdobje dovolj reprezentativno, sicer pa drugo ustrezno reprezentativno obdobje,
- trajanje kršitve,
- sodelovanje v postopku ugotavljanja kršitve,
- povrnitev škode oškodovancem, na podlagi sporazumne poravnave,
- ali je podjetje z oškodovanci sklenilo poravnave za povračilo škode, in
- nezmožnost plačila.

(2) Agencija določi rok za plačilo administrativne sankcije, ki ne sme biti krajši od 8 dni in ne daljši od 3 mesecev.

(3) Agencija lahko, če tako določa ta zakon ali če so podane druge posebne okoliščine administrativno sankcijo zniža ali odpusti.

75. člen **(odpustitev in znižanje administrativne sankcije)**

(1) Podjetju, ki je udeleženo v kartelu, se lahko odpusti administrativna sankcija, ki bi mu bila sicer izrečena zaradi njegove udeležbe v kartelu (v nadaljnjem besedilu: odpustitev administrativne sankcije), če izpolni vse naslednje pogoje:

- v celoti in popolnoma razkrije svojo udeležbo v domnevnem kartelu;
- kot prvo predloži dokaze, ki po mnenju agencije omogočijo preiskavo v zvezi z domnevnim kartelom pod pogojem, da agencija še ne razpolaga z zadostnimi dokazi za izvedbo preiskave

oziroma preiskave še ni izvedela, ali ugotovitev kršitve 5. člena tega zakona ali 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi z domnevnim kartelom, pod pogojem, da agencija še ni razpolagala z zadostnimi dokazi za ugotovitev kršitve;

- odkrito, v celoti, neprenehoma in brez odlašanja sodeluje z agencijo med celotnim postopkom in agenciji nemudoma zagotovi vse relevantne informacije in dokaze v zvezi z domnevnim kartelom, ki preidejo v posest prijavitelja in so mu dostopni;
- preneha s svojo udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z agencijo v zvezi z odpustitvijo administrativne sankcije, razen če bi bilo po mnenju agencije to v nasprotju z interesi preiskave; in
- če storilec ni prisilil drugih k udeležbi v domnevnem kartelu niti jih ni prisilil k temu, da so v njem udeleženi še naprej.

(2) Podjetju, ki ne izpolni vseh pogojev iz prejšnjega odstavka in se mu administrativna sankcija ne odpusti, se administrativna sankcija lahko zniža, če izpolni vse naslednje pogoje:

- agenciji v celoti in popolnoma razkrije svojo udeležbo pri domnevnem kartelu;
- predloži dokaze o svoji udeležbi v domnevnem kartelu, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih agencija že ima;
- odkrito, v celoti, neprenehoma in brez odlašanja sodeluje z agencijo med celotnim postopkom in agenciji nemudoma zagotovi vse relevantne informacije in dokaze v zvezi z domnevnim kartelom, ki preidejo v posest prijavitelja in so mu dostopni, in
- preneha s svojo udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z agencijo v zvezi z odpustitvijo ali znižanjem administrativne sankcije, razen če bi bilo po mnenju agencije to v nasprotju z interesi preiskave.

(3) Podjetju, ki izpolni vse pogoje iz prejšnjega odstavka in kot prvo predloži dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se administrativna sankcija lahko zniža za 30 do 50 odstotkov. Podjetju, ki izpolni vse pogoje iz drugega odstavka tega člena, in kot drugo predloži dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se administrativna sankcija lahko zniža za 20 do 30 odstotkov. Drugim podjetjem, ki izpolnijo vse pogoje iz drugega odstavka tega člena, in predložijo dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se administrativna sankcija lahko zniža za največ 20 odstotkov.

(4) Administrativna sankcija, ki je predpisana v razponu, se ne more znižati pod mejo, ki je predpisana s tem zakonom.

(5) Postopek odpustitve in znižanja administrativne sankcije iz prejšnjih odstavkov predpiše vlada z uredbo.

76. člen

(vpliv vložitve prijave za odpustitev sankcij na izrek sankcije fizični osebi)

(1) Fizični osebi, ki je delovala v imenu podjetja, ki je vložilo izjavo zaradi prizanesljivosti iz prejšnjega člena, se v zvezi z njeno udeležbo v kartelu, navedeno v izjavi zaradi prizanesljivosti, za to ravnanje, ne sme izreči sankcij v kazenskem postopku, če so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka prejšnjega člena in fizična oseba aktivno sodeluje z organom, pristojnim za kazenski pregon.

(2) Organ, pristojen za kazenski pregon, nadaljuje s kazenskim pregonom, če fizična oseba ne sodeluje ali je prenehala sodelovati z njim, ali je bila izjava iz prejšnjega člena vložena po tem, ko je organ, pristojen za kazenski pregon, zoper te fizične osebe že izdal akte, s katerimi je nanje osredotočil sum, da so izvršili kršitev.

(3) Državni tožilec ni dolžan začeti kazenskega pregona oziroma sme odstopiti od pregona tudi v primeru, ko prispevek k odkritju in preiskavi kartela fizične osebe iz prvega odstavka pretehta nad interesom za pregon oziroma nad sankcioniranjem.

(4) V primerih, ko istočasno obravnavata dejanje kršitve iz prejšnjih odstavkov državno tožilstvo ali sodišče v Republiki Sloveniji ter organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, zagotavlja vso potrebno komunikacijo med njima agencija.

(5) Ta člen ne posega v pravico oškodovancev, ki so zaradi kršitve konkurenčnega prava utrpeli škodo, da zahtevajo popolno odškodnino za takšno škodo.

77. člen **(izvršba administrativne sankcije)**

(1) Administrativna sankcija se prisilno izvrši po pravnomočnosti odločbe, ki določa administrativno sankcijo, po pravilih davčne izvršbe.

(2) Agencija lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, pred, ob ali po izdaji odločbe naloži pristojnemu organu, da izvede ukrepe za zavarovanje izvršbe in za zavarovanje izpolnitve obveznosti iz naslova izrečene administrativne sankcije.

(3) Z dnem, ko agencija vloži predlog za prisilno izterjavo, se na pristojni davčni organ prenese tudi terjatev v korist državnega proračuna.

78. člen **(povrnitev škode)**

(1) Kdor je neupravičeno plačal administrativno sankcijo iz tega zakona in s tem povezane stroške, ima pravico do povrnitve škode.

(2) Pravice do povrnitve škode iz prejšnjega odstavka nima tisti, ki je s svojim priznanjem ali zaradi povzročitve zastaranja ali kako drugače povzročil izrek administrativne sankcije, razen če je bil v to prisiljen.

(3) Pravica do povrnitve škode zastara v treh letih od dneva, ko je postala sodba iz prvega odstavka tega člena oziroma sklep agencije o ustavitvi postopka pravnomočen.

(4) Tožba za povrnitev škode se vloži zoper Republiko Slovenijo.

(5) Agencija posreduje državnemu odvetništvu na njegovo zahtevo usmeritvena navodila ter uradne podatke in obvestila, potrebna za zastopanje v posamezni zadevi. V ta namen lahko državno odvetništvo zahteva od agencije na vpogled spis o posamezni zadevi.

5. poglavje **Sodno varstvo**

79. člen **(sodno varstvo)**

(1) Sodno varstvo zoper odločbe agencije se zagotavlja v postopku, določenem s tem zakonom (v nadaljnjem besedilu: postopek sodnega varstva).

(2) Za postopek sodnega varstva zoper odločbe agencije se smiselno uporablja zakon, ki ureja upravni spor, če ni s tem zakonom določeno drugače.

80. člen

(pravica do sodnega varstva zoper odločbe in sklepe)

- (1) Zoper odločbe agencije je dopustno začeti postopek sodnega varstva.
- (2) Zoper sklepe, ki jih izda agencija v skladu s tem zakonom, je dopusten postopek sodnega varstva, če ni izrecno izključen.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko v postopku sodnega varstva zoper odločbo izpodbija sklep, zoper katerega je izključen postopek sodnega varstva v skladu s tem zakonom, in sicer sklep, s katerim agencija zahteva podatke od podjetja (37. člen tega zakona).
- (4) Postopek sodnega varstva je dovoljen zoper sklep, zoper katerega je po določbah, ki urejajo splošni upravni postopek, dovoljena pritožba.
- (5) Zadeve v postopku sodnega varstva po tem zakonu so nujne in o njih sodišče odloča prednostno.

**81. člen
(meje preizkusa)**

Sodišče preizkusi odločbo agencije v mejah tožbenega zahtevka in mejah razlogov, ki so navedeni v tožbi, pri tem pa po uradni dolžnosti pazi na bistvene kršitve določb postopka iz zakona, ki ureja upravni spor.

**82. člen
(pregled dokumentov zadeve in uporaba informacij)**

Za pregled dokumentov zadeve in uporabo informacij pred sodiščem se smiselno uporabljata 25. in 26. člen tega zakona.

**83. člen
(objava sodnih odločb na spletu)**

Z namenom obveščanja javnosti se na spletni strani agencije objavijo odločbe, ki jih izda sodišče v postopku sodnega varstva zoper odločbe agencije, brez zaupnih podatkov.

**VI. DEL
POSTOPKI Z MEDNARODNIM ELEMENTOM**

**84. člen
(medsebojna pomoč)**

- (1) Pooblaščenice uradne osebe:
 - izvajajo preiskave, posredujejo zahteve za informacije ter zbirajo informacije na podlagi zaprosila Evropske komisije ali organa prosilca, v skladu s tem zakonom, pri čemer se ne izda sklepa o uvedbi postopka;
 - dejavno pomagajo uradnim osebam in drugim osebam, ki jih je Evropska komisija pooblastila za izvajanje preiskav v skladu z 20. členom Uredbe 1/2003/ES, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 20. člena Uredbe 1/2003/ES;
 - na podlagi zaprosila organa prosilca v skladu s tem zakonom, pri čemer se ne izda sklepa o uvedbi postopka, ugotavljajo, ali podjetja spoštujejo preiskovalne ukrepe in odločbe organa prosilca, izdane v postopkih, ki se nanašajo na preiskavo, zahtevo za posredovanje podatkov, zbiranje informacij, odločbo o prenehanju s kršitvijo, začasne ukrepe ali zaveze;

- dejavno pomagajo uradnim osebam in drugim osebam, ki jih je Evropska komisija pooblastila za izvajanje preiskav v skladu s 13. členom Uredbe 139/2004/ES, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 13. člena Uredbe 139/2004/ES.
- (2) Agencija omogoči uradnim osebam organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropske komisije in drugim osebam, ki jih je ta organ pooblastil, da sodelujejo in aktivno pomagajo pooblaščenim osebam agencije pri izvajanju preiskav v skladu z 22. členom Uredbe 1/2003/ES ali pri zbiranju informacij.
- (3) Agencija in Evropska unija ali organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, ki je zaprosil agencijo za pomoč lahko izmenjujeta informacije ter jih uporabita kot dokazno sredstvo ob upoštevanju omejitev iz 12. člena Uredbe 1/2013/ES.
- (4) Pri izvajanju preiskav v skladu s tem členom mora policija zagotoviti pomoč osebam iz prvega in drugega odstavka tega člena v skladu s prvim odstavkom 42. člena tega zakona.
- (5) Ne glede na prvi odstavek 26. člena tega zakona in prvi odstavek tega člena agencija posreduje izjavo zaradi prizanesljivosti organu, pristojnemu za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropski komisiji, ne glede na obliko prijave za prizanesljivost, le na podlagi soglasja vlagatelja ali kadar sta agencija in organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice ali Evropska komisija, od istega vlagatelja prejela izjavo zaradi prizanesljivosti, ki se nanaša na isto domnevno kršitev, pod pogojem, da v času pošiljanja izjavo zaradi prizanesljivosti vlagatelj ne more umakniti informacij, ki jih je predložil agenciji.
- (6) Agencija razkrije pristojnim organom drugih držav članic podatke, potrebne za izvršbo po tem zakonu.
- (7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za medsebojno pomoč pooblaščenim organom tujih držav, če je tako določeno v mednarodnih pogodbah, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

85. člen

(vročitev in izvršitev aktov agencije zoper podjetje, ki ima sedež ali premoženje v drugi državi članici)

- (1) Če podjetje zoper katerega agencija vodi postopek nima sedeža v Republiki Sloveniji, lahko agencija brez nepotrebnega odlašanja zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice ali drug pristojen javni organ, ki je pristojen za izvrševanje aktov na podlagi nacionalnih predpisov v drugi državi članici (v nadaljnjem besedilu: zaproseni organ), v kateri ima to podjetje sedež, da v imenu agencije vroči podjetju:
- predhodne ugotovitve o domnevni kršitvi 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;
 - drug procesni akt, sprejet v okviru postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki ga je treba v skladu z nacionalnim pravom vročiti, in
 - druge ustrezne dokumente v zvezi z uporabo 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, med drugim tudi dokumente, ki se nanašajo na izvršitev odločb, s katerimi je podjetju izrečena administrativna sankcija ali periodična administrativna sankcija.
- (2) Agencija v zaprosilu iz prejšnjega odstavka navede:
- ime, znani naslov podjetja ter morebitne druge relevantne informacije za identifikacijo podjetja;
 - kratek opis relevantnih dejstev in okoliščin;
 - povzetek priložene kopije akta, ki ga je treba vročiti;
 - naziv, naslov in druge kontaktne podatke zaprosenega organa

- roke za vročitev, kot so zakonski ali zastaralni roki in
- priloži kopijo akta, ki se vroča.

(3) Če podjetje, kateremu je s pravnomočno odločbo izrečena administrativna sankcija ali periodična administrativna sankcija na podlagi tega zakona, nima v Republiki Sloveniji zadostnih sredstev za plačilo izrečene administrativne sankcije, agencija brez nepotrebne odlašanja prosi zaproseni organ v državi članici, kjer ima to podjetje sedež ali premoženje, da od podjetja izterja plačilo izrečene administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije.

(4) Agencija v zaprosilu iz prejšnjega odstavka navede:

- ime, znani naslov podjetja ter morebitne druge relevantne informacije za identifikacijo podjetja;
- kratek opis relevantnih dejstev in okoliščin;
- povzetek priložene kopije akta, ki ga je treba izvršiti;
- naziv, naslov in druge kontaktne podatke zaprosenega organa;
- roke za izvršitev, kot so zakonski ali zastaralni roki;
- informacije o odločbi, na podlagi katere je dovoljena izvršitev v državi članici organa prosilca;
- datum pravnomočnosti odločbe;
- znesek administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije;
- informacije o tem, kako je agencija v razumnih mejah skušala izvršiti odločbo na svojem ozemlju ter
- priloži kopijo akta, ki ga je treba izvršiti.

(5) Agencija pošlje zaprosilo iz prvega ali tretjega odstavka tega člena zaprosenemu organu v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov zaprosenega organa, razen kadar se agencija in zaproseni organ dogovorita drugače. Če pravo države članice zaprosenega organa določa, da morajo biti odločbe ali drugi akti predloženi v uradnem jeziku te države, agencija v zaprosilu priloži uradni prevod akta, ki ga je treba vročiti, ali odločbe, s katero je izrečena administrativna sankcija ali periodična administrativna sankcija, razen če se agencija in zaproseni organ dogovorita drugače.

(6) Agencija nemudoma obvesti zaproseni organ, če je podjetje izrečeno administrativno sankcijo že plačalo, ali če je bila odločba, s katero je bila izrečena administrativna sankcija ali izvršljivost odločbe naknadno razveljavljena ali spremenjena ali pa je bila administrativna sankcija zmanjšana, ali izvršitve zaradi drugih razlogov ne zahteva več.

(7) Če je bil vložen predlog za izvršitev administrativne sankcije v drugi državi članici, izvrševanje v Republiki Sloveniji ni dopustno. Izvrševanje se lahko v Republiki Sloveniji nadaljuje:

- potem, ko je bila agencija obveščena, da se izvrševanje v drugi državi članici ne izvršuje več,
- če izvrševanje v državi izvršitve zaradi neizterljivosti ni mogoče, ali
- če država izvršitve zavrne izvrševanje.

(8) Stroške, ki jih organ prosilec, zahteva zaradi vročitve aktov iz prvega odstavka tega člena ali izvršitve pravnomočnih odločb, plača agencija na račun organa prosilca.

86. člen

(vročitev in izvršitev aktov organov, pristojnih za varstvo konkurence drugih držav članic)

(1) Na podlagi zaprosila organa prosilca za pomoč, ki vsebuje vse sestavine iz drugega odstavka 85. člena tega zakona, agencija v imenu in na račun organa prosilca vroči naslovníku:

- predhodne ugotovitve o domnevni kršitvi 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ter odločbe, s katerimi se uporabita navedena člena,
- drug procesni akt, sprejet v okviru postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki bi moral biti v skladu z nacionalnim pravom vročen, ter

- druge ustrezne dokumente v zvezi z uporabo 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, med drugim tudi dokumente, ki se nanašajo na izvršitev odločb o izreku denarnih sankcij ali periodičnih denarnih sankcij.

(2) Za vročitev dokumentov iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Na podlagi zaprosila organa prosilca, ki vsebuje se sestavine iz četrtega odstavka 88. člena tega zakona, agencija sprejme zaprosilo za izvršitev pravnomočne odločbe, s katero je podjetju izrečena denarna sankcija ali periodična denarna sankcija zaradi kršitev 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije in v njegovem imenu in na njegov račun brez nepotrebnega odlašanja vložijo izvršbo pri organu, pristojnemu za davčno izvršbo (v nadaljnjem besedilu: davčni organ), če:

- se je organ prosilec na svojem ozemlju v razumnih mejah skušal prepričati, da podjetje, kateremu je izrečena denarna sankcija ali periodična denarna sankcija, nima sredstev v državi organa prosilca, ki bi zadostovala, da bi bilo mogoče izterjati izrečeno denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo,
- zaprosilo organa prosilca vsebuje vse sestavine iz drugega in četrtega odstavka 85. člena tega zakona in
- je priložen uradni prevod v slovenski jezik akta oziroma odločbe, ki jo je treba izvršiti.

(4) Davčni organ izvrši izterjavo denarne sankcije ali periodične denarne sankcije po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

(5) Agencija za vročitev aktov in davčni organ za izvršitev pravnomočne odločbe ne zahtevata nobenih listin o priznanju, dopolnitvi ali nadomestitvi, če zaprosilo vsebuje vse zahtevane podatke in listine. Glede jezika zaprosila ter listin se smiselno uporablja peti odstavek 85. člena tega zakona.

(6) Ne glede na izpolnitev pogoja iz prve alineje tretjega odstavka tega člena lahko davčni organ na podlagi zaprosila organa prosilca izterja plačilo denarne sankcije ali periodične denarne sankcije, če podjetje zoper katerega je treba izterjati denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo, nima sedeža v državi članici organa prosilca in v drugih primerih, ki niso zajeti v tretjem odstavku tega člena. V tem primeru organu prosilcu v zaprosilu ni treba navesti informacij o tem, kako je v razumnih mejah skušal izvršiti odločbo na svojem ozemlju.

(7) Za zastaranje izvršitev odločb, s katerimi je izrečena denarna sankcija ali periodična denarna sankcija, se uporablja pravo države, kjer ima sedež organ prosilca.

(8) Davčni organ izterja denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo v evrih. Če je znesek denarne sankcije ali periodične denarne sankcije v odločbi izrečen v drugi valuti, se znesek denarne sankcije ali periodične denarne sankcije iz tuje valute pretvori v evro po srednjem menjalnem tečaju Banke Slovenije, ki je veljal na dan, ko je bila denarna sankcija ali periodična denarna sankcija izrečena.

(9) Agenciji ni treba izvršiti zaprosila iz prvega odstavka tega člena in davčnemu organu ni treba izvršiti pravnomočne odločbe iz tretjega odstavka tega člena, če:

- zaprosilo ne vsebuje vseh sestavin iz drugega oziroma četrtega odstavka 85. člena tega zakona, ali
- agencija oziroma davčni organ razumno dokaže, da bi bila taka izvršitev zaprosila očitno v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije.

(10) Agencija ali davčni organ stopita v stik z organom prosilcem preden zavrneta zaprosilo ali v primeru, da potrebujeta dodatne informacije.

(11) Denarni znesek, ki ga je davčni organ izterjal na podlagi zaprosila organa prosilca, davčni organ brez odlašanja nakaže na račun organa prosilca.

87. člen (stroški)

(1) Agencija lahko zahteva od organa prosilca povrnitev vseh razumnih dodatnih stroškov, vključno s stroški prevoda, dela in upravnimi stroški, povezanimi z ukrepi, sprejetimi za vročitev aktov iz prvega odstavka 85. člena tega zakona ter izvršitev aktov iz tretjega odstavka 86. člena tega zakona. Znesek povrnitve stroškov je prihodek Republike Slovenije.

(2) Za poplačilo vseh stroškov povezanih z izvajanjem nalog iz 86. člena tega zakona, lahko agencija ali davčni organ zadržita del izterjane denarne sankcije ali periodične denarne sankcije, ki jo je izterjal v imenu organa prosilca. Če davčnemu organu ne uspe izterjati denarne sankcije ali periodičnih denarnih sankcij, lahko agencija od organa prosilca zahteva kritje nastalih stroškov.

(3) Agencija lahko zahteva kritje stroškov, nastalih v zvezi z izvršitvijo takih odločb, tudi od podjetja, zoper katerega je treba izvršiti denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo.

88. člen (spori v zvezi z zaprosili za vročitev ali izvršitev odločb)

(1) Za spore glede zakonitosti akta, ki ga je treba vročiti, ali odločbe, ki jo je treba izvršiti in glede zakonitosti zaprosila za vročitev oziroma izvršitev, se uporablja pravo države članice, v kateri ima organ prosilec sedež.

(2) Spori v zvezi z izvršilnimi ukrepi, sprejetimi v državi članici zaprosenega organa, ali spori v zvezi z veljavnostjo vročitve, ki jo je izvedel zaproseni organ, spadajo v okvir pristojnosti pristojnih organov države članice zaprosenega organa in jih ureja pravo navedene države članice.

VII. DEL OMEJEVANJE TRGA Z OBLASTNIMI AKTI IN DEJANJI

89. člen (prepoved)

(1) Vlada, državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil ne smejo omejevati prostega nastopanja podjetij na trgu.

(2) Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu po tem zakonu se štejejo splošni in posamični akti in dejanja, s katerimi se v nasprotju z ustavo in zakonom omejujejo svobodna menjava blaga in storitev, svoboden vstop na trg, svobodno nastopanje na trgu ali s katerimi se kako drugače preprečuje konkurenca.

90. člen (omejevanje prostega nastopanja s predpisi)

(1) Pri omejevanju prostega nastopanja podjetij s predpisi se varstvo interesov podjetij zagotavlja v postopku za presojo skladnosti predpisov z ustavo in zakoni, če takega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu.

(2) Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu po tem zakonu se ne štejejo predpisi, s katerimi se v skladu z ustavo zagotavljajo človekove pravice ter gospodarska in socialna razmerja, zlasti pa predpisi, s katerimi se določajo:

- pogoji za promet z blagom in storitvami, ki določajo lastnosti blaga ali način opravljanja storitev zaradi sanitarnih, veterinarskih, fitopatoloških, okoljevarstvenih, delovnovarstvenih, tehničnih in podobnih razlogov;
- ukrepi za nadzorovanje cen v skladu s posebnim zakonom;
- način poslovanja podjetij zaradi varstva potrošnikov v skladu s posebnim zakonom;
- obvezni standardi;
- obveznost z zakonom določenih podjetij, da opravljajo svojo dejavnost za uporabnike.

91. člen

(omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji)

(1) Za omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji v smislu drugega odstavka 89. člena tega zakona se štejejo zlasti akti in dejanja, s katerimi se:

- podjetju onemogoča opravljanje dejavnosti na kakšnem območju ali glede kakšne vrste dejavnosti, čeprav izpolnjuje z zakonom določene pogoje;
- neupravičeno zavlačuje postopek za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti ali kakšnega drugega dovoljenja, pomembnega za nastopanje podjetja na trgu;
- posredno ali neposredno ustvarja diskriminacija med podjetji glede na njihov sedež;
- prepoveduje promet z blagom in storitvami zunaj območja lokalne skupnosti;
- določenemu podjetju neutemeljeno zagotavlja privilegiran položaj pri poslovanju na trgu.

(2) Če zoper akte in dejanja iz prejšnjega odstavka niso mogoča pravna sredstva v upravnem postopku, lahko prizadeto podjetje začne upravni spor.

92. člen

(izjemoma dovoljene omejitve)

Ne glede na 90**Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.** in 91. člen tega zakona sme vlada predpisati omejitve na trgu v naslednjih primerih:

- če nastanejo ali utegnejo nastati zaradi naravne nesreče, epidemij, izrednih razmer in podobnih razlogov občutne motnje na trgu in pri preskrbi prebivalstva ali motnje na drugih področjih, če ogrožajo varno in zdravo življenje prebivalcev in prebivalk (v nadaljnjem besedilu: prebivalec);
- če nastanejo ali utegnejo nastati občutne motnje na trgu zaradi pomanjkanja dobrin, nujno potrebnih za proizvodnjo ali predelavo ali za življenje prebivalcev;
- če je treba zadovoljiti potrebe po izdelkih, surovinah in reprodukcijskem materialu, ki so posebno ali strateško pomembni za obrambo Republike Slovenije.

93. člen

(pogoj za uporabo izjemoma dovoljenih omejitev)

Izjemoma dovoljene omejitve iz prejšnjega člena sme vlada predpisati le, če razlogov za omejitve ni mogoče odpraviti z ukrepi v podjetjih, z uvozom ali ukrepi tekoče gospodarske politike.

94. člen

(ukrepi izjemoma dovoljenih omejitev)

(1) Kot omejitve v smislu 92. člena tega zakona sme vlada predpisati:

- prepoved prometa z določenim blagom, omejitev prometa s posameznim blagom glede količine ali kakovosti, določitev posebnih pogojev za promet s posameznim blagom ali vrstami blaga;

- obveznost določenih podjetij, da morajo dati v promet določene količine ali vrste blaga in da ga morajo dati na razpolago ali dobaviti določenim uporabnikom ali uporabnikom po določenem vrstnem redu;
- obveznost določenih podjetij, da si morajo ustvariti rezerve in v njih hraniti določene količine in vrste blaga.

(2) Smiselno enake prepovedi ali obveznosti se lahko predpišejo za storitve.

(3) Vlada mora omejitve razveljaviti takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila omejitev predpisana, ali ko je mogoče stanje popraviti z drugačnimi ukrepi.

(4) Če vlada ukrepov ne razveljavi v šestih mesecih, potem ko jih je sprejela, mora o ukrepih obvestiti državni zbor in mu poročati o njihovih učinkih.

95. člen **(omilitev škode zaradi izjemnih omejitev)**

(1) Če je bila podjetju z ukrepi iz prejšnjega člena povzročena občutna škoda, mora pristojni državni organ sprejeti ukrepe za njeno omilitev, tako da posledice predpisanih državnih ukrepov za podjetje niso občutno nesorazmerne v primerjavi s posledicami, ki so jih v okoliščinah iz 92. člena tega zakona utrpeli potrošniki, druga podjetja, država ali lokalna skupnost.

(2) Če je z ukrepi iz prejšnjega člena nastala podjetju občutno nesorazmerna škoda in niso bili sprejeti ukrepi v skladu s prejšnjim odstavkom, lahko podjetje zahteva povrnitev te škode od Republike Slovenije.

96. člen **(mnenja agencije)**

(1) Da bi se na ozemlju Republike Slovenije zagotovila učinkovitejša konkurenca, agencija v zadevah, v katerih določbe zakona ali drugega predpisa povzročajo omejevanje konkurence ali pravičnega delovanja trga in tega ne upravičuje splošni interes, ter v primerih 91. člena tega zakona pošlje pristojnim organom mnenje o potrebnih ukrepih, s katerimi bi se odpravilo ali preprečilo omejevanje konkurence.

(2) Agencija objavi, o katerih zadevah je dala mnenje, če je to primerno zaradi narave in pomena omejevanja.

97. člen **(posvetovanje)**

(1) Agencija da mnenje o predlogu zakona ali uredbe, kadar meni, da je to potrebno, ali kadar to zahteva pristojni državni organ.

(2) Predsednik ali predsednica vlade ali pristojni minister lahko zahteva od agencije mnenje o predlogu zakona ali uredbe, katerih neposredni učinek so:

- določanje količinskih omejitev pri izvajanju dejavnosti ali dostopu do trga;
- določanje izključnih pravic na določenih gospodarskih področjih;
- določanje splošnih pogojev poslovanja.

VIII. DEL POSAMEZNA PRAVILA GLEDE POVRNITVE ŠKODE ZARADI KRŠITEV KONKURENČNEGA PRAVA

98. člen
(povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava)

(1) Oseba, ki je utrpela škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava (v nadaljnjem besedilu: oškodovanec), ima pravico do povrnitve škode (v nadaljnjem besedilu: odškodnina) po splošnih pravilih zakona, ki ureja obligacijska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Kršitelj, ki je povzročil škodo, dolguje oškodovancu zamudne obresti od nastanka škode do plačila ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povrnitev škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava (v nadaljnjem besedilu: odškodninski zahtevek).

99. člen
(razkritje dokazov oziroma podatkov)

(1) Oškodovanec lahko zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov od kršitelja ali tretje osebe, za katero trdi, da razpolaga z dokazi oziroma podatki, potrebnimi zaradi odškodninskega zahtevka, ki je vložen pri sodišču. Kršitelj pa lahko zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov od oškodovanca ali tretje osebe, za katero trdi, da razpolaga z dokazi oziroma podatki, potrebnimi za ugovarjanje zoper odškodninski zahtevek.

(2) Razkritje dokazov oziroma podatkov se lahko zahteva, če:

- je glede na razpoložljiva dejstva in dokaze v zadostni meri izkazano, da obstoji odškodninska terjatev zaradi kršitev konkurenčnega prava oziroma da ta ne obstaja ali da ne obstaja v zatrjevani višini,
- so dokazi oziroma podatki relevantni zaradi dodatnega navajanja dejstev oziroma dokazovanja obstoja ali neobstoja odškodninske terjatve oziroma njene višine, in
- so dokazi oziroma podatki, katerih razkritje se zahteva, karseda določno in podrobno opisani na podlagi dejstev in dokazov, ki so osebi, ki zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, znani pod razumnimi pogoji.

(3) Razkritje dokazov oziroma podatkov se izvede tako, da se zagotovi sorazmernost med upravičenimi interesi vseh oseb, pri čemer se upošteva zlasti:

- ali je utemeljitev obstoja ali neobstoja obveznosti povrnitve škode že dovolj podprta z razpoložljivimi dejstvi in dokazi,
- ali gre za vsesplošno iskanje podatkov, ki verjetno niso pomembni za odločitev o obstoju oziroma neobstoju odškodninske terjatve,
- obseg in stroške razkritja dokazov oziroma podatkov, zlasti za tretje osebe,
- ali dokazi, katerih razkritje se predlaga, vsebujejo zaupne podatke, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in kateri so možni ukrepi za zavarovanje zaupnih podatkov.

(4) Pri razkritju dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, se pri zagotavljanju sorazmernosti poleg okoliščin iz prejšnjega odstavka upošteva tudi:

- ali so v zahtevi zadosti opredeljeni narava, predmet ali vsebina dokazov oziroma podatkov ali pa gre za splošno zahtevo za razkritje dokazov oziroma podatkov v zvezi s posamezno zadevo,
- ali je dokaz oziroma podatek relevanten za utemeljitev odškodninske terjatve,
- ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, v zvezi z razkritjem dokazov oziroma podatkov iz osmega odstavka tega člena,
- ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ker lahko stranka sama doseže razkritje dokazov oziroma podatkov pri osebi iz prvega odstavka tega člena, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence, in

—ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, glede na mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence, o sorazmernosti zahtevka za razkritje dokazov oziroma podatkov v skladu s tretjim odstavkom 102. člena tega zakona.

(5) Pri zagotavljanju sorazmernosti se ne upošteva navedba podjetja, da bi mu z razkritjem nastala premoženjska škoda zaradi odškodninske odgovornosti zaradi kršitev konkurenčnega prava.

(6) V primeru obstoja zaupnih podatkov se lahko določi, komu se smejo razkriti dokazi, ki vsebujejo zaupne podatke, in na kakšen način se zagotovi varstvo zaupnih podatkov, zlasti z naslednjimi ukrepi:

- da se v določenem roku zagotovi nezaupno različico dokazov, v kateri so zaupni deli besedila izbrisani, oziroma se zagotovi kratek in jedrnat opis vsakega izbrisanega podatka,
- da se dovoli vpogled v dokaz, ki vsebuje zaupne podatke, samo v prostorih osebe, od katere se zahteva razkritje dokazov,
- da se dovoli pregled, prepis ali preslikavo zaupnih podatkov zgolj izvedencu, revizorju, odvetniku predlagatelja, predlagateljevemu zunanjemu strokovnemu pomočniku ali izvedeni priči, pri čemer se določi, da so osebe, ki jim je dovoljen pregled, prepis ali preslikava teh podatkov, dolžne varovati te podatke in jih ne smejo razkriti strankam postopka oziroma tretjim osebam, smejo pa jih uporabiti za svoje analize ter se nanje lahko sklicujejo v svojih vlogah na tak način, da zaupni podatki niso razkriti njihovim strankam ali tretjim osebam. Ob takšnem sklepu je odvetnik prost zaveze razkritja zaupnih podatkov svoji stranki, stranka pa takega razkritja ne sme zahtevati.

(7) Oseba, od katere se zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, lahko odreče to razkritje, če se dokaz oziroma podatki nanašajo na privilegirano komunikacijo iz 43. člena tega zakona.

(8) Dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- podatke, pripravljene posebej za postopek organa, pristojnega za varstvo konkurence,
- podatke, ki jih je med postopkom sestavil organ, pristojen za varstvo konkurence, in jih poslal strankam, ali
- vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene,

ni dovoljeno razkriti, razen če se je postopek pred organom, pristojnem za varstvo konkurence, končal.

(9) Dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- dokaze iz prve, tretje, četrte in pete alineje petega odstavka 25. člena tega zakona,
- izjava zaradi prizanesljivost, ali
- vlogo za poravnavo,

ni dovoljeno razkriti.

100. člen **(odločanje o odškodninskem zahtevku)**

Za odločanje o odškodninskem zahtevku zaradi kršitev konkurenčnega prava se uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek, če ni s tem zakonom drugače določeno.

101. člen **(združitev pravnih postopkov)**

Kadar teče pred različnimi sodišči v Republiki Sloveniji na prvi stopnji več pravnih postopkov zaradi uveljavljanja zahtevkov, ki izvirajo iz iste kršitve konkurenčnega prava in v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali raznih tožencev, lahko na predlog pristojnega sodišča ali stranke vrhovno sodišče s sklepom združi zadeve za skupno obravnavanje, če se s tem pospeši obravnavanje ali zmanjšajo stroški. O vseh združenih pravnih postopkih lahko izda sodišče skupno sodbo.

102. člen
(razkritje dokazov oziroma podatkov v pravnem postopku)

(1) Če oškodovanec ali kršitelj (v nadaljnjem besedilu: stranka) v pravnem postopku, v katerem se uveljavlja odškodninski zahtevek zaradi kršitev konkurenčnega prava, predlaga, da sodišče nasprotni stranki ali tretji osebi naloži predložitev listin oziroma razkritje podatkov, ki so poslovna skrivnost, po zakonu, ki ureja pravdni postopek, sodišče ugotovi predlogu pod pogoji iz 99. in tega člena zakona.

(2) Če stranka ne more iz razumnih razlogov pridobiti dokazov oziroma podatkov od nasprotne stranke ali tretje osebe, sodišče na zahtevo ali predlog stranke naloži razkritje dokazov oziroma podatkov organu, pristojnemu za varstvo konkurence.

(3) Preden sodišče odloči o razkritju dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, sodišče obvesti organ, pristojen za varstvo konkurence, ki razpolaga s temi dokazi, ta pa lahko poda mnenje o sorazmernosti zahtevka ali predloga.

(4) Če se zahtevek ali predlog za razkritje dokazov oziroma podatkov nanaša na zaupne podatke, sodišče lahko določi, komu se smejo razkriti dokazi oziroma podatki, ki vsebujejo zaupne podatke, in poseben način varstva zaupnih podatkov, zlasti z ukrepi iz šestega odstavka 99. člena tega zakona. Sodišče opozori stranko in osebo iz tretjega alineje šestega odstavka 99. člena tega zakona, ki so ji zaupni podatki razkriti, na denarno kazen iz prvega odstavka 105. člena tega zakona in da sta izdaja ter neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivi dejanji.

(5) Če stranka zaradi privilegirane komunikacije iz sedmega odstavka 99. člena tega zakona ugovarja razkritju dokazov oziroma podatkov, o utemeljenosti oziroma neutemeljenosti takšnega sklicevanja odloči sodišče.

(6) Če stranka ugovarja razkritju dokazov oziroma podatkov, ker se nanašajo na izjavo zaradi prizanesljivost ali vlogo za poravnavo, sodišče na podlagi obrazloženega predloga stranke ali tretje osebe preveri, ali vsebina izjave zaradi prizanesljivost ali vloge za poravnavo ustreza njuni opredelitvi v 25. in 27. točki prvega odstavka 3. člena tega zakona. Sodišče lahko za mnenje zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence, pri katerem se takšen dokaz nahaja. Sodišče o predlogu obvesti osebo, ki je podala izjave zaradi prizanesljivost ali vlogo za poravnavo, ta pa ima pravico, da se do njega opredeli.

(7) Če se zahtevek ali predlog za razkritje dokazov oziroma podatkov deloma nanaša na razkritje dokazov oziroma podatkov iz osmega ali devetega odstavka 99. člena tega zakona, deloma pa na predhodne informacije, sodišče ugotovi predlogu ali zahtevku v tem delu.

(8) Stroške postopka za razkritje dokazov oziroma podatkov krije najprej stranka, ki je zahtevala razkritje. Povrniti mora tudi stroške nasprotni stranki. Povrnitev stroškov postopka za razkritje dokazov oziroma podatkov lahko pozneje zahteva kot del pravnih stroškov v odškodninskem postopku glede na uspeh v pravdi.

103. člen
(omejitve uporabe dokazov oziroma podatkov, pridobljenih z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Izjave zaradi prizanesljivost ali vloge za poravnave, pridobljene z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v tožbi za povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava oziroma navajati dejstev, ki iz njih izhajajo.

(2) Dokazov oziroma podatkov iz osmega odstavka 99. člena tega zakona, pridobljenih z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v tožbi za povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava oziroma navajati dejstev, ki iz njih izhajajo, razen če se je postopek pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, končal.

(3) Dokaze oziroma podatke, pridobljene z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, in za katere ne velja prvi ali prejšnji odstavek tega člena, lahko v tožbi za povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava navaja oziroma predloži samo stranka, ki jih je pridobila, ali njen pravni naslednik, vključno z osebo, na katero je bil prenesen odškodninski zahtevek.

104. člen **(posledice neizpolnitve odločbe o razkritju dokazov oziroma podatkov)**

(1) Če stranka, ki ji je naloženo razkritje dokazov oziroma podatkov, ne izvrši ali zavrne izpolnitev odločbe o razkritju dokazov oziroma podatkov, ter če stranka uniči ali skrije relevantne dokaze oziroma podatke, sodišče v odškodninskem postopku odloči o stroških postopka po prostem preudarku.

(2) Če tretja oseba ne izvrši ali zavrne izvršitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov oziroma podatkov, izvrši sodišče sklep za razkritje dokazov oziroma podatkov po uradni dolžnosti po pravilih izvršilnega postopka.

105. člen **(denarna kazen)**

(1) Če sodišče, ki odloča o odškodninskem zahtevku, odredi ukrepe za varstvo zaupnih podatkov iz šestega odstavka 99. člena tega zakona, in oseba, ki so ji razkriti zaupni podatki, v času trajanja odškodninskega postopka ne izvrši ukrepa za zavarovanje zaupnih podatkov ali ravna v nasprotju z njim, lahko sodišče izreče denarno kazen fizični osebi v znesku do 5.000 eurov, pravni osebi, samostojnemu podjetniku posamezniku, odvetniku oziroma odvetniškemu kandidatu pa v znesku od 5.000 do 100.000 eurov.

(2) Če stranka ali tretja oseba uniči ali skrije relevantne dokaze oziroma podatke v času od vložitve zahteve ali predloga za razkritje dokazov oziroma podatkov do odločbe sodišča o razkritju, ji lahko sodišče, ki odloča o odškodninskem zahtevku, izreče denarno kazen v znesku do 5.000 eurov.

(3) Če stranka ali njen zakoniti zastopnik ravna v nasprotju s 103. člena tega zakona, lahko sodišče izreče denarno kazen fizični osebi v znesku do 500 eurov, pravni osebi, samostojnemu podjetniku posamezniku ali odvetniku oziroma odvetniškemu kandidatu pa v znesku do 5.000 eurov.

(4) Sodišče izreče denarno kazen s sklepom. V sklepu določi rok, v katerem mora dolжник denarno kazen plačati. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev.

(5) Zoper sklep o izreku denarne kazni po tem členu je dovoljena pritožba.

(6) Če je bila denarna kazen izrečena odvetniku ali odvetniškemu kandidatu, sodišče o tem obvesti odvetniško zbornico.

(7) Denarna kazen, izrečena v skladu z določbami tega člena, ni ovira za izrek kazni ali sankcije zaradi kaznivega dejanja ali prekrška.

106. člen **(učinek odločbe organa, pristojnega za varstvo konkurence)**

(1) Sodišče je vezano na pravnomočno odločbo agencije o kršitvi ali pravnomočno odločbo o kršitvi, izdano v postopku sodnega varstva zoper odločbo agencije.

(2) Če je obstoj kršitve konkurenčnega prava ugotovljen s pravnomočno odločbo organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice ali pravnomočno odločbo sodišča druge države članice, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva pristojno za presojo odločb organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, se domneva, da so kršitelji, določeni v odločbi o kršitvi, ravnali protipravno, pri čemer je dopusten nasproten dokaz.

(3) Obveznosti iz prvega in prejšnjega odstavka tega člena ne posegata v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

107. člen

(posebna pravila glede solidarne odgovornosti za mala in srednja podjetja)

(1) Kršitelj, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov eurov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov eurov, je odgovoren le svojim neposrednim in posrednim kupcem, če dokaže, da:

- je njegov tržni delež na upoštevnom trgu v času kršitve konkurenčnega prava ves čas pod 5 %, in
- bi uporaba splošnih pravil o solidarni odgovornosti nepopravljivo ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja, njegova sredstva pa bi izgubila celotno vrednost.

(2) Kršitelj iz prejšnjega odstavka je solidarno odgovoren tudi drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(3) Določba prvega odstavka tega člena se ne uporablja, če je:

- imel kršitelj vlogo vodje pri kršitvi konkurenčnega prava ali je prisilil druga podjetja k sodelovanju pri kršitvi, ali
- bila zoper kršitelja predhodno izdana pravnomočna upravna ali sodna odločba o kršitvi konkurenčnega prava, ki ni povezana z zatrjevano kršitvijo konkurenčnega prava v odškodninskem zahtevku.

108. člen

(posebna pravila glede solidarne odgovornosti za kršitelja, ki mu je odpuščena sankcija)

(1) Kršitelj, ki mu je odpuščena sankcija, je solidarno odgovoren le:

- svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem, in
- drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(2) Zastaranje odškodninske terjatve zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki jo je povzročilo več oseb skupaj, ne teče med kršiteljem, ki mu je odpuščena sankcija, in oškodovancem, ki ni njegov neposreden ali posreden kupec ali dobavitelj, v času od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

(3) Ne glede na pravico solidarnega dolžnika, da zahteva od drugega solidarnega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj, znesek plačila solidarnega dolžnika, ki mu je odpuščena sankcija, ne sme preseči višine škode, ki jo je ta povzročil svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

(4) Solidarni dolžnik, ki mu je odpuščena sankcija, povrne drugim solidarnim dolžnikom, ki so plačali škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava in je nastala oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, regresni zahtevki, ki se odmeri glede na njegov delež odgovornosti za to škodo.

109. člen (zastaranje)

(1) Terjatev za povrnitev povzročene škode zaradi kršitev konkurenčnega prava zastara v roku petih let, odkar je kršitev konkurenčnega prava prenehala in odkar je tožnik izvedel ali se od njega razumno pričakuje, da je lahko izvedel za:

- ravnanje kršitelja in dejstvo, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava,
- škodo, ki je nastala zaradi kršitev konkurenčnega prava, in
- kršitelja.

(2) V vsakem primeru zastara terjatev iz prejšnjega odstavka v roku desetih let, odkar je škoda nastala. Rok ne začne teči, dokler kršitev konkurenčnega prava ne preneha.

(3) Zastaranje odškodninske terjatve ne teče v času od dneva, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, izvede dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava, do dneva, ko preteče eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka. Čas ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

(4) Zadržanje zastaranja iz prejšnjega odstavka vpliva na tek zastaralnega roka iz prvega in drugega odstavka tega člena.

110. člen (posebna pravila za določanje odškodnine)

(1) Pri odmeri odškodnine po prostem preudarku po zakonu, ki ureja pravdni postopek, lahko sodišče upošteva tudi del dobička kršitelja, ki je bil pridobljen s kršitvijo konkurenčnega prava.

(2) Domneva se, da karteli povzročajo škodo, razen če kršitelj dokaže nasprotno.

(3) Sodišče lahko zaprosi agencijo, da v 30 dneh od prejema zaprosila sporoči sodišču mnenje glede določitve višine škode. Če agencija oceni, da je njena pomoč primerna, sodišču sporoči mnenje, sicer se šteje, da je agencija ocenila, da njena pomoč ni primerna.

(4) Sodišče lahko zaprosi tudi organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, za mnenje glede določitve višine škode.

(5) Agencija na zaprosilo sodišča druge države članice Evropske unije sporoči mnenje glede določitve višine škode, če oceni, da je njena pomoč primerna.

111. člen (razlika v ceni v dobavni verigi)

(1) Razlika med dejansko plačano ceno in ceno, ki bi veljala, če ne bi bilo kršitve konkurenčnega prava (v nadaljnjem besedilu: razlika v ceni), predstavlja navadno škodo, pri čemer višina odškodnine za navadno škodo na kateri koli stopnji dobavne verige ne sme presegati višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige. Pri izračunu višine navadne škode se ne upošteva zmanjšanje škode, ki jo doseže oškodovanec z ukrepi zmanjšanja stroškov.

(2) Ne glede na celoten ali delni prenos razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige ima oškodovanec pravico do odškodnine za izgubljeni dobiček, ko celotni ali delni prenos razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige povzroči oškodovancu manjšo prodajo oziroma manjše nakupe.

(3) Toženec lahko ugovarja, da je tožnik v celoti ali delno prenesel razliko v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige. Dokazno breme nosi toženec.

(4) Za dokazovanje utemeljenosti ugovora iz prejšnjega odstavka lahko toženec predlaga oziroma zahteva, da sodišče naloži tožniku ali tretji osebi razkritje dokazov oziroma podatkov.

(5) Določbe tega in 112. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z neposredno ali posredno dobavo kršitelju.

112. člen **(odškodninske tožbe posrednih kupcev)**

(1) Če sta temelj ali višina odškodninskega zahtevka odvisna od tega, v kakšni višini je bila razlika v ceni prenesena naprej na tožnika, ki je posredni kupec, je tožnik dolžan dokazati obstoj in obseg prenosa razlike v ceni nanj. Tožnik lahko z obrazloženim predlogom predlaga ali zahteva, da sodišče naloži tožencu ali tretji osebi razkritje dokazov oziroma podatkov.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se domneva, da je razlika v ceni prenesena na tožnika, ki je posredni kupec, če ta dokaže, da:

- je toženec kršil konkurenčno pravo,
- je bila razlika v ceni, ki je bila prenesena na neposrednega kupca toženca, posledica kršitve konkurenčnega prava, in
- je kupil blago ali storitev, ki je predmet kršitve konkurenčnega prava, oziroma je kupil blago ali storitev, ki izhaja iz blaga ali storitve, ki je predmet kršitve, ali pa vsebuje takšno blago ali storitve.

(3) Prejšnji odstavek se ne uporablja, če toženec dokaže, da razlika v ceni ni bila v celoti ali delno prenesena na tožnika.

(4) Sodišče pri oceni, ali je toženec uspel dokazati, da je tožnik v celoti ali delno prenesel razliko v ceni, ter ali je tožnik uspel dokazati, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, upošteva tudi:

- odškodninske tožbe v zvezi z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jih vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige,
- pravnomočne sodbe, izdane na podlagi tožb iz prejšnje točke,
- relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava in se nanašajo na odškodninski zahtevek.

(5) Če se ugotovi, da je bila razlika v ceni v celoti ali delno prenesena na naslednjo stopnjo dobavne verige, višine prenesene razlike v ceni pa se ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti le z nesorazmernimi težavami, sodišče po prostem preudarku oceni, kateri del razlike v ceni se je prenesel naprej.

113. člen **(prekinitev postopka zaradi sporazumnega reševanja sporov)**

Sodišče na predlog strank, ki soglašajo, da se opravi poskus sporazumne rešitve spora glede odškodninskega zahtevka, kadarkoli prekine pravdni postopek za čas trajanja sporazumnega reševanja spora, vendar največ za dve leti.

114. člen

(učinek sklenjene poravnave na druge odškodninske tožbe)

(1) Oškodovanec, ki je sklenil poravnavo z enim ali več solidarnimi dolžniki, ima pravico od solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave, terjati le višino odškodnine, ki je zmanjšana za delež vsakega solidarnega dolžnika, s katerim je oškodovanec sklenil poravnavo.

(2) Preostali znesek odškodnine oškodovanca, ki je sklenil poravnavo, se lahko izterja le od solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave. Solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne morejo od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, terjati, da prispeva k plačilu preostalega zneska odškodnine.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko oškodovanec izterja preostali znesek odškodnine od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, če solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne morejo plačati preostalega zneska odškodnine, razen če se solidarni dolžnik in oškodovanec v poravnavi dogovorita drugače.

(4) Oškodovanci, ki niso sklenili poravnave, lahko zahtevajo povrnitev škode od vseh solidarnih dolžnikov, upoštevajoč posebna pravila glede solidarne odgovornosti.

(5) Sodišče pri določitvi višine regresnega zahtevka, ki ga lahko solidarni dolžnik zahteva od drugega solidarnega dolžnika, v skladu z njegovim deležem odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, upošteva tudi odškodnino, ki jo je ta solidarni dolžnik plačal na podlagi predhodno sklenjene poravnave z drugimi oškodovanci.

IX. DEL

SODELOVANJE MED SODIŠČI IN ORGANI ZA VARSTVO KONKURENCE

115. člen

(sodelovanje med sodišči, Evropsko komisijo in agencijo)

(1) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodišče obvesti agencijo.

(2) Sodišče pošlje agenciji kopijo odločbe o uporabi 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije hkrati z vročitvijo strankam.

(3) Sodišče lahko zaprosi agencijo za posredovanje pisnega mnenja glede uporabe 5. ali 8. člena tega zakona. Agencija lahko z dovoljenjem sodišča poda svoje mnenje tudi ustno na obravnavi.

(4) Kadar poda Evropska komisija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno mnenje zaradi zagotavljanja skladne uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodišče pošlje kopijo pisnega mnenja agenciji in strankam postopka.

(5) Kadar poda agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno mnenje do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali v skladu s tretjim odstavkom tega člena pisno mnenje glede uporabe 5. ali 8. člena tega zakona, sodišče pošlje kopijo pisnega mnenja strankam postopka. Če agencija poda pisno mnenje do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, agencija pošlje kopijo pisnega mnenja tudi Evropski komisiji.

(6) Če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, o tem obvesti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije pošlje kopijo mnenja agenciji in strankam postopka.

(7) Agencija ali Evropska komisija lahko pisno mnenje iz četrtega, petega in prejšnjega odstavka tega člena ter iz tretjega odstavka 102. člena tega zakona poda kadar koli do izdaje odločbe.

X. DEL NELOJALNA KONKURENCA

116. člen **(pojem nelojalne konkurence)**

(1) Prepovedana so dejanja nelojalne konkurence.

(2) Nelojalna konkurenca je dejanje podjetja pri nastopanju na trgu, ki je v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji in s katerim se povzroči ali utegne povzročiti škoda drugim podjetjem.

(3) Kot dejanje nelojalne konkurence po prejšnjem odstavku se štejejo zlasti:

- dajanje podatkov o drugem podjetju, če ti škodijo ali utegnejo škoditi ugledu in poslovanju drugega podjetja;
- prodaja blaga z označbami ali podatki, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakovosti ali drugih lastnosti blaga;
- dejanja, usmerjena v prekinitev poslovnega razmerja med drugimi podjetji ali k preprečevanju ali oteževanju takih razmerij;
- neupravičeno neizpolnjevanje ali razdiranje pogodb s kakšnim podjetjem, da bi se sklenila enaka ali podobna pogodba z drugim podjetjem;
- neupravičena uporaba imena, firme, znamke ali kakšne druge oznake drugega podjetja, ne glede na to ali je slednje dalo soglasje, če se s tem ustvari ali utegne ustvariti zmeda na trgu;
- dajanje ali obljubljanje daril, premoženjske ali drugačne koristi drugemu podjetju, njegovemu delavcu ali osebi, ki dela za drugo podjetje, da bi se darovalcu omogočila ugodnost v škodo kakšnega podjetja;
- nepooblaščen uporaba storitev trgovskega potnika, trgovskega predstavnika ali zastopnika drugega podjetja;
- protipravno pridobivanje poslovne tajnosti drugega podjetja ali neupravičeno izkoriščanje poslovne tajnosti drugega podjetja.

117. člen **(pravice prizadetega udeleženca)**

(1) Če je z dejanji, ki so po prejšnjem členu tega zakona nedopustna, komu storjena škoda, sme ta zahtevati odškodnino po pravilih obligacijskega prava.

(2) Prizadeti udeleženec v prometu blaga ali storitev na trgu lahko s tožbo v pravnem postopku zahteva prepoved nadaljnjih dejanj nelojalne konkurence, uničenje predmetov, s katerimi je bilo storjeno dejanje nelojalne konkurence, in vzpostavitev prejšnjega stanja, če je to mogoče.

(3) Če je bilo dejanje nelojalne konkurence storjeno s sredstvi javnega obveščanja ali na podoben način (npr. z letaki, napisi na javnih krajih) ali je prizadelo veliko udeležencev, lahko prizadeti udeleženec zahteva tudi objavo sodbe v sredstvih javnega obveščanja.

XI. DEL PREKRŠKI ODGOVORNIH OSEB

118. člen **(globe)**

(1) Z globo od 5.000 do 10.000 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost ter odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik), če:

- ravna v nasprotju s 5. členom tega zakona ali 101. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije;
- v nasprotju z 8. členom tega zakona ali 102. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije zlorabi prevladujoč položaj;
- ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je agencija izdala na podlagi 46., 47., ali 48. člena tega zakona;
- agenciji ne priglasil koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali je ne priglasil v roku iz 52. člena tega zakona;
- v nasprotju z 53. členom tega zakona izvršuje pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije;
- ne izpolni korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence;
- ravna v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence;
- ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je agencija izdala na podlagi 61. člena tega zakona.

(2) Z globo od 3.000 do 5.000 evrov se kaznuje za prekršek iz četrte, pete, šeste, sedme in osme alineje prvega odstavka tega člena fizična oseba, ki že obvladuje najmanj eno podjetje.

(3) Če je narava storjenega prekrška iz prejšnjih odstavkov posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine protipravno pridobljene premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika kaznuje z globo od 15.000 do 30.000 evrov, fizična oseba, ki nadzoruje najmanj eno podjetje, pa z globo od 10.000 do 15.000 evrov.

119. člen) (zastaranje)

Postopek o prekršku iz prejšnjega odstavka ni dopusten, če preteče pet let od dneva, ko je bil prekršek storjen, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje postopka o prekršku.

120. člen (odpustitev in znižanje globe)

(1) Pri določanju višine globe se smiselno uporabljajo tudi določbe 75. in 76. člena tega zakona.

(2) Trenutnim in nekdanjim odgovornim osebam (v nadaljnjem besedilu: odgovorna oseba) v podjetju, ki je vložilo prijavo za odpustitev administrativne sankcije, agencija ne izreče globe, če:

- je izpolnjena 1. in 2. alineja prvega odstavka 75. člena tega zakona;
- če ta odgovorna oseba aktivno sodeluje z agencijo in
- če je bila prijava podjetja za odpustitev administrativne vložen, še preden je bila odgovorna oseba s strani agencije ali organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, obveščena o postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava.

121. člen (izrek globe)

Agencija lahko v hitrem postopku izreče globo za prekršek v kateri koli višini v razponu, kot je določena v tem zakonu.

**122. člen
(postopek)**

V postopku o prekršku in s tem povezanim postopkom sodnega varstva se smiselno uporabljajo določbe 24. do 26. člena tega zakona.

XII. DEL
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

**123. člen
(dokončanje postopkov, začeti pred uporabo tega zakona)**

(1) Z dnem uporabe tega zakona se prekrški iz prvega odstavka 73. člena oziroma prvega odstavka 74. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17), štejejo za administrativne prestopke iz prvega odstavka 68. člena oziroma drugega odstavka 68. člena tega zakona.

(2) Z dnem uporabe tega zakona se kršitve 4. in 5. odstavka 27. člena oziroma drugega odstavka 31. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17), za katere je predpisana denarna kazen, štejejo za administrativne prestopke iz druge alineje tretjega odstavka 68. člena oziroma tretje, četrte, pete alineje tretjega odstavka 68. člena tega zakona.

(2) Prekrškovni postopki iz prvega odstavka 73. člena in prvega odstavka 74. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17), v katerih je pred dnevom oziroma na dan uveljavitve tega zakona agencija že izdala prekrškovno odločbo, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(3) Dejanja opravljena v prekrškovnih postopkih iz prvega odstavka 73. člena in prvega odstavka 74. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17), v katerih agencija še ni izdala prekrškovne odločbe pred dnevom oziroma na dan uveljavitve tega zakona agencija, se štejejo za dejanja opravljena v upravnem postopku po tem zakonu.

(4) V upravnih postopkih, kjer je agencija že izdala odločbo, s katero se postopek konča, ni pa še izdala prekrškovne odločbe, agencija v upravnem postopku odloči o morebitni administrativni sankciji na podlagi smiselne uporabe določbe tretjega odstavka 69. člena tega zakona.

**124. člen
(dokončanje postopkov v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava)**

(1) Določbe 99., 101., 102., 103., 104., 105. člena ter četrti odstavek 111. člena zakona se uporabljajo v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki se je začel po 26. decembru 2014 in na prvi stopnji še ni bila izdana odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal.

(2) Določbe 99., 101., 102., 103., 104., 105. člena ter četrti odstavek 111. člena zakona se uporabljajo v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, če je bila tožba vložena po 26. decembru 2014 in je bila odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal, razveljavljena.

(3) Določbe 99., 101., 102., 103., 104., 105. člena ter četrti odstavek 111. člena zakona se ne uporabljajo v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, če je bila tožba vložena

pred 26. decembrom 2014 in je bila odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal, razveljavljena po 26. decembru 2014.

(4) Če je bila pred 26. decembrom 2014 v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava na prvi stopnji izdana odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal, se določbe 99., 101., 102., 103., 104., 105. členov ter četrti odstavek 111. člena zakona ne uporabljajo in se nadaljuje po dosedanjih predpisih.

125. člen (razveljavitev predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17), ki se uporablja do začetka uporabe tega zakona.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o službeni izkaznici pooblaščene uradne osebe Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (Uradni list RS, št. 101/13);
- Uredba o vsebini obrazca za prigrasitev koncentracije podjetij (Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14);
- Uredba o postopku odpustitve in znižanja globe storilcem, ki so udeleženi v kartelih (Uradni list RS, št. 112/09 in 2/14).

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se podzakonski predpisi iz prejšnjega odstavka uporabljajo do uveljavitve predpisov izdanih na podlagi 126. člena tega zakona.

126. člen (izdaja podzakonskih predpisov)

(1) Vlada izda podzakonske predpise iz šestega odstavka 52. člena in petega odstavka 75. člena tega zakona v treh mesecih po začetku veljavnosti tega zakona.

(2) Minister, pristojen za varstvo konkurence, izda pravilnik, ki določa obliko službene izkaznice ter postopek za njeno izdajo iz tretjega odstavka 41. člena do začetka uporabe tega zakona.

(3) Agencija uskladi poslovnik iz četrtega odstavka 14. člena tega zakona do začetka uporabe tega zakona.

127. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po njegovi uveljavitvi.

III. BESEDILO ČLENOV

K 1. členu (vsebina zakona)

S prvim členom se določa vsebina zakona.

K 2. členu (prenos in izvajanje predpisov Evropske unije)

V tem členu je določeno kateri predpisi Evropske unije se izvajajo oziroma prenašajo s tem zakonom.

Prvi odstavek tako določa, da ta zakon ureja tudi postopek in pristojnosti za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003) in Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2004).

Drugi odstavek določa, da se s tem zakonom prenašata v pravni red Republike Slovenije dve direktivi iz področja konkurenčnega prava. In sicer Direktiva 2014/104 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/104), katere namen je zagotoviti učinkovito uveljavljanje pravil konkurence z optimizacijo součinkovanja javnopravnega in zasebnopravnega uveljavljanja konkurenčnega prava ter z zagotavljanjem oškodovancem pravico do popolne odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava. Velja poudariti, da se varstvo pravil konkurence zagotavlja tako z javnopravnim kot z zasebnopravnim uveljavljanjem kršitev konkurenčnega prava. Javnopravno varstvo se zagotavlja v postopkih pred Evropsko komisijo in nacionalnimi organi, pristojnimi za varstvo konkurence, ter tudi v drugih postopkih, na primer v kazenskem postopku zaradi storitve kaznivega dejanja zlorabe prevladujočega položaja po 225. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17; v nadaljevanju: KZ-1) in v postopkih pred sektorskimi regulatorji v reguliranih sektorjih (npr. telekomunikacije, poštne storitve). Vendar javnopravno varstvo konkurence ni namenjeno neposrednemu varstvu konkurentov niti neposrednemu varstvu potrošnikov. Podjetja in posamezniki lahko zaradi kršitev konkurenčnega prava zahtevajo neposredno sodno varstvo, na primer z uveljavljanjem odškodninskih ali kondicijskih zahtevkov oziroma ničnosti (zasebnopravno uveljavljanje konkurenčnega prava). Učinkovito zasebnopravno uveljavljanje kršitev konkurenčnega prava krepi politiko varstva konkurence, oziroma prispeva k ohranjanju učinkovite konkurence, kot je to večkrat poudarilo Sodišče Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče EU), saj odvrta podjetja od sklepanja tajnih sporazumov ali drugih kršitev konkurenčnega prava.⁴ Zasebnopravno izvajanje konkurenčnega prava je v določenem delu v konfliktu z javnopravnim izvajanjem, zlasti glede varstva občutljivih poslovnih skrivnostih, ki jih podjetja predložijo organom, pristojnim za varstvo konkurence, v postopkih nadzora, oškodovanci pa potrebujejo te dokaze za uveljavljanje civilnih zahtevkov pred sodišči. Namen Direktive 2014/104 pa je okrepiti zasebnopravno uveljavljanje kršitev konkurenčnega prava in urediti součinkovanje javnega in zasebnopravnega varstva konkurence.

S tem predlogom zakona se v naš pravni red prenaša tudi Direktiva 2019/1 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o krepitvi vloge organov držav članic, pristojnih za konkurenco, da bodo učinkoviteje uveljavljali pravila konkurence, in o zagotavljanju pravičnega delovanja notranjega trga (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/1).

⁴ Sodba z dne 20. 9. 2001, C-453/99, *Courage/Crehan*, EU:C:2001:465; Sodba z dne 14. 6. 2011, C-360/09, *Pfleiderer/Bundeskartellamt*, EU:C:2011:389; Sodba z dne 6. 6. 2013, C-536/11, *Bundeswettbewerbshörde/Donau ChemieG*, EU:C:2013:366; Sodba z dne 27. 2. 2014, C-365/12, *Komisija/EnBW Energie Baden.Württemberg*, EU:C:2014:112.

K 3. členu (pomen izrazov)

V tem členu so opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo v tem zakonu, in sicer v prvem odstavku so opredeljeni splošni pojmi, ki veljajo za cel zakon, medtem ko so v drugem odstavku opredeljeni pojmi, ki se nanašajo na del, ki ureja posamezna pravila glede povrnitve škode zaradi kršitev konkurenčnega prava.

Pojem »podjetje« zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost ter podjetniška združenja, ki neposredno ne opravljajo gospodarske dejavnosti, vendar vplivajo ali bi lahko vplivala na ravnanje podjetij na trgu. Podjetniška združenja se ustanavljajo iz različnih interesov, njihovo delovanje lahko poseže tudi na trg, tako da omejujejo svobodno nastopanje svojih članov. Ker je učinek sklepa podjetniškega združenja o nastopu podjetij na trgu lahko enak kot v primeru sklepanja sporazumom med podjetji, so tudi takšni sklepi podjetniških združenj prepovedani. Pojem podjetniškega združenja razumemo zelo široko. Sem sodijo npr. gospodarske interesne skupnosti, strokovna združenja podjetij določene panoge, gospodarske zbornice in združenja v njihovi sestavi itd. Vsi pa imajo nekaj nujnih značilnosti, kot so zavestno vzpostavljena organizacija, obstoj članov (določljiv krog podjetij) in možnost vpliva organizacije na tržno ravnanje podjetij članov. S tem zakonom se ohranja definicija iz Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17; v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1), ki tudi ustreza opredelitvi pojma podjetje iz 10. točke prvega določila 1. člena Direktive 2019/1.

V drugi točki je definiran »pojem gospodarske dejavnosti«. Prvi znak gospodarske dejavnosti je, da se opravlja proti plačilu, drugi znak pa je opravljanje te dejavnosti na trgu. Sem torej ne sodijo dejavnosti, ki se opravljajo neodplačno oziroma po netržnih pravilih, kot so dobrodelne dejavnosti in podobno.

Zakon ohranja dosedanje definicije gospodujočega in odvisnega podjetja, podjetij v skupini, v koncentraciji udeležena podjetja, letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini, letni promet kreditnih in finančnih institucij in letni promet zavarovalnic. Ti pojmi se uporabljajo v določbah, ki se nanašajo na presojo skladnosti koncentracij s pravili konkurence in sankcioniranje podjetij in odgovornih oseb zaradi kršitev določb, ki se nanašajo na koncentracijo.

Tudi pri pojmi upoštevni trg, upoštevni proizvodni/storitveni trg, upoštevni geografski trgi, letni promet, letni promet na trgu Republike Slovenije in skupinske izjeme se ohranja dosedanja opredelitev.

Pri upoštevni trg gre za trg, na katerem se določeno ravnanje podjetja presoja. Opredelitev upoštevne trga je pomembna tako pri presojanju koncentracij, pri presoji zlorab prevladujočega položaja, kot tudi pri presoji omejevalnih sporazumov (razen v primerih omejitev po cilju). Upoštevni trg se določa na podlagi predhodno ugotovljenega upoštevne proizvodnega/storitvenega in geografskega trga.

»Upoštevni proizvodni/storitveni trg« praviloma vključuje vse tiste proizvode in/ali storitve, ki jih potrošnik in/ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Pri določanju upoštevne trga se upoštevajo zlasti naslednji dejavniki: zamenljivost povpraševanja, zamenljivost ponudbe, potencialno konkurenco in ovire za vstop na trg.

»Upoštevni geografski trg« praviloma vključuje območje, na katerem so objektivni konkurenčni pogoji, ki se nanašajo na zadevni proizvod, podobni oziroma zadostno homogeni. Upoštevni geografski trg je lahko nacionalni (ozemlje Republike Slovenije), regionalni (del ozemlja Republike Slovenije) ali trg, ki obsega širše ozemlje (npr. trg Evropske unije). Tudi ta trg se določa na podlagi podobnih principov kot

upoštevni proizvodni/storitveni trg, hkrati pa se upoštevajo tudi drugi dejavniki (cene, transportni stroški, regionalne razlike in podobno).

Glede na ZPOmK-1 se ohranja opredelitev katere vrste podatkov se lahko štejejo za zaupne podatke in poslovne skrivnosti. Da se podatek šteje za poslovne skrivnosti morata biti izpolnjena dva pogoja, in sicer, da je podatek znan omejenemu krogu oseb, njegovo razkritje pa bi pomenilo nastanek škode.

»Skupinske izjeme« so skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona ali tretjega odstavka 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU). Gre torej za skupino sporazumov, ki imajo sicer znake iz prvega odstavka 5. člena tega zakona ali prvega odstavka 101. člena PDEU, vendar so zaradi tega, ker izpolnjujejo pozitivne pogoje in ne izpolnjujejo negativnih pogojev, lahko izvzeti od prepovedi in ničnosti. Izraz omejevalna ravnanja v tem zakonu označuje omejevalne sporazume (5. člen tega zakona) in zlorabo prevladujočega položaja (8. člen tega zakona).

Pojem »kartel« je opredeljen kot sporazum ali usklajeno ravnanje dveh ali več podjetij, katerega namen je usklajevanje njihovega konkurenčnega ravnanja na trgu ali vplivanje na relevantne dejavnike konkurence s praksami. Kot kartel se obravnava zlasti določanje ali usklajevanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih pogojev trgovanja, vključno s pravicami intelektualne lastnine, razdelitev proizvodnih ali prodajnih kvot, delitev trgov in kupcev, dogovorjeno oddajanje ponudb, omejitve pri uvozu ali izvozu ali protikonkurenčni ukrepi zoper druga konkurenčna podjetja.

Ker vsi štirje evropski predpisi, ki se izvajajo oziroma prenašajo s tem zakonom, nanašajo na države članice Evropskega gospodarskega prostora, se v zakonu opredeljuje pojem država članica. Pojem »država članica« tako zajema vse države članice Evropske unije in države podpisnice Sporazuma o ustanovitvi Evropskega gospodarskega prostora (Uradni list L št. 1 z dne 3. januarja 1994, str. 3).

Pojem »organ, pristojen za varstvo konkurence« pomeni Evropsko komisijo, agencijo, ki je v Republiki Sloveniji pristojna za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija) ali drug organ, ki ga druga država članica v skladu s 35. členom Uredbe 1/2013/ES določi kot odgovornega za uporabo 101. in 102. člena PDEU.

Zelo pomembno je sodelovanje agencije z drugimi organi, pristojnimi za varstvo konkurence, na forumu za razprave in sodelovanje v zvezi z uporabo in uveljavljanjem 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju, ki ga sestavljajo Evropska komisija ter organi, pristojni za varstvo konkurence države članice, za katerega se uporablja izraz »Evropska mreža za konkurenco«.

Pojem »postopek za uveljavljanje pravil konkurence« je postopek, ki teče pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, in traja dokler ta organ tega postopka ne konča s sprejetjem odločbe, s katero se ugotovi kršitev konkurenčnega prava, ali sprejme zaveze, ali izreče sankcijo, ali dokler organ, pristojen za varstvo konkurence, ne ugotovi, da ni nobenega razloga za njegovo nadaljnje ukrepanje. Opredelitev postopka za uveljavljanje pravil konkurence je potrebna, ker so na potek postopka vezani procesni roki in tek zastaralnih rokov.

Pojem »vloga za poravnavo« je vloga, ki jo podjetje ali od njega pooblaščen oseba prostovoljno predstavi organu, pristojnemu za varstvo konkurence, in v katerem opiše sodelovanje pri kršitvi konkurenčnega prava in prevzame odgovornost za to kršitev konkurenčnega prava ali se odpove ugovarjanju glede njegovega sodelovanja in odgovornosti, in je pripravljeno z namenom, da organu, pristojnemu za varstvo konkurence, omogoča uporabo postopka, na podlagi katerega lahko hitreje odloči o zadevi.

Pojem »progam prizanesljivosti« se uporablja za program v zvezi z uporabo 5. člena tega zakona oziroma 101. člena PDEU, v katerem udeleženec v kartelu neodvisno od drugih podjetij sodeluje v

postopku preiskovalnega organa ali organa, pristojnega za varstvo konkurence, tako da prostovoljno razkrije informacije o kartelu in svojo vlogo v njem, z namenom odpustitve ali znižanja denarne sankcije v okviru programa prizanesljivosti. Ta program udeležencem omejevalnih sporazumov po cilju omogoča, da pod določenimi pogoji pridobijo možnost odpustitve denarne sankcije (imunitete pred denarno sankcijo) ali znižanje denarne sankcije. Program prizanesljivosti se pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, začne na predlog udeleženca v kartelu, tako da organu, pristojnemu za varstvo konkurence, prostovoljno predloži izjavo zaradi prizanesljivost.

Pojem »izjava zaradi prizanesljivost« se nanaša na ustno ali pisno vlogo, ki jo podjetje ali od njega pooblaščen oseba prostovoljno predloži organu, pristojnemu za varstvo konkurence, in v kateri podjetje ali fizična oseba navede podatke o kartelu, s katerimi je seznanjena, ter svojo vlogo v njem. Poleg tega mora biti pripravljena posebej za organ, pristojen za varstvo konkurence, z namenom odpustitve ali znižanja denarne sankcije v okviru programa prizanesljivosti in ne vključuje predhodnih informacij.

Za informacije ali podatke, ki obstajajo neodvisno od postopka za uveljavljanje pravil konkurence, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za varstvo konkurence te informacije in podatke vsebuje ali ne, se uporablja izraz »predhodne informacije«.

Izraz »oseba, ki ji je odpuščena denarna sankcija« se nanaša na podjetje ali njegovo odgovorno osebo, ki ji je organ, pristojen za varstvo konkurence, odpustil plačilo denarne sankcije v okviru programa prizanesljivosti. Ugodnosti oziroma izjem, ki jih je v skladu s tem zakonom deležna oseba, ki ji je odpuščena denarna sankcija, se v skladu z definicijo »programa prizanesljivosti«, nanaša le na podjetje ali njegovo odgovorno osebo, ki je sodelovala v kartelu in ji je organ, pristojen za varstvo konkurence, v celoti odpustil administrativno sankcijo ali globo. Izraz oseba, ki ji je odpuščena denarna sankcija, ne vključuje oseb, ki jim je organ, pristojen za varstvo konkurence, znižal plačilo denarne sankcije v okviru programa prizanesljivosti.

Izraz »organ prosilec« se nanaša na nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, ki zaprosi za mednarodno pomoč. Organi, pristojni za varstvo konkurence, medsebojno sodelujejo pri ugotavljanju, ali podjetja spoštujejo preiskovalne ukrepe in odločbe organa prosilca, izdane v postopkih, ki se nanašajo na preiskavo, zahtevo za posredovanje podatkov, zbiranje informacij, odločbo o prenehanju s kršitvijo, začasne ukrepe ali zaveze ter pri vročitvi in izvrstitvi odločb.

V drugem odstavku so opredeljeni pojmi uporabljeni pri pravilih glede povrnitve škode zaradi kršitev konkurenčnega prava.

Pojem »kršitev konkurenčnega prava« je opredeljena kot kršitev 5. ali 8. člena tega zakona oziroma 101. ali 102. člena PDEU oziroma tistih določb države članice, ki določajo enako prepoved omejevalnih sporazumov ali prepoved zlorabe prevladujočega položaja v smislu 101. ali 102. člena PDEU. Torej se kršitev konkurenčnega prava nanaša na kršitev določb o prepovedi omejevalnih sporazumov in prepovedi zlorabe prevladujočega položaja. Iz določb tega zakona izhaja, da je agencija pristojna za izvajanje nadzora 5. in 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, ne pa tudi določb o prepovedi omejevanja konkurence druge države članice. Evropska komisija je v skladu z Uredbo 1/2003 pristojna za izvajanje nadzora nad 101. ali 102. členom PDEU. Organi drugih držav članic pa so pristojni za izvajanje nadzora nad 101. ali 102. členom PDEU oziroma določb o prepovedi omejevanja konkurence, ki jih določa njihova nacionalna zakonodaja. Oškodovanci lahko v Republiki Sloveniji v skladu s pravili mednarodnega zasebnega prava uveljavljajo odškodnino, če je prišlo do kršitve konkurenčnega prava, kot je opredeljena v tem zakonu, PDEU ali v zakonodaji drugih držav članic. Zato je v pojem kršitev konkurenčnega prava vključena tudi kršitev določb drugih držav članic, ki določajo enako prepoved kot 101. ali 102. člena PDEU. Pojem kršitve konkurenčnega prava je treba ustrezno uporabiti pri posamezni določbi tega zakona.

Pojem »kršitelj« se nanaša na vsako podjetje, ki je kršilo 5. ali 8. člen tega zakona oziroma 101. ali 102. člen PDEU oziroma določbe države članice, ki določajo prepoved omejevalnih sporazumov ali prepoved zlorabe prevladujočega položaja v smislu 101. ali 102. člena PDEU. Torej zajema vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastniško pripadnost, vključno s podjetniškim združenjem, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij.

»Odločba o kršitvi« je opredeljena kot odločba, s katero agencija ugotovi kršitev 5. ali 8. člena tega zakona oziroma 101. ali 102. člena PDEU, odločba, s katero Evropska komisija ugotovi kršitev 101. ali 102. člena PDEU oziroma odločba organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, s katero ugotovi kršitev 101. ali 102. člena PDEU oziroma tistih nacionalnih določb države članice, ki določajo prepoved omejevalnih sporazumov ali prepoved zlorabe prevladujočega položaja v smislu 101. ali 102. člena PDEU. Pojem odločba o kršitvi zajema tudi odločbo sodišča, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva presojalo odločbo agencije ali organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice.

Z namenom spodbujanja izvensodnega reševanja sporov, se s predlogom zakona določa tudi nekatera pravila, ki se nanašajo na sporazumno reševanje sporov, pri čemer pojem »sporazumno reševanje sporov« zajema vsak mehanizem, ki strankam omogoči, da dosežejo izvensodno rešitev spora glede odškodninskega zahtevka. Direktiva 2014/104 kot primeroma navaja še zunajsodne poravnave (tudi tiste, pri katerih lahko sodnik razglasi zavezujočo poravnavo), arbitražo in mediacijo ali spravo. Predlagatelj ocenjuje, da je treba opredelitev pojma sporazumno reševanje sporov ohraniti v tem zakonu, saj niti Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Uradni list RS, št. 56/08) niti Zakon o arbitraži (Uradni list RS, št. 45/08) ne opredeljujeta izraza sporazumno reševanje sporov na način, da bi zajemal tako postopke, v katerih stranke prostovoljno s pomočjo nevtralne tretje osebe (mediatorja) skušajo doseči mirno rešitev spora, ki izvira iz ali je povezan s pogodbenim ali drugim pravnim razmerjem, kot postopke pred arbitražo.

Pojem »poravnava« zajema vse sporazume, ki ga dve ali več strank dosežejo na podlagi sporazumne rešitve spora, ter vse odločitve, ki so sprejete v postopku sporazumnega reševanja sporov, na primer v arbitražni odločbi.

Škoda se lahko povzroči »neposrednemu kupcu«, torej fizični ali pravni osebi, ki je neposredno od kršitelja kupila izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava ali »posrednemu kupcu«, torej fizični ali pravni osebi, ki izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava, ali izdelke ali storitve, ki izhajajo iz takšnega blaga ali storitev, ni pridobila neposredno od kršitelja, temveč od neposrednega kupca ali nadaljnjega kupca.

Ker Zakon o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US, v nadaljevanju: ZPP) izrecno ne definira pojma dokazi, se je ta pojem zaradi pravilne implementacije Direktive 2014/104 že opredelil v ZPOmK-1, in sicer na način, da pojem »dokazi« zajema vsa sredstva in predmete, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek. Primeroma so navedene listine in drugi nosilci podatkov, na katerih so podatki shranjeni.

Pojem »tretja oseba« zajema vse osebe, vključno s fizično osebo, podjetjem, kot je opredeljen v 1. točki prvega odstavka 3. člena tega zakona, državnim organom ali nosilcem javnega pooblastila, razen sodišča.

K 4. členu (uporaba zakona)

Ta člen določa naslovnike zakona. To so osebe, ki so dolžne ravnati v skladu s tem zakonom in zato tudi odgovarjajo za njegovo kršitev. Tako kot ZPOmK-1 se tudi ta zakon uporablja za podjetja, torej za vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastniško pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij na trgu.

Poleg tega se ta zakon uporablja za kršitve določb 101. in 102. člena PDEU. V skladu s 4. členom Uredbe 1/2003 ima namreč agencija pri presojanju morebitnih kršitev 5. in 8. člena tega zakona, ko gre za čezmejne učinke omejevalnih ravnanj, tudi dolžnost uporabe 101. in 102. člena PDEU. V postopkih pred agencijo se, v skladu z Uredbo 1/2003, kljub temu vedno uporabljajo določbe tega zakona, ne glede na to, ali gre za presojanje kršitev slovenskega ali evropskega konkurenčnega prava.

Skladno s tretjim odstavkom ta zakon ne posega v razmerja med delodajalci in delavci.

K 5. členu (prepoved omejevalnih sporazumov)

Zakon med omejevalna ravnanja uvršča omejevalne sporazume in zlorabo prevladujočega položaja.

Ta člen prepoveduje omejevalne sporazume in v celoti ohranja ureditev iz 6. člena ZPOmK-1. V primeru omejevalnih sporazumom gre za podjetniško sporazumno omejevanje konkurence, pri katerem želijo samostojna podjetja s sklenitvijo sporazuma vzpostaviti omejitev konkurence. Določba 5. člena tega zakona je, tako vsebinsko kot tudi formalno, usklajena z evropsko ureditvijo, zlasti s 101. členom PDEU in Uredbo 1/2003.

Prvi odstavek prepoveduje in določa za nične sporazume med podjetji, sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja, katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji. V okviru osnovne definicije (generalne klavzule) tako združuje različne oblike protikonkurenčnega nastopanja (t.j. sporazume, sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja; v nadaljevanju: sporazumi), saj lahko do omejevanja konkurence pride v različnih oblikah. Ta zakon se omejuje zgolj na ozemlje Republike Slovenije, če pa imajo omejevalni sporazumi čezmejne učinke, se presojuje tudi po 101. členu PDEU. Da gre za prepovedan sporazum zadošča že dejstvo, da ima tak sporazum za sam cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji, ni potrebno, da nastane tudi učinek. Civilnopravna sankcija takšnega sporazuma je ničnost. Podjetjem, ki sodelujejo pri omejevalnih sporazumih, se lahko izreče administrativna sankcija po tem zakonu.

V drugem odstavku so primeroma naštetih primeri sporazumov, ki so prepovedani, kar pa ne izključuje možnosti tudi drugih omejevalnih sporazumov. Gre za najbolj tipične primere omejevalnih sporazumov. V vsakem konkretnem primeru posebej agencija presoja ali gre za prepovedan sporazum.

Določene omejitve so razumne, utemeljene in potrebne, ker varujejo nekatere dobrine, ki so v konkretnem primeru pomembnejše kot učinkovita konkurenca. Te so opredeljene v tretjem odstavku, ki najprej izključuje uporabo prvega odstavka tega člena za določene sporazume, v nadaljevanju pa v prvem delu (to je v prvem stavku) določa pozitivne pogoje, v drugem delu (to je v drugem stavku) pa negativne pogoje. Dva izmed pozitivnih pogojev sta navedena alternativno (izboljšanje proizvodnje ali razdelitev dobrin ali pospeševanje tehničnega in gospodarskega razvoja), tretji pogoj pa je naveden kumulativno (pri tem pa zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi). To pomeni, da mora biti tretji pogoj vedno izpolnjen, poleg enega izmed prvih dveh.

Uredba 1/2003 je z namenom, da se zagotovi učinkovito izvajanje pravil konkurence in hkrati spoštujejo pravice do obrambe, uredila dokazno breme iz 101. in 102. člena PDEU. Na podlagi Uredbe 1/2003, in v skladu z njo, tudi ta zakon v četrtem odstavku določa, da mora podjetje, ki trdi, da določen sporazum izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena, dokazati, da so tu pogoji izpolnjeni. Dokazno breme pri dokazovanju domnevne kršitve tega člena pa je na strani agencije.

K 6. členu (omejitve majhnega pomena)

V primerjalnem pravu, teoriji in praksi je sprejeto stališče, da sporazumi, sklepi ali usklajena ravnanja niso podrejeni pravilu o prepovedi omejevalnih sporazumov, če ne vplivajo na konkurenco v znatni meri. To izhaja tudi iz Obvestila komisije o sporazumih manjšega pomena, ki neznatno omejujejo konkurenco v skladu s členom 101(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (obvestilo de minimis)⁵. Čeprav to obvestilo za sodišča in organe držav članic ni zavezujoče, služi kot smernica pri uporabi 101. člena PDEU in je bilo s strani številnih držav članic Evropske unije splošno sprejeto in vključeno v zakonodajo. Tudi ta zakon iz splošne prepovedi omejevalnih sporazumov, v skladu z obvestilom, izvzema sporazume majhnega pomena in jih opredeljuje s pomočjo tržnih deležev (10% za horizontalne sporazume, 15% za vertikalne sporazume in 10% za mešane horizontalno-vertikalne sporazume oz. sporazume, ki jih je težko opredeliti kot horizontalne ali vertikalne; 5% tržni delež pa se upošteva v primeru, da je konkurenca na upoštevnem trgu omejena zaradi kumulativnih učinkov, da katerih pride zaradi enakih ali podobnih sporazumov drugih podjetij).

Z namenom, da se zavaruje enoten trg, je potrebno, da se, ne glede na dosežene pragove, določene vrste horizontalnih in vertikalnih sporazumov izvzamejo iz pravila de minimis. Kot taki so po četrtem odstavku vselej prepovedani horizontalni sporazumi, katerih cilj je določanje cen, omejitev proizvodnje ali prodaje oziroma razdelitev trga ali virov nabave, in vertikalni sporazumi, katerih cilj je določanje maloprodajnih cen oziroma podelitev teritorialne zaščite udeleženi podjetjem ali tretjim osebam. Ti sporazumi namreč, ne glede na prag, prizadenejo trg in ne morejo biti deležni izjeme po prvih dveh odstavkih tega člena.

K 7. členu (skupinske izjeme)

Z opredelitvijo skupinskih izjem pravna ureditev vnaprej dopušča določene vrste omejevalnih sporazumov. Skupinske izjeme so primerna oblika ureditve, zlasti za tista področja, ki so ekonomsko koristna in ne predstavljajo nevarnosti učinkoviti konkurenci. Evropska komisija je na podlagi pooblastil, določenih v 103. členu PDEU, sprejela številne uredbe o skupinskih izjemah, s katerimi je od splošne prepovedi omejevalnih sporazumov izvzela določene skupine sporazumov. Ker so uredbe, ki jih sprejemajo organi EU v celoti neposredno uporabljive, jih ni potrebno implementirati v pravni red držav članic. Tako za skupine omejevalnih sporazumov, ki izpolnjujejo pogoje, navedene v uredbah Evropske komisije, ni potrebno sprejemati predpisov v Republiki Sloveniji, temveč se neposredno uporabljajo določbe uredb Evropske unije. Da ne bi prihajalo do nasprotij, predvsem pri vodenju enotnega postopka po nacionalnih pravilih in pravilih Evropske unije, se ta zakon v prvem odstavku sklicuje na omenjene uredbe Evropske unije, ki se uporabljajo ne glede na to, ali je podan element skupnosti (torej tudi v primeru, ko ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije).

Drugi odstavek daje pooblastilo Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada), da lahko z uredbo opredeli skupinske izjeme tudi za druge skupine sporazumov glede na posebnosti na trgu v Republiki Sloveniji. Tudi ti sporazumi morajo izpolnjevati pogoje iz tretjega odstavka 5. člena tega zakona. Določitev skupinskih izjem ne pomeni, da je vsak konkretni sporazum neke skupine v skladu s tem členom. Če agencija pri posameznem sporazumu, kateremu je bila priznana ugodnost

⁵ Uradni list OJ C 291, 30.8.2014, p. 1–4.

skupinskega izvzetja, ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 5. člena zakona, lahko ugodnost skupinskega izvzetja odpravi.

K 8. člen (prepoved zlorabe prevladujočega položaja)

Tudi dosedanja ureditev zlorabe prevladujočega položaja se ohranja. Prevladujoči položaj na trgu uživa podjetje (ali več podjetij skupaj) v primeru, ko lahko v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Sam prevladujoči položaj ni prepovedan, prepovedana je zloraba takšnega položaja (prvi odstavek) in zanj je predpisana administrativna sankcija. Podjetje, ki uživa prevladujoči položaj, nosi posebno odgovornost, saj ne sme ravnati na način, ki bi ogrozil učinkovito konkurenco na trgu.

Drugi odstavek ureja domnevo, da ima podjetje ali več podjetij prevladujoč položaj takrat, kadar lahko v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov.

Pri ocenjevanju prevladujočega položaja agencija upošteva zlasti elemente, naštetih v tretjem odstavku, in sicer: tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske ovire za vstop drugih podjetij na trg, dostop do dobaviteljev ali trga, obstoječo ali potencialno konkurenco. Poleg teh dejavnikov lahko agencija pri ugotavljanju prevladujočega položaja upošteva tudi drugi dejavnike.

Po vzoru 102. člena PDEU, tudi naš zakon v četrtem odstavku primeroma naštevata primere, ki pomenijo zlorabo prevladujočega položaja. Seznam primerov ni izčrpen, zakon namreč navaja zgolj najbolj tipične primere zlorab. Našteti primeri so enaki kot jih navaja 102. člen PDEU.

Peti in šesti odstavek vsebujeta opredelitev, kdaj se šteje ali ima podjetje oziroma dvoje ali več podjetij prevladujoč položaj. In sicer podjetje ima prevladujoč položaj, če njegov tržni delež na trgu presega 40 odstotkov. V primeru dveh ali več podjetij pa se šteje, da imata oziroma imajo prevladujoč položaj, če njun oziroma njihov tržni delež na trgu presega 60 odstotkov.

K 9. členu (pojmem koncentracije)

Poleg ugotavljanja obstoja omejevalnih ravnanj je tudi presoja skladnosti koncentracije s pravili varstva konkurence zelo pomembna. Združitve podjetij lahko omogočijo učinkovitejše razvijanje novih izdelkov ali zmanjšanje stroškov, kar posledično vpliva na trg, ki postane bolj konkurenčen, in na potrošnike, ki lahko izbirajo med kakovostnejšim blagom ali storitvami po nižjih cenah. Vendar pa niso vse združitve pozitivne za delovanje trga, saj nekatere združitve zmanjšujejo konkurenco na trgu, tako da npr. ustvarjajo ali krepijo prevladujoči položaj. Le to pa bi verjetno škodilo potrošnikom zaradi višjih cen, manjše izbire ali manj inovacij. Cilj pregleda predlaganih združitvev je preprečiti škodljive učinke na konkurenco.

Prvi odstavek ohranja dosedanje opredelitev koncentracije in določa, da zajema transakcije, ki povzročijo trajnejšo spremembo kontrole udeleženih podjetij in strukturo trga.

O koncentraciji govorimo, ko gre za trajnejše spremembe kontrole nad podjetjem pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem. Pojem združitve zajema transakcije, kjer se z novo pravno osebo nadomesti dve ali več prej neodvisnih podjetij ali delov podjetij oziroma transakcije, kjer podjetje prevzame drugo podjetje ali del podjetja, pri tem ohrani svojo pravno subjektiviteto, drugo podjetje pa kot pravna oseba preneha obstajati. Gre za spojitev in pripojitev v smislu določb Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12,

57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS). Glede na to, da gre v primeru združitve za koncentracijo le, ko se združijo »predhodno neodvisna podjetja«, so iz presoje izključeni primeri formalnih združitvev podjetij, ki so že pred statusnim preoblikovanjem predstavljala zaključeno ekonomsko celoto.

Za koncentracijo gre tudi v primeru, ko ena ali več oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali na kakršen koli drug način pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij. Sem sodijo tudi spremembe izključne kontrole v skupno kontrolo in obratno. V obeh primerih gre za tako spremembo oblike kontrole, ki lahko pomembno vpliva na obnašanje podjetja na trgu.

Nazadnje gre za koncentracijo tudi v primerih, ko dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta z daljšim trajanjem, kar pomeni, da mora skupno podjetje delovati na trgu in opravljati vse funkcije, ki jih običajno opravljajo podjetja, delujoča na istem trgu.

Drugi odstavek opredeljuje pojem kontrole nad podjetjem ali njegovim delom. Za namen prvega odstavka tega člena predstavljajo kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad podjetjem ali delom podjetja. Kontrolo običajno pridobijo osebe ali podjetja, ki so imetniki pravic ali upravičenci do pravic, ki zagotavljajo kontrolo – obstajajo pa tudi izjeme. Npr. podjetje za pridobitev kontrolnega deleža uporabi drugo osebo ali podjetje in uresničuje pravice preko te osebe ali podjetja, čeprav je slednji formalni imetnik pravic (t.i. parkiranja delnic). Za nastanek koncentracije ni potrebno dejansko izvrševanje odločilnega vpliva ampak zadostuje že sama možnost izvajanja odločilnega vpliva.

Četrty odstavek določa izjeme in navaja primere, ki se ne štejejo za koncentracijo. Kot koncentracijo se ne šteje kratkoročnega pridobivanja poslovnih deležev v podjetju zaradi njihove nadaljnje prodaje, in sicer pri bankah, zavarovalnicah, borzno-posredniških hišah, hranilnicah, pokojninskih družbah, družbah za upravljanje, itd. Časovno obdobje, v katerem mora podjetje poslovne deleže odprodati je eno leto. Obdobje se lahko na zahtevo podjetja podaljša, če podjetje izkaže, da prodaje ni bilo mogoče ustrezno izpeljati v predpisanem roku. Pogoji za obstoj izjeme je, da pridobitelj v tem obdobju ni uveljavljal glasovalnih pravic na podlagi pridobljenih deležev na način, ki je vplival ali bi lahko vplival na konkurenčno vedenje podjetja, oziroma da je uveljavljal glasovalne pravice samo zato, da je pripravil prodajo poslovnih deležev.

K 10. členu (presoja koncentracije)

Prvi odstavek določa, da so prepovedane tiste koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Dikcija sledi opredelitvi iz Uredbe 139/2004.

Drugi odstavek opredeljuje elemente, ki jih agencija upošteva pri presoji koncentracije. Tako agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij ter njihove možnosti za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir na trg, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevnih trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter tehnični in gospodarski razvoj, pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne omejuje konkurence. Navedeni elementi niso kontrolna lista, ki bi jo agencija uporabila na enak način v vsakem izmed obravnavanih primerov. Presoja vsakega posameznega primera temelji na celoviti analizi predvidenih učinkov koncentracije na trg. Vsi elementi niso ustrezni za presojo vsake koncentracije, prav tako niso v enaki meri pomembni. Med njimi ni hierarhije.

V primeru ustanovitve skupnega podjetja, ki trajno opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta, agencija pri presoji koncentracije skladno s tretjim odstavkom upošteva tudi učinek usklajevanja med podjetji, ki ostanejo neodvisna (ustanovitelji skupnega podjetja, tretja podjetja). Agencija tako najprej presoja, ali sama ustanovitev skupnega podjetja bistveno omejuje učinkovito konkurenco na upoštevem trgu. Če do omejevanja ne prihaja, mora v nadaljevanju presoditi, ali usklajevanje konkurenčnega ravnanja podjetij, ki ostanejo neodvisna, ni v nasprotju s 5. členom tega zakona. Če niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 5. člena, koncentracijo prepove.

K 11. členu (naloge in pristojnosti agencije)

Agencija kot samostojna in neodvisna oseba javnega prava opravlja nadzor nad izvajanjem tega zakona in 101. in 102. člena PDEU, razen določb 116. in 117. člena tega zakona, ki se nanašata na nelojalno konkurenco. Agencija opravlja z zakonom določene naloge v javnem interesu z namenom, da se zagotavlja varstvo konkurence na območju Republike Slovenije.

V primeru ugotovitve, da je podjetje kršilo določbe tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, agencija podjetju izreče administrativno sankcijo. Še vedno se ohranja prekrškovni postopek za odločanje o kršitvah določb tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, ki jih storijo odgovorne osebe pravne osebe ali odgovorne osebe samostojnega podjetnika posameznika.

Četrty odstavek določa, da agencija na področju varstva konkurence samostojno določa svoje prednostne naloge in pristojnosti ter v ta namen lahko prijave ali druge predloge za uvedbo postopka po tem ali drugem zakonu ali 101. ali 102. členu PDEU ne sprejme v obravnavo tudi zato, ker njihova obravnava ni uvrščena med prednostne naloge agencije. Ta določba ne posega v 129. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljnjem besedilu: ZUP), ki določa, da organ najprej preizkusi zahtevo in jo s sklepom zavrže, če zadeva, na katero se vloga nanaša, ni upravna zadeva, če vložnik v vlogi ne uveljavlja kakšne svoje pravice ali pravne koristi oziroma, če po tem zakonu ne more biti stranka, če zahteva ni bila vložena v predpisanem roku, če se o isti upravni zadevi že vodi upravni ali sodni postopek, ali je bilo o njej že pravnomočno odločeno, pa je stranka z odločbo pridobila kakšne pravice, ali so ji bile naložene kakšne obveznosti, ali če je bila izdana zavrnilna odločba in se dejansko stanje ali pravna podlaga, na katero se opira zahtevek, ni spremenilo.

S četrtyim odstavkom tega člena se prenaša peti odstavek 4. člena Direktive 2019/1, ki določa, *da so nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, pooblašteni, da prednostno razporedijo svoje naloge za uporabo 101. in 102. člena PDEU, kot je navedeno v drugem odstavku 5. člena Direktive 2019/1. Kolikor so nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, obvezani obravnavati formalne pritožbe, so ti organi pooblašteni, da takšne pritožbe zavržejo z utemeljitvijo, da obravnavo takšnih pritožb ne uvrščajo med svoje prednostne naloge. To ne posega v pooblastilo nacionalnih upravnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, da pritožbe zavržejo iz drugih razlogov, določenih v nacionalnem pravu.*

Peti odstavek omogoča agenciji, da pred pristojnim sodiščem vloži tožbo za ugotovitev ničnosti, če se izkaže, da so imeli oziroma imajo sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij cilj ali učinek preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije (prvi odstavek 5. člena). Poleg tega lahko agencija vloži tožbo za ugotovitev ničnosti dejanj, ki jih je podjetje storilo zaradi uresničevanja pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznosti priglasitve, in sicer za dejanja storjena do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ter za dejanja, ki jih je podjetje storilo v času od poziva agencije da priglasijo koncentracijo (tretji odstavek 53. člena tega zakona).

K 12. členu (neodvisnost in prihodki za delo)

Agencija je pri vodenju postopkov neodvisna in samostojna ter ne sme sprejemati navodil in usmeritev s strani vlade in državnega zbora. To je še dodatno poudarjeno v prvem odstavku, ki določa, da nadzor nad agencijo na področju varstva konkurence, ne pomeni pravice vpogleda v posamezne obravnavane zadeve. To določbo vsebuje že ZPOmK-1.

Za zagotavljanje neodvisnosti delovanja agencije na področju varstva konkurence je pomembno, da osebe, ki sprejemajo odločitve in drugi javni uslužbenci, zaposleni v agenciji na področju varstva konkurence delujejo neoporečno in se vzdržijo vsakršnega ravnanja, ki bi bilo nezdržljivo z opravljanjem njihovih nalog. To velja tako za čas zaposlitve oziroma trajanja mandata ter razumen čas po prenehanju zaposlitve oziroma mandata, in sicer tako za člane organa vodenja kot za javne uslužbenke, ki so zaposleni v javni agenciji. Podrobnejša pravila glede strokovnosti, nepristranskosti, objektivnosti in neodvisnosti delovanja agencija opredeli v kodeksu ravnanj. Z namenom transparentnosti delovanja agencija kodeks objavi na svoji spletni strani. Sprejem kodeksa ravnanj predvideva tudi Direktiva 2019/1, ki v 21. uvodni izjavi navaja, bi moral vsak nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, objaviti kodeks ravnanja, ki zajema tudi pravila glede nasprotja interesov.

V tretjem odstavku pa je opredeljen način financiranja agencija. Tako kot do sedaj so prihodki za delo agencije sredstva državnega proračuna in nadomestila stroškov.

K 13. členu (sodelovanje agencije pri oblikovanju politike konkurence in v mednarodnih odnosih)

Predlog zakona v tem členu ureja sodelovanje agencije pri oblikovanju politike konkurence (prvi odstavek) in v mednarodnih odnosih ter določa dolžnost predstojnika agencije, pristojnega za področje varstva konkurence (v nadaljnjem besedilu: predstojnik), da o sodelovanju v mednarodnih odnosih obvešča svet agencije in ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence (drugi odstavek). Skladno s tem bo predstojnik obveščal ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence, predvsem o razvoju politike varstva konkurence v Evropski uniji.

Tretji odstavek pa izrecno določa sodelovalno dolžnost agencije v okviru Evropske mreže za konkurenco. To sodelovanje je potrebno zaradi zagotovitve učinkovite in enotne uporabe 101. in 102. člena PDEU. S tem odstavkom se delno prenaša prvi odstavek 4. člena Direktive 2019/1.

K 14. členu (organ postopka)

Ta člen določa organ, ki je pristojen za odločanje o posamičnih zadevah v upravnem postopku.

Prvi odstavek določa, da je organ postopka za odločanje o posamičnih upravnih zadevah senat. Sestavo in pristojnosti senata ureja 15. člen tega zakona.

Direktiva 2019/1 v točki c) drugega odstavka 4. člena nalaga državam članicam, da zagotovijo *vsaj, da se osebe in osebe, ki sprejemajo odločitve, s katerimi se izvajajo pooblastila iz 10. do 13. in 16. člena te direktive, v nacionalnih upravnih organih, pristojnih za varstvo konkurence, vzdržijo vsakršnega ravnanja, ki bi bilo nezdržljivo z opravljanjem njihovih nalog in/ali izvajanjem njihovih pooblastil za uporabo 101. in 102. člena PDEU, poleg tega pa za njih veljajo postopki za zagotovitev, da se v razumnem času po prenehanju mandata ali zaposlitve vzdržijo obravnave postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki bi lahko povzročili nasprotje interesov. Zato se v drugem odstavku določi, da člani senata ne smejo izvajati nalog, ki so nezdržljive z opravljanjem njihovih nalog in izvajanjem njihovih pooblastil.*

Predsednik, člani senata in javni uslužbenci, zaposleni v agenciji, ki opravljajo posamezna dejanja v postopkih odločanja o posamičnih zadevah, za katere je pristojna agencija po tem zakonu, ne odgovarjajo za škodo, ki jo povzročijo strankam ali drugim osebam pri opravljanju dejanj v teh postopkih, razen če je škoda povzročena namenoma ali iz hude malomarnosti.

K 15. členu (pristojnosti in sestava senata)

Senat, ki v upravnem postopku odloča o posamičnih zadevah ima tri člane. Sestavljajo ga predstojnik in dva javna uslužbenca, zaposlena v agenciji. Predstojnik je tudi predsednik senata. Preostala dva člana senata imenuje svet agencije na predlog predstojnika, in sicer izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji.

Senat odloča z večino glasov vseh članov senata, torej o odločitvi odločata najmanj dva člana senata. Ker bi se lahko iz odločanja o posamični zadevi v upravnem postopku izločila dva člana senata ali celo vsi trije, senat ne bi mogel veljavno odločati, saj ne bi bil zadoščen minimalni kvorum, ki ga določa zakon. Zato se v drugem odstavku določi, da če senat zaradi izločitev njegovih članov ne more veljavno odločati, svet agencije izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji, imenuje potrebno število nadomestnih članov. Z namenom zagotovitve transparentnosti imenovanja javnih uslužbencev in nadomestnih članov v senat, tretji odstavek določa, da se v poslovniku agencije določijo podrobnejša pravila glede imenovanja članov ter nadomestnih članov senata izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji.

Senat odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku, v katerih se po tem zakonu izdajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča. Senat v okviru teh postopkov, če tako določa ta zakon, odloča tudi o administrativnem sankcioniranju podjetij.

Postopek do izdaje odločbe vodi javni uslužbenec, zaposlen v agenciji, ki izpolnjuje pogoje za vodenje postopka in ga za to pooblasti predstojnik. Javni uslužbenec, ki vodi postopek, senatu predloži pisno poročilo ter predlog odločbe, o kateri bo odločal senat.

Ker javni uslužbenci, zaposleni v agenciji, sodelujejo kot pooblaščen osebe za vodenje postopkov ali kot člani senata ali kot nadomestni člani izločenih članov senata v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije, se tudi zanje določi, da se jim pogodbe o zaposlitvi ne sme odpovedati zaradi opravljanja njihovih nalog, razen če ne izpolnjujejo več pogojev za zasedbo delovnega mesta, če obstoji razlog nesposobnosti ali krivdni razlog ali če obstoji razlog za izredno odpoved pogodbe po zakonu, ki ureja delovna razmerja. S tem odstavkom se tudi delno prenaša tretji odstavek 4. člena Direktive 2019/1.

K 16. členu (seja senata)

Senat sprejema odločitve po posvetovanju z glasovanjem na seji, ki ni javna. Sejo senata skliče predsednik senata na lastno pobudo ali enega izmed preostalih dveh članov senata. Odločitev je veljavno sprejeta, če zanjo glasuje večina vseh članov senata, torej najmanj dva člana senata. Predsednik senata vodi posvetovanje in glasovanje. V primeru neodločenega izida glasovanja je odločilen glas predsednika senata, ki glasuje zadnji.

K 17. členu (zapisnik o posvetovanju in glasovanju)

O posvetovanju in glasovanju se vodi zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani senata in zapisnikar. Zapisnik se zapre v poseben ovitek. Vpogled v zapisnik je dovoljen le pristojnim sodiščem, ki odločajo o postopku sodnega varstva.

K 18. členu (odločanje v prekrškovnem postopku)

Ker se ohranjajo prekrškovni postopki zoper odgovorne osebe, se v prvem odstavku določi, da bo o posamičnih zadevah v prekrškovnem postopku odločal senat treh članov (v nadaljnjem besedilu: prekrškovni senat) v sestavi predstojnika in dveh javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji. Javne uslužbenke bo v prekrškovni senat imenoval svet na predlog predstojnika. Način imenovanja bo agencija določila v poslovniku agencije. Člani prekrškovnega senata morajo izpolnjevati pogoje po zakonu, ki ureja prekrške. Eden izmed članov prekrškovnega senata je predsednik prekrškovnega senata, ki se določi na način, opredeljen v poslovniku agencije.

Postopek do izdaje odločbe bo, tako kot je to določal že ZPOMK-1, vodil javni uslužbenec, ki ima pooblastilo predstojnika za vodenje postopka ter izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja prekrške.

V primerih, ko bo predstojnik izločen iz odločanja o posamični zadevi v prekrškovnih postopkih, bo svet agencije izmed javnih uslužbencev, zaposlenih v agenciji, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu, ki ureja prekrške, imenoval osebo, ki bo pooblaščen za odločanje o tej posamični zadevi v prekrškovnem postopku.

Agencija v poslovniku podrobneje določi način za podelitev in prenehanje pooblastila osebi, ki se šteje za pooblaščen uradno osebo agencije za vodenje postopka o prekršku.

Tako kot za javne uslužbenke, ki sodelujejo v upravnih postopkih se določa tudi omejitev odpovednih razlogov za javne uslužbenke, ki bodo zaradi izločitve predstojnika pooblaščen za odločanje o posamičnih primerih v prekrškovnih postopkih ter za javne uslužbenke, ki vodijo postopek do izdaje odločbe v prekrškovnem postopku. Tem osebam se ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, zaradi opravljanja njegovih nalog, razen če ne izpolnjuje več pogojev za zasedbo delovnega mesta, ali če obstoji razlog nesposobnosti ali krivdni razlog ali razlog za izredno odpoved pogodbe po zakonu, ki ureja delovna razmerja.

K 19. členu (dolžnost varovanja zaupnih podatkov)

Agencija, javni uslužbenci, zaposleni v agenciji, osebe, ki so imenovane v organe agencije in osebe, ki sodelujejo z agencijo pri izvajanju nalog, se pri izvajanju nalog srečujejo z zaupnimi podatki. Skladno s 16. točko prvega odstavka 3. člena tega zakona so zaupni podatki poslovne skrivnosti ter osebni podatki in vsi drugi podatki, za katere so s tem zakonom ali drugimi predpisi določeni posebni režimi njihovega varstva in posebni pogoji za dostop do njih, sem pa ne spadajo podatki, ki so javno dostopni. Poslovne skrivnosti se nanašajo na podatke in poslovno korespondenco, ki se nanaša na gospodarsko dejavnost podjetja, če je z njimi seznanjeno omejeno število ljudi, če njihovo razkritje resno škodi osebi, ki jih da na voljo, ali tretjim in če so interesi, ki so z razkritjem podatkov lahko prizadeti, objektivno vredni zaščite. Ker bi razkritje zaupnih podatkov lahko povzročilo veliko škode podjetjem ali drugim osebam, na katere se zaupni podatki nanašajo, se v prvem odstavku določi obveznost varovanja teh podatkov.

V skladu s prvim odstavkom 9. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo), ki določa, da se lahko osebni podatki v javnem sektorju obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon, se v drugem odstavku ureja pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov. Na podlagi drugega odstavka bodo javni uslužbenci agencije, osebe, ki so imenovane v organe agencije in osebe, ki sodelujejo z agencijo pri izvajanju nalog, lahko obdelovale osebne podatke oziroma zbirke osebnih podatkov. Pojem obdelave osebnih podatkov skladno z Zakonom o varstvu osebnih podatkov pomeni kakršnokoli delovanje ali niz delovanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki, ki so avtomatizirano obdelani ali ki so pri ročni obdelavi del zbirke osebnih podatkov ali so namenjeni vključitvi v zbirko osebnih podatkov, zlasti zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklicanje, vpogled,

uporaba, razkritje s prenosom, sporočanje, širjenje ali drugo dajanje na razpolago, razvrstitev ali povezovanje, blokiranje, anonimiziranje, izbris ali uničenje; obdelava je lahko ročna ali avtomatizirana (sredstva obdelave).

S tretjim odstavkom se obdelava teh podatkov omejuje na namene, ki jih določa ta zakon.

S tem členom se v naš pravni sistem prenaša drugi odstavek 31. člena Direktive 2019/1, ki *državam članicam nalaga, da zagotovijo, da nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurenco, njihovi uradniki, uslužbenci in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, ne razkrijejo informacij, ki jih pridobijo na podlagi pooblastil iz te direktive in za katere velja obveznost poklicne molčečnosti, razen če tako razkritje dovoljuje nacionalno pravo.*

K 20. členu (razkritje podatkov)

Sodelovanje med organi je pomembno, zato se v tem členu urejajo nekatera pravila glede razkritja podatkov do katerih pride agencija pri izvajanju svojih pooblastil. V prvem odstavku je določeno, da lahko agencija pridobljene podatke razkrije upravnim organom, drugim državnim organom in nosilcem javnih pooblastil, vendar le če za to organi zaprosijo z obrazloženim pisnim zahtevkom predstojnika ali z njegove strani pooblaščenih oseb, iz katerega mora biti jasno razviden namen zahtevka.

Ker je namen učinkovitega izvrševanja pravil konkurenice tudi odvratilni učinek, je treba zagotoviti, da podjetje plača izrečeno administrativno sankcijo. Če podjetje tega ne stori prostovoljno, agencija predlaga pristojnemu organu prisilno izterjavo. Z namenom izvršitve prisilne izterjave je v drugem odstavku določeno, da agencija razkrije pristojnemu organu podatke, ki so potrebni, da se lahko opravi izvršba.

Tretji odstavek ureja izjemo od Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18). Agencija namreč v postopku ugotavljanja kršitev pravil varstva konkurenice ali presoje koncentracije pride do poslovnih skrivnosti, katerih razkritje lahko povzroči temu podjetju veliko škode, zato je zaščita pred razkritjem teh podatkov izrednega pomena. Agencija pa lahko pridobi informacije tudi od različnih oseb, katere identiteto je treba zaščititi. Agencija bo tako lahko na podlagi tega odstavka zavrnila prošnjo za dostop do podatkov, ki se nanašajo na tajnost vira, in do podatkov, ki so poslovna skrivnost podjetij.

K 21. členu (sodelovanje z agencijo)

Z namenom, da se zagotovi učinkovito sodelovanje z drugimi državnimi organi in Banko Slovenije ter učinkovito izvrševanje nalog po tem zakonu, so ti organi dolžni agenciji predložiti podatke ter dokumente.

K 22. členu (uporaba določb o postopku)

Ta člen ureja uporabo zakona, ki ga agencija uporablja v upravnem postopku pri omejevalnih ravnanjih in koncentracijah ter ugotavljanja kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU. Čeprav bi agencija glede na naravo zadev, o katerih odloča, uporabljala splošni upravni postopek, pa ta postopek zaradi posebnosti konkurenčnopравnih zadev ni ustrezen v celoti. Zato se s tem zakonom določena vprašanja postopka uredijo posebej, kot na primer preiskovalni postopek, varstvo zaupnih podatkov, vpogled v spis.

Ta zakon ne ureja vseh procesnih institutov, ki se uporabljajo v postopku, ki ga vodi agencija, ampak le dodatna pravila. Tako kot do sedaj se tudi s tem zakonom ohranja subsidiarna uporaba pravil ZUP.

Glede na to, da je agencija pri izvajanju svojih nalog neodvisna in samostojna, je potrebno zagotoviti, da njene odločbe niso podvržene instančnemu nadzoru drugega državnega organa (npr. ministrstva oziroma vlade). Zato je v tretjem odstavku določeno, da zoper akte agencije ni pritožbe. Pritožba je lahko v skladu s prvim odstavkom 13. člena ZUP izključena zgolj v primeru, da zakon predpiše, da v posameznih upravnih zadevah ni dovoljena pritožba. Je pa zoper akte agencije skladno s 80. členom dovoljeno sodno varstvo in s tem je zagotovljena ustavna pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva.

K 23. členu (stranke v postopku)

Položaj stranke v postopku pomeni, da se mora ta oseba ravnati v skladu z obveznostmi, ki jih nalaga ta zakon in v skladu s sprejetimi odločitvami agencije, istočasno pa taki osebi pripadajo določene pravice v postopku, ki jih drugi morebitni udeleženci postopka niso deležni (npr. pravica da se izjavi, pravica pregledati dokumente agencije). Zaradi specifičnosti postopkov pred agencijo, so v prvem odstavku stranke izrecno opredeljene. Stranke postopka so tako podjetja, proti katerim agencija vodi postopek, kot tudi priglasi telji koncentracije. V kolikor bi imel položaj stranke v postopku pred agencijo tudi vlagatelj pobude ali prijave, bi to pomenilo, da ima v skladu z ZUP enake pravice v postopku pred agencijo kot stranka, proti kateri se vodi postopek. Imel bi možnost vpogleda v spis, pravico da se izjavi itd. Ker se konkurenčni postopki vodijo v javnem interesu, vlagatelj pobude, prijave, sporočila ali druge vloge ne more imeti položaja stranke. Zaradi navedenega je v drugem odstavku izrecno navedeno, da vlagatelj pobude, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke.

V postopku pred agencijo se lahko zahteva stranska udeležba, vendar je časovni rok za prijavo stanske udeležbe omejen na 30 dni od dneva objave sklepa o uvedbi postopka na spletni strani agencije (tretji odstavek). Kdor zahteva položaj stranskega udeleženca mora v zahtevi navesti razloge in predložiti dokaze, ki izkazujejo pravni interes za udeležbo v postopku (četrti odstavek). O zahtevi za udeležbo odloči agencija s sklepom (peti odstavek).

K 24. členu (varovanje tajnosti vira)

Pridobivanje podatkov ali dokumentov, ki se nanašajo na omejevalna ravnanja podjetij ali jih agencija potrebuje v zvezi s presojo koncentracij, je izjemno težavno, saj se konkurenti, trgovski partnerji, odjemalci ali dobavitelji, ki razpolagajo s tovrstnimi podatki, bojijo, da bi podjetja nanje izvajala gospodarski ali tržni pritisk, če bi sodelovali z agencijo. Zaradi tveganja povračilnih ukrepov je potrebno varovati njihovo identiteto, se pravi varovati podatke, ki bi strankam omogočili prepoznavanje prijaviteljev, stranskih udeležencev, drugih strank v postopku ali pa tretjih oseb, kadar želijo navedeni upravičeno ostati anonimni.

Tajnost vira je potrebno zagotoviti tako v samem upravnem postopku kot tudi po končanem upravnem postopku, da ne bi prišlo do razkritja podatkov o identiteti preko zahtev za dostop do informacij javnega značaja. Zaradi navedenega obstaja izrecna dolžnost agencije varovati tajnost vira, če vir to zahteva. Oseba, ki želi varovati svojo identiteto, mora agenciji ob predložitvi dokumentov predložiti tudi verzijo dokumentov, ki ne vsebuje podatkov, ki bi predstavljali razkritje vira.

K 25. členu (pravica strank do pregleda dokumentov zadeve)

V skladu z določbami ZUP imajo stranke pravico do vpogleda v spis kot eno od postopkovnih jamstev, katerega namen je zagotoviti uporabo načela enakopravnosti strank v postopku in pravico do obrambe. Z dostopom do spisa je strankam omogočeno, da se seznanijo s podatki iz spisa agencije in se lahko učinkovito izjavijo o svojih stališčih glede predhodnih zaključkov, ki jih je agencija navedla v povzetku o relevantnih dejstvih. Zaradi dolžnosti varovati tajnost vira, zaradi občutljivih poslovnih podatkov, ki jih agencija pridobi v postopku ter pisne korespondence med agencijo ter drugimi organi, pristojnimi za varstvo konkurence, in obstoja drugih internih dokumentov agencije, je potrebno v

postopku pred agencijo urediti pravico do vpogleda v spis kot *lex specialis* glede na splošna določila ZUP.

Prvi odstavek tako daje stranki pravico, da pregleda dokumente zadeve ter jih na svoje stroške prepíše in preslika. Pregledovanje, prepisovanje in preslikavanje dokumentov nadzoruje uradna oseba ali pa poteka v informacijskem sistemu organa ali v informacijskem sistemu za sprejemanje vlog, vročanje in obveščanje, v katerem stranka svojo istovetnost dokaže s svojim kvalificiranim potrdilom za elektronski podpis. Pregled in prepis dokumentov se lahko zahteva pisno ali ustno.

Ker se v spisu lahko nahajajo tudi podatki iz informatiziranih evidenc ter drugi podatki in zapisi v elektronski obliki, je v drugem odstavku določeno, da se ti podatki štejejo za dokument v tej zadevi.

S predlogom tretjega odstavka se ohranja dosedanja časovna omejitev do pregleda dokumentov v spisu v postopkih omejevalnih ravnanj. Tretji odstavek določa, da imajo stranke pravico do pregleda dokumentov zadeve šele po izdaji sklepa o uvedbi postopka, saj je šele takrat jasno, kdo so stranke postopka. V primeru, da bi bilo izvajanje pravice do pregleda dokumentov v nasprotju z interesi postopka, lahko agencija izda sklep, s katerim pravico do pregleda dokumentov odloži, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev. Na ta način je še vedno zagotovljena pravica stranke do obrambe. Zoper sklep agencije ni sodnega varstva.

Agencija pri svojem delu pogosto raziskuje dejstva, za ugotovitev katerih je potrebno strokovno znanje, s katerim ne razpolaga. V navedenih primerih je potrebno postaviti izvedenca ali izvedenko (v nadaljnjem besedilu: izvedenec), kateremu mora biti prav tako omogočen vpogled v spis, da lahko poda svoj izvid ali mnenje. Zato je v četrtem odstavku urejena tudi pravica do vpogleda v spis in pregledov dokumentov zadeve za izvedence.

Ker pa se v spisu nahajajo tudi občutljivi dokumenti, ki bi lahko z razkritjem škodovali postopku agencije, ali pa drugim podjetjem, je v petem odstavku določena omejitev do pregledovanja in preslikavanja nekaterih dokumentov. Tako je prepovedano pregledovati in preslikovati interne dokumente agencije, torej notranje dokumente agencije, ki niso del dokaznega gradiva, na katerega agencija opre svojo odločitev v postopku. Sem spadajo mnenja med organizacijskimi enotami agencije, njihovi zaznamki v zadevah, dopisovanja med agencijo in organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic, ter Evropsko komisijo, ki potekajo na podlagi Uredbe 1/2003, Obvestila Komisije o sodelovanju znotraj Evropske mreže za konkurenco ter drugih aktov Evropske unije.

Ker je varstvo zaupnih podatkov v postopkih pred agencijo ključnega pomena za izvedbo postopka, se pravica do vpogleda ne nanaša na zaupne podatke, torej na poslovne skrivnosti ali druge zaupne podatke. Upoštevati je treba, da v postopku lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ni mogoče zanemariti nevarnosti, da bi podjetja udeležbo v postopku eventualno lahko zlorabila za neupravičeno pridobitev zaupnih podatkov drugega podjetja in si s tem ustvarila konkurenčno prednost. Gre torej za upravičen interes podjetij po zaščiti podatkov, ki se npr. nanašajo na podatke o kalkulaciji cen, stroškovni in cenovni strukturi proizvodov ali storitev ter poslovni strategiji podjetij. Ker gre za omejitev pravic udeležencev v postopku, je potrebna izrecna in natančna zakonska ureditev.

Pravica do vpogleda v spis se omejuje tudi glede podatkov in dokumentov, ki se nanašajo na identifikacijo posameznika ali podjetja, kadar le-ta to zahteva. Na ta način se zagotavlja tajnost vira tudi med samim postopkom. Glede varstva zaupnih podatkov nosi odgovornost primarno podjetje samo, in sicer tako, da mora v vlogah, listinah in prilogah, ki jih pošlje agencija jasno opredeliti, kateri podatki so zaupni.

Šesti odstavek določa, da obstoj poslovne skrivnosti dokazuje tisti, ki to pravico uveljavlja, torej podjetje. Na zahtevo agencije je podjetje dolžno predložiti verzijo dokumenta, ki ne vsebuje zaupnih podatkov oziroma podatkov, ki bi omogočali razkritje vira. Nenazadnje je vpogled izrecno omejen tudi glede osnutkov odločb in zapisnika o posvetovanju in glasovanju.

V sedmem odstavku je urejana izjema od omejitve razkritja zaupnih podatkov. Pravico do varovanja poslovne skrivnosti imajo vsa podjetja, ki sodelujejo v postopku, s tem, da je podjetjem, proti katerim agencija vodi postopek in priglasiatelj koncentracij, dana možnost, da se izjavijo glede vseh dejstev in dokazov, na katere se opira odločba. Če želi agencija v teh primerih opreti odločbo na podatke, ki so jih druga podjetja označila in utemeljila kot poslovno skrivnost, le-te razkrije podjetjem, proti katerim vodi postopke in priglasiatelj koncentracij, vendar le, če presodi, da njihovo razkritje, zaradi zagotovitve pravice do obrambe, objektivno prevlada nad interesom varovanja teh podatkov kot zaupnih podatkov. Pravica do obrambe ima namreč tudi po sodni praksi Sodišča EU načeloma prednost pred varstvom zaupnih podatkov (tehta se pomembnost podatka za ugotavljanje morebitne kršitve, nepogrešljivost podatka, resnost domnevne kršitve).

Ta člen tudi odraža 3. člen Direktive 2019/1, ki določa, *da mora biti postopek v zvezi s kršitvami 101. ali 102. člena PDEU skladen s splošnimi načeli prava Unije in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah*. V 14. uvodni izjavi je pojasnjeno, da *zaščitni ukrepi, ki bi morali veljati, vključujejo pravico do dobrega upravljanja in spoštovanje pravic obrambe podjetij, katerih bistven sestavni del je pravica do izjave. Zlasti bi morali nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence stranke, ki so predmet preiskave, še pred sprejetjem odločbe, s katero je ugotovljena kršitev, s povzetkom ugotovitev o domnevnih kršitvah ali podobnim ukrepom obvestiti o predhodnih ugotovitvah o domnevnih kršitvah, podanih zoper njih v skladu s 101. ali 102. členom PDEU, zadevne stranke pa bi morale imeti priložnost, da učinkovito predstavijo svoja stališča o teh ugotovitvah, preden je takšna odločba sprejeta. Stranke, ki so jim predhodne ugotovitve o domnevni kršitvi 101. ali 102. člena PDEU vročene, bi morale imeti pravico do vpogleda v zadevni spis nacionalnega organa, pristojnega za varstvo konkurence, da bi lahko učinkovito uveljavljale svoje pravice obrambe. Pri pravici do vpogleda v zadevni spis bi bilo treba upoštevati pravno utemeljen interes podjetij do varovanja poslovnih skrivnosti in ta pravica se ne bi smela razširiti na zaupne informacije in interno dokumentacijo nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence in agencije ter korespondenco med njimi. Poleg tega bi morali imeti naslovniki za odločbe nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, zlasti za tiste odločbe, s katerimi je ugotovljena kršitev 101. ali 102. člena PDEU in s katerimi se izrekajo ukrepi ali globe, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s 47. členom Listine. Takšne odločbe bi morale biti obrazložene, da se lahko njihovi naslovniki seznanijo z njenimi razlogi in uveljavljajo svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva. Poleg tega bi morale države članice v skladu s pravico do dobrega upravljanja zagotoviti, da nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pri uporabi 101. in 102. člena PDEU izvajajo postopke v razumnem časovnem okviru, ob upoštevanju posebnosti vsake zadeve. Navedene zaščitne ukrepe bi bilo treba oblikovati tako, da bi zagotovili ravnovesje med spoštovanjem temeljnih pravic podjetij in dolžnostjo, da se zagotovi učinkovito uveljavljanje 101. in 102. člena PDEU.*

K 26. členu (omejitev uporabe podatkov iz izjav zaradi prizanesljivost)

Pomen varovanja izjav zaradi prizanesljivosti poudarja tudi Direktiva 2019/1, ki v 72. uvodni izjavi navaja, da *»tveganje razkritja samoobdolžitvenega materiala zunaj okvira preiskave, za namen katere je bil predložen, bi lahko zmanjšalo interes morebitnih prijaviteljev za prizanesljivost, da bi sodelovali z organi, pristojnimi za varstvo konkurence. Posledično bi se ne glede na obliko, v kateri so predložene izjave zaradi prizanesljivosti, informacije v izjavah zaradi prizanesljivosti, ki so bile pridobljene z dostopom do spisa, morale uporabiti le, če je to potrebno za uveljavljanje pravic obrambe v postopku pred nacionalnimi sodišči v nekaterih zelo omejenih primerih, ki so neposredno povezani z zadevo, za katero je bil odobren dostop. To organom, pristojnim za varstvo konkurence, ne bi smelo preprečiti, da bi objavili svoje odločbe v skladu z veljavnim pravom Unije ali nacionalnim pravom. Četrty odstavek*

tega člena Direktive nadalje nalaga državam članicam, da zagotovijo, *da lahko stranka, ki je pridobila dostop do spisa postopka za uveljavljanje pravil konkurence nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, informacije iz izjav za prizanesljivost in vlog za poravnavo uporabi le, kadar je to potrebno za uveljavljanje njenih pravic obrambe v postopku pred nacionalnimi sodišči v zadevah, ki so neposredno povezane z zadevo, za katero je bil dostop odobren, in le kadar se tak postopek nanaša na:*

(a) porazdelitev globe med udeleženci kartela, ki jim jo je izrekel nacionalni organ, pristojen za konkurenco, in za plačilo katere so ti udeleženci solidarno odgovorni, ali

(b) presojo odločbe, s katero je nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ugotovil kršitev člena 101 ali 102 PDEU ali določb nacionalnega konkurenčnega prava.

Na podlagi navedenega je v prvem odstavku določeno, da imajo vpogled v izjavo zaradi prizanesljivosti le stranke postopka in le za uveljavljanje pravice do obrambe.

V drugem odstavku so določene dodatne omejitve pri uporabi informacij in podatkov navedenih v izjavi zaradi prizanesljivosti. Stranka tako pridobljene podatke lahko uporabi v postopku pred pristojnim sodiščem, kadar sta kumulativno izpolnjena dva pogoja. Prvi pogoj je, da se tako pridobljeni podatki uporabijo za obrambo v postopku, ki je neposredno povezan z zadevo, za katero je bil stranki dovoljen dostop. Poleg tega pogoja mora biti izpolnjen še en izmed naslednjih pogojev, in sicer, da se postopek nanaša na porazdelitev administrativne sankcije med udeleženci kartela, ki jim jo je izrekla agencija, in za plačilo katere so ti udeleženci solidarno odgovorni, ali če nanaša na postopek presoje odločbe agencije o ugotovitvi obstoja kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU.

Tretji odstavek določa omejitve, ki se nanašajo na informacije, ki jih je pripravila druga fizična ali pravna oseba posebej za postopek za uveljavljanje pravil konkurence pred agencijo ter informacije, ki jih je med postopkom za uveljavljanje pravil konkurence zbrala agencija, in jih poslala strankam. Zaščita teh podatkov je časovno omejena in traja dokler agencija zoper vse stranke ne konča postopka za uveljavljanje pravil konkurence.

S tem členom se prenašajo tretji, četrti in peti odstavek 31. člena Direktive 2019/1.

K 27. členu (zagotavljanje načela kontradiktornosti)

Načelo kontradiktornosti je eno izmed temeljnih načel upravnega postopka in je neposreden izraz pravice do enakega varstva pravic v postopku, ki jo zagotavlja 22. člen Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a; v nadaljnjem besedilu: ustava). Pravica do kontradiktornega postopka strankam zagotavlja, da se v postopku lahko opredelijo do vseh vprašanj, pomembnih za odločitve, ter da branijo svoje pravice in interese.

Stranka v postopku mora biti seznanjena z dejstvom, da je zoper njo začel postopek in mora imeti možnost v postopku aktivno sodelovati (navajati dejstva in dokaze, izjaviti se glede pravnih vprašanj, ugovarjati navedbam in dokaznim predlogom, komentirati rezultate dokazovanja, skratka seznaniti se z vsem procesnim gradivom, ki vpliva na odločitev agencije). Odločba agencije se ne sme opirati na dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek in priglasi telju, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi, četudi predstavljajo dejstva in dokazi podatke, ki pomenijo poslovno skrivnost.

S tem členom se zagotavlja delni prenos 3. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *mora biti postopek v zvezi s kršitvami 101. ali 102. člena PDEU skladen s splošnimi načeli prava Unije in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, pri čemer v drugem odstavku tega člena še posebej izpostavlja, da je treba zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe glede pravice do obrambe podjetij, vključno s pravico do izjave.*

K 28. členu (dopustnost dokazov)

S tem členom se ureja dopustnost dokazov. Kot je navedeno v 73. uvodni izjavi Direktive 2019/1 so dokazi pomemben element pri uveljavljanju pravil varstva konkurence, zato mora imeti nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, možnost, da obravnava vse relevantne dokaze, ne glede na to, ali so v pisni, ustni ali elektronski obliki ali obliki posnetkov. To vključuje tudi možnost, da se kot dokazi lahko obravnavajo tudi tajni posnetki, ki jih naredijo fizične ali pravne osebe, ki niso javni organi, pod pogojem, da ti posnetki niso edini vir dokazov. To ne bi smelo posegati v pravico do izjave in v dopustnost posnetkov, ki so jih naredili ali pridobili javni organi. Prav tako bi morali imeti nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, možnost obravnavati elektronska sporočila kot relevantne dokaze, ne glede na to, če so prikazana kot neprebrana ali če so bila izbrisana.

S prvim odstavkom se določi, da agencija lahko pri izvajanju pristojnosti iz tega zakona uporablja vse vrste dokazov, vključno z dokumenti, ustnimi izjavami, prebranimi ali neprebranimi elektronskimi sporočili in posnetki, ne glede na obliko in vrsto nosilca, na katerem so dokazi shranjeni in tako zagotovi prenos 32. člena Direktive 2019/1, ki nalaga državam članicam, da zagotovijo, da vrste dopustnih dokazov pred nacionalnim organom, pristojnim za varstvo konkurence, vključujejo dokumente, ustne izjave, elektronska sporočila, posnetke in vse druge predmete, ki vsebujejo informacije, ne glede na njihovo obliko in vrsto nosilca, na katerem so shranjene.

Namen drugega odstavka je zagotoviti ustrezna procesna jamstva v tem zakonu zaradi uvedbe administrativnega sankcioniranja podjetij, ki jih ustava določa za kaznovalne postopke. Taka prepoved izhaja sicer že iz 2. člena ustave in načela zakonitosti iz 2. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16), saj mora agencija izvajati svoje pristojnosti zakonito in ne sme opreti odločbe na dokaze, ki bi bili pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Izločitev dokazov se tako nanaša na dokaze, ki jih agencija pridobi na nezakonit način, in je ta kršitev takšne narave, da vpliva na pravilnost postopka, pri čemer se to ne nanaša na prikrite posnetke, ki bi jih agencija zakonito pridobila od fizične ali pravne osebe. Predlog te določbe je skladen s temeljnimi človekovimi pravicami. Iz prakse Splošnega sodišča (sodba v zadevi T-54/14 Goldfish z dne 8.9.2016 EU:T:2016:455, ki se je sklicevalo na prakso Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Popescu proti Romuniji, CE:ECHR:2007:0426JUD007152501) izhaja, da uporaba nezakonitega posnetka kot dokaznega sredstva še ne pomeni neskladnosti z načelom pravičnosti in to velja tudi, če je dokaz pridobljen s kršitvijo 8. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah, če prvič, pritožniku ni bilo poseženo niti v pravico do poštenega sojenja niti v pravico do obrambe, in drugič, ta dokaz ni bil edini dokaz, na katerem je temeljila obsodba.

Tudi nobena določba prava Evropske unije izrecno ne določa prepovedi upoštevanja nezakonito pridobljenih dokazov v sodnem postopku, iz navedene sodne prakse na splošno izhaja, da ni nobenega načela, v skladu s katerim se nezakonito pridobljeni dokazi ne bi smeli uporabiti v okviru preiskave ali sodnega postopka⁶.

V primerih, ko bi agencija pri zbiranju dokazov posegla v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznika, veljavna zakonodaja zagotavlja učinkovito sodno varstvo zoper odločbe agencije, ki poteka pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije po pravilih tega zakona in ob smiselni uporabi Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 – odl. US, 62/10, 98/11 – odl. US, 109/12 in 10/17 – ZPP-E; v nadaljnjem besedilu: ZUS-1).

Predlog tega tudi določa, da agencija ne sme opreti odločbe na dokaze, na katere se po določbah tega zakona ne more opirati, kar ureja ta zakon (glej npr. predlog 38. člena tega zakona).

⁶ Franchet in Byk proti Komisija, sodba T-48/05, EU:T:2008:257, točka 75.

K 29. členu (vročanje)

S tem členom se dopolnjuje sistem vročanja, kot ga opredeljuje ZUP. Namen te določbe je rešiti problem pravnih oseb ali drugih oseb, ki so vpisane ali se vpisujejo v sodni register, vendar dejansko ne poslujejo oziroma jih ni mogoče najti, ali pa na naslovu, vpisanem v register kot sedež, ni nikogar. Za takšne primere določba tega člena nalaga riziko seznanitve z vlogo osebi, vpisani v sodni register, saj mora ta poskrbeti, da na naslovu, ki je vpisan kot sedež, poskrbi za možnost vročanja. V primeru, da vročitev na naslovu, navedenem v registru, ni mogoča, se vročitev opravi z javnim naznanilom na oglasni deski agencije in na enotnem državnem portalu e-uprava, na njegovem naslovu pa se pusti obvestilo o načinu vročitve. Po preteku 15 dni od dneva, ko je bilo naznanilo objavljeno na oglasni deski in na enotnem državnem portalu e-uprava, velja vročitev za opravljeno, vendar mora biti naslovnik v obvestilu o vročitvi o tem opozorjen.

K 30. členu (ustna obravnava)

V postopku pred agencijo je bolj poudarjeno načelo pisnosti kot ustnosti, kar pomeni, da agencija običajno odloča brez izvedene ustne obravnave. Korespondenca med agencijo in stranko običajno poteka v pisni obliki (npr. zahteva za posredovanje podatkov in odgovor na zahtevo, procesni sklepi). Ne glede na to pa lahko uradna oseba, ki vodi postopek, izvede ustno obravnavo, če po lastni oceni presodi, da odločilnih dejstev ni mogoče razjasniti ali ugotoviti z izvedbo preiskovalnih dejanj iz tega zakona. V tem primeru se ustna obravnava opravi v skladu z določbami ZUP-a o ustni obravnavi.

K 31. členu (povzetek relevantnih dejstev)

Že ZPOMK-1 je nalagal agenciji dolžnost izdaje povzetka relevantnih dejstev, v katerem se navedejo dejstva in dokazi, ki so pomembni za odločitev glede domnevne kršitve. Ta dolžnost se ohranja tudi s tem zakonom. Agencija je dolžna izdati povzetek relevantnih dejstev v primeru, kadar namerava izdati odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve povezane z omejevalnimi ravnanji, ne glede na to, ali namerava izreči administrativno sankcijo ali ne, in v primeru izdaje odločbe o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Z vročitvijo povzetka relevantnih dejstev se domnevnemu kršitelju omogoči, da se glede ugotovitev agencije izjasni in se na ta način zagotovi spoštovanje načela kontradiktornosti.

Povzetek relevantnih dejstev se vroči vsem podjetjem, proti katerim se vodi postopek. Ker v postopku pred agencijo lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ker bi razkritje zaupnih podatkov enega podjetja lahko pripeljalo drugega v neupravičeno konkurenčno prednost, je potrebno tudi pri vročanju povzetka relevantnih dejstev spoštovati načelo varstva zaupnih podatkov. Zato je potrebno, v kolikor povzetek relevantnih dejstev vsebuje podatke, ki pomenijo zaupne podatke, te podatke izbrisati in drugi stranki vročiti povzetek relevantnih dejstev v obsegu, ki takšnih podatkov ne vsebuje. Le to stori stranka na zahtevo agencije v roku, ki ga določi agencija.

Povzetek relevantnih dejstev se vroči strankam, ki se lahko v roku, ki ga določi agencija, izjavijo o njegovi vsebini. Če stranka zamudi rok za posredovanje izjave o povzetku relevantnih dejstev, agencija le-teh ni dolžna upoštevati.

S tem členom se delno prenašata drugi in tretji odstavek 3. člena Direktive 2019/1, na podlagi katerih je treba *stranki zagotoviti pravici do izjave ter določa, da morajo nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pred sprejemom odločbe na podlagi 10. člena Direktive 2019/1 sprejeti povzetek ugotovitev o domnevnih kršitvah.*

K 32. členu (odločbe in sklepi)

Agencija meritorno odloči o predmetu postopka z odločbo, ki mora vsebovati uvod, izrek, obrazložitev in pravni pouk skladno z določbami ZUP ter v primeru izreka administrativne sankcije tudi podatke iz 70. člena tega zakona.

Z drugim odstavkom se dopolnjuje ZUP in določi, da mora biti sklep, izdan po tem zakonu, obrazložen, če postopek sodnega varstva ni izključen. To je namreč nujno potrebno za zagotovitev, da lahko stranka učinkovito uveljavlja svojo pravico do pravnega sredstva.

Namen tretjega in četrtega odstavka je v dodatni zagotovitvi varstva udeleženega podjetja za ohranitev zaupnih podatkov. Odločba se vroči vsem strankam postopka, tj. podjetjem, proti katerim se vodi postopek ter prigrasiteljem koncentracije. Ker v postopku pred agencijo lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ker bi razkritje zaupnih podatkov enega podjetja lahko pripeljalo drugega v neupravičeno konkurenčno prednost, je potrebno tudi pri vročanju spoštovati načelo varstva zaupnih podatkov. Zato je potrebno, v kolikor odločba vsebuje zaupne podatke, te podatke izbrisati in drugi stranki vročiti odločbo v obsegu, ki takšnih podatkov ne vsebuje.

Publiciteta odločbe se zagotavlja z objavo na spletni strani agencije, kar določa peti odstavek. Objava odločbe vsem subjektom na trgu omogoča, da se prilagodijo položaju, ki je nastal z izdano odločbo agencije. Za dosego tega namena zadošča že objava izreka odločbe.

S šestim odstavkom se ohranja objava pravnomočnih odločb, ki jih agencija izda v upravnem postopku in postopku o prekršku, ter pravnomočnih sklepov, s katerimi se postopek konča, brez zaupnih podatkov, s čimer se ohranja transparentnost in javnost delovanja agencije. Namen te določbe je, da se udeleženci na trgu seznanijo z aktivnostmi, ki niso skladne s pravili varstva konkurence in jih odvrniti od ponovitve takšnih dejanj.

K 33. členu (uvedba postopka po uradni dolžnosti)

Agencija začne postopek ugotavljanja omejevalnih ravnanj le po uradni dolžnosti. Predpostavka za uvedbo postopka je izkazana verjetnost kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, torej verjetnost kršitve prepovedi omejevalnih sporazumov ali zloraba prevladujočega položaja na trgu. Agencija pa uvede postopek ugotavljanja kršitev 46., 47. ali 48. člena tega zakona, zato se tudi določi, da agencija izda sklep o uvedbi postopka po uradni dolžnosti, kadar izve za okoliščine, iz katerih izhaja verjetnost kršitve določb 46., 47. ali 48. člena tega zakona.

Podlaga za uvedbo postopka so podatki, ki jih agencija sama pridobi ali pa jih posredujejo vlagatelj pobude, prijave, sporočila. V obeh primerih agencija sama odloči o uvedbi postopka (popolna diskrecijska pravica agencije). Postopek pred agencijo se začne s sklepom o uvedbi postopka.

K 34. člen (sklep o uvedbi postopka)

Prvi odstavek opredeljuje vsebino sklepa, na podlagi katerega se postopek začne. V njem je potrebno navesti določbe zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve in obrazložiti odločitev o začetku postopka. Pri navedbi določb zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve, se zahteva le navedbo generalne klavzule, pod katero domnevna kršitev zapade. Vsebina sklepa omogoča, da se podjetja seznanijo z izhodiščnimi stališči agencije in učinkovito izvršujejo pravico do obrambe, hkrati pa sklep opredeljuje tudi sam predmet odločanja.

Ker je sklep o uvedbi postopka le procesna odločitev, ki v pravice podjetja, na katerega se nanaša, ne posega, ni potrebno zagotoviti pravice do sodnega varstva zoper sklep o uvedbi postopka (drugi odstavek).

Tretji odstavek se nanaša na objavo in sam publicitetni učinek objave izvlečka sklepa o uvedbi postopka. Ta se namreč objavi na spletni strani agencije, vendar je potrebno poudariti, da se ne objavi celotni sklep o uvedbi postopka, temveč zgolj njegov povzetek, ki obsega: navedbo subjektov, na katere se sklep nanaša, navedbo razlogov za uvedbo postopka ter določb tega zakona, ki so podlaga za uvedbo. Vsebuje pa tudi poziv osebam, da agenciji pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev (četrti odstavek).

Če se pokaže, da je treba postopek razširiti tudi na kakšno drugo kršitev ali zoper kakšno drugo podjetje, izda agencija sklep, s katerim razširi sklep o uvedbi postopka. Glede sklepa o razširitvi sklepa o uvedbi postopka se smiselno uporabljajo prejšnji odstavki (peti odstavek).

K 35. člen (enotni postopek)

Zaradi načela ekonomičnosti agencija, v primeru, ko vodi postopek zaradi kršitev določb 101. ali 102. člena PDEU, hkrati enotno vodi tudi postopek zaradi kršitev določb 5. ali 8. člena tega zakona, in ne dveh ločenih postopkov. V kolikor se med postopkom izkaže, da zaradi neizkazanega vpliva na trgovanje med državami članicami ni podlage za vodenje postopka po 101. ali 102. členu PDEU, agencija v tem delu postopek s sklepom ustavi, postopek ugotavljanja kršitev 5. ali 8. člena tega zakona pa nadaljuje. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

Drugi odstavek se glede na ZPOmK-1 razlikuje le v obveznosti, da agencija o ustavitvi vodenja postopka po 101. ali 102. členu PDEU obvesti Evropsko komisijo, s čimer se zagotavlja prenos drugega odstavka 10. člena Direktive 2019/1, ki določa, da kadar se *nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, po tem, ko obvestijo Komisijo v skladu s členom 11(3) Uredbe (ES) št. 1/2003, odločijo, da ni razloga za nadaljevanje postopka za uveljavljanje pravil konkurence in zato zaključijo ta postopek, države članice zagotovijo, da ti nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, ustrezno obvestijo Komisijo.*

K 36. členu (raziskave sektorja ali določenih vrst sporazumov)

Raziskava sektorja ali posameznih vrst sporazumov je sredstvo, s katerim agencija lahko pridobi poglobljene informacije o določenem sektorju, da bi tako prepoznala ovire za konkurenco na tem trgu. Agencija sproži raziskavo, če meni, da konkurenca ne deluje, kot bi morala (če togost cen ali druge okoliščine kažejo na verjetnost omejevanja ali izkrivljanja konkurence). Ker gre v primeru sektorskih preiskav za enak postopek pridobivanja podatkov in dokumentov, kot ga agencija izvaja v primeru domnevnih kršitev tega zakona, se tudi v tem postopku za pridobivanje podatkov in dokumentov, vključno s poslovnimi skrivnostmi in drugimi zaupnimi podatki, smiselno uporabljajo določbe od 37. do 44. člena tega zakona. Po izvedeni sektorski raziskavi lahko agencija objavi poročilo o izsledkih raziskave (vendar brez zaupnih podatkov). V objavi poročila lahko agencija povabi zainteresirane tretje osebe, naj podajo svoje pripombe.

Sektorske preiskave so prvi korak preverjanja ali je v določenem sektorju vzpostavljena učinkovita konkurenca. Zato lahko agencija uporabi podatke, ki jih je pridobila v raziskavi v postopkih ugotavljanja kršitev določb tega zakona.

K 37. členu (zahteva za posredovanje podatkov)

Informacije, predložene prostovoljno na podlagi zahteve za informacijo, predstavljajo dragocen vir informacij agenciji in pripomorejo k učinkovitemu izvajanju pravil za varstvo konkurence. Pravica agencije, da takšne informacije zahteva je bistvenega pomena za odkrivanje kršitev konkurenčnega prava. Na zahtevo za posredovanje podatkov se nanaša tudi 8. člen Direktive 2019/1, ki določa, da *države članice zagotovijo, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, od podjetij in podjetniških združenj zahtevajo, da jim v določenem in razumnem roku predložijo vse*

potrebne informacije za uporabo 101. in 102. člena PDEU. Take zahteve za informacije so sorazmerne ter naslovnikov, ki so jim zahteve namenjene, ne obvezujejo, da priznajo kršitev 101. in 102. členov PDEU. Obveznost zagotoviti vse potrebne informacije zajema informacije, ki so dostopne takim podjetjem ali podjetniškim združenjem. Nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, so pooblašteni tudi, da od katere koli druge fizične ali pravne osebe zahtevajo, da v določenem in razumnem roku predloži informacije, ki bi lahko bile relevantne za uporabo 101. in 102. člena PDEU.

Določbo glede zahteve za posredovanje podatkov je vseboval že ZPOMK-1 v 27. členu, ki se večinoma ohranja nespremenjen.

Na podlagi prvega odstavka agencija lahko naslovi zahtevo za posredovanje podatkov na vsako podjetje, družbenike, člane organov vodenja ali nadzora, na osebe, zaposlene pri podjetju ter na druge fizične osebe. To lahko stori po izdaji sklepa o uvedbi postopka, kot tudi že pred izdajo sklepa o uvedbi postopka, saj zahteva za posredovanje podatkov predstavlja način, s katerim agencija pridobi potrebne informacije. Zahteva za posredovanje podatkov mora biti sorazmerna. Ko agencija preuči pridobljene informacije, se v skladu z diskrecijsko pravico odloči, ali bo proti posameznemu podjetju uvedla postopek. Če pa je bila zahteva posredovana po izdaji sklepa o uvedbi postopka, z njim nadaljuje in izda odločbo. Glede na to, da se s predlogom tega zakona na novo uvaja administrativna sankcija za posredovanje netočnih ali zavajajočih podatkov, se v prvem odstavku določi tudi, da agencija v zahtevi za posredovanje podatkov opozori naslovnika na to, da mu lahko za posredovanje netočnih ali zavajajočih podatkov izreče administrativno sankcijo. Še vedno pa se ohranja prostovoljna narava posredovanja podatkov, saj za neposredovanje podatkov na podlagi prvega odstavka tega člena agencija naslovníku ne more izreči administrativne sankcije.

Agencija lahko zahteva podatke od podjetja tudi s posebnim sklepom (drugi odstavek), ki obsega pravno podlago, namen zahteve, določitev podatkov, ki jih mora podjetje posredovati, ter primeren rok za njihovo posredovanje in opozorilo o administrativni sankciji zaradi posredovanja nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov oziroma zaradi nepredložitve podatkov v določenem roku. Zoper sklep ni sodnega varstva.

Tretji odstavek podjetju zagotavlja, da čeprav mora na podlagi sklepa iz drugega odstavka posredovati vse dokumente, ki so pomembni v zvezi z očitki. Zahteva se nanaša na informacije v katerikoli obliki, vključno z elektronsko pošto in sporočili iz sistema za takojšnje sporočanje, ne glede na to, kje se hranijo, tudi v oblaku ali na strežnikih, pod pogojem, da so dostopne podjetju, ki je naslovník zahteve. Pri tem pa podjetju ni treba priznati kršitve (gre za t.i. privilegij zoper samoobtožbo). Podjetja so torej dolžna odgovoriti na konkretna vprašanja agencije in zagotoviti dokumente tudi v primeru, da je dokumente mogoče uporabiti proti njim kot dokaz za ugotavljanje kršitve.

Četrti odstavek določa ustavitve teka roka za izdajo odločbe za čas, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

K 38. členu (zbiranje informacij)

Predlog tega člena uvaja v poglavje o preiskavah novo preiskovalno orodje, ki je namenjeno zbiranju informacij. S tem členom se zagotavlja prenos 9. člena Direktive 2019/1, *ki državam članicam nalaga, da zagotovijo, da so nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, pooblašteni najmanj, da lahko na razgovor povabijo katerega koli predstavnika podjetja ali podjetniškega združenja, katerega koli predstavnika druge pravne osebe in katero koli fizično osebo, kadar bi takšen predstavnik ali fizična oseba lahko razpolagala z informacijami, relevantnimi za uporabo 101. in 102. člena PDEU.*

Namen predlagane spremembe je zagotoviti zadostna sredstva za odkrivanje kršitev ter zadostiti zahtevam po učinkovitem ugotavljanju dejstev v skladu z načelom materialne resnice, predlagane

novosti pa ne gredo v škodo procesnih pravic strank in vsebujejo dovolj varovalk, da onemogočajo zlorabo pooblastil.

Gre za samostojno preiskovalno orodje, ki ga je treba ločiti od zbiranja pojasnil o dejstvih ali dokumentih po šesti alineji drugega odstavka 40. člena tega zakona. Preiskovalno sredstvo zbiranja informacij lahko agencija uporabi, ko izvaja nadzor nad določbami tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU v času izvedbe preiskave.

Institut zbiranja informacij je treba ločiti od zasliševanja prič, strank ali izvedencev po ZUP. Določbe ZUP se uporabljajo zgolj za vabilo.

Po predlogu prvega odstavka lahko agencija zbira informacije od podjetij ali fizičnih oseb, na primer od zakonitih zastopnikov podjetij, pooblaščenecv, zaposlenih in bivših zaposlenih v podjetju. Agencija lahko zbira informacije še preden izda sklep o uvedbi postopka, vendar pa agencija ne sme na slepo iskati dokazov, temveč mora iti za usmerjeno iskanje podatkov v določen predmet ali namen nadzora, o katerem mora agencija tudi seznaniti osebo, od katere zbira informacije.

Z namenom zbiranja informacij se določi, da agencija osebe povabi k sebi. Glede vabila se smiselno uporablja ZUP, v skladu s katerim agencija v pisnem vabilu navede ime in sedež organa, ki vabi, osebno ime in naslov tistega, ki je povabljen, kraj in dan, če je mogoče pa tudi uro prihoda, v kateri zadevi in kot kaj je povabljen (kot stranka, priča, izvedenec itd.), poleg tega pa še, katere pripomočke in dokazila naj prinese. V vabilu mora biti navedeno tudi, ali mora vabljen oseba priti osebno ali lahko pošlje pooblaščenca, ki jo bo zastopal ter opozorilo, da mora v primeru, če se vabilu ne more odzvati, to sporočiti agenciji. Povabljenega je treba prav tako opozoriti na posledice, če se vabilu ne bi odzval ali če ne bi sporočil, da ne more priti (71. člen ZUP). Vabljen oseba se bo morala vabilu odzvati.

Ker podjetje nima lastne volje, se v tretjem odstavku določi v katerih primerih se šteje, da se podjetje ne udeleži sestanka. In sicer če se vabilu ne odzovejo in sestanka ne udeležijo člani organa vodenja ali nadzora podjetja, zaposleni v podjetju ali pogodbeni sodelavci podjetja, se šteje, da se sestanka ni udeležilo podjetje.

Zaradi zagotavljanja privilegija zoper samoobtožbo in pravice do molka je v četrtim odstavku določeno, da oseba, od katere agencija zbira informacije, ni dolžna priznati kršitve tega zakona, ali 101. ali 102. členu PDEU ter da ni dolžna podati informacij zoper sebe ali svoje bližnje. Prav tako agencija osebo poučil, da če ne poda informacij ali ne odgovori na posamezna vprašanja lahko oteži zbiranje dokazov. Določba je primerljiva ureditvi zaslišanja v rednem sodnem postopku iz 114. člena ZP-1.

Peti odstavek ureja na kakšen način agencija beleži zbrane informacije.

Šesti odstavek se nanaša na uporabo zbranih informacij. Poleg splošne določbe 28. člena tega zakona, na podlagi katere agencija ne more opreti odločbe na tista dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi, pa agencija zbranih informacij ne sme uporabiti tudi zoper osebo, ki ni bila poučenih o svojih pravicah.

K 39. členu (uvedba preiskave)

Za učinkovito opravljanje nalog nadzora in sankcioniranje kršitev tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU agencija potrebuje preiskovalna pooblastila, s katerimi lahko tudi proti volji osebe opravi podroben pregled poslovnih prostorov podjetja, proti kateremu se vodi postopek, z namenom, da bi se pridobili podatki, zasegle listine in drugi nosilci podatkov, na podlagi katerih lahko agencija oceni, ali je podjetje kršilo oziroma krši določbe tega zakona oziroma 101. ali 102. člen PDEU. Večina teh kršitev je takšnih, da so navzven vidni le njihovi posamezni učinki, ne pa tudi konkretna dejanja, ki so jih

povzročila (na primer skrivni kartelni dogovori). To pomeni, da je treba za uspešno dokazovanje pregledati zlasti poslovne listine (pogodbe, zapisnike sestankov itd.) in vsebino komunikacije na elektronskih nosilcih podatkov, ki jo bo mogoče praviloma zaseči samo v za javnost zaprtih poslovnih prostorih podjetja.

V prvem odstavku se ohranja dosedanja ureditev na podlagi katere agencija opravlja preiskavo v prostorih podjetja, proti kateremu se vodi postopek, na podlagi bodisi privolitve podjetja in kadar je potrebno tudi osebe, katere podatki se pregledujejo, ali na podlagi obrazložene pisne odredbe pristojnega sodišča ob navzočnosti dveh polnoletnih prič. S to določbo se v naš pravni red prenaša prvi odstavek 6. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *države članice zagotovijo, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za konkurenco, izvedejo vse nenapovedane preglede podjetij in podjetniških združenj, potrebne za uporabo 101. in 102. člena PDEU.*

Drugi odstavek ohranja dosedanje ureditev glede vročitve odredbe za preiskavo, in sicer agencija vroči odredbo za preiskavo podjetju, zoper katero naj se izvede preiskava, na začetku preiskave.

Tretji odstavek ureja pogoje za izdajo odredbe za preiskavo. Tako kot že ZPOmK-1 se tudi s tem zakonom določa, da sodišče izda odredbo za preiskavo na predlog agencije, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da podjetje krši ali je kršilo določbe tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, in je verjetno, da se bodo s preiskavo odkrili dokazi, ki so pomembni za postopek. Ti pogoji za izdajo odredbe za preiskavo so skladni z Direktivo 2019/1, ki v 31. uvodni izjavi pojasnjuje, da *bi morali imeti nacionalni upravni organi, pristojni za konkurenco, možnost, da opravijo vse potrebne preglede prostorov podjetij in podjetniških združenj, kadar lahko v skladu s sodno prakso Sodišča dokažejo, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je prišlo do kršitve 101. ali 102. člena PDEU.*

V četrtem odstavku se ohranja pristojnost sodnika Okrajnega sodišča v Ljubljani za izdajo odredbe za preiskavo. Sodnik mora izdati odredbo v 48 urah od prejema popolnega predloga agencija. Vsebina predloga za izdajo odredbe se v bistvenem ne razlikuje od ureditve v ZPOmK-1. Agencija v odredbi opredeli prostore, zemljišča in prevozna sredstva (v nadaljnjem besedilu: prostori), poslovne knjige, drugo dokumentacijo, vključno z opredelitvijo elektronskih naprav in z njo povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, kot so telefon, telefaks, računalnik, optični mediji, spominske kartice, drugi nosilci elektronskih podatkov, in tudi podatki na elektronskih napravah, ki jih podjetje hrani pri ponudniku storitev informacijske tehnologije, kakor so zlasti storitev najema strežnika in storitve v oblaku (v nadaljnjem besedilu: elektronska naprava), ki jih je treba pregledati. Poleg tega tudi utemelji razloge za preiskavo, opredeli vsebino podatkov poslovnih knjig in druge dokumentacije, ki se iščejo, navede okoliščine za uporabo preiskovalnega dejanja in način njegove izvršitve, in rok za izvedbo preiskovalnih dejanj v prostorih podjetja. Zaradi jasnosti se s tem predlogom določi tudi vsebina odredbe za preiskavo.

Čeprav Direktiva 2019/1 ne določa vsebine predloga za odredbo ali same odredbe, pa je treba pri tem upoštevati 32. uvodno izjavo, ki določa, da bi moralo pooblastilo za preiskavo nujno vključevati pooblastilo za iskanje dokumentov, datotek ali podobnih podatkov na napravah, ki vnaprej niso natančno opredeljene. Brez tega pooblastila ne bi bilo mogoče pridobiti potrebnih informacij za preiskavo, kadar bi jo podjetja ali podjetniška združenja ovirala ali zavrnila sodelovanje. Pooblastilo za preučitev poslovnih knjig bi moralo zajemati vse oblike korespondence, vključno z elektronskimi sporočili, ne glede na to, ali so prikazana kot neprebrana ali so bila izbrisana.

Peti odstavek dopušča agenciji vložitev pritožbe zoper zavrnitev predloga za izdajo odredbe. O pritožbi odloča senat treh sodnikov Okrožnega sodišča v Ljubljani. Senat mora o pritožbi odločiti najpozneje v 48 urah od prejema pritožbe agencije. S tem odstavkom se zagotavlja prenos točke b) tretjega odstavka 30. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *je nacionalni upravni organ, pristojen za varstvo konkurence, pooblaščen, da vloži pritožbo zoper zavrnitev nacionalnega pravosodnega organa, da predhodno odobri pregled iz 6. in 7. člena te direktive, kolikor je taka odobritev potrebna.*

Šesti odstavek določa nujnost obravnave v postopku in sodiščem nalaga, da o njih odločajo prednostno.

K 40. členu (preiskava)

Direktiva 2019/1 v prvem odstavku 6. člena nalaga državam članicam, da zagotovijo, da so uradniki in druge spremljevalne osebe, ki so jih nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pooblastili ali imenovali za izvajanje takih pregledov, pooblašteni najmanj, da:

- (a) vstopijo v vse prostore, na zemljišča in v prevozna sredstva podjetij in podjetniških združenj;
- (b) pregledajo poslovne knjige in drugo dokumentacijo, povezano s poslovanjem podjetja, ne glede na vrsto nosilca, na katerem je shranjena, in imajo pravico do dostopa do katerih koli informacij, ki so dostopne subjektu, ki je predmet pregleda;
- (c) odzamejo ali pridobijo, ne glede na obliko, kopije takšnih poslovnih knjig ali dokumentacije ali izvlečke iz njih in, kadar menijo, da je to ustrezno, nadaljujejo s takimi iskanji informacij in izberejo kopije ali izvlečke v prostorih nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco, ali katerih koli drugih za to določenih prostorih;
- (d) zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige ali dokumentacijo za trajanje in v obsegu, ki sta potrebna za izvedbo pregleda;
- (e) zaprosijo katerega koli predstavnika ali člana osebja podjetja ali podjetniškega združenja za pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet in namen pregleda, in njegove odgovore zabeležijo v zapisnik.

Uvodna izjava 32 pojasnjuje, da bi morala preiskovalna pooblastila omogočiti nacionalnim upravnim organom, pristojnim za varstvo konkurence, da pridobijo vse informacije v zvezi s podjetjem, ki je predmet preiskovalnega ukrepa, v digitalni obliki, vključno s forenzičnimi podatki, ne glede na nosilec, na katerem so informacije shranjene, kot so prenosni računalnik, mobilni telefon, druge mobilne naprave ali shranjene v oblaku.

Prvi odstavek daje osebam, ki so zaposlene na agenciji in v določenih primerih tudi specializiranim organizacijam, zavodom ali posameznikom pooblastila za opravljanje preiskave.

Pooblašcene osebe imajo že na podlagi ZPOmK-1 vsa pooblastila, ki jih določa Direktiva 2019/1, zato se v drugem odstavku ohranja sedanjí obseg pooblastil. Pooblašcene osebe lahko:

- vstopijo in pregledajo prostore, zemljišča in prevozna sredstva na sedežu podjetij in na drugem kraju, na katerem podjetje samo ali drugo podjetje po njegovem pooblastilu opravlja dejavnost in posle;
- pregledajo poslovne knjige in drugo dokumentacijo, vključno z elektronskimi napravami in imajo pravico do dostopa do katerih koli informacij, ki so podjetju, v katerem se opravlja preiskava, torej tudi do tistih podatkov, ki se nahajajo npr. v oblaku ali v oddaljenem arhivu;
- odzamejo ali pridobijo kopije, ne glede na obliko, forenzične kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig in druge dokumentacije v kakršni koli obliki z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali agencije. Če zaradi tehničnih razlogov ni mogoče narediti kopij z uporabo fotokopirnih sredstev in računalniške opreme podjetja ali agencije, lahko odnesejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas, potreben, da se naredijo kopije. O tem pooblašcene uradne osebe naredijo uradni zaznamek;
- zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas trajanja preiskave in v obsegu, potrebnem za njeno izvedbo;
- zasežejo predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za največ 20 delovnih dni;
- zahtevajo od katerega koli predstavnika ali osebe zaposlene v podjetju ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet ali namen preiskave, ter o tem sestavijo zapisnik. Če pooblašcena oseba zahteva pisno pojasnilo, določi rok, v katerem mora biti posredovano;

- pregledajo listine, s katerimi lahko ugotovijo istovetnost oseb; ter
- opravijo druga dejanja, ki so v skladu z namenom preiskave.

Z namenom pravnega prenosa Direktive 2019/1 je glede na ZPOmK-1 dopolnjena druga alineja na način, da je izrecno navedeno, da imajo pooblaščenice osebe dostop do katerih koli informacij, ki so dostopne podjetju, ki je predmet pregleda, torej tudi do informacij, ki jih ima podjetje, ki se ga pregleduje, shranjene na oddaljenih lokacijah, strežnikih itd. Namen te določbe je preprečiti, da bi podjetja shranjevale podatke na strežnikih, ki niso v njegovi posesti. Iz istega razloga je dopolnjena tudi peta alineja, na podlagi katere lahko agencija podaljša 20 dnevni rok za zasego predmetov, poslovnih knjig in druge dokumentacije.

Tretji odstavek določa, da mora agencija v primeru, če zaseže predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo v zapisniku navesti, kje so bili najdeni, jih opisati in izdati potrdilo o njihovem zasegu. Določba se od določbe v ZPOmK-1 razlikuje le v vrsti dokumenta, v katerem agencija navede podatke o zaseženih predmetih. Agencija bo te podatke navedla v zapisniku, ki ga izda ob preiskavi in ne več v poročilu o preiskavi, saj le-tega agenciji po novem ni treba več sestaviti. Drugače kot ZPOmK-1 pa se s tem zakonom opredeljuje način zavarovanja podatkov na zaseženih elektronskih napravah in za ravnanje s forenzičnimi kopijami.

S četrtim odstavkom se ohranja dosedanja sodelovalna dolžnost podjetja pri opravljanju preiskave. Podjetja morajo pooblaščenim osebam omogočiti dostop do prostorov, poslovnih knjig in druge dokumentacije. Ta odstavek omogoča pooblaščenim osebam, da opravijo preiskavo tudi, če se podjetje s preiskavo ne strinja. S to določbo je v naš pravni sistem prenesen prvi stavek drugega odstavka 6. člena Direktive 2019/1, ki določa, da države članice *zagotovijo, da se morajo podjetja in podjetniška združenja podvreči pregledom iz odstavka 1.*

Ker so elektronske naprave lahko zaščitene z različnimi gesli oziroma šifrirnimi ključi se v petem odstavku ohranja obveznost, da mora oseba, ki je uporabnik elektronske naprave, ki se pregleduje, pooblaščenim osebom omogočiti dostop do te naprave, predložiti šifrirne ključe oziroma gesla in dati pojasnila o uporabi te naprave. Nadalje nalaga pooblaščenim osebam, da preglede elektronskih naprav opravijo tako, da se v najmanjši možni meri posega v pravice oseb, katerih se ne nadzoruje, in da pri tem varujejo zaupnost podatkov ter da se pri pregledu ne povzroča nesorazmerna škoda. Zaradi zagotovitve zasebnosti ima oseba, ki takšno zasebnost glede njene vsebine pričakuje, pravico, da je pri pregledu vsebine elektronske naprave navzoča. O tej pravici jo mora pooblaščenica poučiti. Agencija z zaseženimi elektronskimi napravami ali kopijami elektronskih podatkov ravna tako, da zagotovi istovetnost in integriteto elektronskih podatkov.

Šesti odstavek določa čas v katerem lahko pooblaščenice osebe opravijo preiskavo.

K 41. členu (opravljanje preiskave)

S tem členom se ureja dokazila, s katerimi pooblaščenica oseba izkazuje pooblastilo za opravljanje preiskave. Na podlagi prvega odstavka bodo osebe, ki so zaposlene v agenciji, izkazovale pooblastilo s službeno izkaznico, medtem ko bodo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki to izkazovali s pisnim pooblastilo predstojnika agencije, v katerem bo moral biti jasno naveden tudi obseg pooblastil.

Drugi in tretji odstavek določata pravno podlago za izdajo službene izkaznice osebam, ki so zaposlene na agenciji ter za izdajo pravilnika, v katerem se uredi oblika službene izkaznice in postopek za njeno izdajo.

K 42. členu (oviranje preiskave)

Med izvajanjem preiskave je podjetju, v skladu s četrtem odstavkom 40. člena tega zakona, naložena sodelovalna dolžnost. Ker se lahko zgodi, da bi podjetje oviralo preiskavo, so v tem členu urejene posledice oviranja preiskave.

Če podjetje kakorkoli ovira pooblaščen osebno pri izvajanju preiskave, lahko ta opravi preiskavo mimo volje podjetja ob pomoči policije. Pri tem velja neizpodbojna domneva, da podjetje ovira preiskavo, če jo ovirajo člani organov vodenja ali nadzora, zaposleni v podjetju ali pogodbeni sodelavci podjetja. S tem členom se prenašata drugi in tretji stavek drugega odstavka 6. člena Direktive 2019/1, ki *državam članicam nalaga, da zagotovijo, da kadar podjetje ali podjetniško združenje nasprotuje pregledu, ki ga odredi nacionalni upravni organ, pristojen za varstvo konkurence, in/ali ga odobri nacionalni pravosodni organ, lahko nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pridobijo potrebno pomoč policije ali enakovrednega organa za izvajanje tovrstnih pooblastil, da jim omogoči izvedbo pregleda. Takšna pomoč se lahko pridobi tudi kot previdnostni ukrep.*

Za oviranje preiskave lahko agencija podjetju naloži plačilo administrativne sankcije v skladu s 68. členom tega zakona. In sicer v primeru kakršnega koli oviranja preiskave agencija lahko naloži podjetju plačilo administrativne sankcije v obliki enkratnega zneska v višini največ enega odstotka letnega prometa podjetja v prehodnem letu ali pa naloži plačilo periodične administrativne sankcije v obliki dnevnega denarnega zneska v višini največ pet odstotkov povprečnega dnevnega skupnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu.

K 43. členu (privilegirana komunikacija)

V tem členu je urejeno varstvo zaupnosti komunikacije med odvetnikom in stranko (angl. legal professional privilege; v nadaljevanju: privilegirana komunikacija), ki z izvzemom privilegirane komunikacije iz preiskave vzpostavlja potrebno ravnotežje med interesi učinkovite preiskave in interesi preiskovanega podjetja. Privilegirana komunikacija obsega kakršnokoli korespondenco (pisma, obvestila ali drugi načini komunikacije) med podjetjem, zoper katerega se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom glede določenega postopka. Lahko gre za komunikacijo, do katere pride med samim postopkom ali že pred postopkom, če se ta nanaša na predmet postopka. To je zlasti pomembno zato, da se ne odvrča strank od posvetovanja z odvetnikom v fazah pred začetkom postopka.

Drugi do četrty odstavek urejajo ravnanje s privilegirano komunikacijo in glede na ZPOmK-1 ostajajo nespremenjeni. Podjetje, zoper katerega se izvaja preiskava, ali njegov odvetnik lahko pooblaščen osebi zavrnejo dostop do nekaterih podatkov s sklicevanjem na privilegij, določen v prvem odstavku. V kolikor želijo določene dokumente izločiti iz pregleda, to dejstvo naznanijo pooblaščen osebi. Vsebine dokumenta v tem primeru niso dolžni razkriti. Če pa podjetje meni, da je to v njenem interesu, se podjetje lahko odloči, da predloži tovrstno komunikacijo.⁷

Pooblaščen oseba nato dokument zgolj na hitro pregleda in pri tem ne prebira vsebine dokumenta, če je dokument primeren za to, sicer pa podjetje dokazuje privilegiranost dokumenta na drugačen način: pove, kdo je avtor dokumenta, komu je dokument namenjen itd. Odločitev o tem, ali je posamezen dokument ali drug način komunikacije, varovan s tem privilegijem, ni prepuščena pooblaščen osebi. V primeru, da je pooblaščen oseba mnenja, da ne gre za privilegirano komunikacijo, vloži dokument (ali njegovo kopijo) v zapečateni kuverti, na katero se podpišeta pooblaščen oseba in oseba, ki se sklicuje na privilegij. Zapečateni kuverti, skupaj z zahtevo za

⁷ Obvestilo Komisije o dobrih praksah za izvajanje postopkov v zvezi s členoma 101 in 102 PDEU, ULEU C 308, 20.10.2011, str. 6–32, op. 42, Sodba Sodišča 155/79 z dne 18. maja 1982 AM & S Europe Limited proti Komisiji Evropskih skupnosti, ECLI:EU:C:1982:157, tč. 28.

odločitev v zadevi, pošlje agencija na Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani, ki o utemeljenosti oziroma neutemeljenosti obstoja privilegirane komunikacije odloči v roku petnajst dni od dneva vložitve zahteve. Če odloči, da ne gre za privilegirano komunikacijo, posreduje dokumente agenciji, če pa odloči, da gre za privilegirano komunikacijo, jih posreduje podjetju, proti kateremu se izvaja preiskava, ali njegovemu odvetniku. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

K 44. členu (zapisnik)

Prvi odstavek določa, da agencija o preiskavi sestavi zapisnik, v katerem skladno z drugim odstavkom navede: kraj, datum in uro začetka in konca opravljanja preiskave, zadevo, v kateri se preiskava opravlja, ime pooblaščenih oseb, ki je vodila dejanje, zapisnikarja in ostalih udeležencev, ki so sodelovali pri dejanju, kratek opis poteka preiskave, vsebino v postopku opravljenega dejanja, dane izjave in seznam dokumentov in drugih predmetov, ki jih je agencija pridobila med preiskavo.

V tretjem odstavku je določena pravica udeležencev v preiskavi, da preberejo oziroma poslušajo branje zapisnika in da nanj podajo svoje pripombe. Na koncu zapisnika se napiše, da so bili udeleženci seznanjeni s pravico da zapisnik preberejo oziroma poslušajo branje, in ali so se udeleženci z vsebino zapisnika strinjali oziroma ali imajo pripombe. Če imajo udeleženci pripombe na zapisnik, se v zapisniku na kratko in jasno napiše vsebina njihovih pripomb. Šele nato zapisnik podpišejo udeleženci, na koncu pa še uradna osebe, ki je preiskavo vodila ter morebitni zapisnikar.

Četrty odstavek določa, da se določba o zapisniku uporablja tudi v primerih, ko agencija kasneje pregleda v preiskavi zasežene poslovne knjige in drugo dokumentacijo oziroma pridobljene kopije, forenzične kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig in druge dokumentacije.

K 45. členu (preiskava pri tretjih)

Podatki, ki so potrebni za ugotovitev kršitev zakona, se lahko nahajajo tudi pri tretjih osebah, bodisi podjetjih ali fizičnih osebah. Gre za osebe, ki so s podjetjem v kakršnikoli zvezi (pogodbeni partnerji, poslovni svetovalci itd.). Namen tega člena je zagotoviti agenciji preiskovalna pooblastila za izvedbo postopka na način, ki omogoča agenciji, da popolno ugotovi dejansko stanje.

Direktiva 2019/1 v 7. členu določa, *da če obstaja utemeljen sum, da se poslovne knjige oziroma druga dokumentacija, povezana s poslovanjem in predmetom pregleda, ki so lahko pomembne za dokazovanje kršitve 101. ali 102. člena PDEU, hranijo v katerih koli prostorih, na zemljiščih ali v prevoznih sredstvih, ki niso navedeni v točki (a) člena 6(1) te direktive, vključno z domovi vodilnih delavcev in drugih zaposlenih v zadevnih podjetjih ali podjetniških združenjih, države članice zagotovijo, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za konkurenco, izvedejo nenapovedane preglede v teh prostorih, na zemljiščih in v prevoznih sredstvih.*

Utemeljen sum se nanaša na verjetnost, da bodo v preiskavi pri tretjih najdeni relevantni dokumenti in ne na samo verjetnost obstoja kršitve. Če je pri podjetju domnevnomu kršitelju redno za pričakovati, da razpolaga z relevantnimi dokumenti, je v primeru preiskave po tem členu, treba z ustrežno stopnjo verjetnosti izkazati, da se ti dokumenti nahajajo pri tej tretji osebi.

Dosedanji ZPOmK-1 je urejal preiskavo pri tretjih v 33. členu in je določal, da lahko sodišče odobri preiskavo pri tretjih, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da se poslovne knjige in druga dokumentacija, povezana s poslovanjem in predmetom preiskave, nahaja v prostorih podjetja, proti kateremu se ne vodi postopek, ali v stanovanjskih prostorih članov organov vodenja podjetja ali nadzora, zaposlenih ali drugih sodelavcev podjetja, proti kateremu se vodi postopek.

Ker Direktiva 2019/1 v tem delu zahteva polno harmonizacijo, je treba dosedanji nacionalni pravni standard za izdajo odredbe za preiskavo pri tretjih uskladiti z Direktivo 2019/1, ki v prvem odstavku 7.

člena določa, da če *obstaja utemeljen sum, da se poslovne knjige oziroma druga dokumentacija, povezana s poslovanjem in predmetom pregleda, ki so lahko pomembni za dokazovanje kršitve 101. ali 102. člena PDEU, hranijo v katerih koli prostorih, na zemljiščih ali v prevoznih sredstvih, vključno z domovi vodilnih delavcev in drugih zaposlenih v zadevnih podjetjih ali podjetniških združenjih, države članice zagotovijo, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, izvedejo nenapovedane preglede v teh prostorih, na zemljiščih in v prevoznih sredstvih.* Skladno s tem bo agencija lahko na podlagi predloga tega člena opravila preiskavo v prostorih tretjih oseb, če obstaja utemeljen sum, da se poslovne knjige in druga dokumentacija, ki je povezana s poslovanjem in predmetom preiskave in ki so lahko pomembne za dokazovanje kršitve tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, nahajajo v prostorih teh oseb.

Ker gre v tem primeru za močan poseg v zasebnost posameznika ali tretjega, mora agencija tudi v tem primeru pridobiti odredbo za preiskavo stanovanjskih ali poslovnih prostorov, ki jo izda preiskovalni sodnik Okrožnega sodišča v Ljubljani. Obveznost pridobitve predhodne odredbe za preiskavo pri tretjih določa tudi drugi odstavek 7. člena Direktive 2019/1.

V izogib ponavljanju določb glede uvedbe preiskave, preiskave, opravljanja ter oviranja preiskave in privilegirane komunikacije, se v skladu z drugim odstavkom smiselno uporabljajo členi, ki veljajo za preiskavo v podjetju.

K 46. členu (ugotovitev in prenehanje kršitve)

Pomen izdaje odločbe, s katero agencija zahteva prenehanje kršitev poudarja tudi Direktiva 2019/1, ki v prvem odstavku 10. člena nalaga državam članicam, *da zagotovijo, da lahko nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, kadar ugotovijo kršitev 101. ali 102. člena PDEU, z odločbo zahtevajo od zadevnih podjetij ali podjetniških združenj, da to kršitev odpravijo. V ta namen jim lahko naložijo vse ravnalne ali strukturne ukrepe, ki so sorazmerni s storjeno kršitvijo in potrebni za njeno učinkovito odpravo. V skladu z načelom sorazmernosti nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, kadar izbirajo med dvema enako učinkovitima ukrepoma, izberejo ukrep, ki predstavlja najmanjše breme za podjetje. Države članice zagotovijo, da so nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pooblaščen za ugotavljanje, da je bila kršitev 101. ali 102. člena PDEU storjena v preteklosti. Nadalje Direktiva 2019/1 v drugem odstavku 10. člena določa, da kadar se nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, po tem, ko obvestijo Evropsko komisijo v skladu s tretjim odstavkom 11. člena Uredbe (ES) št. 1/2003, odločijo, da ni razloga za nadaljevanje postopka za uveljavljanje pravil konkurence in zato zaključijo ta postopek, države članice zagotovijo, da ti nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, ustrezno obvestijo Evropsko komisijo.*

Že 37. člen ZPOmK-1 je omogočal agenciji, da je lahko izdala odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve prepovedi omejevalnih sporazumov ali prepovedi zlorabe prevladujočega položaja ali 101. ali 102. člena PDEU unije in od podjetja zahtevala, da s kršitvijo preneha. Ta možnost se ohranja tudi v prvem odstavku tega člena. Zaradi uvedbe administrativnega sankcioniranja se glede na ZPOmK-1 dopolnjuje z možnostjo, da se v tej odločbi tudi naloži administrativna sankcija.

Tudi drugi odstavek večinoma ostaja enak kot ga ureja veljavni drugi odstavek 37. člena ZPOmK-1, ki z namenom ponovne vzpostavitve konkurence na trgu omogoča agenciji naložitev strukturnih in ravnalnih ukrepov. Ker Direktiva 2019/1 določa, da lahko nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, naloži ukrepe, ki so sorazmerni s storjeno kršitvijo in so potrebni za prenehanje kršitve, je v drugem odstavku vključen test sorazmernosti, na podlagi katerega mora agencija kadar izbira med dvema enako učinkovitima ukrepoma, izbrati ukrep, ki prestavlja manjše breme za podjetje. Čeprav načeloma predstavljajo strukturni ukrepi, kot je obveznost odtujitve deleža podjetja v konkurenčnem podjetju ali odprodaja poslovne enote, večje breme za podjetje kot ravnalni ukrepi, to ne preprečuje agenciji, da ob upoštevanju konkretnih okoliščin kršitve naloži strukturni ukrep.

Tretji odstavek določa, da kadar je izpolnitev ukrepov vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

Četrty odstavek določa dvoletni instruktivski rok, v katerem agencija izda odločbo o ugotovitvi kršitve določb 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, če ta zakon ne določa drugače.

K 47. členu (začasni ukrepi)

V času hitrih in dinamičnih trgov s hitro razvijajočo tehnologijo obstaja nevarnost, da kršitve pravil varstva konkurence ima nesprejemljive posledice na konkurenco in na strukturo trga. V izogib takšnim posledicam so začasni ukrepi pomembno orodje za zagotovitev, da preiskovana kršitev med potekom preiskave ne povzroči hude in težko popravljive škode za konkurenco. To orodje je pomembno tudi za preprečevanje sprememb na trgu, ki bi jih bilo težko odpraviti z odločbo, ki jo agencija sprejme ob koncu postopka.

Ta določba ureja začasne ukrepe, ki so pomembno orodje za to, da se zagotovi, da preiskovana kršitev med potem preiskave ne povzroči nepopravljive škode konkurentom, ki ne more biti odpravljena s končno odločitvijo o ugotovitvi kršitve. S sprejetjem začasnih ukrepov se lahko izogne tudi temu, da postane pooblastilo za odločanje o postopkih izvrševanja konkurence neučinkovito.

Prvi odstavek določa pogoje, kdaj lahko agencija podjetju naloži začasne ukrepe. Agencija lahko v primeru obstoja verjetnosti kršitve določb o omejevalnih ravnanjih naloži začasne ukrepe, ko sta kumulativno izpolnjena dva pogoja, in sicer pogoj nujnosti in pogoj obstoja nevarnosti hude in težko popravljive škode. V skladu z načelom sorazmernosti lahko agencija naloži le tiste ukrepe, ki so potrebni in sorazmerni v določenem primeru. Načelo sorazmernosti zahteva, da ukrepi, ki jih sprejmejo institucije EU, ne presegajo meja, kar je primerno in potrebno za doseg ciljev, ki jih zakonito zasleduje zadevna zakonodaja.

Drugi odstavek določa, da so naloženi ukrepi začasne narave ter da agencija v sklepu določi čas trajanja naloženega ukrepa. Trajanje naloženega začasnega ukrepa lahko agencija tudi večkrat podaljša.

Ker Direktiva 2019/1 določa, da morajo nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, obveščati Evropsko mrežo za konkurenco o naložitvi začasnih ukrepov, se v tretjem odstavku določi, da agencija obvešča organe, pristojne za varstvo konkurence drugih držav članic in Evropsko komisijo. Le-to agencija stori s sporočilom preko Evropske mreže za konkurenco.

Četrty odstavek ohranja dosedanje pravico strank, da v roku treh dni od prejema sklepa o začasnih ukrepih, zoper ta sklep vložijo tožbo. Sodišče mora o tožbi odločiti brez odlašanja, vendar najkasneje v 15 dneh po prejemu tožbe. S tem odstavkom se zagotavlja prenos drugega odstavka 11. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *države članice zagotovijo, da se zakonitost, vključno s sorazmernostjo, začasnih ukrepov lahko presoja v pospešenih pritožbenih postopkih.*

S tem členom se zagotavlja prenos 11. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *so nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pooblaščen, da podjetjem ali podjetniškim združenjem po uradni dolžnosti z odločbo naložijo začasne ukrepe, vsaj v nujnih primerih, kadar obstaja nevarnost hude in nepopravljive škode za konkurenco, na podlagi ugotovitve kršitve 101. ali 102. člena PDEU na prvi pogled. Takšna odločba mora biti sorazmerna in se uporablja bodisi za določeno obdobje, ki ga je mogoče podaljšati, kolikor je to potrebno in primerno, ali do sprejetja pravnomočne odločbe. Nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, obveščajo Evropsko mrežo za konkurenco o naložitvi takih začasnih ukrepov. V drugem odstavku te direktive pa je določeno, da se zakonitost, vključno s sorazmernostjo, začasnih ukrepov iz prvega odstavka lahko presoja v pospešenih pritožbenih postopkih.*

K 48. členu (zaveze)

Na podlagi prvega odstavka lahko podjetje oziroma podjetja, zoper katere agencija vodi postopek, predlagajo zaveze, s katerimi se odpravijo pomisleki agencije glede obstoja verjetnosti kršitve 5. ali 8. člen tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, kar agencija opredeli že v sklepu o uvedbi postopka. Podjetje lahko predlaga zaveze kadarkoli od izdaje sklepa o uvedbi postopa do izteka roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev. V primeru sprejema predlaganih zavez ni več nobenih razlogov za ukrepanje s strani agencije, niti agencija ne ugotavlja, ali je podjetje kršilo 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU.

Če agencija oceni, da predlagani ukrepi niso primerni ali zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, agencija predlagane zaveze sprejme z odločbo. Agencija mora odločbo, skladno s šestim odstavkom, izdati v dveh letih od izdaje sklepa o uvedbi postopka. V nasprotnem primeru agencija o tem pisno obvesti podjetje, ki je zaveze predlagalo, skladno z drugim odstavkom.

Tretji odstavek določa, da če agencija oceni, da so predlagane zaveze primerne, jih z odločbo sprejme, vendar le po tem ko pridobi mnenje drugih udeležencev na trgu. Agencija lahko trajanje zavez časovno omeji, glede na njeno oceno koliko časa je treba zagotavljati spoštovanje zavez, da se prepreči kršitve določb 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU. S tem odstavkom se prenaša tretji odstavek 12. člena Direktive 2019/1.

V primeru, da je izpolnitev zavez vezana na soglasje ali drugo dejanje agencije, agencija o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva (četrti odstavek).

Če se po izdaji odločbe iz tretjega odstavka tega člena dejanske okoliščine, na katerih je temeljila odločba, bistveno spremenijo, ali če podjetje ne izpolnjuje zavez ali če odločba temelji na nepopolnih, nepravilnih ali zavajajočih podatkih, ki so jih posredovale stranke, agencija bodisi na predlog ali po uradni dolžnosti razveljavi odločbo iz tretjega odstavka (peti odstavek).

S to določbo se v naš pravni red prenašata prvi in tretji odstavek 12. člena Direktive 2019/1. Prvi odstavek določa, da države članice zagotovijo, da lahko *nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, v postopku za uveljavljanje pravil konkurence, ki so ga začeli za sprejetje odločbe, s katero bi zahtevali odpravo kršitve 101. ali 102. člena PDEU, po formalnem ali neformalnem zahtevanju mnenj udeležencev na trgu, zaveze, ki jih dajo podjetja ali podjetniška združenja v odgovor na pomisleke, ki so jih izrazili nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, z odločbo spremenijo v zavezujoče. Takšna odločba je lahko časovno omejena in ugotavlja, da nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, nima več razlogov za ukrepanje.* Tretji odstavek pa nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko organi, pristojni za varstvo konkurence, ponovno začnejo postopek za uveljavljanje pravil konkurence, kadar se je bistveno spremenilo katero od dejstev, na katerih je temeljila odločba iz odstavka 1, kadar podjetje ali podjetniško združenje ravna v nasprotju s svojimi zavezami ali kadar je odločba iz odstavka 1 temeljila na nepopolnih, nepravilnih ali zavajajočih informacijah, ki so jih zagotovile stranke.

K 49. členu (ustavitev postopka)

Postopek pred agencijo se lahko zaključi z izdajo odločbe, lahko pa tudi s sklepom o ustavitvi postopka. Agencija s sklepom ustavi postopek, če v postopku ne ugotovi kršitve določb tega zakona ali določb PDEU o omejevalnih ravnanjih ali če okoliščine kažejo na to, da ni več smotrno voditi postopka. Pri presoji, ali je vodenje postopka smotrno, agencija uporablja smiselno enake kriterije kot jih uporablja Evropska komisija pri presojanju, ali obstaja interes Evropske unije, in sicer: pomembnost/obseg vpliva na pogoje konkurence na ozemlju Republike Slovenije (geografski doseg,

ekonomski pomen domnevne kršitve, tržni položaj domnevnega kršitelja), obstoj sorazmernosti med obsegom preiskave, ki bo potrebna za ugotovitev obstoja kršitve, in verjetnostjo, da se obstoj kršitve sploh dokaže, obstoj, prenehanje oziroma razne spremembe zatrjevanega ravnanja ob upoštevanju morebitnih protikonkurenčnih učinkov in resnosti kršitve.

Uredba 1/2003 ureja tudi vprašanje vodenja več postopkov v isti zadevi, pred različnimi organi. Uredba 1/2003 določa, da so nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, osvobojeni uporabe členov 101. ali 102. člena PDEU v določeni zadevi, v kolikor je v tej isti zadevi postopek že začela Evropska komisija. Zato je v drugem odstavku tega člena določeno, da v tem primeru agencija s sklepom ustavi postopek. Ker izhaja obveznost prenehanja postopka iz Uredbe 1/2003, zoper omenjeni sklep ni pravnega sredstva. Odločbe Evropske komisije so v celoti zavezujoče za vse, na katere so naslovljene, in predstavljajo pravnomočno odločitev v določeni zadevi, zato mora agencija s sklepom ustaviti postopek tudi v primeru, ko je Evropska komisija v določeni zadevi že izdala odločbo. Če pa je postopek v določeni zadevi začel organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, oziroma je v določeni zadevi že izdal odločbo, agencija na takšno odločitev ni vezana, temveč v konkretnem primeru presodi, ali bo postopek v tej isti zadevi s sklepom ustavila ali ne. Običajno se bo pred odločitvijo najprej posvetoval s tem organom.

K 50. členu (poročilo)

Ker je učinkovito izvajanje pravil varstva konkurence, da podjetja spoštujejo zaveze ter obveznosti in ukrepe, ki so mu bili naloženi z odločbo, lahko agencija zahteva posredovanje podatkov. Na podlagi pridobljenega odgovora agencija oceni, ali podjetje spoštuje zaveze in druge obveznosti in ukrepe.

S tem členom se zagotavlja prenos drugega odstavka 12. člena Direktiva 2019/1, ki določa, *da države članice zagotovijo, da imajo nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, učinkovita pooblastila za spremljanje zavez iz prvega odstavka.*

K 51. členu (obveznost priglasitve)

Ta člen določa okoliščine, na katere se veže obveznost priglasitve koncentracije. Zakon ohranja dosedanja kriterija. Koncentracijo je treba agenciji priglasiti, če sta kumulativno izpolnjena dva pogoja. Prvi pogoj, ki mora biti vedno izpolnjen je, da je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 35 milijonov eurov. Drugi pogoj, ki mora biti izpolnjen pa je določen alternativno, in sicer ali je letni promet prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov ali je letni promet v primeru iz tretje alineje prvega odstavka 9. člena tega zakona vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov.

Na podlagi drugega odstavka agenciji ni treba priglasiti tistih koncentracij, ki jih skladno z Uredbo 139/2004 presoja Evropska komisija. To izrecno izhaja iz tretjega odstavka 21. člena Uredbe 139/2004, ki določa, da nobena država članica ne uporablja nacionalnega prava o konkurenci za katerokoli koncentracijo z razsežnostmi Skupnosti. Ali ima obravnavana koncentracija razsežnost Skupnosti je določeno v 1. členu ter v petem odstavku 4. člena Uredbe 139/2004.

Kriterij tržnega deleža v tretjem odstavku se uporablja kot korektiv kriterija letnega prometa v tistih primerih, kjer bi v koncentraciji udeležena podjetja, skupaj s podjetji v skupini, na upoštevem trgu dosegala več kot 60-odstotni tržni delež.

K 52. členu (priglasitev koncentracije)

S tem členom se določa rok za priglasitev koncentracije ter subjekte, ki so zavezani k priglasitvi. Koncentracija mora biti priglašena agenciji pred pričetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe, objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole. Rok začne teči s prvim od teh dogodkov.

Pri določitvi časa sklenitve pogodbe je pomembno, da se udeleženci zavežejo s pogodbo, ki stranke pravno zavezuje in na katero se lahko vsaka stranka zanese. Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631; v nadaljnjem besedilu: OZ) določa, da je pogodba sklenjena, ko se pogodbeni stranki sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah. Pri tem na čas sklenitve pogodbe ne vpliva dejstvo, da je potrebno soglasje nekoga tretjega (npr. skupščine), saj 19. člen OZ-ja izrecno določa, da se lahko poda soglasje pred sklenitvijo pogodbe kot dovoljenje ali po sklenitvi kot odobritev, če ni z zakonom določeno kaj drugega.

Pogodba je lahko sklenjena tudi pod pogojem, če sta njen nastanek ali prenehanje odvisna od negotovega dejstva. Pogoj vpliva na veljavnost pogodbe, ne pa na čas sklenitve pogodbe, zaradi česar prične teči rok za priglasitev koncentracije od dneva sklenitve pogodbe, ne glede na postavljen pogoj. Pogodbene stranke se lahko odločijo, da bodo pred sklenitvijo glavne pogodbe sklenile predpogodbo. V navedenem primeru prične rok za priglasitev koncentracije teči od dneva sklenitve predpogodbe, saj OZ opredeljuje predpogodbo kot pogodbo, s katero se prevzema obveznost, da bo pozneje sklenjena druga, glavna pogodba. Pri predpogodbi gre torej za pogodbo, le da je ta posebne vrste.

Kadar se na podlagi zaprosila v skladu s 4. členom Uredbe 139/2004 Evropska komisija odloči, da koncentracije ne bo presojala, je potrebno koncentracijo priglasiti agenciji najpozneje v roku 30 dni od dneva seznanitve z odločitvijo Evropske komisije.

V primeru, da Evropska komisija v skladu z 9. členom Uredbe 139/2004 z odločbo seznanila podjetja, da bo priglašeno koncentracijo presojala agencija, je potrebno koncentracijo priglasiti agenciji v roku 30 dni od dneva, ko je podjetje, ki je dolžno priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena, prejelo odločbo.

V kolikor agencija pozove v koncentraciji udeležena podjetja, da priglasijo koncentracijo, ker so skupaj s podjetji v skupini dosegla več kot 60-odstotni tržni delež na upoštevem trgu, čeprav niso dosegla pragov, določenih v prvem odstavku 51. člena, je potrebno koncentracijo priglasiti v roku 30 dni od prejema tega poziva.

Peti odstavek določa, katero od v koncentraciji udeleženih podjetij mora priglasiti koncentracijo. Koncentracijo mora priglasiti oseba ali podjetje, ki pridobi kontrolo nad celoto pridobitvijo skupne kontrole, morajo koncentracijo skupno priglasiti podjetja, ki se združujejo oziroma podjetja, ki skupaj pridobijo kontrolo.

Podjetja priglasijo koncentracijo na posebnem obrazcu, katerega vsebino predpiše vlada z uredbo.

K 53. členu (zadržanje izvrševanja koncentracije)

Podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Izjema velja le v dveh primerih pridobitve kontrole, in sicer v primeru, ko obstaja možnost, da podjetje pridobi kontrolo na podlagi objave javne ponudbe ali na podlagi trgovanja z vrednostnimi papirji na borzi. V obeh primerih gre za formalizirane pravne posle, kjer sodelovanje druge pogodbene stranke, razen v smislu pristanka na ponujeno ceno, ni bistveno. Glede na naravo pravnega posla se pridobitelj

vrednostnih papirjev ne more zavezati, da ne bo izvrševal pravic iz ustvarjene koncentracije, niti ga k temu ne more zavezati prodajalec vrednostnih papirjev.

Za koncentracije, kjer je sodelovanje pogodbenih strank bistven element pravnega posla, je tako bistveno, da ta vključuje prepoved izvrševanja kontrole s strani pridobitelja (t.i. standstill obligacija), ki velja do odločitve agencije o skladnosti koncentracije.

K 54. členu (začetek postopka)

Postopek presoje koncentracije pred agencijo se začne s priglasitvijo ali po uradni dolžnosti. Agencija začne postopek po uradni dolžnosti, kadar je izkazana verjetnost, da je prišlo do koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona in je podjetja niso priglasila. Tudi postopek za odpravo učinkov koncentracije začne agencija po uradni dolžnosti. Enako stori v primeru, če podjetja niso izpolnila korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ali če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo agencija prepove. Ko agencija začne postopek po uradni dolžnosti izda sklep. Glede sklepa se smiselno uporablja 34. člen tega zakona.

K 55. členu (preizkus priglasitve)

Agencija pregleda priglasitev takoj po prejemu prijave. Če prijava ne vsebuje vseh zahtevanih elementov obrazca, agencija pozove priglasitelja k dopolnitvi. Če je priglasitelj ne dopolni v roku, se šteje, da koncentracija ni bila priglašena. V tem primeru lahko agencija z odločbo naloži ukrepe za odpravo učinkov koncentracije v postopku, ki ga začne po uradni dolžnosti.

Ko agencija pregleda popolno priglasitev, mora v roku 25 delovnih dni bodisi izdati odločbo, da koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, oziroma da je koncentracija skladna s pravili konkurence, bodisi s sklepom začeti postopek presoje njene skladnosti s pravili koncentracije. Agencija s sklepom začne postopek, kadar je izkazan resen sum, da koncentracija omejuje učinkovito konkurenco na upoštevem trgu. Rok 25 delovnih dni se podaljša za 15 delovnih dni, če podjetje že v tej fazi postopka predlaga korektivne ukrepe. Rok je instrukcijski.

Koncentracija sestoji iz pogodbenih dogovorov in sporazumov, s katerimi se vzpostavlja kontrola. Vsi sporazumi, ki uresničujejo glavni cilj koncentracije, denimo tisti, ki zadevajo prodajo delnic ali sredstev podjetja, so sestavni del koncentracije. Poleg teh dogovorov in sporazumov lahko udeleženci koncentracije sklenejo tudi druge sporazume, ki niso sestavni del koncentracije, vendar lahko omejijo njihovo svobodo delovanja na trgu. Če takšni sporazumi vsebujejo omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije, se v skladu s sedmim odstavkom tega člena šteje, da so samodejno zajete v odločbi, ki razglasi koncentracijo za skladno s pravili konkurence. Da bi se omejitve štete za neposredno povezane z izvedbo ali izvrševanjem koncentracije, morajo biti s samo koncentracijo tesno povezane. Ne zadostuje, da je bil sporazum sklenjen na istem področju ali sočasno s koncentracijo. Gre za omejitve, ki so ekonomsko povezane z glavno transakcijo in so namenjene olajšanju prehoda na spremenjeno strukturo podjetja po koncentraciji. Sporazumi morajo biti potrebni za izvedbo ali izvrševanje koncentracije, kar pomeni, da se koncentracija v primeru odsotnosti teh sporazumov ne bi mogla izvajati ali pa bi se lahko izvajala le pod znatno bolj negotovimi pogoji, z bistveno višjimi stroški, v precej daljšem časovnem obdobju ali s precej večjo težavo.

K 56. členu (zahteva za posredovanje podatkov)

Za zahtevo za posredovanje podatkov, ki jo agencija naslovi na v koncentraciji udeležena podjetja ali tretja podjetja, zakon napoti na smiselno uporabo 37. člena tega zakona. Tudi v postopku presoje koncentracije lahko agencija izreče administrativno sankcijo, če podjetje ne posreduje podatkov oziroma če podatki niso pravilni. Poleg tega roka za izdajo odločbe ne teče tudi rok za izdajo sklepa o

uvedbi postopka v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posedovanje podatkov.

K 57. členu (preiskave)

Tudi za opravo preiskav v postopku presoje koncentracij predlog zakona napotuje na smiselno uporabo določb o preiskavi v postopku omejevalnih ravnanj. Glede na dosedanjo prakso je mogoče predvideti, da preiskave v postopku presoje koncentracij ne bodo pogoste. Postopek namreč poteka na podlagi priglasitve, pri čemer lahko agencija odločbo o skladnosti koncentracije razveljavi in koncentracijo prepove, če ugotovi, da je odločba temeljila na nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkih. Preiskava pride v poštev zlasti takrat, kadar obstaja verjetnost, da je do koncentracije prišlo, a je podjetja niso priglasila.

Da bi agencija pridobila točne podatke, lahko opravi preiskovalna dejanja v podjetjih, udeleženih v koncentraciji oziroma v podjetjih, za katera obstaja verjetnost, da so udeležena v koncentraciji.

K 58. členu (odločbe)

Prvi odstavek določa rok, v katerem mora agencija odločiti o priglašeni koncentraciji in izdati odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, če ugotovi, da koncentracija ni v nasprotju s tem zakonom ali izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in jo prepovedati, če ugotovi, da je koncentracija v nasprotju s tem zakonom. Agencija tako mora o koncentraciji odločiti v 60 delovnih dneh od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka.

Skladno z drugim odstavkom so v odločbe o skladnosti ali odločbe o neskladnosti s pravili koncentracij vključene tudi omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

K 59. členu (korektivni ukrepi)

Priglasitelj lahko predlaga agenciji korektivne ukrepe, s katerimi se odpravi resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

Predlagani ukrepi morajo biti sorazmerni s pomisleki agencije glede bistvenega omejevanja konkurence, ki bi ga povzročila priglašena koncentracija. Ukrepi morajo te pomisleke popolnoma odpraviti. Pri ocenjevanju, ali korektivni ukrep omogoča učinkovito konkurenco na upoštevem trgu, agencija preuči vse dejavnike, ki se nanašajo na sam ukrep, zlasti naravo in obseg predlaganega ukrepa, skupaj z verjetnostjo njegove uspešne, celovite ter pravočasne izvedbe s strani strank. Dejavnike se presoja glede na strukturo in posebnosti upoštevnega trga, na katerem agencija zazna težave v zvezi z učinkovitostjo konkurence, vključno s položajem strank in drugih tržnih udeležencev. Osnovni cilj korektivnih ukrepov je zagotovitev konkurenčne tržne strukture.

Če agencija presodi, da bi bila ob izpolnitvi korektivnih ukrepov koncentracija skladna s pravili konkurence, jih sprejme v izrek odločbe. V izreku tako določi korektivne ukrepe, rok za njihovo izpolnitev ter določi obveznosti, s katerimi zagotovi izpolnjevanje korektivnih ukrepov in nadzor nad njimi. Z naložitvijo obveznosti agencija zagotovi, da podjetja pravočasno in uspešno izpolnjujejo korektivne ukrepe. Kot obveznost se lahko določi zlasti poročanje agenciji, pridobitev soglasja glede primernosti kupca premoženja oziroma kapitalskega deleža, ki ga mora podjetje odsvojiti, postavitve ali pridobitev soglasja za postavitve osebe, ki nadzira ali opravlja naloženo dezinvesticijo premoženja.

Kadar se v izreku odločbe določi, da mora podjetje pridobiti soglasje agencije, ali da mora agencija opraviti kakšno drugo dejanje (npr. postavitve osebe, ki bo nadzirala prodajo premoženja) ga agencija poda s pisnim sklepom, zoper katerega ni sodnega varstva.

Če podjetje predlaga korektivne ukrepe pred uvedbo postopka, se rok 25 delovnih dni za izdajo sklepa ali odločbe podaljša za 15 delovnih dni.

Z namenom, da se agenciji omogoči, da je seznanjena z izvrševanjem korektivnih ukrepov, se agenciji omogoči, da z zahtevo za posredovanje podatkov od priglasiatelja zahteva poročilo o izpolnjevanju korektivnih ukrepov, ki so bili naloženi z odločbo.

K 60. členu (posebni primeri razveljavitve odločbe)

Zakon v tem členu ureja izredno pravno sredstvo, ki pride v poštev tudi pri pravnomočnih odločbah (zlasti, če nobena stranka ne vloži tožbe v postopku sodnega varstva).

Četrty odstavek 225. člena ZUP določa, da je mogoče odpraviti, razveljaviti ali spremeniti pravnomočno odločbo samo na podlagi pravnih sredstev, določenih z zakonom. Agencija lahko razveljavil odločbo, kadar izve, da so podatki, na katerih temelji odločba, nepravilni, nepopolni ali zavajajoči, oziroma da podjetje ne izpolni obveznosti, določenih v odločbi. V teh primerih agencija z isto odločbo odloči, ali je koncentracija skladna s pravili konkurence ali ne. Rok za izdajo odločbe znaša v primeru nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov tri leta, šteto od dneva, ko je bila odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence izdana ali vročena, v primeru neizpolnitve korektivnih ukrepov pa dve leti, in sicer po preteku roka za izpolnitev korektivnih ukrepov.

K 61. členu (ukrepi za odpravo učinkov koncentracije)

Ta člen omogoča agenciji, da z odločbo naloži podjetjem, da izvedejo ukrepe, s katerimi se ponovno vzpostavi stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije. To pomeni zlasti odsvojitve pridobljenih deležev ali delitev podjetja. Agencija ukrepe določi glede na okoliščine posameznega primera.

Agencija naloži ukrepe za odpravo učinkov koncentracij, če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo agencija prepove, ali če podjetje ni izpolnilo korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, ali če podjetje kljub pozivu agencije ni priglasilo koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali ni dopolnilo priglasitve v skladu s prvim odstavkom 55. člena tega zakona.

Če stanja pred izvedbo koncentracije ni mogoče vzpostaviti, agencija naloži pridobiteljem kontrole izvedbo ukrepov, ki omogočajo vzpostavitev stanja, ki je čim bolj podobno stanju pred izvedbo koncentracije.

Ukrepi se naložijo s posebno odločbo ali v odločbi o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence.

K 62. členu (administrativno sankcioniranje podjetij)

Glede na ZPOmK-1 se s predlogom tega zakona na novo uvaja in oblikuje administrativno sankcioniranje podjetij. Tudi ZPOmK-1 je v povezavi z ZUP že določal procesnopravna pravila, ki se uporabljajo v vseh postopkih pred agencijo, ker pa se za postopek administrativnega sankcioniranja podjetij ne bo uporabljal Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZP-1), se v tem poglavju uredijo administrativne sankcije za kršitve v zvezi z omejevalnimi ravnanji in koncentracijami in druga materialnopravna vprašanja administrativnega sankcioniranja, kot so opredelitev administrativnega prestopka, pogoji za odgovornost za administrativni prestopok, določbe za izrekanje in izvrševanje administrativne sankcije za kršitve in druge potrebne procesnopravne določbe. Agencija izreče administrativno sankcijo kot regulatorni organ.

Agencija lahko izreče plačilo administrativne sankcije podjetju, torej subjektu, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Nedvomno je tudi samostojni podjetnik posameznik in drug posameznik, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost, lahko podjetje v smislu konkurenčnega prava. Kršitev konkurenčnega prava, ki jo izvrši podjetje v smislu tržne gospodarske enote, se v postopku zaradi sankcioniranja te kršitve, pripiše subjektu, ki je nosilec podjetja, in sicer ne glede na to, ali je ta subjekt fizična ali pravna oseba, in ne glede na to, ali so sporno tržno ravnanje neposredno izvršili drugi zaposleni v tem podjetju, če so pri tem ravnali za račun podjetja.⁸

Glede na to, da Sodišče EU enotno razlaga pojem podjetje na različnih področjih konkurenčnega prava, je »treba v okviru sankcioniranja kršitev konkurenčnega prava tudi v nacionalnem pravu, zlasti kadar nacionalni organi ugotavljajo kršitve 101. in 102. člena PDEU, na enoten način obravnavati vse oblike podjetij, ne glede na statusno obliko njihovega nosilca«.⁹

Tudi Direktiva 2019/1 v 12. uvodni izjavi navaja, da se *ta direktiva ne bi smela uporabljati za nacionalno pravo, če slednje določa izrek kazenskih sankcij fizičnim osebam, z izjemo pravil, ki urejajo povezanost programov prizanesljivosti z izrekom sankcij fizičnim osebam. Prav tako se ne bi smela uporabljati za nacionalno pravo, ki določa izrek upravnih sankcij fizičnim osebam, ki ne delujejo kot neodvisen gospodarski akter na trgu.*

Iz zadnjega stavka namreč sledi, da se Direktiva 2019/1 ne uporablja za sankcioniranje fizičnih oseb, ki se ne ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo na trgu. Po razlogovanju *a contrario* torej lahko sklenemo, da se Direktiva 2019/1 uporablja za tiste fizične osebe, ki delujejo kot neodvisen gospodarski subjekt na trgu. To pa so nedvomno samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost.¹⁰

Če bi za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost, obdržali sankcioniranje kršitev v prekrškovnem postopku, medtem ko bi za gospodarske družbe in druge oblike pravnih oseb uvedli administrativno sankcioniranje, bi bila takšna rešitev z vidika agencije zelo nepraktična. V primeru preiskovanja kartelnega dogovora, v katerem bi bile udeležene gospodarske družbe in samostojni podjetniki, bi agencija morala vzporedno z upravnim postopkom v katerem bi pravni osebi izrekla administrativno sankcijo voditi še postopek inšpekcijskega nadzora in prekrškovni postopek zoper samostojne podjetnike. S tem bi poleg drugačnega postopka prišlo tudi do vsebinskega razlikovanja med tema kategorijama podjetij. Za prekrške namreč veljajo drugačne predpostavke odgovornosti in sankcioniranja, zaradi daljšega trajanja postopka (ločen nadzorstveni in prekrškovni postopek) pa je tudi večja verjetnost zastaranja prekrškovnega pregona. Enako obravnavanje narekuje tudi načelo enakosti pred zakonom, ki je določeno v 14. členu ustave in v 20. členu Listine EU o temeljnih pravicah.¹¹

Primernost enovitega sankcioniranja za vsa podjetja posredno izhaja tudi iz Direktive 2019/1, ki v 42. uvodni izjavi navaja, da je treba *pojma naklep in malomarnost razlagati v skladu s sodno prakso Sodišča glede uporabe 101. in 102. člena PDEU in ne kot pojma naklep in malomarnost v postopkih, ki jih v okviru kazenskih zadev vodijo organi kazenskega pravosodja.*

Agencija lahko izreče administrativno sankcijo le podjetju, medtem ko se za fizične osebe (odgovorne osebe pravnih oseb) ohranja sankcioniranje v skladu z ZP-1.

⁸ Wouter P.J. Wils, *The undertaking as subject of E.C. competition law and the imputation of infringements to natural or legal persons*, *European Law Review*, let. 25, št. 2, 2000, str. 109–111.

⁹ Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, *Pravno mnenje na temo sprememb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence*, november 2019, str. 6.

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, *Pravno mnenje na temo sprememb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence*, november 2019, str. 7.

K 63. členu (meje sankcioniranja administrativnih prestopkov)

V tem členu je določeno načelo zakonitosti. Bistvo načela zakonitosti je zagotavljanje pravne varnosti predvsem z zahtevo, da je mogoče kršitelja nekega ravnanja obravnavati zaradi administrativnega prestopka samo, če je bilo v času storitve to ravnanje s tem zakonom opredeljeno kot administrativni prestopki in je bila zanj določena administrativna sankcija.

K 64. členu (administrativni prestopki in kaznivo dejanje)

Kršitev predpisov s področja varstva konkurence lahko v določenih primerih predstavlja tudi kaznivo dejanje po 225. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17), za katerega je v skladu z 9. točko 25. člena Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 57/12) odgovorna tudi pravna oseba v imenu katere, na račun katere ali v korist katere je storilec izvršil kaznivo dejanje. Zato je treba urediti razmerje med kazenskim postopkom, ki se vodi zoper podjetje, in administrativnim sankcioniranjem podjetij.

S prvim odstavkom se določi, da ko administrativno sankcioniranje temelji na istem dejanskem stanju, o katerem je sodišče že odločalo v kazenskem postopku, agencija ne izreče administrativne sankcije. S tem se preprečuje dvakratno kaznovanje kršitelja za isto dejanje.

V drugem odstavku se ureja razmerje med kazenskim postopkom in administrativnim sankcioniranjem. V primeru, da teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki temelji na istem dejanskem stanju kot administrativni prestopki, agencija lahko vodi upravni postopek ugotavljanja obstoja kršitev konkurenčnega prava, vendar v tem primeru podjetju ne izreče administrativne sankcije. Lahko pa z delno odločbo ugotovi kršitev določb tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU in od podjetja zahteva, da s kršitvijo preneha, ali pa izda sklep o začasnih zavezah itd. V primeru ko bo kazenski postopek pravnomočno ustavljen, ali je bila izdana pravnomočna oprostilna sodba, ali je bil obtožni akt pravnomočno zavrnjen ali zavržen, ali je bila kazenska ovadba zavržena lahko agencija izreče administrativno sankcijo, vendar le če niso podani razlogi, ki izključujejo izrek administrativne sankcije.

Zaradi zagotovitve spoštovanja tega člena se s tretjim odstavkom državnemu tožilcu naloži, da mora brez odlašanja obvestiti agencijo o uvedbi kazenskega postopka in o pravnomočni odločitvi sodišča.

K 65. členu (prepoved ponovnega odločanja)

S tem členom se določa, da načelo *ne bis in idem* velja za naložitev administrativne sankcije. Ker ima po mnenju predlagatelja naložitev administrativne sankcije znake kaznovalnega postopka, je smiselno tudi za primer izreka administrativne sankcije v postopku po tem zakonu urediti spoštovanje 31. člena ustave, ki določa, da nihče ne sme biti ponovno obsojen ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil kazenski postopek zoper njega pravnomočno ustavljen ali je bila obtožba zoper njega pravnomočno zavrnjena, ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen ali obsojen.

K 66. členu (naklep in malomarnost)

Po dosedanji ureditvi je odgovornost za kršitev slovenskega konkurenčnega prava krivdne narave, ki temelji na odgovornosti neposrednega storilca (odgovorne osebe), pravna oseba pa odgovarja akcesorno. V praksi to pomeni, da je treba za sankcioniranje pravne osebe ugotoviti tudi neposrednega storilca in dokazati njegovo odgovornost. To je razvidno zlasti iz 73. in 74. člena ZPOmK-1, ki navajata naklep in koristiljubni namen kot kvalifikatorni okoliščini, ter iz splošnega pravila 9. člena ZP-1, da je za prekršek odgovoren storilec, ki je storil prekršek iz malomarnosti ali naklepoma. Takšna ureditev administrativnega sankcioniranja po mnenju predlagatelja ni ustrezna, saj

se administrativno sankcioniranje nanaša zgolj na sankcioniranje podjetij, odgovornost neposrednih storilcev pa je predmet ločenega prekrškovnega postopka. Takšna ureditev tudi ni v skladu z veljavno ureditvijo odgovornosti podjetij po določbah 101. in 102. člena PDEU in Direktivo 1/2019, ki se s tem predlogom zakona prenaša v slovenski pravni red.

Določbe za naložitev sankcije za administrativni prestopok je treba oblikovati tako, da se administrativno sankcijo podjetju izreče neodvisno od tega, ali je bila ugotovljena odgovornost fizične osebe za isto kršitev.¹² Kljub temu pa administrativnega prestopka na področju konkurenčnega prava ni mogoče zasnovati v smislu čiste objektivne odgovornosti za določena tržna stanja, ampak gre lahko le za subjektivno odgovornost za protipravno ravnanje podjetja na trgu, kot to odgovornost avtonomno razlaga pravo EU.

Zgolj dejstvo, da je konkurenca z določenim ravnanjem podjetja ali podjetniškega združenja omejena ali da je vzpostavljen prevladujoč položaj, namreč samo po sebi še ne pomeni, da gre za kršitev pravil konkurenčnega prava, zato je včasih kvalifikacija določenega ravnanja kot protikonkurenčnega odvisna zlasti od subjektivnih dejavnikov.¹³

Slovensko konkurenčno pravo je del evropskega konkurenčnega prava, kot ga v temeljih določata 101. in 102. člen PDEU. Navedeni določbi ne določata oblike odgovornosti za primer njune kršitve, pač pa drugi odstavek 23. člena Uredbe 1/2003 izrecno določa, da se podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži plačilo globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti kršijo določbe navedenih členov PDEU.

Ker agencija sankcionira podjetja na podlagi tega zakona ter 101. ali 102. člena PDEU, je treba pojma naklep ali malomarnost razlagati skladno s sodno prakso EU in ne kot pojma v postopkih, ki jih v okviru kazenskih zadev vodijo organi kazenskega pregona, saj se le tako lahko zagotovi skladna uporaba določb PDEU. Na to tudi izrecno opozarja 42. uvodna izjava Direktive 2019/1, ki navaja, da je treba *pojma naklep in malomarnost razlagati v skladu s sodno prakso Sodišča glede uporabe 101. in 102. člena PDEU in ne kot pojma naklep in malomarnost v postopkih, ki jih v okviru kazenskih zadev vodijo organi kazenskega pravosodja. To ne posega v nacionalno zakonodajo, po kateri ugotovitev kršitve temelji na merilu objektivne odgovornosti, pod pogojem, da je skladno s sodno prakso Sodišča.*

Z namenom zagotovitve pravilne interpretacije pojmov naklep in malomarnost, je v predlog tega zakona vključena opredelitev teh dveh pojmov, kot ju avtonomno določa pravo EU.

V prvem odstavku je določeno kdaj podjetje ravna naklepno in sicer podjetje tako ravna, če ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno in je namenoma ravnalo tako, ne glede na to, ali se podjetje zaveda kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Do tega pojma se Sodišče EU še ni opredelilo, ampak ga vedno uporablja skupaj s pojmom malomarnosti.

V drugem odstavku pa je določeno, da podjetje ravna malomarno, če ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno ne glede na to, ali se podjetje zaveda kršitve določb tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU.

Opredelitev pojma malomarnost je skladna s sodno prakso Sodišča EU, ki se je že večkrat opredelila do pomena tega pojma. Tako iz prava EU izhaja, da denarno kaznovanje podjetij ni odvisno od identifikacije ali odgovornosti neposrednega storilca (fizične osebe) za izvršeno dejanje. Sodišče EU je

¹² Sodišče EU je v zadevo Volkswagen AG proti Komisiji (T-388/00, točka 98.) zavzelo stališče, da ugotavljanje naklepne kršitve ne zahteva identifikacije oseb, ki so v podjetju ravnale nepravilno ali ki bi morale da bi bil odgovoren za pomanjkljivo organizacijo podjetja.

¹³ Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravno mnenje na temo sprememb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, november 2019, str. 15 in 16.

v sodbi C-338/00 P z dne 18. septembra 2003 Volkswagen AG proti Komisiji Evropskih skupnosti, EU:C:2003:473, poudarilo, da je naklepno ravnanje podjetja pri kršitvi konkurenčnega prava mogoče ugotoviti tudi brez identificiranja konkretnih oseb znotraj podjetja, ki so ravnale protipravno ali ki so odgovorne za neustrezno organizacijo podjetja.¹⁴

Glede prepleta odgovornosti storilcev fizičnih oseb in podjetij je Sodišče EU presoјalo tudi pri vprašanju Vrhovnega sodišča Litve (15. točka),¹⁵ ki je spraševalo: Ali je treba člen 101(1) PDEU razlagati tako, da je treba za ugotovitev, da je podjetje sodelovalo v sporazumu, ki omejuje konkurenco, dokazati osebno ravnanje člana posloводства podjetja ali njegovo seznanitev oziroma soglašanje z ravnanjem osebe, ki je za podjetje izvajala zunanje storitve ter hkrati delovala na račun drugih udeležencev morebitnega omejevalnega sporazuma? Na to vprašanje je Sodišče EU odgovorilo tako, da je najprej re-interpretiralo to vprašanje tako, da je izpostavilo, da (20. točka): »Predložitveno sodišče želi z vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 101(1) PDEU razlagati tako, da je mogoče šteti, da je podjetje odgovorno za usklajeno ravnanje zaradi ravnanj neodvisnega izvajalca, ki je zanj opravljal storitve.«

Da je lahko podalo odgovor na to vprašanje, je najprej pritrdilo ustaljeni sodni praksi (točka 23 do 24), kot izhaja iz sodbe z dne 7. junija 1983, Musique Diffusion française in drugi/Komisija (od 100/80 do 103/80), EU:C:1983:158, in z dne 7. februarja 2013, Slovenská sporiteľňa (C 68/12, EU:C:2013:71). Iz te prakse izhaja, da za izrek denarne kazni podjetju in s tem ugotovitev kršitve, ki jo izvrši podjetje zadostuje, če je protikonkurenčno ravnanje zaposlenega mogoče pripisati podjetju, ker se načeloma podjetje šteje za odgovorno. Ne pomeni pa navedeno, da je treba dokazati kazensko odgovornost zaposlenega ali ga identificirati.

V zvezi z naravo odgovornosti podjetij pa je v sodbi z dne 18. 6. 2013, C-681/11, Schenker & Co. in drugi, ECLI:EU:C:2013:404, Sodišče EU na predložitveno vprašanje, »ali je treba 101. člen PDEU razlagati tako, da se lahko podjetje, ki je to določbo kršilo, izogne naložitvi globe, če je do kršitve prišlo, ker je bilo v zmoti glede zakonitosti svojega ravnanja zaradi pravnega nasveta odvetnika ali odločitve nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco« (33. točka)«, pojasnilo, da Evropska komisija naloži denarno kazen, kadar podjetja ali podjetniška združenja »naklepno ali iz malomarnosti« kršijo določbe 101. člena PDEU ali 102. PDEU (točka 34). V primeru, ko takšne kršitve ugotovijo nacionalni organi, pa pravo EU določa, da mora organ izreči denarno kazen, pri tem pa ne določa pogoja, kot to velja za komisijo, da mora izrek te kazni temeljiti na subjektivnem elementu (35. točka). Ob tem pa Sodišče EU dodaja, da države članice lahko vzpostavijo subjektivno odgovornost podjetij [ta je drugačna od subjektivne odgovornosti fizične osebe, kar je pojasnjeno v nadaljevanju] zaradi enotne uporabe 101. in 102. člena PDEU. Vendar mora biti ta odgovornost oblikovana najmanj tako strogo, kot to velja v pravu EU (36. točka).

Sodišče je tako na predložitveno vprašanje odgovorilo, da je naklep ali malomarnost podjetja (točka 37), »če zadevno podjetje ne more prezreti, da je njegovo ravnanje protikonkurenčno, ne glede na to, ali se zaveda, da je kršilo pravila o konkurenci iz Pogodbe«. V konkretnem primeru pa »so se člani ... dogovorili o tarifah za domači prevoz zbirnih pošiljk na celotnem ozemlju države članice. Podjetja, ki se neposredno dogovarjajo o prodajnih cenah, pa seveda ne morejo prezreti protikonkurenčnosti svojega ravnanja. To pomeni, da je v primeru, kot je tisti v postopku v glavni stvari, pogoj iz člena 23(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 1/2003/ES izpolnjen.« (točka 39).

Iz navedenega izhaja, da odkritje, odgovornost storilcev fizičnih oseb ali seznanitev vodstvenega, nadzornega kadra s kršitvijo (opustitev dolžnega nadzorstva) ni pogoj, da se kršitev pripiše podjetju. Iz vseh navedenih primerov izhaja, da morajo države članice, ko aplicirajo pravo EU, upoštevati najmanj enako strogo zakonodajo kot velja po pravu EU. To izhaja tudi iz zadeve VM Remonts, ki se nanaša

¹⁴ Sodba Sodišča EU v zadevi C-338/00 P Volkswagen AG proti Evropski komisiji z dne 18. 9. 2003, 98. točka.

¹⁵ Sodba Sodišča EU v zadevi C-542/14, VM Remonts, EU:C:2016:578.

izključno na aplikacijo nacionalnih določb konkurenčnega prava, in katero je Sodišče EU sprejelo zadevo v obravnavo, ker: »18. V obravnavani zadevi je iz predložitvene odločbe razvidno, na eni strani, da je latvijski zakonodajalec izrecno nameraval uskladiti nacionalno konkurenčno pravo s konkurenčnim pravom Unije, pri čemer se je ta zakonodajalec tako odločil, da notranje položaje in položaje, ki jih ureja pravo Unije, obravnava enako. Na drugi strani Augstākā tiesa (vrhovno sodišče) navaja, da člen 11(1) zakona o konkurenci določa pravni okvir, ki je v bistvu enak kot tisti iz člena 101(1) PDEU in da se navedeni člen 11(1) razlaga enako kot člen 101(1) PDEU«, kar velja tudi za Republiko Slovenijo.

Iz navedenega tako izhaja, da je v pravu EU glede naklepa in malomarnosti podjetij določen avtonomen pojem naklepa in malomarnosti, ki priznava zelo omejene ekskulpacijske razloge. Zahteva po takšni razlagi pa izhaja tudi iz Direktive 2019/1, ki v 42. uvodni izjavi navaja:

V skladu z Listino bi bilo treba v postopkih pred nacionalnimi upravnimi organi, pristojnimi za konkurenco, ali, odvisno od primera, v nekazenskih sodnih postopkih globe izreči, kadar je kršitev storjena naklepno ali iz malomarnosti. Pojma naklep in malomarnost bi bilo treba razlagati v skladu s sodno prakso Sodišča glede uporabe členov 101 in 102 PDEU in ne kot pojma naklep in malomarnost v postopkih, ki jih v okviru kazenskih zadev vodijo organi kazenskega pravosodja. To ne posega v nacionalno zakonodajo, po kateri ugotovitev kršitve temelji na merilu objektivne odgovornosti, pod pogojem, da je skladno s sodno prakso Sodišča. Ta direktiva ne vpliva na nacionalna pravila o dokaznem standardu ali na obveznosti NOK, da preverjajo dejstva zadevnega primera, pod pogojem, da so takšna pravila in obveznosti skladni s splošnimi načeli prava Unije.

K takšni ureditvi subjektivne odgovornosti podjetij napotuje tudi 1. člen ZP-1, ki določa, da se »[d]oločbe tega zakona ... ne uporabljajo za administrativno sankcioniranje pravnih oseb v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo konkurence«.

K 67. členu (izrek administrativne sankcije)

Agencija izreče podjetju administrativno sankcijo za administrativni prestopok v upravnem postopku, v katerem ugotavlja obstoj kršitve in jo izreče z odločbo, s katero se postopek pred agencijo konča. V primeru ugotovitve obstoja kršitve 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU agencija lahko izda odločbo, s katero ugotovi obstoj kršitve skladno s 46. členom tega zakona ter mu s to odločbo tudi izreče administrativno sankcijo za ugotovljene kršitve iz prvega odstavka 68. člena. V primeru kršitev določb, ki se nanašajo na drugi, tretji in četrti odstavek 68. člena tega zakona agencija v upravnem postopku ugotavlja obstoj kršitve ter v primeru ugotovitve obstoja kršitve tudi izreče administrativno sankcijo.

V izreku odločbe agencija poleg zahtev iz ZUP navede tudi podjetje, ki je storilo administrativni prestopok, kratek opis administrativnega prestopka, njegovo zakonsko označbo, višino administrativne sankcije za to kršitev in rok za plačilo administrativne sankcije.

K 68. členu (administrativna sankcija)

Direktiva 2019/1 v 13. členu določa globe za podjetja in podjetniška združenja. Prvi odstavek tako nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, bodisi z odločbo v okviru svojega postopka za uveljavljanje pravil konkurence izrečejo učinkovite, sorazmerne in odvračilne globe bodisi v nekazenskem sodnem postopku zahtevajo izrek takih glob podjetjem in podjetniškim združenjem, kadar ta naklepno ali iz malomarnosti kršijo 101. ali 102. člen PDEU.

Nadalje Direktiva 2019/1 v drugem odstavku 13. člena določa, da države članice zagotovijo najmanj, da lahko nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, bodisi z odločbo v okviru svojega

postopka za uveljavljanje pravil konkurence izrečejo učinkovite, sorazmerne in odvračilne globe bodisi v nekazenskem sodnem postopku zahtevajo izrek takih glob podjetjem in podjetniškimi združenjem. Te globe se določijo sorazmerno glede na skupni svetovni promet teh podjetij ali podjetniških združenj, kadar naklepno ali iz malomarnosti storijo naslednje:

- (a) se ne podvržejo pregledu, kot je določeno v členu 6(2);
- (b) prelomijo pečate, ki jih namestijo uradniki ali druge spremljevalne osebe, ki so jih pooblastili ali imenovali nacionalni organi, pristojni za konkurenco, kot je določeno v točki (d) člena 6(1);
- (c) v odgovor na vprašanje iz točke (e) člena 6(1) dajo nepravilen, zavajajoč odgovor, ali ne dajo ali nočejo dati popolnega odgovora;
- (d) predložijo nepravilne, nepopolne ali zavajajoče informacije v odgovor na zahtevo iz člena 8 ali ne predložijo informacij v določenem roku;
- (e) se ne udeležijo razgovora iz člena 9;
- (f) ne upoštevajo odločbe iz členov 10, 11 in 12.

Navedena odstavka sta prenesena v prvi in tretji odstavek tega člena, s katerima se ureja pravna podlaga za izrek administrativne sankcije podjetju za najhujše kršitve tega zakona ter 101. ali 102. člena PDEU.

Prvi odstavek določa administrativno sankcijo za kršitev določb v zvezi z omejevalnimi ravnanji. Agencija izreče administrativno sankcijo podjetju, če le to naklepoma ali iz malomarnosti krši 5. ali 8. člen tega zakona ali temu ekvivalentni določbi 101. ali 102. člena PDEU, ali če podjetje ne spoštuje pravnomočne odločbe, v kateri mu bo naloženo naj preneha s kršitvijo, ali če podjetje ne spoštuje začasnih ukrepov ali če podjetje ne spoštuje z odločbo sprejeti zavez.

Za te kršitve se določa najvišja zgornja meja dopustne administrativne sankcije, ki ne odstopa od veljavne ureditve. Administrativna sankcija, ki jo agencija izreče za posamezno ugotovljeno kršitev, ne sme presežati deset odstotkov letnega prometa podjetja v preteklem poslovnem letu, pri čemer se preteklo poslovno leto nanaša na poslovno leto pred izdajo odločbe. S tem odstavkom se prenaša prvi odstavek 15. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *najvišji znesek globe, ki jo lahko nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, izrečejo vsakemu posameznemu podjetju ali podjetniškemu združenju, udeležnemu pri kršitvi 101. ali 102. člena PDEU, ne znaša manj kot 10 % skupnega svetovnega prometa podjetja ali podjetniškega združenja v poslovnem letu pred odločbo iz prvega odstavka 13. člena.*

Drugi odstavek določa administrativno sankcijo za kršitev določb v zvezi s kršitvami določb povezanih s postopkom koncentracije. V primeru kršitve določb, povezanih s postopkom koncentracije, agencija izreče administrativno sankcijo podjetju, če le to naklepoma ali iz malomarnosti agenciji ne priglasijo koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali je ne priglasijo v roku iz 52. člena tega zakona, ali ko podjetje v nasprotju s 53. členom tega zakona izvršuje pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, ali ko podjetje ne izpolni korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, ali ko podjetje ravna v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, ali ko podjetje ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je agencija izdala na podlagi 61. člena tega zakona.

V tretjem odstavku je določena administrativna sankcija v višini največ enega odstotka letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu, kadar podjetje v odgovoru na zahtevo za posredovanje podatkov iz prvega odstavka 37. člena predloži napačne ali zavajajoče podatke, krši določbe glede posredovanja dokumentov in odgovorov, na podlagi zahteve agencije iz drugega odstavka 37. člena tega zakona, ali če krši določbe, ki se nanašajo na izvajanje preiskave (prelomi pečate, predloži nepopolne poslovne knjige in drugo dokumentacijo, ovira pooblaščen osebe pri izvajanju pooblastil, poda napačen ali zavajajoč odgovor ali če le-tega v roku ne bo popravilo).

Z namenom zagotovitve agenciji, da ima na voljo učinkovito sankcijo za obravnavo trenutnega ali prihodnjega neupoštevanja njihovih ukrepov in odločb agencije s strani podjetij, se s četrtem odstavkom uvaja periodična denarna sankcija. Z namenom, da podjetje posreduje popolne in točne podatke na zahtevo za posredovanje podatkov, sodeluje pri zbiranju informacij iz 38. člena tega zakona oziroma preneha ovirati pooblaščen osebe pri preiskavi ter spoštuje odločbe iz 46., 47. in 48. člena tega zakona lahko agencija naloži podjetju plačilo periodične denarne sankcije za vsak dan nesodelovanja oziroma neupoštevanja odločb agencije. S tem odstavkom se prenaša 16. člen Direktive 2019/1, ki nalaga državam članicam, *da zagotovijo možnost naložitve periodične denarne kazni z namenom, da se podjetje prisili vsaj, da predloži popolne in pravilne informacije na zahtevo iz 8. člena Direktive, da se udeležijo razgovora iz 9. člena Direktive, da se podvržejo pregledu, kot je določeno v drugem odstavku 6. člena Direktive ter da upoštevajo odločbe iz 10., 11. in 12. člena Direktive. Take periodične denarne kazni se določijo sorazmerno glede na povprečni dnevni skupni promet teh podjetij ali podjetniških združenj v predhodnem poslovnem letu na dan in se izračunajo od datuma, določenega v tej odločbi.*

S petim odstavkom se ureja trajanje dnevne periodične denarne sankcije. Agencija lahko naloži podjetju periodično denarno sankcijo za vsak dan nesodelovanja pri zbiranju informacij in preiskavi, za vsak do predložitve popolnih in pravih informacij na zahtevo za posredovanje podatkov ter za vsak dan nespoštovanja odločbe iz 46., 47. in 48. člena tega zakona.

Šesti odstavek ureja pravno podlago, da se administrativna sankcija izreče tudi podjetjem, ki niso del enotnega gospodarskega subjekta in niso neposredno izvršila kršitve, so pa omogočile izvršitev kršitve. Agencija tako lahko izreče administrativno sankcijo tudi podjetjem, kot so svetovalna podjetja in so npr. organizirala kartelne sestanke. Čeprav iz sodb Sodišča EU izhaja, da je tovrstna udeležba že zajeta v pojmu kršitev konkurenčnega prava, je zaradi jasnosti določbe smiselno to še posebej izpostaviti. Sodišče EU je namreč že presojalo, ali se svetovalno podjetje lahko šteje za odgovorno za kršitev prvega odstavka 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti (sedaj 101. člen PDEU), če dejavno in zavestno pripomore k izvajanju ali nadaljevanju kartela med proizvajalci, ki delujejo na trgu, ki je ločen od trga, na katerem deluje navedeno podjetje. In v zvezi s tem presodilo, da se opustitveni načini udeležbe pri kršitvi – kot je prisotnost podjetja na sestankih, na katerih so bili sklenjeni sporazumi s protikonkurenčnim ciljem, ne da bi temu očitno nasprotovalo – razlagajo kot sotorilstvo, ki povzroči njegovo odgovornost v okviru prvega odstavka 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti (sedaj 101. člen PDEU), ker je posledica tihega odobravanja nezakonite pobude brez javnega distanciranja od njene vsebine ali brez njene prijave upravnim organom spodbujanje nadaljevanja kršitve, zaradi česar je oteženo njeno odkritje. Nadalje je poudarilo, da je glavni cilj prepovedi, določene s prvim odstavkom 101. člena PDEU, da se zagotavlja ohranjanje neizkrivljene konkurence na skupnem trgu, in da je za polni učinek te prepovedi potrebno, da se prepreči dejavno prispevanje podjetja k omejevanju konkurence, tudi če se to prispevanje ne nanaša na gospodarsko dejavnost na upoštevem trgu, na katerem se to omejevanje izvaja ali naj bi se izvajalo. Takšna določba tudi ne odstopa od veljavne ureditve sotorilstva, ki velja v kazenskem pravu.

Z sedmim odstavkom se določi, da je administrativna sankcija prihodek Republike Slovenije.

K 69. členu (odgovornost matične družbe)

Z namenom zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2019/1 se s tem členom ureja odgovornost matične družbe ter izrek administrativne sankcije enotnemu gospodarskemu subjektu.

Pojem podjetje kot ga opredeljuje 3. člen tega zakona pomeni vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij.

V skladu s sodno prakso Sodišča EU se pojem podjetje razlaga široko in zajema skupek vseh subjektov, ki skupaj izvajajo gospodarsko dejavnost podjetja, ne glede na njihov pravni status in način

financiranja¹⁶. Pojem podjetje vključuje vse gospodarske subjekte, ki imajo enotno organizacijo osebnih, opredmetenih in neopredmetenih elementov, ki trajno zasledujejo določen gospodarski cilj in so lahko soudeleženi pri kršitvi te določbe.¹⁷ Pojem podjetje se torej nanaša tudi na enoten gospodarski subjekt, ki ga sestavljajo lastniško in upravljavsko povezani subjekti, ki skupaj opravljajo dejavnost podjetja tako, da kateri od subjektov neposredno ali posredno dejansko izvaja odločilni vpliv na ravnanja drugega subjekta.

Podjetja, ki pripadajo isti skupini podjetij in imajo status družbe matere in družbe hčere, so sicer pravno samostojna, niso pa ekonomsko samostojna. To pomeni, da podrejena družba ni avtonomna pri določanju svojih ravnanj na trgu, ampak mora slediti navodilom družbe matere. Ker podrejene družbe nimajo avtonomne volje, se skupaj z družbo materjo štejejo kot en subjekt.¹⁸ Za presojo ali povezani družbi tvorita enotni gospodarski subjekt je torej odločilno, ali hčerinska družba dejansko lahko svobodno odloča o svojem ravnanju na trgu, pri čemer je treba upoštevati vse relevantne okoliščine, ki se nanašajo na poslovne, organizacijske in pravne povezave med družbami.

Presoja o tem, ali je hčerinska družba odvisna od družbe matere ali ne, je dejansko vprašanje, za presojo katerega se v praksi uporablja kriterij pravne povezanosti in dejanskega izvrševanja. Enake kriterije se uporablja pri presoji odgovornosti družbe kadar konkurenčno pravne predpise kršijo njihove hčerinske družbe.¹⁹ Test, ki ga mora izvesti organ, pristojen za varstvo konkurence, narekuje ugotavljanje, ali so stranke v razmerjih matična družba - hčerinska družba neodvisne pri svojih odločitvah oziroma ali je ena sposobna izvajati odločujoč vpliv na drugo, tako da ta nima dejanske avtonomije pri oblikovanju svoje trgovinske politike na trgu. Iz sodne prakse Sodišča EU izhaja, da se presoja dejansko izvajanje odločujočega vpliva in da lastništvo ni edini dejavnik, ki se ga pri presoji odločujočega vpliva upošteva, predvsem ne njegova višina. Odločilno je torej, ali hčerinska družba dejansko lahko svobodno odloča o svojem ravnanju na trgu. Pri tej presoji je treba upoštevati vse relevantne okoliščine, ki se nanašajo na poslovne, organizacijske in pravne povezave med hčerinsko družbo in njeno matično družbo.²⁰ Nadalje iz sodne prakse sodišč EU izhaja, da se zahteva preverba dejanskega izvajanja tega vpliva in ne le, ali je matična družba v poziciji, da ga izvaja (El du Pont de Nemours and Company proti Evropska komisija, C-172/12, točka 44., ECLI:EU:C:2013:601).

Tudi Direktiva 2019/1 v petem odstavku 13. člena zahteva, da se *za namen glob obvladujočim podjetjem uporablja pojem podjetje*. Direktiva 2019/1 ne opredeljuje pojma enotnega gospodarskega subjekta oziroma odgovornosti matične družbe, le v 46. členu uvodne izjave navaja, da *pojem podjetje iz 101. in 102. člena PDEU, ki bi ga bilo treba uporabljati v skladu s sodno prakso Sodišča, pomeni gospodarsko enoto, tudi če je sestavljeno iz več pravnih ali fizičnih oseb. V skladu s tem bi bilo treba zagotoviti, da lahko nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, na podlagi pojma podjetje ugotovijo, da je za kršitev odgovorna obvladujoča družba, in ji izrečejo globe za ravnanje ene od njenih odvisnih družb, če takšna obvladujoča družba in njena odvisna družba tvorita eno gospodarsko enoto*.

Tako se s prvim odstavkom ureja naložitev administrativne sankcije odgovorni matični družbi. Izvrševanje odločilnega vpliva je glavni kriterij, ali sicer samostojne družbe tvorijo enotni gospodarski subjekt oziroma ali je matična družba odgovorna za kršitve, ki jo stori njena odvisna družba. Pojem odločilnega vpliva pa je pravni standard, ki ga je treba zaradi pravilne uporabe 101. ali 102. člena PDEU ter pravnega prenosa Direktive 2019/1 razlagati na način kot ga je opredelila sodna praksa

¹⁶ Sodba z dne 28. Junija 2005 v združenih zadevah *Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 112; z dne 10. januarja 2006 v zadevi *Cassa di Risparmio di Firenze in drugi*, C-222/04, ZOdl., str. I-289, točka 107, in z dne 11. julija 2006 v zadevi *FENIN proti Komisiji*, C-205/03 P, ZOdl., str. I-6295, točka 25.

¹⁷ Sodba EU, *HFB in drugi proti Komisiji*, T-9/99, točka 54.

¹⁸ M. Repas: *Konkurenčno pravo v teoriji in praksi*, 2010, str. 143.

¹⁹ P. Grilc v: *Grilc, Bratina, Galič, Kerševan, Kocmut, Podobnik, Vlahek, Zabel, Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence s komentarjem*, 2009, str. 62.

²⁰ Sodba ECLI:SI:IPRS:2016:I.U.306.2015.

Sodišč EU. Sodna praksa Sodišč EU je vzpostavila izpodbojno domnevo, da dva ali več subjektov sestavljajo enoten gospodarski subjekt, če ima ena pravna oseba neposredno ali posredno²¹ v lasti celoten²² ali skoraj celoten²³ osnovni kapital subjekta, ki je izvršil kršitev. Skladno s sodno prakso Sodišča EU v tem primeru zadostuje, da agencija dokaže²⁴, da ima pravna oseba (matična družba) neposredno ali posredno v lasti celoten ali skoraj celoten osnovni kapital kršitelja. Domneva o obstoju enotnega gospodarskega subjekta obstoji tudi v primeru, ko je delež ostalih lastnikov zanemarljiv. To izhaja tudi iz sodne prakse Sodišča EU v primerih Manufacture française des pneumatiques Michelin proti Komisiji, T-203/01, Elf Aquitaine SA proti Komisiji, T-299/08 itd. Obe domnevi sta izpodbojni in matična družba, ki jo želi ovreči, lahko predloži vse elemente, ki so povezani z gospodarskimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami, ki hčerinsko družbo povezujejo z matično družbo in za katere menijo, da se z njimi lahko dokaže, da hčerinska družba ne sestavlja enotnega gospodarskega subjekta, ampak da hčerinska družba na trgu ravna samostojno.

Drugi odstavek določa, da sta matična družba, ki je posredno ali neposredno izvrševala odločilni vpliv nad podjetjem, ki je kršilo pravila konkurenčnega prava, solidarno odgovorna za plačilo administrativne sankcije, ki jima jo agencija izreče.

Skladno s tretjim odstavkom finančna obveznost vsakega posameznega podjetja za plačilo izrečene sankcije ne sme presegati najvišjega zneska, za katerega bi bilo podjetje odgovorno, če bi samo izvršilo administrativni prestop.

K 70. členu (pravno in gospodarsko nasledstvo)

V petem odstavku 13. člena Direktive 2019/1 je tudi določeno, da se *za namen glob pravnim in gospodarskim naslednikom uporablja pojem podjetje*. Direktiva tega natančneje ne opredeljuje, razen v 46. uvodni izjavi, kjer navaja, da se z namenom, da se *podjetjem prepreči, da bi se s pravnimi ali organizacijskimi spremembami izognila odgovornosti za plačilo glob za kršitve 101. in 102. členu PDEU, bi morali nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, imeti možnost ugotoviti, da so za*

²¹ General Química in drugi/Komisija, C.90/09 P, EU:C:2011:21.

»87 V takem položaju so namreč holdinška družba, vmesna družba in zadnja hčerinska družba del istega gospodarskega subjekta in so torej eno samo podjetje v smislu konkurenčnega prava Unije.

88 Iz navedenega je razvidno – kot je navedel generalni pravobranilec branilec v točkah 62 in 63 sklepnih predlogov – da obstaja v posebnem primeru, ko ima holdinška družba v lasti 100 % kapitala vmesne družbe, ki ima sama v lasti 100 % kapitala hčerinske družbe iz njene skupine, ta hčerinska družba pa je kršila pravila konkurenčnega prava Unije, izpodbojna domneva, da ta holdinška družba odločilno vpliva na ravnanje vmesne družbe in posredno – prek te vmesne družbe – tudi na ravnanje te hčerinske družbe.«

²² Akzo Nobel NV in drugi proti Komisiji Evropskih skupnosti, C-97/08 P, ECLI:EU:C:2009:536, 60. točka: »V posebnem primeru, ko je matična družba stoddotna lastnica kapitala svoje hčerinske družbe, ki je kršila konkurenčna pravila Skupnosti, ta matična družba po eni strani lahko odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Imperial Chemicals Industries proti Komisiji, točki 136 in 137), po drugi strani pa obstaja ovrgljiva domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na njeno ravnanje (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi AEG-Telefunken proti Komisiji, točka 50, in Stora, točka 29).«

²³ Elf Aquitaine SA proti Evropski komisiji, T-299/08, ECLI:EU:T:2011:217, 76. točka:

»76 V skladu s sodno prakso, navedeno v točkah od 52 do 55 zgoraj, Komisija domnevo o odločilnem vplivu ni dolžna potrditi z dodatnimi dokazi, pri čemer lahko domnevo uporabi, kadar ima matična družba v lasti celoten ali skoraj celoten kapital hčerinske družbe, vendar pa mora nasprotno tožeča stranka, da bi to domnevo izpodbila, predložiti zadostne dokaze, da njene hčerinska družba na trgu ravna samostojno.«

²⁴ Sodišče EU je v zadevi General Química in drugi/Komisija, C.90/09 P, EU:C:2011:21 v točki 40. in 41. odločilo:

»40 V teh okoliščinah za domnevo, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Nato lahko Komisija matično družbo šteje za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če ta matična družba, ki mora to domnevo izpodbiti, ne predloži zadostnih dokazov, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej zgoraj navedeni sodbi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, točka 29, in Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 61).

41 Splošno sodišče je v nasprotju s trditvami pritožnic v točki 60 izpodbijane sodbe pravilno navedlo, da čeprav je res, da se je Sodišče v točkah 28 in 29 zgoraj navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji poleg tega, da se je sklicevalo na stoddotno lastništvo kapitala hčerinske družbe, sklicevalo tudi na druge okoliščine, kot sta to, da v zvezi z vplivom, ki ga matična družba izvaja na poslovno politiko hčerinske družbe, ni bilo oporekanja in to, da sta bili družbi v upravnem postopku skupno zastopani, je Sodišče te okoliščine vendar poudarilo zgolj zato, da bi predstavilo vse okoliščine, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svoje sklepanje, in ne zato, da bi uporabo zgoraj navedene domneve pogojevalo s predložitvijo dodatnih dokazov glede dejanskega izvajanja vpliva matične družbe na njeno hčerinsko družbo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 62).«

kršitev odgovorni pravni ali gospodarski nasledniki odgovornega podjetja, ter jim izreči globe za kršitve 101. in 102. členu PDEU v skladu s sodno prakso Sodišča.

S tem členom se zatorej ureja možnost naložitve obveznosti za odpravo kršitev konkurenčnega prava ter izrek administrativne sankcije subjektu, ki je pravni oziroma gospodarski naslednik kršitelja, v primeru prenosa dejavnosti. S predlaganim členom se določa izjema od načela osebne odgovornosti, na podlagi katerega se administrativno sankcijo naloži neposredno kršitelju pravil konkurenčnega prava.

Prvi odstavek določa, da se s prenosom dejavnosti na drugi subjekt ni mogoče izogniti obveznostim, potrebnim za odpravo kršitve konkurenčnega prava, ter plačilu administrativne sankcije.

V zvezi s pravnim ali organizacijskim prestrukturiranjem je Sodišče EU že odločilo, da kadar je subjekt, ki je kršil pravila o konkurenci, pravno ali organizacijsko spremenjen, ta sprememba ne pomeni nujno ustanovitve novega podjetja, ki ni odgovorno za ravnanja predhodnega subjekta v nasprotju s pravili o konkurenci, če iz gospodarskega gledišča med subjektoma obstaja istovetnost. Če bi se namreč podjetja lahko izognila sankcijam zgolj na podlagi dejstva, da se je spremenila njihova istovetnost zaradi prestrukturiranja, prenosa ali drugih pravnih ali organizacijskih sprememb, bi bil cilj kaznovanja ravnanj, ki so v nasprotju s pravili o konkurenci, in preprečevanja njihovih ponovitev z odvračilnimi sankcijami ogrožen. V skladu s to sodno prakso sta pravna oblika subjekta, ki je storil kršitev, in pravna oblika njegovega naslednika neupoštevni. Naložitev sankcije za kršitev temu nasledniku ne more biti izključena zgolj zaradi dejstva, kot v postopku v glavni stvari, da ima ta drugo pravno obliko in da deluje drugače kot subjekt, ki ga je nasledil (sodba ETI in drugi, EU:C:2007:775, točke 41, 42 in 43 ter navedena sodna praksa).

Načelo pravne varnosti zahteva, da pripis odgovornosti ni odvisen od nastopa slučajnega in negotovega dejstva, kot je nova organizacijska sprememba, za katero se odločijo zadevna podjetja.²⁵

Če te možnosti ne bi bilo, bi se kršitelj lahko izognil plačilu administrativne sankcije s prestrukturiranjem, prodajo ali pravno oziroma organizacijsko spremembo.

Z načelom gospodarske kontinuitete (nasledstva) se želi preprečiti, da bi se kršitelj izognil plačilu administrativne sankcije. To načelo se lahko v skladu s sodno prakso EU uporabi v primerih:

- ko bi subjekt, ki je odgovoren za upravljanje podjetja, prenehal pravno obstajati po tem, ko je bila kršitev storjena (zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Anic Participazioni, točka 145, ter HFB in drugi proti Komisiji, točka 104),
- ali v primerih prestrukturiranja znotraj podjetij, pri katerih prvotni upravljavec ne preneha nujno pravno obstajati, vendar na zadevnem trgu ne opravlja več nobene gospodarske dejavnosti, in glede na strukturne povezave med prvotnim in novim upravljavcem podjetja (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C 211/00 P, 213/00 P, C 217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 359, in zgoraj navedeno sodbo ETI in drugi, točka 41).

Drugi odstavek konkretizira načelo gospodarskega nasledstva tako, da omogoči agenciji, da lahko po lastni presoji kadar oceni, da bi se kršitelj izognil plačilu administrativne sankcije, izda odločbo o kršitvi tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije in izreče administrativno sankcijo subjektu, ki je pravni ali gospodarski naslednik kršitelja. V skladu s sodno prakso lahko agencija takšno odločbo na primer izda subjektu, ki je pravni ali gospodarski naslednik kršitelja, če je v času prenosa dejavnosti obstajala strukturna povezava med kršiteljem in subjektom, na katerega je bil

²⁵ Evropska komisija proti Parker Hannifin Manufacturing Srl in Parker-Hannifin Corp., v zadevi C-434/13 P, ECLI:EU:C:2014:2456, točka 51.

prenos dejavnosti izveden, ne glede na to, ali je kršitelj še naprej obstajal ali ne ter ne glede na to, ali v času izdaje odločbe med njima ne obstojijo več strukturne povezave.

S tretjim odstavkom se ureja primere, ko agencija v teku postopka razširi postopek še na pravnega ali gospodarskega naslednika kršitelja. Ta subjekt vstopi v postopek v stanju, v katerem je ob vstopu v postopek. Ne glede na to, pa ima ta subjekt pravico navajati navedbe in dokaze glede okoliščin, ki se nanašajo na njeno pritegnitev v postopek. Subjekt bo lahko ugovarjal in dokazoval, da med kršiteljem in njim ne obstojijo oziroma niso obstajale strukturne povezave in zatoj ne more biti odgovoren za kršitve kršitelja.

K 71. členu (izrek administrativne sankcije podjetniškemu združenju)

Ker so tudi podjetniška združenja udeležena pri kršitvah pravil konkurence, mora agencija imeti možnost, da takšnim podjetniškim združenjem izreče učinkovite sankcije. Zato prvi odstavek določa, da se podjetniškemu združenju za kršitve tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU izreče administrativna sankcija, tako da se upošteva letni promet podjetniškega združenja.

Drugi odstavek določa višino prometa in višino administrativne sankcije, ki se upošteva pri odmeri administrativne sankcije podjetniškemu združenju, kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov. V tem primeru agencija pri presoji teže kršitve zaradi določitve zneska administrativne sankcije podjetniškemu združenju upošteva vsoto zneskov prodaje blaga in storitev članov podjetniškega združenja, na katero se kršitev neposredno ali posredno nanaša. Takšen način določanja višine administrativne sankcije je skladen z Direktivo 2019/1, ki v 48. uvodni izjavi pojasnjuje, da *kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov, bi moralo biti pri presoji teže kršitve zaradi določitve globe v postopku zoper to združenje možno upoštevati vsoto zneskov prodaje blaga in storitev, na katero se kršitev neposredno ali posredno nanaša, ki jo opravijo podjetja, ki so člani združenja.*

Za zagotavljanje učinkovite izterjave administrativne sankcije se v tretjem do šestem odstavku določa način izterjave administrativne sankcije od podjetij, ki so člani podjetniškega združenja, v primeru ko to podjetniško združenje ni plačilno sposobno.

Tretji odstavek nalaga podjetniškemu združenju, da v primeru če samo ne razpolaga z zadostnimi denarnimi sredstvi za plačilo administrativne sankcije, ki mu je bila naložena zaradi kršitev pravil konkurence, zahteva od svojih članov prispevek za plačilo te administrativne sankcije. Podjetniško združenje v tem primeru pozove svoje člane, da v določenem roku zagotovijo denarna sredstva za plačilo izrečene administrativne sankcije. Vsak član je tako dolžan na račun podjetniškega združenja plačati sorazmerni del administrativne sankcije, pri čemer se bo njegov delež odmeril glede na njegov promet v predhodnem poslovnem letu. S tem odstavkom se prenaša tretji odstavek 14. člena Direktive 2019/1, ki določa, da države članice zagotovijo, da je *podjetniško združenje, kadar mu je izrečena globa za kršitev 101. ali 102. člena PDEU ob upoštevanju prometa njegovih članov in združenje samo ni plačilno sposobno, dolžno od svojih članov zahtevati prispevke za kritje zneska globe.*

Ker lahko posamezni člani podjetniškega združenja kljub pozivu ne plačajo svojega deleža, agencija lahko na podlagi četrtega odstavka od podjetij, ki so člani organov odločanja podjetniškega združenja, neposredno izterja njihov delež. Če tudi po posredovanju agencije administrativna sankcija ne bo v celoti poplačana, bo lahko agencija na podlagi petega odstavka izterjala neplačan del administrativne sankcije neposredno od katerega koli člana podjetniškega združenja, ki je bil dejaven na trgu, na katerem se je kršitev zgodila. Posamezno podjetje, ki je član podjetniškega združenja, vendar ni član organov odločanja, bo lahko oproščeno plačila, če bo dokazalo, da kršitve ni izvajalo bodisi ker ni vedelo za njen obstoj ali se je od kršitve distanciralo, še preden je agencija začela s preiskavo kršitve.

S četrtim in petim odstavkom pa se v naš pravni red prenaša četrti odstavek 14. člena Direktive 2019/1, ki določa, da lahko *nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, kadar prispevki iz tretjega odstavka v določenem roku niso bili v celoti nakazani podjetniškemu združenju, zahtevajo plačilo globe neposredno od katerega koli podjetja, katerega predstavniki so bili člani organov odločanja tega združenja. Potem ko so nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, zahtevali plačilo od takih podjetij, če je to potrebno za zagotovitev, da bo globa plačana v celoti, imajo tudi pravico zahtevati plačilo neporavnane zneska globe od katerega koli člana združenja, ki je bil dejaven na trgu, na katerem se je kršitev zgodila. Vendar se plačilo v skladu s tem odstavkom ne zahteva od podjetij, ki dokažejo, da niso izvajala kršitve, za katero se je odločilo združenje, in bodisi niso vedela za njen obstoj bodisi so se od nje dejavno distancirala, preden se je preiskava začela.*

S šestim odstavkom se določa najvišji znesek, ki ga podjetje, ki je član podjetniškega združenja mora plačati, če podjetniško združenje, ki je izvršilo kršitev konkurenčnega prava, nima zadostnih sredstev. S tem odstavkom se prenaša drugi odstavek 15. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov, najvišji znesek globe ne znaša manj kot 10 % vsote skupnega svetovnega prometa vsakega posameznega člana, dejavnega na trgu, ki ga je kršitev združenja prizadela. Vendar pa finančna obveznost vsakega posameznega podjetja v zvezi s plačilom globe ne presega najvišjega zneska, določenega v skladu s prvim odstavkom.*

K 72. členu (izključitev odgovornosti)

S tem členom se določi, da nosilcu oblasti ni mogoče izreči administrativne sankcije. To se določa, ker so Republika Slovenija in lokalne skupnosti pravne osebe in so pod določenimi pogoji lahko podjetje v smislu konkurenčnega prava. Ta člen ne vpliva na določbo o višini prometa in višini sankcije, ki se upošteva pri odmeri administrativne sankcije podjetniškemu združenju, kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov ugotavljanje obstoja kršitev ter na izrek administrativne sankcije podjetju, ki je v neposredni ali posredni lasti Republike Slovenije ali samoupravnih lokalnih skupnosti.

K 73. členu (zastaranje administrativnega sankcioniranja)

S tem členom se ureja zastaranje administrativnega sankcioniranja.

Prvi odstavek določa petletni zastaralni rok za naložitev administrativne sankcije za kršitev 5. ali 8. člen tega zakona ali 101. ali 102. člen PDEU ali za ravnanja v nasprotju z obveznostjo, določeno v izvršljivi odločbi iz 46., 47. ali 48. člena tega zakona. Petletni zastaralni rok velja tudi za izrek administrativne sankcije podjetju, ki agenciji ne priglasil koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali je ne priglasil v roku iz 52. člena tega zakona ali v nasprotju z 53. členom tega zakona izvršuje pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, ali ne izpolni korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ali ravna v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ali ravna v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je agencija izdala na podlagi 61. člena tega zakona.

Medtem, ko je za primere, ko podjetje v odgovoru na zahtevo, postavljeno v skladu z drugim odstavkom 37. člena tega zakona, predloži napačne, nepopolne ali zavajajoče podatke ali teh podatkov ne predloži v zahtevanem roku, ali se ne odzove povabilu v skladu s 38. členom tega zakona, ali pri preiskavi predloži nepopolne poslovne knjige in drugo poslovno dokumentacijo ali ovira pooblaščen osebe pri izvedbi pooblastil iz drugega odstavka 40. člena tega zakona, ali v odgovoru na vprašanje, postavljeno po 6. alineji drugega odstavka 40. člena tega zakona, da napačen ali zavajajoč odgovor, če v roku, ki ga določi agencija, ne popravi nepopolnega ali zavajajočega odgovora, ali če ne da ali noče dati popolnega odgovora o dejstvih, ki se nanašajo na predmet in namen sodno odrejene preiskave, ali prelomi pečate, iz četrte alineje drugega odstavka 40. člena tega zakona, ali v posebnem obrazcu za priglasitev koncentracije navede nepravilne ali zavajajoče podatke

določen triletni zastaralni rok. Triletni zastaralni rok je določen tudi za naložitev dnevne periodične administrativne sankcije, ki jo lahko agencija izreče z namenom, da podjetje prisili k predložitvi popolnih in pravih informacij na zahtevo iz drugega odstavka 40. člena tega zakona ali k sodelovanju pri postopku zbiranja informacij oziroma k prenehanju oviranja zbiranja informacij iz 38. člena tega zakona v prostorih agencije ali k podreditvi sodno odrejene preiskave iz 40. člena tega zakona ali k podreditvi upoštevanja odločbe iz 46., 47. ali 48. člena tega zakona.

V drugem odstavku je določen trenutek začetka teka zastaranja. Zastaranje začne teči na dan, ko je bil administrativni prestopok izvršen. Ker pa dejanja kršitve konkurenčnega prava običajno trajajo dlje časa ali pa se ponavljajo, je v tem odstavku tudi določeno, da v takšnih primerih začne teči zastaranje na dan, ko je kršitelj prenehal z dejanjem kršitve konkurenčnega prava. Tovrsten zastaralni rok ne odstopa od ureditve zastaranja po Uredbi 1/2003 in ureditve trajajočih in ponavljajočih prekrškov v ZP-1.

Tretji odstavek ureja pretrganje zastaranja, in sicer določa, da vsako dejanje agencije, ki ga agencija izvede zaradi preiskave ali postopka v zvezi s kršitvijo določb tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU (kot na primeru začetek postopka po 33. členu tega zakona, ali izvedba posameznih dejanj iz 31. in 32. ter od 38. do 46. člena tega zakona) pretrga tek zastaralnega roka. Pretrganje velja zoper vsa podjetja, in ne zgolj zoper podjetje, katerega je agencija izvedla neko dejanje.

Četrty odstavek določa, da po vsakem pretrganju začne zastaranje znova teči.

V petem odstavku je določena prekinitiv zastaranja v primeru, ko postopek za uveljavljanje pravil konkurence teče pred organom, pristojnim za varstvo konkurence druge države članice ali pred Evropsko komisijo. V takšnih primerih se tek zastaralnega roka pred agencijo prekine z dnem, ko organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice ali Evropska komisija vroči prvi uradni ukrep kateremu izmed podjetij udeleženih v postopku. Po zaključku postopka pred tem organom se zastaralni rok v postopku pred agencijo nadaljuje. S tem odstavkom se prenaša prvi odstavek 29. člena Direktiva 2019/1, ki določa, da se *tek zastaralnih rokov za izrek glob ali periodičnih denarnih kazni s strani nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, v skladu s 13. in 16. členom, prekine oziroma se zastaranje pretrga za čas trajanja postopka za uveljavljanje pravil konkurence pred nacionalnimi organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic, ali Evropsko komisijo v zvezi s kršitvijo, ki se nanaša na isti sporazum, sklep združenja, usklajeno ravnanje ali drugo ravnanje, prepovedano na podlagi 101. ali 102. člena PDEU. Prekinitiv teka zastaralnih rokov oziroma pretrganje zastaranja začne veljati z vročitvijo prvega uradnega preiskovalnega ukrepa najmanj enemu podjetju, ki je predmet postopka za uveljavljanje pravil konkurence. Uporablja se za vsa podjetja ali podjetniška združenja, ki so bila udeležena pri kršitvi. Prekinitiv oziroma pretrganje preneha na dan, ko zadevni organ, pristojen za varstvo konkurence, konča svoj postopek za uveljavljanje pravil konkurence s sprejetjem odločbe iz 10., 12. ali 13. člena te direktive ali na podlagi 7., 9. ali 10. člena Uredbe (ES) št. 1/2003, ali na dan, ko je ugotovil, da ni več razloga, da bi še naprej ukrepal. Trajanje takega obdobja prekinitve oziroma pretrganja ne posega v absolutne zastaralne roke, določene v nacionalnem pravu.*

Šesti odstavek določa absolutni zastaralni rok za izrek administrativne sankcije podjetju, ki je kršilo konkurenčno pravo in sicer je absolutni zastaralni rok določen na dvakratnik zastaralnega roka, določenega v prvem odstavku tega člena. Ta rok je skladno s sedmim odstavkom prekinjen in ne teče v času postopka rednega ali izrednega sodnega varstva zoper odločitev o administrativnem prestopku, ali v času, ko se postopek po zakonu ne sme začeti ali nadaljevati, ali v času, ko je podjetje nedosegljivo (npr. podjetje s sedežem v tujini, kateremu ni možno vročiti pisanj). Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok. S tem odstavkom se prenaša drugi odstavek 29. člena Direktive 2019/1, ki določa, da se *tek zastaralnega roka za izrek glob ali periodičnih denarnih kazni s strani nacionalnega organa, pristojnega za varstvo konkurence, prekine oziroma se to zastaranje*

pretrga za čas, ko o odločbi navedenega nacionalnega organa, pristojnega za varstvo konkurence, teče postopek na pritožbenem sodišču.

V osmem odstavku zaradi spoštovanja vidika pravne varnosti in načela zaupanja posameznika v pravo iz 2. člena ustave se določa tek zastaralnega roka v primeru razveljavitve sodne odločbe ali sodbe v postopku za izredno pravno sredstvo. V tem primeru je določeno, da je v primeru, da se je zastaranje iz šestega odstavka tega člena izteklo ali bi se izteklo v roku krajšem od dveh let, je v novem postopku odločanja o administrativni sankciji pred agencijo zastaralni rok dve leti

K 74. členu (odmera in plačilo administrativne sankcije)

Direktiva 2019/1 v prvem in drugem odstavku 14. člena določa, da *nacionalni organi, pristojni za varstvo konkurence, pri določanju zneska izrečene globe za kršitev 101. ali 102. člena PDEU upoštevajo tako težo kot tudi trajanje kršitve ter da se pri določanju zneska izrečene globe za kršitev 101. ali 102. člena PDEU v skladu s tretjim odstavkom 18. člena Direktive 2014/104 upošteva tudi odškodnina, plačana na podlagi sporazumne poravnave.*

Ta člen ureja določitev višine administrativne sankcije in njeno plačilo.

Prvi odstavek nalaga agenciji, da pri odmeri administrativne sankcije upošteva vse okoliščine posameznega primera, saj le tako lahko izrečena sankcija doseže svoj namen, ki se odraža predvsem v odvračilnem učinku, ne le zaradi preganjanja zadevnega podjetja (posebni odvračilni učinek), ampak tudi zaradi odvratanja drugih podjetij od storitve takšnih protikonkurenčnih dejanj.

V nadaljevanju prvega odstavka pa so primeroma naštet okoliščine, ki vplivajo na višino administrativne sankcije. Navedene okoliščine so določene skladno s Smernicami o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe 1/2003 in so se upoštevale že sedaj pri odmeri globe v prekrškovnem postopku po ZPOmK-1. Tako na višino sankcije vpliva narava in teža kršitve, letni promet s storitvijo ali blagom, ki je predmet kršitve in ga je podjetje ustvarilo v zadnjem letu trajanja kršitve, trajanje kršitve, sodelovanje podjetja z agencijo v postopku ugotavljanja kršitve, dejstvo, ali je podjetje povrnilo škodo oškodovancem, dejstvo, ali je podjetje z oškodovanci sklenilo poravnave za povračilo škode ter nezmožnost plačila (npr. upoštevanje ekonomske sposobnosti preživetja zadevnega podjetja). Na višino administrativne sankcije lahko vpliva tudi dejstvo, da gre za hitrorastoči trg, zaradi česar se kot letni promet upošteva večletno povprečje dohodkov. V primeru nakupnega kartela, kjer so bile cene nižje kot bi bile, bi se lahko administrativno sankcijo, ki temelji na letnem prometu ustrezno povečalo²⁶. Z upoštevanjem, ali je podjetje sklenilo poravnave z oškodovanci ter jim povrnilo škodo pri odmeri administrativne sankcije se zagotavlja tudi prenos tretjega odstavka 19. člena Direktive 2014/14, ki določa, da *organ, pristojen za varstvo konkurence, lahko presodi, da odškodnino, plačano na podlagi sporazumne poravnave in preden je bila izdana odločba o naložitvi globe, šteje kot olajševalna okoliščina.*

Drugi odstavek nalaga agenciji, da v odločbi, s katero podjetju izreče administrativno sankcijo, določi tudi rok, v katerem mora podjetje to administrativno sankcijo plačati.

Tretji odstavek dopušča agenciji, da lahko zniža ali odpusti administrativno sankcijo, če tako določa ta zakon ali če so podane druge posebne okoliščine.

K 75. členu (odpustitev in znižanje administrativne sankcije)

Program odpustitve in znižanja administrativne sankcije, za katerega Direktiva 2019/1 uporablja izraz program prizanesljivosti, je ključno orodje za odkrivanje kartelov ter s tem prispeva k učinkovitejšemu

²⁶ Recylex SA in drugi proti Evropski komisiji, T-222/17, ECLI:EU:T:2019:356.

pregonu in izreku administrativne sankcije. Podjetja bodo razkrila kartele, v katerih so udeležena, le če imajo zadostno pravno varnost, da jim bo priznana odpustitev administrativne sankcije. Direktiva 2019/1 v 50. uvodni izjavi navaja, da so *programi prizanesljivosti ključno orodje za odkrivanje skrivnih kartelov ter tako prispevajo k učinkovitemu pregonu in izreku kazni za najhujše kršitve konkurenčnega prava, saj razlike povzročajo pravno negotovost pri podjetjih glede pogojev, pod katerimi lahko vložijo izjavo za prizanesljivost, ter negotovost glede njihovega statusa v zvezi z odpustitvijo glob v skladu z zadevnimi programi prizanesljivost*. Direktiva 2019/1 ureja program prizanesljivosti natančno in obsežno v členih od 17. do 23. in za katere se zahteva polna harmonizacija.

Direktiva 2019/1 opredeljuje *program prizanesljivosti kot program v zvezi z uporabo 101. člena PDEU ali ustreznih določb nacionalnega konkurenčnega prava, na podlagi katerega udeleženec v skrivnem kartelu neodvisno od drugih podjetij v kartelu sodeluje v preiskavi organa, pristojnega za varstvo konkurence, tako da prostovoljno predstavi informacije o kartelu in svoji vlogi v njem, v zameno za kar se mu z odločbo ali ustavitvijo postopka prizna odpustitev ali znižanje globe, ki bi se mu drugače izrekla zaradi njegove udeležbe v kartelu*. Vendar prvi odstavek 17. člena Direktive 2019/1 dopušča vzpostavitev programa prizanesljivosti za kršitve, ki ne zajemajo le skrivnih kartelov, ampak tudi druge kršitve 101. člena PDEU ter enakovrednih določb nacionalnega konkurenčnega prava, ali da sprejmejo program za prizanesljivost, ki ga vložijo fizične osebe v svojem imenu.

Program odpustitve in znižanja globe je že urejen v trenutno veljavnem 76. členu ZPOmK-1 in Uredbi o postopku odpustitve in znižanja globe storilcem, ki so udeleženi v kartelih (Uradni list RS, št. 112/09 in 2/14). Do sedaj veljavne določbe odpustitve in znižanja glob iz ZPOmK-1 so nadgrajene s pogoji iz Direktive 2019/1.

V skladu s prvim odstavkom se lahko podjetju, ki je udeležen v kartelu odpusti administrativna sankcija, če konča svojo udeležbo v domnevnem kartelu, prvi predloži agenciji dokaze, ki po mnenju agencije omogoči preiskavo oziroma ugotovitev kršitve pravil konkurenčnega prava. Podjetje tudi mora sodelovati z agencijo ter prenehati s svojo udeležbo v kartelu, razen če agencija meni, da je njegova udeležba nujna zaradi interesov preiskave, na primer, da drugi domnevni udeleženci v kartelu ne odkrijejo, da je agencija seznanjena z domnevnim kartelom. Vsi ti pogoji morajo biti izpolnjeni kumulativno. Ne glede na to agencija ne sme odpustiti administrativne sankcije podjetju, ki je k udeležbi prisilo druge ali jih je prisilo k temu, da so v njem udeleženi še naprej. S tem odstavkom se prenašajo drugi in tretji odstavek 17. člena ter delno 19. člen Direktive 2019/1. Natančnejša opredelitev obsega sodelovanja, ki je določena v točki b) 19. člena ter točki c) 19. člena Direktive 2019/1, ki ureja ravnanje z dokazi pred prijavo, bo urejena v uredbi iz petega odstavka tega člena.

Direktiva 2019/1 v 18. členu nalaga vzpostavitev programa prizanesljivosti, ki omogoča, da se podjetjem, ki ne izpolnjujejo pogojev za priznanje odpustitve glob, prizna znižanje glob. Tudi za te primere Direktiva 2019/1 ne preprečuje vzpostavitev programov prizanesljivosti za kršitve, ki niso skrivni karteli, ali programov prizanesljivosti, ki omogočajo, da priznajo znižanje glob fizičnim osebam. Ta člen Direktive 2019/1 je prenesen v drugi odstavek, s katerim se ureja znižanje administrativne sankcije podjetju, ko niso izpolnjeni vsi pogoji za odpustitev administrativne sankcije, vendar razpolaga z informaciji in dokazi, ki predstavljajo znatno dokazno vrednost glede na dokaze, ki jih agencija ima. Tako agencija podjetju, ki agenciji v celoti in popolnoma razkrije svojo udeležbo pri domnevnem kartelu, predloži dokaze o svoji udeležbi v domnevnem kartelu, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih agencija že ima, odkrito, v celoti, neprenehoma in brez odlašanja sodeluje z agencijo med celotnim postopkom in agenciji nemudoma zagotovi vse relevantne informacije in dokaze v zvezi z domnevnim kartelom, ki preidejo v posest prijavitelja in so mu dostopni, in je prenehal s svojo udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z agencijo v zvezi z odpustitvijo ali znižanjem administrativne sankcije, razen če bi bilo po mnenju agencije to v nasprotju z interesi preiskave, zniža višino administrativno sankcije.

Pri višini znižanja administrativne sankcije je agencija omejena z določbama tretjega in četrtega odstavka. In sicer agencija lahko zniža administrativno sankcijo v višini od 30 do 50 odstotkov podjetju, ki je izpolnilo vse pogoje iz drugega odstavka in je kot prvo predložilo dokaze. Podjetju, ki izpolni vse pogoje za znižanje administrativne sankcije in je kot drugo predložilo dokaze o svoji udeležbi v domnevnem kartelu, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih agencija že ima, pa se lahko višina administrativne sankcije zniža za največ 20 odstotkov.

Natančnejši postopek odpustitve in znižanja administrativne sankcije se uredi z uredbo, ki jo predpiše vlada. Peti odstavek določa pravno podlago za izdajo te uredbe.

K 76. členu (vpliv vložitve prijave za odpustitev sankcij na izrek sankcije fizični osebi)

Ne ureditev vprašanja, ali so trenutni in nekdanji vodilni delavci in drugi zaposleni prijaviteljev za odpustitev sankcij zaščiteni pred individualnimi sankcijami, kot so na primer administrativne sankcije, prepoved opravljanja dejavnosti ali zaporna kazen, bi lahko prijavitelje odvrnilo od tega, da bi vložili izjavo zaradi prizanesljivosti. Zato 23. člen Direktive 2019/1 ureja povezanost prijav za odpustitev sankcij in sankcij zoper fizične osebe in v drugem odstavku nalaga državam članicam, da zagotovijo, *da so trenutni in nekdanji vodilni delavci in drugi zaposleni prijaviteljev, ki pri organih, pristojnih za varstvo konkurence, vložijo prijavo za odpustitev glob, zaščiteni pred sankcijami, ki se v kazenskih postopkih v zvezi z njihovo udeležbo v skrivnem kartelu, ki ga zajema prijava za odpustitev glob, izrečejo za kršitve nacionalne zakonodaje, katere cilji so pretežno isti kot cilji 101. člena PDEU, če izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka in aktivno sodelujejo z organom, pristojnim za pregon. Če pogoj sodelovanja z organom, pristojnim za pregon, ni izpolnjen, lahko navedeni organ, pristojen za pregon, nadaljuje s preiskavo. Izjemo od tega odstavka ureja tretji odstavek 23. člena Direktive 2019/1, ki določa, da države članice lahko z odstopanjem od drugega odstavka zaradi zagotovitve skladnosti z obstoječimi osnovnimi načeli svojih pravnih sistemov pristojnim organom omogočijo, da se lahko odločijo, da ne bodo izrekli sankcij ali bodo sankcije, ki se izrečejo v kazenskem postopku, samo ublažili, kolikor prispevek posameznikov iz drugega odstavka k odkritju in preiskavi skrivnega kartela pretehta nad interesom za pregon in/ali sankcioniranje teh posameznikov.*

Prvi in drugi odstavek določata, da kadar so izpolnjeni določeni pogoji so fizične osebe, ki vložijo izjavo zaradi prizanesljivosti zaščiteni pred sankcijami, ki jih javni organi izrečejo v kazenskih postopkih v zvezi z njihovo vpletenostjo v skrivni kartel, ki je predmet prijave.

Ker Direktiva 2019/1 v četrtem odstavku 23. člena dopušča državam članicam, da z *odstopanjem od drugega odstavka zaradi zagotovitve skladnosti z obstoječimi osnovnimi načeli svojih pravnih sistemov pristojnim organom omogočijo, da se lahko odločijo, da ne bodo izrekli sankcij ali bodo sankcije, ki se izrečejo v kazenskem postopku, samo ublažili, kolikor prispevek posameznikov iz drugega odstavka k odkritju in preiskavi skrivnega kartela pretehta nad interesom za pregon in/ali sankcioniranje teh posameznikov, se v tretjem odstavku* ureja možnosti, da državni tožilec ne začne kazenskega pregona oziroma od njega odstopi, ko prispevek k odkritju in preiskavi kartela fizične osebe iz prvega odstavka pretehta nad interesom za pregon oziroma nad sankcioniranjem.

Četrti odstavek ureja situacije, ko je za obravnavo dejanj kršitev iz prejšnjih odstavkov pristojnih več organov v različnih državah članicah. Za takšne primere je določeno, da je agencija stičen organ, ki zagotavlja komunikacijo med pristojnimi organi iz različnih držav. S tem odstavkom se prenaša četrti odstavek 23. člena Direktiva 2019/1, ki pravi, da *bi bila lahko zaščita iz prvega, drugega in tretjega odstavka, kadar gre za več kot eno jurisdikcijo, učinkovita, države članice v primerih, ko organ, pristojen za sankcioniranje ali pregon, ni v isti jurisdikciji kot organ, pristojen za varstvo konkurence, ki obravnava zadevo, določijo, da potrebno komunikacijo med njima zagotavlja nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, iz jurisdikcije organa, pristojnega za sankcioniranje ali pregon.*

Peti odstavek določa, da ureditev tega člena ne posega v pravico oškodovancev, ki zahtevajo odškodnino za škodo, ki so jo utrpeli zaradi konkurenčnega prava. S tem odstavkom se prenaša peti odstavek 23. člena Direktive 2019/1.

K 77. členu (izvršba administrativne sankcije)

V tem členu so določena pravila po katerih se izvrši prisilna izterjava administrativne sankcije, če jo podjetje, kateremu je agencija izrekla administrativno sankcijo, ne bo prostovoljno plačalo.

S prvim odstavkom se določi, da se izvršba izvrši po pravili davčne izvršbe, pri tem, da je izvršba dopustna šele po pravnomočnosti odločbe agencije.

Z namenom učinkovite izvršbe je v drugem odstavku dopuščena možnost ukrepov za zavarovanje izvršbe in za zavarovanje izpolnitve iz naslova naložitve administrativne sankcije. Agencija lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, pred, ob ali po izdaji odločbe naloži pristojnemu organu, da izvede ukrepe za zavarovanje izvršbe in za zavarovanje izpolnitve obveznosti iz naslova izrečene administrativne sankcije.

S tretjim odstavkom se določi, da se terjatev, ki jo agencija vodi do podjetja, ki je dolžno plačati administrativno sankcijo, prenese na davčni organ z dnem, ko agencija vloži predlog za prisilno izterjavo.

K 78. členu (povrnitev škode)

Ta člen ureja pravico podjetja do povračila škode iz 26. člena ustave, »ki mu jo v zvezi z opravljanjem službe ali kakšne druge dejavnosti državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil s svojim protipravnim ravnanjem stori oseba ali organ, ki tako službo ali dejavnost opravlja.« Določba tega člena sledi veljavni praksi Ustavnega sodišča Republike Slovenije in je povzeta po veljavni določbi 193. člena ZP-1.

K 79. členu (sodno varstvo)

Zoper odločbe agencije je dopustno začeti postopek sodnega varstva. Za postopek sodnega varstva se smiselno uporablja ZUS-1, razen če je s tem zakonom drugače določeno.

Ustava v 25. členu določa, da je treba vsakomur zagotoviti pravico do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč ali drugih organov, s katerimi ti določajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih. Ustavno sodišče Republike Slovenije je v sklepu št. U-I-309/94 z dne 16. 2. 1996 navedlo, da ta določba zagotavlja načelo instančnosti, katerega bistvena vsebina je v tem, da lahko organ druge stopnje presoja odločitev prvostopenjskega organa z vidika vseh vprašanj, ki so pomembna za odločitev o pravici ali obveznosti. To pomeni, da mora zakonodajalec v primeru, ko se o pravici ali obveznostih odloča v upravnem postopku, zoper takšno odločitev predvideti pritožbo ali drugo pravno sredstvo.²⁷

Iz ustavnega besedila, po katerem mora biti zagotovljena »pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva«, izrecno ne izhaja zahteva, da bi morale biti »drugo pravno sredstvo« vedno zagotovljeno znotraj konkretnega postopka, temveč omogoča tudi razlago, po kateri lahko funkcijo pravnega sredstva izjemoma opravi zahteva za preizkus odločbe v sodnem postopku. Zato je v primerih, ko o posameznih upravnih zadevah odločajo najvišji organi posameznih vej oblasti ali strokovni organi, ki so posebej v ta namen ustanovljeni z zakonom kot organi na prvi in zadnji stopnji, mogoče šteti upravni spor kot »drugo pravno sredstvo« v smislu 25. člena ustave, vendar pod pogojem, da se z

²⁷ Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, U-I-2019/03-25 z dne 1.12.2005, str. 10.

njimi še vedno zagotavlja temeljni namen instančnosti, kot ga zagotavlja ta človekova pravica – to je, da je to pravno sredstvo po svoji naravi enako učinkovito, kot bi bila pritožba v upravnem postopku.²⁸

Ker se lahko skladno s tem zakonom v upravnem sporu uveljavlja vse razloge, ki bi jih sicer lahko stranka uveljavlja v pritožbi zoper upravno odločbo po prvem odstavku 237. člena ZUP, je upravni spor po tem zakonu glede obsega izpodbijanja enako učinkovito pravno sredstvo, kot bi bila pritožba v upravnem postopku.

Dokončne upravne odločbe so praviloma izvršljive. Tožba v upravnem sporu nima suspenzivnega učinka, če zakon ne določa drugače. Ker je v postopku odločanja agencije pritožba izključena, je odločitev agencije dokončna. Če bi bila s tem tudi izvršljiva, bi to lahko pomenilo, da je tožba v upravnem sporu manj učinkovito pravno sredstvo od pritožbe, ki ima praviloma odložni (suspenzivni) učinek.²⁹ Izpolnitev tega pogoja pa izhaja iz 80. člena tega zakona, na podlagi katere je izvršljivost odločb vezana na pravnomočnost, torej na odločitev sodišča o tožbi zoper odločbo agencije.

K 80. členu (pravica do sodnega varstva zoper odločbe in sklepe)

Sodno varstvo mora biti zagotovljeno proti vsem posamičnim upravnim aktom, s katerimi državni organ dokončno odloči o pravicah in obveznostih. V tem členu so podrobneje določeni akti agencije, proti katerim je dovoljeno začeti postopek sodnega varstva. Zoper odločbe agencije je vedno mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu (prvi odstavek), prav tako zoper sklepe, ki jih agencija izda na podlagi tega zakona, razen če je sodno varstvo izrecno izključeno (drugi odstavek). Ne glede na to, pa je dopuščeno sodno varstvo zoper sklep, s katerim agencija zahteva podatke od podjetja. S četrtem odstavkom se določa, da je dovoljen upravni spor tudi zoper sklepe, zoper katere je po določbah ZUP dovoljena pritožba. Ta določba predstavlja izjemo od 258. člena ZUP.

Peti odstavek določa, da so zadeve v postopku sodnega varstva po tem zakonu nujne in da o njih sodišče odloča prednostno. Zakon o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT in 16/19 – ZNP-1) v 1. do 8. točki drugega odstavka 83. člena našteva zadeve, ki se štejejo za nujne. V skladu z 9. točko navedene določbe so nujne tudi druge zadeve, za katere tako določa (drug) zakon. Namen nadzora, ki ga opravlja agencija, je zagotavljanje učinkovite konkurence na ozemlju Republike Slovenije z odkrivanjem in odpravljanjem omejevalnih ravnanj ter nadzorom tržne strukture (presoja koncentracij). Omejevalna ravnanja na trgu povzročajo veliko škodo, saj zavirajo učinkovito konkurenco in gospodarski razvoj, kar v končni fazi škoduje domačemu potrošniku. To utemeljuje zahtevo po hitri izvedbi ukrepov, ki jih naloži agencija. Prav tako je postopek sodnega varstva nujen v primerih presoje koncentracij. Podjetja morajo na trgu reagirati hitro, zato mora biti hitra tudi odločitev o skladnosti oziroma neskladnosti koncentracije (tako v upravnem kot tudi v sodnem postopku).

S tem členom se tudi delno prenaša drugi odstavek 3. člena Direktiva 2019/1, na podlagi katerega je treba zagotoviti pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem.

K 81. členu (meje preizkusa)

S tem členom se določa obseg sodnega nadzora nad odločbo agencije. Prvi odstavek določa, da sodišče odločbo preizkusi v mejah tožbenega zahtevka in mejah razlogov, ki so navedeni v tožbi. Poleg tega pa sodišče po uradni dolžnosti pazi na bistvene kršitve določb postopka v skladu s tretjim odstavkom 27. členom ZUS-1, ki določa, da je bistvena kršitev določb postopka vselej podana v primerih, ko gre za absolutno bistveno kršitev pravil postopka, ki jo določa ZUP ali drug zakon, ki ureja

²⁸ *Ibid*, točka 31.

²⁹ *Ibid*, točka 33.

postopek izdaje upravnega akta. ZUP določa, da so absolutno bistvene kršitve pravil postopka v drugem odstavku 237. člena.

K 82. členu (pregled dokumentov zadeve in uporaba informacij)

Kot je določal že ZPOmK-1 se tudi v prvem odstavku predloga tega člena ohranja, da se tudi za pregled dokumentov pred sodiščem smiselno uporablja 25. člen tega zakona, ki ureja pravico strank v upravnem postopku do pregleda dokumentov zadeve. Zaradi dolžnosti varovanja tajnosti vira oziroma zaradi občutljivih poslovnih podatkov, ki jih agencija pridobi v postopku, ter pisne korespondence med agencijo in drugimi organi, pristojnimi za varstvo konkurenco, in tudi zaradi obstoja drugih internih dokumentov agencije, je dostop do teh dokumentov strankam omejen, razen če se agencija v svoji odločbi nanje opre. V zvezi z uporabo informacij je določeno, da se uporablja 26. člen tega zakona.

K 83. členu (objava sodnih odločb na spletu)

S tem členom se še naprej zagotavlja objava sodnih odločb na spletu in s tem transparentnost postopka.

K 84. členu (medsebojna pomoč)

Ker imajo Evropska komisija in organi, pristojni za varstvo konkurence, vzporedna pooblastila, da pri ugotavljanju kršitev konkurenčnega prava poleg nacionalnih določb uporabijo tudi 101. ali 102. člen PDEU, morajo ti organi medsebojno sodelovati.

Sodelovanje med nacionalnimi upravnimi organi, pristojnimi za varstvo konkurence, je urejeno v 24. členu Direktive 2019/1, ki v prvem odstavku določa, da *kadar nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, v imenu in za račun drugih nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, izvajajo pregled ali vodijo razgovor v skladu z 22. členom Uredbe (ES) št. 1/2003 – uradnikom in drugim spremljevalnim osebami, ki jih je nacionalni organ prosilec, pristojen za varstvo konkurence, pooblastil ali imenoval, pod nadzorom uradnikov zaprosenega nacionalnega organa, pristojnega za varstvo konkurence, dovoli, da so navzoči pri pregledu ali razgovoru in pri tem aktivno pomagajo zaprosenemu nacionalnemu organu, pristojnemu za varstvo konkurence, kadar zaproseni nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, izvaja pooblastila iz 6., 7. in 9. člena te direktive. Drugi odstavek pa nalaga državam članicam, da zagotovijo, da so nacionalni upravni organi, pristojni za varstvo konkurence, na svojem ozemlju pooblašteni, da v skladu s svojim nacionalnim pravom v imenu in za račun drugih nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence, izvajajo pooblastila iz 6. do 9. člena te direktive, da ugotovijo, ali podjetja ali podjetniška združenja niso spoštovala preiskovalnih ukrepov in odločb nacionalnega organa prosilca, pristojnega za varstvo konkurence, iz 6. in 8. do 12. člena te direktive. Nacionalni organ prosilec, pristojen za varstvo konkurence, in zaproseni nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, sta pooblaščenata, da si ob upoštevanju omejitev iz 12. člena Uredbe št. 1/2003 izmenjujeta informacije in jih uporabita kot dokazno sredstvo za ta namen.*

Že trenutno veljavno ZPOmK-1 v 35. členu ureja medsebojno pomoč pri preiskavah organov, pristojnih za varstvo konkurence, ki se na podlagi Direktive 2019/1 dopolnjuje. Pooblaščen osebe so na podlagi prve alineje prvega odstavka tega člena poleg izvajanja pooblastil v imenu in za račun organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropske komisije pristojne tudi za posredovanje zahtev za informacije ter zbiranje informacij, kadar bo za to zaprosila Evropska komisija ali organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, ki zaprosi za mednarodno pomoč. Na podlagi druge alineje pooblaščen osebe dejavno pomagajo uradnim osebami in drugim osebami, ki jih je Evropska komisija za izvajanje preiskav v skladu z 20. členom Uredbe 1/2003, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 20. člena Uredbe 1/2003. Dosedanje naloge pooblaščenih oseb se dopolnjuje z nalogo, da pooblaščen osebe agencije ugotavljajo, ali podjetja

spoštujejo preiskovalne ukrepe in odločbe organa prosilca, izdane v postopkih, ki se nanašajo na preiskavo, zahtevo za posredovanje podatkov, zbiranje informacij, odločbo o prenehanju s kršitvijo, začasne ukrepe ali zaveze, kot to določa *tretja alineja*. *Četrta alineja* se nanaša na preiskovalna dejanja v postopkih pri koncentracijah, in sicer enako kot določa trenutno veljavni drugi odstavek 48. člena ZPOmK-1 ta alineja določa, da pooblašcene osebe dejavno pomagajo uradnim osebam in drugim osebam, ki jih je Evropska komisija pooblastila za izvajanje preiskav v skladu s 13. členom Uredbe 139/2004, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 13. člena Uredbe 139/2004.

Drugi odstavek nalaga agenciji, da omogoči uradnim osebam organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropske komisije in drugim osebam, ki jih je ta organ pooblastil, da sodelujejo in aktivno pomagajo pooblaščenim osebam agencije pri izvajanju preiskav v skladu z 22. členom Uredbe 1/2003 ali pri zbiranju informacij. Z dodatnimi viri, znanjem in strokovnimi izkušnjami uradnih oseb organa, pristojnega za varstvo konkurence, in drugih oseb, ki jih je ta organ pooblastil, se pripomore, da so preiskave in zbiranje informacij bolj učinkoviti.

Tretji odstavek ureja pravno podlago za izmenjavo informacij med agencijo in organom, pristojnim za varstvo konkurence, ki agencijo zaprosi za pomoč. Informacije, ki si jih ti organi izmenjujejo, se lahko uporabijo kot dokazno sredstvo. Pri tem se upošteva 12. člen Uredbe 1/2003, ki določa, da so Evropska komisija in organi, pristojni za varstvo konkurence druge države članice, za namene uporabe 101. in 102. člena PDEU pooblašteni, da drug drugemu priskrbijo in tudi uporabijo kot dokazno sredstvo vse dejanske in pravne okoliščine, vključno z zaupnimi podatki. Agenciji je dopuščeno, da razkrije podatke tudi pooblaščenim organom tretjih držav, vendar le če je tako določeno v mednarodnih pogodbah, ki zavezujejo Republiko Slovenijo (sedmi odstavek). S tem odstavkom se prenaša drugi stavek drugega odstavka 24. člena Direktive 2019/1, ki določa, da *sta nacionalni organ prosilec, pristojen za varstvo konkurence, in zaproseni nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, pooblaščen, da si ob upoštevanju omejitev iz 12. člena Uredbe (ES) št. 1/2003 izmenjujeta informacije in jih uporabita kot dokazno sredstvo za ta namen*.

S četrtim odstavkom se pooblaščenim osebam, uradnim osebam organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali Evropske komisije in drugim osebam, ki jih je ta organ pooblastil, da sodelujejo in aktivno pomagajo pooblaščenim osebam agencije pri izvajanju preiskav, zagotovi pomoč policije.

Razkritje podatkov iz izjav zaradi prizanesljivosti je zelo občutljivo in lahko negativno vpliva na vlagatelje izjav zaradi prizanesljivosti. To izpostavlja tudi Direktiva 2019/1, ki v 72. uvodni izjavi navaja, da *tveganje razkritja samoobdolžitvenega materiala zunaj okvira preiskave, za namen katere je bil predložen, bi lahko zmanjšalo interes morebitnih prijaviteljev za prizanesljivost, da bi sodelovali z organi, pristojnimi za varstvo konkurence. Posledično bi se ne glede na obliko, v kateri so predložene izjave za prizanesljivost, informacije v izjavah za prizanesljivost, ki so bile pridobljene z dostopom do spisa, morale uporabiti le, če je to potrebno za uveljavljanje pravic obrambe v postopku pred nacionalnimi sodišči v nekaterih zelo omejenih primerih, ki so neposredno povezani z zadevo, za katero je bil odobren dostop. To organom, pristojnim za varstvo konkurence, ne bi smelo preprečiti, da bi objavili svoje odločbe v skladu z veljavnim pravom Unije ali nacionalnim pravom. S tem namenom šesti odstavek 31. člena Direktive 2019/1 nalaga državam članicam, da se izjave za prizanesljivost med nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, izmenjajo v skladu z 12. členom Uredbe (ES) št. 1/2003 samo:*

(a) *s soglasjem prijavitelja ali*

(b) *kadar je nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ki je prejel izjavo za prizanesljivost, prav tako prejel prijavo za prizanesljivost glede iste kršitve od istega prijavitelja, kot jo je prejel nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ki pošilja izjavo za prizanesljivost, pod pogojem, da v času pošiljanja izjave za prizanesljivost prijavitelj ne more umakniti informacij, ki jih je predložil nacionalnemu organu, pristojnemu za konkurenco, ki je prejel izjavo za prizanesljivost.*

Na podlagi navedenega se v petem odstavku tega člena ureja izjema glede razkritja podatkov iz izjave zaradi prizanesljivosti. Agencija lahko posreduje izjavo zaradi prizanesljivosti Evropski Komisiji in organom, pristojnim za varstvo konkurence druge države članice, le na podlagi soglasja vlagatelja ali kadar sta agencija in Evropska komisija ali organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, od istega vlagatelja prejela izjavo zaradi prizanesljivosti, ki se nanaša na isto domnevno kršitev, pod pogojem, da v času pošiljanja izjavo zaradi prizanesljivosti prijavitelj ne more umakniti informacij, ki jih je predložil agenciji.

Ker je namen učinkovitega izvrševanja pravil konkurence tudi odvrtilni učinek, je treba zagotoviti, da podjetje plača izrečeno administrativno sankcijo. Če podjetje tega ne stori prostovoljno, agencija predlaga pristojnemu organu prisilno izterjavo. Ker ima lahko podjetje sredstva v tujini se v šestem odstavku določi, da agencija razkrije pristojnemu organu podatke, ki so potrebni, da se lahko opravi izvršba.

Enako kot že ureja trenutno veljavni ZPOmK-1 v 2. točki drugega odstavka 13. člena je v sedmem odstavku določeno, da se ta člen uporablja tudi za medsebojno pomoč pooblaščenim organom držav, ki niso članice Evropske unije, če je tako določeno v mednarodnih pogodbah, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

K 85. členu (vročitev in izvršitev aktov agencije zoper podjetje, ki ima sedež ali premoženje v drugi državi članici)

Agencija vroča akte skladno z ZUP, ki v četrtem odstavku 89. člena določa, da kadar je stranka ali njen zakoniti zastopnik v tujini, pa v državi nima pooblaščenca, mu je treba ob vročitvi prvega dokumenta naložiti, naj v določenem roku imenuje pooblaščenca ali pa pooblaščenca za vročitve in ga opozoriti, da mu bo po uradni dolžnosti postavljen pooblaščenec za vročitve oziroma začasni zastopnik, če v danem roku ne bo sam imenoval pooblaščenca. Drugi odstavek 92. člena ZUP določa, da se fizičnim in pravnim osebam v tujini lahko vroča neposredno ali po diplomatski poti, razen, če mednarodna pogodba ne določa drugače.

S tem členom se agenciji omogoča dodaten način vročitve upravnih pisanj podjetjem v tujini in sicer s pomočjo organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, na način kot je določen v tem členu.

S prvim odstavkom se omogoči agenciji, da v primeru, če podjetje nima sedeža v Republiki Sloveniji, lahko zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, za pomoč pri vročitvi predhodne ugotovitve o domnevni kršitvi 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU ter katere koli odločbe, s katerimi se uporabijo navedeni členi ali drugega procesnega akta, sprejetega v okviru postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki bi moral biti v skladu z nacionalnim pravom vročen, ali drugih ustreznih dokumentov v zvezi z uporabo 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, med drugim tudi dokumente, ki se nanašajo na izvršitev odločb o izreku administrativnih sankcij ali periodičnih denarnih kazni. S tem odstavkom se v naš pravn sistem delno prenaša 25. člen Direktive 2019/1.

Z namenom prenosa prvega odstavka 27. člena Direktive 2019/1 je v drugem odstavku določena vsebina zaprosila, s katerim agencija zaprosi zaproseni organ v drugi državi članici, da v njenem imenu podjetju vroči pomembne dokumente ali odločbo. Takšno zaprosilo vključuje:

- ime, znani naslov podjetja ter morebitne druge relevantne informacije za identifikacijo podjetja,
- kratek opis relevantnih dejstev in okoliščin,
- povzetek priložene kopije akta, ki ga je treba vročiti,
- naziv, naslov in druge kontaktne podatke zaprosenega organa;
- roke za vročitev, kot so zakonski ali zastaralni roki in

—kopijo akta, ki se vroča.

Tretji odstavek določa, da če podjetje, kateremu je agencija s pravnomočno odločbo naložila plačilo administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije, nima v Republiki Sloveniji zadostnih sredstev za plačilo naložene sankcije, lahko agencija brez nepotrebne odlašanja zaprosi pristojni organ v državi članici, kjer ima to podjetje sedež ali premoženje, da od tega podjetja izterja plačilo izrečene administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije. S tem odstavkom se delno prenašata prvi in tretji odstavek 26. člena Direktive 2019/1.

Ko agencija zaprosi pristojen organ države članice, kjer ima podjetje, kateremu je s pravnomočno odločbo izrečena administrativna sankcija ali periodična administrativna sankcija, sedež ali premoženje, agencija v zaprosilu za izvršitev pravnomočne odločbe skladno s četrtim odstavkom navede:

- ime, znani naslov podjetja ter morebitne druge relevantne informacije za identifikacijo podjetja;
- kratek opis relevantnih dejstev in okoliščin;
- kopijo akta, ki ga je treba izvršiti;
- povzetek priložene kopije akta, ki ga je treba izvršiti;
- naziv, naslov in druge kontaktne podatke zaprosenega organa;
- roke za izvršitev, kot so zakonski ali zastaralni roki;
- informacije o odločbi, na podlagi katere je dovoljena izvršitev v državi članici organa prosilca;
- datum pravnomočnosti odločbe;
- znesek administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije ter
- informacije o tem, kako je agencija v razumnih mejah skušala izvršiti odločbo v Republiki Sloveniji.

Ker imajo države članice različne uradne jezike, so v petem odstavku določena pravila glede jezika sodelovanja, na podlagi katerih agencija načeloma posreduje zaprosilo pristojnemu organu, v uradnem jeziku zaprosenega organa. Ne glede na to, se lahko agencija in zaproseni pristojni organ dogovorita, da bosta komunicirala v drugem jeziku. Ker je zaradi uveljavljanja pravic podjetij pomembno v katerem jeziku se glasijo odločbe ali drugi akti, je določeno, da če pravo države članice zaprosenega organa določa, da morajo biti odločbe ali drugi akti predloženi v uradnem jeziku te države, mora agencija zaprosilu priložiti uradni prevod akta, ki ga je treba vročiti, ali odločbe, na podlagi katere je dovoljena izvršitev administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije, razen če se agencija in zaproseni organ dogovorita drugače. S tem odstavkom se prenaša peti odstavek 27. člena Direktive 2019/1.

Namen šestega odstavka je preprečiti dvojno izterjavo administrativne sankcije ali periodične administrativne sankcije. V primeru, da podjetje administrativno sankcijo ali periodično administrativno sankcijo prostovoljno plača, ali če je bila izrečena sankcija ali njena izvršljivost naknadno razveljavljena, spremenjena ali če je bil znesek administrativne sankcije zmanjšan, ali se izvršitve zaradi drugih razlogov ne zahteva več, mora agencija nemudoma obvestiti zaproseni organ, ki postopek izvršbe prekine.

Ker pa je lahko izterjava v tujini neuspešna, se v sedmem odstavku dopušča nadaljevanje izvršbe v Republiki Sloveniji v treh primerih in sicer:

- potem, ko je bila agencija obveščena, da se izvrševanje ne zahteva več,
- če izvrševanje v državi izvršitve zaradi neizterljivosti ni mogoče, ali
- če država izvršitve zavrne izvrševanje.

Z osmim odstavkom se ureja plačilo stroškov, ki nastanejo z vročitvijo oziroma izvršitvijo aktov agencije. S tem odstavkom se tako prenaša osmi odstavek 27. člena Direktive 2019/1, ki državam članicam nalaga, da organ prosilec na zaprosilo zaprosenega organa v celoti krije vse razumne dodatne stroške, vključno s stroški prevoda, dela in upravnimi stroški, povezane z ukrepi, sprejetimi na podlagi 24. ali 25. člena.

K 86. členu (vročitev in izvršitev aktov organov, pristojnih za varstvo konkurence drugih držav članic)

Direktiva 2019/1 v 25. in 26. členu nalaga državam članicam, da vzpostavijo sistem za pomoč pri vročitvi aktov in pri izvršitvi odločb, ki jih izdajo organi, pristojni za varstvo konkurence druge države članice.

Z namenom prenosa 25. člena Direktive 2019/1 se v prvem odstavku določi pristojnost agencije za vročitev predhodnih ugotovitev o domnevni kršitvi 101. ali 102. člena PDEU ter odločb, s katerimi se uporabita navedena člena, drugih procesnih aktov, sprejetih v okviru postopkov za uveljavljanje pravil konkurence, ki bi morali biti v skladu z nacionalnim pravom vročeni, ter drugih ustreznih dokumentov v zvezi z uporabo 101. ali 102. člena PDEU, med drugim tudi dokumente, ki se nanašajo na izvršitev odločb o izreku denarnih kazni ali periodičnih denarnih kazni, ki jih izdajo organi, pristojni za varstvo konkurence druge države članice. Pri vročitvi teh dokumentov se smiselno upravljajo določbe ZUP (drugi odstavek).

Tretji odstavek ureja primere, ko je organ prosilec na svojem ozemlju neuspešen pri izterjavi izrečene denarne sankcije ali periodične denarne sankcije. V primeru, če se je organ prosilec na svojem ozemlju v razumnih mejah skušal prepričati, da podjetje, kateremu je izrekel denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo, nima sredstev v državi organa prosilca, ki bi zadostovala, da bi bilo mogoče izterjati izrečeno denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo in če zaprosilo organa prosilca vsebuje vse sestavine iz drugega in četrtega odstavka 88. člena tega zakona, agencija vloži predlog za izvršbo pri organu, ki je pristojen za davčno izvršbo. Organ prosilec mora zaprosilu priložiti tudi uraden slovenski prevod akta, ki se vroča. Pojem sredstva se ne nanaša zgolj na denarna sredstva na bančnem računu, ampak tudi na druga sredstva, kot na primer nepremičnine. S tem odstavkom se delno prenašajo prvi in tretji odstavek 26. člena ter prvi odstavek 27. člena Direktive 2019/1.

Četrti odstavek ureja postopek po katerem organ, pristojen za davčno izvršbo, izvrši izterjavo denarne sankcije ali periodične denarne sankcije. Davčni organ izvrši izterjavo denarne sankcije ali periodične denarne sankcije skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek. Določitev tega postopka za izterjavo odločb organov, pristojnih za varstvo konkurence, je dopustna z vidika Direktive 2019/1, ki v prvem odstavku 27. člena določa, da države članice zagotovijo, da zaproseni organ izvrši zaprosila iz 25. in 26. člena v skladu z nacionalnim pravom države članice zaprosenega organa.

Na podlagi petega odstavka se za izvršitev odločbe organa prosilca ne sme zahtevati nobenih listin o priznanjih, dopolnitvah ali nadomestitvah, če zaprosilo vsebuje vse predpisane podatke. S tem odstavkom se prenaša četrty odstavek 27. člena Direktive 2019/1.

Šesti odstavek določa izjemo od tretjega odstavka. Agencija in davčni organ lahko izvršita izterjavo denarne sankcije ali periodične denarne sankcije, če podjetje nima sedeža v državi organa prosilca. Pogoji, ki mora biti izpolnjen je, da organ prosilec zaprosi za izterjavo takšne odločbe ter da zaprosilo vsebuje vse zahtevane podatke. V tem primeru organu prosilcu v zaprosilu ni treba navesti informacijo o tem, kako je v razumnih mejah skušal izvršiti odločbo na svojem ozemlju. S tem odstavkom se prenaša drugi odstavek 26. člena Direktive 2019/1.

Sedmi odstavek določa katero pravo se uporablja pri izterjavi odločb, s katerimi je izrečena denarna sankcija ali periodična denarna sankcija po tem členu. Skladno s četrtyim odstavkom 26. člena Direktive je določeno, da se uporablja pravo države, kjer ima sedež organ prosilec.

Ker niso vse države članice evro območja, so lahko izrečene denarne sankcije ali periodične denarne sankcije v drugi valuti. Zato se v osmem odstavku določa, da davčni organ izterja denarno sankcijo ali

periodično denarno sankcijo v evrih. Če se denarna sankcija ali periodična denarna sankcija v odločbi, ki jo je izdal organ prosilec, glasi na znesek v drugi valuti, se znesek denarne sankcije ali periodične denarne sankcije iz tuje valute pretvori v evro po srednjem menjalnem tečaju Banke Slovenije, ki je veljal na dan, ko je bila denarna sankcija ali periodična denarna sankcija izrečena. S tem odstavkom se prenašata drugi in tretji pododstavek osmega odstavka 27. člena Direktive 2019/1.

Deveti odstavek ureja izjemo od dolžnosti vročitve aktov iz prvega odstavka tega člena oziroma izvršitve pravnomočnih odločb, s katerimi je organ prosilec izrekel podjetju denarno sankcijo ali periodično denarno sankcijo zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU. Agenciji ni treba vročiti aktov iz prvega odstavka tega člena, davčnemu organu pa ne izvršiti pravnomočnih odločb, če zaprosilo ne vsebuje vseh sestavin iz drugega oziroma četrtega odstavka 105. člena tega zakona, ali če lahko agencija oziroma davčni organ razumno dokaže, da bi bila taka izvršitev zaprosila očitno v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije. S tem odstavkom se prenaša šesti odstavek 27. člena Direktive 2019/1.

Če agencija ali davčni organ nameravata zavrniti prošnjo organa prosilca, morata preden to storita zaprositi organ prosilca za dodatne informacije. S tem odstavkom se prenaša pododstavek šestega odstavka 27. člena Direktive 2019/1.

Enajsti odstavek pa določa, da davčni organ nakaže izterjano denarno sankcijo, ki jo je izrekel organ prosilec, nakaže na račun organa prosilca.

K 87. členu (stroški)

Agencija vloži izvršbo v imenu organa prosilca ter izterjano denarno sankcijo oziroma periodično denarno sankcijo nakaže na račun organa prosilca. Ker pa je vročitev in izvršitev aktov organov prosilcev povezana s stroški, ki jih ima pri izvršitvi teh nalog, se v tem členu skladno z osmim odstavkom 27. člena Direktive 2019/1 ureja pravica do povrnitve stroškov.

Agencija lahko zahteva od organa prosilca povrnitev vseh razumnih dodatnih stroškov, vključno s stroški prevoda, dela in upravnimi stroški, povezanimi z ukrepi, sprejetimi za vročitev aktov iz prvega odstavka 86. člena tega zakona ter izvršitev aktov iz tretjega odstavka 86. člena tega zakona. Znesek povrnitve stroškov je prihodek Republike Slovenije. Za poplačilo vseh stroškov povezanih z izvajanjem teh nalog, lahko agencija ali davčni organ zadržita del izterjane denarne sankcije ali periodične denarne sankcije, ki jo je izterjal v imenu organa prosilca. Če davčnemu organu ne uspe izterjati denarne kazni ali periodičnih denarnih kazni, lahko agencija od organa prosilca zahteva kritje nastalih stroškov.

Tretji odstavek dopušča agenciji, da zahteva kritje stroškov, nastalih v zvezi z izvršitvijo takih odločb, tudi od podjetja, zoper katero je treba izvršiti denarno sankcije ali periodično denarno kazen.

K 88. členu (spori v zvezi z zaprosili za vročitev ali izvršitev odločb)

S tem členom se določa pravo, ki se uporablja, v primeru sporov v zvezi z zaprosili za vročitev aktov ali izvršitev odločb ter se zagotovi prenos 28. člena Direktive 2019/1.

Prvi odstavek določa, da se za spore glede zakonitosti akta, ki ga je treba vročiti, ali odločbe, ki jo je treba izvršiti in za spore glede zakonitosti zaprosila za vročitev oziroma izvršitev uporablja nacionalno pravo države članice, v kateri ima organ prosilec sedež.

Druzi odstavek določa, da se spori v zvezi z izvršilnimi ukrepi, sprejetimi v državi članici zaprosenega organa, ali spori v zvezi z veljavnostjo vročitve, ki jo je izvedel zaproseni organ, presojuje skladno z nacionalnim pravom države članice, v kateri ima zaproseni organ sedež.

K 89. členu (prepoved)

Sedmi del zakona obravnava omejevanje trga z oblastnimi akti in ravnanji, torej ko omejevanje konkurence povzročijo državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil.

Prepoved omejevanja konkurence se nanaša tudi na vlado, državne organe, organe lokalnih skupnosti in nosilce javnih pooblastil. Prvi odstavek torej nalaga organom, da s splošnimi in posamični akti in dejanji ne omejujejo konkurence. Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu s strani vlade, državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblasti se štejejo splošni in posamični akti in dejanja, s katerimi se v nasprotju z ustavo in zakonom omejujejo svobodna menjava blaga in storitev, svoboden vstop na trg, svobodno nastopanje na trgu ali s katerimi se kako drugače preprečuje konkurenca (drugi odstavek).

K 90. členu (omejevanje prostega nastopanja s predpisi)

Agencija ni pristojna presojeti tovrstnih ravnanj in sprejemati ukrepov za njihovo odpravo, ampak je s prvim odstavkom podjetjem zagotovljeno varstvo interesov v postopku presoje predpisov z ustavo in zakoni, če takšnega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu.

Z drugim odstavkom se izvzema določene predpise iz splošne prepovedi. Pri sprejemanju predpisov na omenjenih področjih je treba upoštevati določena načela, in sicer legalitetno načelo ter načelo sorazmernosti. Svobodna gospodarska pobuda in konkurenca se lahko omejita le v korist drugih ustavno varovanih vrednot, le v tistem obsegu, ki je nujno potreben za varovanje teh vrednot, in le, če so omejitve nujno potrebne za varovanje teh vrednot.

K 91. členu (omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji)

V tem členu so primeroma naštetih posamični akti in dejanja za katere se šteje, da omejujejo prosto nastopanje na trgu. Sem spadajo akti in dejanja, s katerimi se podjetju onemogoča opravljanje dejavnosti na kakšnem območju ali glede kakšne vrste dejavnosti, čeprav izpolnjuje z zakonom določene pogoje, ali s katerimi se neupravičeno zavlačuje postopek za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti ali kakšnega drugega dovoljenja, pomembnega za nastopanje podjetja na trgu, ali s katerimi se posredno ali neposredno ustvarja diskriminacija med podjetji glede na njihov sedež, ali s katerimi se prepoveduje promet z blagom in storitvami zunaj območja lokalne skupnosti ali s katerimi se določenemu podjetju neutemeljeno zagotavlja privilegiran položaj pri poslovanju na trgu.

K 92. do 94. členu (izjemoma dovoljene omejitve, pogoj za uporabo izjemoma dovoljenih omejitev in ukrepi izjemoma dovoljenih omejitev)

V posebej utemeljenih razmerah lahko vlada predpiše nujno potrebne omejitve na trgu ob upoštevanju načela sorazmernosti. Pristojni državni organi morajo poskrbeti, da omilijo škodo podjetjem zaradi izjemnih omejitev. Tako lahko vlada predpiše omejitve na trgu, če nastanejo ali utegnejo nastati zaradi naravne nesreče, epidemij, izrednih razmer in podobnih razlogov občutne motnje na trgu in pri preskrbi prebivalstva ali motnje na drugih področjih, če ogrožajo varno in zdravo življenje prebivalcev in prebivalk (v nadaljnjem besedilu: prebivalec), ali če nastanejo ali utegnejo nastati občutne motnje na trgu zaradi pomanjkanja dobrin, nujno potrebnih za proizvodnjo ali predelavo ali za življenje prebivalcev, ali v primeru če je treba zadovoljiti potrebe po izdelkih, surovinah in reprodukcijskem materialu, ki so posebno ali strateško pomembni za obrambo Republike Slovenije.

Vendar vlada te ukrepe lahko predpiše le, če razlogov ne bo mogoče odpraviti z ukrepi v podjetjih, ali z uvozom ali z ukrepi tekoče gospodarske politike.

Pod pogojem izpolnitve navedenih pogojev vlada lahko prepove promet z določenim blagom, omeji promet s posameznim blagom glede količine ali kakovosti, določi posebne pogoje za promet s posameznim blagom ali vrstami blaga. Vlada lahko tudi predpiše obveznost določenim podjetjem, da morajo dati v promet določene količine ali vrste blaga in da ga morajo dati na razpolago ali dobaviti določenim uporabnikom ali uporabnikom po določenem vrstnem redu ter predpiše obveznost določenim podjetjem, da si morajo ustvariti rezerve in v njih hraniti določene količine in vrste blaga. Smiselno enake prepovedi ali obveznosti se lahko predpišejo za storitve.

Te omejitve vlada razveljavi takoj, ko prenehajo razlogi zaradi katerih je bila omejitev predpisana, ali ko je mogoče stanje popraviti z drugačnimi ukrepi. Če tega ne stori v šestih mesecih po sprejemu, mora o ukrepih obvestiti državni zbor in mu poročati o njihovih učinkih.

K 95. členu (omilitev škode zaradi izjemnih omejitev)

V primeru omejevanja prostega nastopanja podjetij s predpisi, se varstvo interesov podjetij zagotavlja v postopku za presojo skladnosti predpisov z ustavo in zakoni, če takšnega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu. Pri omejevanju s posamičnimi akti in dejanji zakon kot pravno sredstvo določa upravni spor.

K 96. členu (mnenja agencije)

Kadar agencija ugotovi, da določila zakona ali drugega predpisa povzročajo omejevanje konkurence ali pravilno delovanje trga in tega ne upravičuje splošni interes ter v primerih oblastnega omejevanja iz 91. člena zakona, posreduje mnenje pristojnim organom, kako bi se omejevanje konkurence odpravilo ali preprečilo. Mnenja, ki jih je podala, agencija lahko objavi.

K 97. členu (posvetovanje)

Agencija v postopku sprejemanja zakona ali uredbe poda svoje mnenje k predlaganemu besedilu predpisa z vidika omejevanja konkurence. To mnenje lahko poda, četudi v medresorskem usklajevanju ni bil pozvana, da ga poda. Predsednik vlade ali posamezni ministri lahko od agencije zahtevajo mnenje o predlogu zakona ali uredbe, ki bi določala količinske omejitve, izključne pravice na določenih gospodarskih področjih ali splošne pogoje poslovanja.

K 98. členu (povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava)

Prvi odstavek 3. člena Direktive 2014/104 zahteva, da *države članice zagotovijo, da lahko fizične ali pravne osebe, ki so utrpeli škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, zahtevajo in dobijo popolno odškodnino za takšno škodo*. Direktiva 2014/104 v 13. uvodni izjavi pojasnjuje, da *se pravica do odškodnine prizna vsaki fizični ali pravni osebi (npr. potrošniku, podjetju, javnemu organu) ne glede na obstoj neposrednega pogodbenega razmerja s kršiteljem in ne glede na to, ali je kršitev konkurenčnega prava pred tem že ugotovil organ, pristojen za varstvo konkurence*. Pravico do odškodnine za škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava je Sodišče EU že večkrat potrdilo (Sodba C-455/99, z dne 20. 9. 2001, Courage in Crehan, EU:C:2001:465, združene zadeve C-295 – 298/01, z dne 13. 7. 2006, Manfredi, EU:C:2006:461, Sodba C-360/09, z dne 14. 6. 2011, Pfeleiderer, EU:C:2011:389).

Zaradi zagotavljanja učinkovitosti uveljavljanja pravice do popolne odškodnine prvi odstavek 12. člena Direktive 2014/104 nalaga državam članicam, da *lahko odškodnino za škodo v skladu s pravili iz IV. poglavja Direktive 2014/104 zahteva vsakdo, ki je utrpel škodo, ne glede na to, ali je neposredni ali posredni kupec kršitelja, ter da je treba preprečiti odškodnine, ki presegaajo škodo, povzročeno tožniku s kršitvijo konkurenčnega prava, in kršiteljevo zavračanje odgovornosti*.

Ker je podlaga za odškodninsko odgovornost v slovenski zakonodaji ustrezno urejena v veljavnem OZ, se s predlogom tega člena določa, da ima oškodovanec, torej oseba, ki je utrpela škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, pravico do povrnitve škode po splošnih pravilih OZ, če ni s tem zakonom drugače določeno. Podlaga za odškodninsko odgovornost je urejena v prvem odstavku 131. člena OZ, ki določa, da kdor povzroči drugemu škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Oškodovanec, ki bo zahteval povračilo škode, bo moral dokazati, da je kršitelj kršil konkurenčno pravo, da je sam zaradi tega oškodovan ter da sta kršitev in škoda vzročno povezani. Kršitelj bo podvržen domnevi o krivdi in kot tožena stranka bo moral dokazati, da ni ravnal namerno ali malomarno.

Drugi odstavek 3. člena Direktive 2014/104 določa, da se s popolno odškodnino za oškodovanca vzpostavi stanje, v katerem bi bil, če do kršitve konkurenčnega prava ne bi prišlo, ter opredeljuje, da popolna odškodnina zajema nadomestilo za navadno škodo, izgubljeni dobiček in obresti. Navadna škoda bo praviloma predstavljala tisto škodo, ki jo utрпи kupec, ki preveč drago kupuje blago ali storitev na trgu, medtem ko bo izgubljeni dobiček predstavljal škodo, ki jo zaradi omejevalnega ravnanja praviloma utrpijo kršiteljevi konkurenti ali pa kupci v dobavni verigi, ki blago za nadaljnjo uporabo kupujejo na trgu, ki je prizadet zaradi omejevalnega ravnanja.

OZ v 132. členu določa, da je škoda zmanjšanje premoženja (navadna škoda), preprečitev povečanja premoženja (izgubljeni dobiček), pa tudi povzročitev telesnih ali duševnih bolečin ali strahu drugemu ter okrnitev ugleda pravne osebe (nepremoženjska škoda). V 164. členu pa OZ določa, da je odgovorna oseba dolžna vzpostaviti stanje, ki je bilo, preden je škoda nastala. Kadar vzpostavitev prejšnjega stanja ni mogoča ali kadar je sodišče mnenja, da ni nujno, da bi to storila odgovorna oseba, odloči, da mora ta izplačati ustrezno denarno odškodnino. Nadalje OZ v 168. členu določa, da ima oškodovanec pravico tako do povrnitve navadne škode kot tudi do povrnitve izgubljenega dobička, kar ustreza zahtevi drugega odstavka 3. člena Direktive 2014/104.

V skladu z Direktivo 2014/104 je oškodovanec upravičen tudi do obresti, pri čemer tek in višino obresti prepušča ureditvi v nacionalni zakonodaji. Pri tem je treba upoštevati 12. uvodno izjavo Direktive 2014/104, ki pojasnjuje, da je plačilo obresti bistveni del odškodnine za povrnitev nastale škode, ob upoštevanju pretečenega časa, pri čemer bi jih bilo treba plačati od nastanka škode do dejanskega plačila odškodnine brez poseganja v njihovo opredelitev kot izravnalne ali zamudne obresti in v vprašanje, ali se pretečeni čas upošteva kot ločena kategorija obresti ali kot sestavni del dejanske izgube ali izgubljenega dobička.

Glede zamudnih obresti OZ določa, da dolguje dolžnik, ki je v zamudi z izpolnitvijo denarne obveznosti, poleg glavnice še zamudne obresti. Določba 165. člena OZ določa, da se odškodninska obveznost šteje za zapadlo od trenutka nastanka škode. Dolžnik pa v skladu z 299. členom OZ pride v zamudo, če ne izpolni obveznosti v roku, ki je določen za izpolnitev. Če rok za izpolnitev ni določen, pride dolžnik v zamudo, ko upnik ustno ali pisno, z izvensodnim opominom ali z začetkom kakšnega postopka, katerega namen je doseči izpolnitev obveznosti, zahteva od njega, naj izpolni svojo obveznost. Na podlagi veljavne zakonodaje v praksi sodišča prisodijo tožeči stranki zamudne obresti šele od dne, ko je bila toženi stranki znana višina škode, torej praviloma z vložitvijo tožbenega zahtevka.

Predlagatelj meni, da ureditev teka zamudnih obresti v OZ ne sledi ureditvi Direktive 2014/104, kot je podrobneje pojasnjena v njeni uvodni izjavi, zaradi česar se s predlogom drugega odstavka predlaga izjema od splošnega pravila OZ tako, da se določi, da je oškodovanec upravičen do zamudnih obresti, ki tečejo od dne nastanka škode do plačila, ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povrnitev škode.

Ker je kršitelj dolžan plačati nadomestilo za dejansko izgubo, izgubljeni dobiček ter pripadajoče

obresti, predstavlja takšna odškodnina le reparacijsko oziroma izravnalno funkcijo in ne dvojne oziroma kaznovalne odškodnine. Takšna odškodnina je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive 2014/104, ki določa, da popolna odškodnina ne pomeni čezmernih odškodnin, bodisi kazenskih odškodnin bodisi večkratnih zneskov ali drugih vrst odškodnin.

K 99. členu (razkritje dokazov oziroma podatkov)

V tem členu se ohranja materialnopravna podlaga za razkritje dokazov, na podlagi katere lahko oškodovanec ali kršitelj zahteva razkritje dokazov pod pogoji iz tega člena od nasprotnne stranke (tj. oškodovanca ali kršitelja) ali tretje osebe. Ta člen ureja pravico in pogoje za razkritje dokazov oziroma podatkov tako za dokaze iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, kot tudi za vse druge dokaze. Zaradi tega so v predlogu tega člena združeni pogoji, ki so določeni v 5. in 6. členu Direktive 2014/104, v 102. členu predloga zakona pa so urejene določbe, ki se nanašajo na pravdni postopek, če o zahtevku ali predlogu za razkritje dokazov oziroma podatkov odloča sodišče. Če kršitelj ali tretja oseba noče prostovoljno razkriti dokazov oziroma podatkov, lahko oškodovanec po sodni poti uveljavlja razkritje dokazov oziroma podatkov, pri čemer ima na izbiro, da pri sodišču vložijo:

1. zahtevek na razkritje dokazov oziroma podatkov po 99. členu tega zakona, če tožnik hkrati postavi zahtevek za povračilo škode (objektivna kumulacija zahtevkov),
2. zahtevek na razkritje dokazov oziroma podatkov s »stopničasto tožbo« po 182.a členu ZPP,
3. predlog na predložitev listine po veljavnem 227. in 228. členu ZPP,
4. predlog na razkrije podatkov, ki so poslovna skrivnost, po predlogu 219.b členu ZPP.

Prvi in drugi odstavek

Pododstavek prvega odstavka 5. člena Direktive 2014/104 določa, da *morajo države članice zagotoviti, da lahko nacionalna sodišča v postopkih v zvezi z odškodninsko tožbo v EU na zahtevo tožnika, ki predloži utemeljeno obrazložitev z dejstvi in dokazi, ki so mu znani (angl. available) pod razumnimi pogoji in zadostno podpirajo verjetnost (angl. plausibility) odškodninskega zahtevka, tožencu ali tretji osebi odredijo razkritje upoštevnih (angl. relevant) dokazov, s katerimi razpolagajo, v skladu s pogoji iz drugega poglavja te direktive. Razkritje dokazov lahko zahteva tudi nasprotna stranka, torej toženec.* Drugi odstavek 5. člena Direktive 2014/104 določa, da *države članice zagotovijo, da lahko nacionalna sodišča odredijo razkritje določenih dokazov ali relevantnih kategorij dokazov, ki so v obrazložitvi karseda natančno in podrobno opisani na podlagi dejstev, dostopnih pod razumnimi pogoji. Predlagatelj lahko zahteva razkritje katerih koli dokazov oziroma podatkov, tudi zaupnih.*

V prvem odstavku je določena materialnopravna pravica oškodovanca, ki je vložil odškodninski zahtevek zoper kršitelja, da lahko zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov od njega ali od tretje osebe, ki razpolaga z dokazi oziroma podatki, potrebnimi za utemeljitev odškodninskega zahtevka. Tudi kršitelj, zoper katerega je vložen odškodninski zahtevek, lahko zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov od oškodovanca ali tretje osebe, ki razpolaga z dokazi oziroma podatki, potrebnimi za ugovarjanje zoper odškodninski zahtevek.

Pravico zahtevati razkritje dokazov oziroma podatkov imata tako oškodovanec kot tudi kršitelj, dolžnost razkritja dokazov oziroma podatkov pa velja tako za oškodovanca, kršitelja oziroma tretje osebe. Tretja oseba je v 9. točki drugega odstavka 3. člena tega zakona opredeljena kot fizična oseba, podjetje, državni organ ali nosilec javnega pooblastila, ne pa sodišče. Torej je zahtevek lahko naslovljen tudi na agencijo. Oseba, ki zahteva razkritje dokazov ali podatkov, mora tudi izkazati, da naslovnik zahteve razpolaga z dokazi oziroma podatki, četudi jih nima v neposredni posesti (npr. elektronska hramba dokumentov v oblaku).

V drugem odstavku so določeni pogoji, pod katerimi se lahko zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, in sicer če:

—je glede na razpoložljiva dejstva in dokaze v zadostni meri izkazano, da obstaja odškodninska

terjatev zaradi kršitev konkurenčnega prava, oziroma da ta ne obstaja ali da ne obstaja v zatrjevani višini,

- so dokazi oziroma podatki relevantni zaradi dodatnega navajanja dejstev oziroma dokazovanja obstoja ali neobstoja odškodninske terjatve oziroma njene višine, in
- so dokazi oziroma podatki, za katere se zahteva razkritje, karseda določno in podrobno opisani na podlagi dejstev in dokazov, ki so osebi, ki zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, znani pod razumnimi pogoji.

Stranka, ki zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, mora v zadostni meri izkazati, da obstaja oziroma da ne obstaja odškodninska terjatev. Ta pogoj je oblikovan glede na prvi odstavek 5. člena Direktive 2014/104, ki določa, da *mora biti odškodninski zahtevak v določeni meri izkazan (angl. plausibility of its claim for damages)*. Z ZPOMK-1 je bil urejen nov standard, ki se ga ne sme uporabljati prestrogo, upošteva značilno asimetrijo informacij v konkurenčnih sporih. Iz vloženega tožbenega zahtevka mora glede na navedena dejstva in priložene dokaze vsaj na prvi pogled izhajati, da odškodninska terjatev obstaja. Na drugi strani pa niso upravičene tiste zahteve za razkritje dokazov oziroma podatkov, kjer je že na prvi pogled očitno, da stranka nima odškodninske terjatve zoper nasprotno stranko in da ima stranka namen predvsem pridobiti njene podatke (*fishing expedition*). Predlog te določbe ohranja dokazni standard, ki je določen nižje kot standard »verjetnosti obstoja terjatve«, kot je določen v 270. členu ZIZ, ki določa pogoje za začasno odredbo.

Dokazi in podatki, katerih razkritje se predlaga, morajo biti relevantni glede na vložen odškodninski zahtevak oziroma ugovor zoper njega. Dokazi oziroma podatki pa morajo biti opisani karseda določno in podrobno na podlagi dejstev in dokazov, ki so osebi, ki zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov, znani pod razumnimi pogoji. Tudi s tem zakonom se ohranja drugačna ureditev kot v ZPP glede kako natančno je treba opisati dokaze oziroma podatke, katerih razkritje se predlaga. Takšna ureditev izhaja iz 5. člena Direktive 2014/104 in pojasnil 14. ter 15. uvodne izjave Direktive 2014/104, kjer je določeno, da stroge pravne zahteve po natančni in določni opredelitvi posameznih dokazov neupravičeno ovirajo učinkovito izvajanje pravice do odškodnine, ki jo zagotavlja PDEU.

Oškodovanec ali kršitelj lahko predlaga razkritje posameznega dokaza oziroma podatka ali več dokazov oziroma podatkov. Pojem »dokaz« je opredeljen v 8. točki drugega odstavka 3. člena tega zakona in pomeni vsa sredstva in predmete, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, kot na primer listine in drugi nosilci podatkov, na katerih so podatki shranjeni. Pojem »podatki« pa je opredeljen v 15. točki prvega odstavka 3. člena tega zakona kot vsi podatki, vključno z zaupnimi podatki, ne glede na nosilec, na katerem so zapisani oziroma shranjeni. Direktiva 2014/104 uporablja tudi izraz »skupine dokazov«, pri čemer razlikuje med dokazi in »skupinami dokazov« samo v delu, ki določa, kako natančno je treba opisati dokaze ali »skupine dokazov« v predlogu oziroma zahtevku za razkritje dokazov. Predlog zakona za obe kategoriji določa standard, ki ga Direktiva 2014/104 določa samo za »skupine dokazov«, kar je tudi skladno z načelom minimalne harmonizacije iz osmega odstavka 5. člena Direktive 2014/104. Zaradi poenotenega standarda ni potrebno, da se v predlogu zakona uvede pojem »skupine dokazov«.

Oškodovanec in kršitelja lahko zahtevata razkritje katerihkoli dokazov oziroma podatkov, tudi iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence. Vendar je pri slednjem treba upoštevati omejitve, ki jih predlog zakona določa v 99. in 102. členu.

Tretji do peti odstavek

Tretji odstavek 5. člena Direktive 2014/104 določa, da *države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča omejijo razkritje dokazov na tisto, kar je sorazmerno (test sorazmernosti), pri čemer mora sodišče pri odločitvi o razkritju upoštevati vse relevantne okoliščine primera in tehtati nasprotujoče si interese zadevnih oseb. Direktiva primeroma našteva, katere okoliščine mora sodišče upoštevati v testu sorazmernosti, in sicer:*

a) *koliko je zahtevak podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo zahtevo za predložitev*

- dokazov,
- b) *obseg in stroške za predložitve, zlasti za zadevne tretje osebe, vključno s preprečitvijo vsesplošnega iskanja informacij, ki po vsej verjetnosti niti niso pomembne za stranke postopka,*
 - c) *ali dokazi, katerih predložitve se zahteva, vsebujejo zaupne informacije, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in kateri ukrepi so potrebni za varovanje zaupnih informacij.*

V četrtem odstavku 6. člena Direktive 2014/104 so določene okoliščine, ki jih je treba upoštevati pri zagotavljanju sorazmernosti, kadar se zahtevke za razkritje nanaša na dokaze iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence:

- a) *ali zahteva vsebuje podrobnosti o naravi, predmetu ali vsebini dokumentov, ki se nahajajo pri organu, pristojnem za varstvo konkurence; ali je dokumentacija del spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence; ali pa je bila podana splošna in abstraktna zahteva za razkritje vseh dokumentov, ki se nahajajo v spisu organa, pristojnega za varstvo konkurence,*
- b) *ali stranka zahteva razkritje v zvezi z odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem,*
- c) *ali se zahteva razkritje dokazov, za katere velja varstvo razkritja pred končanim postopkom javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v skladu s petim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104; ali lahko stranka sama doseže razkritje pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence; ali pretehta javni interes varovanja dokumentov zaradi zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v primeru, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, v skladu z enajstim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104 poda mnenje glede sorazmernosti.*

V tretjem odstavku so navedene okoliščine iz tretjega odstavka 5. člena Direktive 2014/104, ki jih je treba upoštevati pri odločanju o zahtevi za razkritje, da se zagotovi sorazmernost, in sicer:

- ali je utemeljitev obstoja ali neobstoja obveznosti povrnitve škode dovolj podprta z razpoložljivimi dejstvi in dokazi,
- ali gre za vsesplošno iskanje podatkov, ki verjetno niso pomembni za odločitve o obstoju oziroma neobstoju odškodninske terjatve,
- obseg in stroške za razkritje dokazov oziroma podatkov, zlasti za tretje osebe,
- ali dokazi, katerih razkritje se predlaga, vsebujejo zaupne podatke, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in kateri so možni ukrepi za zavarovanje zaupnih podatkov.

V četrtem odstavku so navedene okoliščine iz četrtega odstavka 6. člena Direktive 2014/104 glede razkritja dokazov in podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se jih upošteva pri testu sorazmernosti poleg okoliščin iz tretjega odstavka. Te okoliščine so:

- opredelitev narave, predmeta ali vsebine dokazov oziroma podatkov,
- ali je dokaz oziroma podatek relevanten za utemeljitev odškodninske terjatve,
- ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, v zvezi z razkritjem dokazov ali podatkov iz osmega odstavka tega člena,
- ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ker lahko stranka sama doseže razkritje dokazov oziroma podatkov pri osebi iz prvega odstavka tega člena, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence, in
- ali zaradi učinkovitega izvajanja konkurenčnega prava pretehta javni interes varovanja dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, glede na mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence, o sorazmernosti zahtevka za razkritje dokazov oziroma podatkov v skladu s tretjim odstavkom 105. člena tega zakona.

Glede okoliščine, da je treba upoštevati opredelitev narave, predmeta ali vsebine dokazov oziroma podatkov, velja, da ni upravičeno zavrniti zahteve za razkritje dokazov, če listina ni natančno in določno opisana. Direktiva 2014/104 ne zahteva, da se določno in konkretno opiše posamezni dokument, na katerega se sklicuje, saj naj bi take zahteve po natančni in določni opredelitvi

posameznih dokazov neupravičeno ovirale učinkovito izvajanje pravice do odškodnine, ki jo zagotavlja PDEU. Na drugi strani pa Direktiva 2014/104 zavrača možnost vsesplošnega iskanja podatkov (*fishing expedition*). To izhaja že iz zahteve drugega odstavka 5. člena Direktive 2014/104, da mora predlagatelj kar se da natančno opisati dokaze ali posamezno vrsto dokazov, kot tudi iz a) točke četrtega odstavka 6. člena Direktive 2014/104 pa tudi iz 23. uvodne izjave Direktive 2014/104, iz katere izhaja, da je treba preprečiti možnost vsesplošnega iskanja ali preširokega iskanja informacij, ki lahko sploh niso pomembne za stranke v postopku. Glede splošne zahteve za razkritje vseh dokumentov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence je Sodišče EU v Sodbi EnBW, EU:C:2014:112, odločilo, da lahko Evropska komisija že na podlagi splošne domneve o varstvu poslovnih interesov in učinkovitosti javnopravnih postopkov izvajanja konkurenčnega prava zavrne prošnjo prosilca, ne da bi morala opraviti konkreten in posamičen preizkus vsakega dokumenta iz spisa (točki 31 in 32).

Sodišče EU je odločalo tudi o okoliščini, da je treba upoštevati, iz katerega razloga je vložen zahtev za razkritje. V sodbi Donau Chemie, EU:C:2013:366, je Sodišče EU poudarilo, da če oškodovanci nimajo možnosti za pridobitev dokazov, pravica do odškodnine izgubi vsak koristni učinek in s tem svoj namen (točki 31 in 32). Na drugi strani pa domnevnemu oškodovancu ni treba zagotoviti pravice dostopa do dokumentacije zgolj zato, ker ta namerava vložiti odškodninsko tožbo. Direktiva 2014/104 tudi ne zahteva, da se ugodi razkritje vseh dokumentov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, saj je malo verjetno, da so vsi dokazi potrebni za utemeljitev tožbenega zahtevka (točka 33; 22. uvodna izjava Direktive 2014/104).

Pri zagotavljanju sorazmernosti se ne upošteva navedba podjetja, da bi mu z razkritjem nastala premoženjska škoda zaradi odškodninske odgovornosti zaradi kršitev konkurenčnega prava.

Šesti odstavek

Četrty odstavek 5. člena Direktive 2014/104 določa, da države članice zagotovijo, da imajo nacionalna sodišča pristojnost, da odredijo razkritje tudi tistih dokumentov, ki vsebujejo zaupne podatke, če so pomembni za odškodninsko tožbo, na drugi strani pa morajo države članice zagotoviti učinkovite ukrepe za varstvo takšnih informacij.³⁰ Direktiva 2014/104 v 18. uvodni izjavi pojasnjuje te ukrepe:

- možnost prikritja občutljivih delov dokumentov,
- razkritje dokazov v prostorih organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki omejuje krog oseb, ki so upravičene prisostvovati razkritju dokazov, in
- pritegnitev izvedenca, ki pripravi povzetek informacij v strnjeni ali nezaupni obliki.

Ti zaščitni ukrepi za varstvo poslovnih skrivnosti in drugih zaupnih podatkov ne bi smeli ovirati uveljavljanja pravice do odškodnine.

V skladu s šestim odstavkom lahko oškodovanec, kršitelj oziroma tretja oseba določijo pod kakšnimi pogoji in na kakšen način se razkrijejo zaupni podatki. Zaupni podatki niso opredeljeni v Direktivi 2014/104, je pa na tem področju nastala bogata sodna praksa Sodišča EU, v kateri so opredeljeni trije pogoji, ki morajo biti izpolnjeni kumulativno, da podatek velja za zaupnega:

- z informacijami je seznanjeno omejeno število ljudi,
- razkritje informacij lahko resno škodi osebi, ki jih da na voljo, ali tretjim, in
- interesi, ki so z razkritjem informacij lahko prizadeti, so objektivno vredni zaščite.³¹

Pojem »zaupni podatki«, ki vključuje tudi poslovno skrivnost je opredeljen v tem zakonu, in sicer v 16. točki prvega odstavka 3. člena.

³⁰ Burrows, Sander, *The Likely Impact of the EU Directive of the EU Damages Actions - Competition Litigation 2016*.

³¹ Sodba Akzo Nobel, EU:T:2015:50, točka 65; Sodba Bank Austria Creditanstalt, EU:T:2006:136, točka 71; Sodba Pergan Hilfsstoffe, EU:T:2007:306, točka 62.

V šestem odstavku so primeroma določeni ukrepi za zaščito zaupnih podatkov in sicer:

- da se v določenem roku zagotovi nezaupno različico dokazov, v kateri so zaupni deli besedila izbrisani, oziroma se zagotovi kratek in jedrnat opis vsakega izbrisanega podatka,
- da se dovoli vpogled v dokaz, ki vsebuje zaupne podatke, samo v prostorih osebe, od katere se zahteva razkritje dokazov,
- da se dovoli pregled, prepis ali preslikavo zaupnih podatkov zgolj izvedencu, revizorju, odvetniku predlagatelja, predlagateljevemu zunanjemu strokovnemu pomočniku ali izvedeni priči, pri čemer se določi, da so osebe, ki jim je dovoljen pregled, prepis ali preslikava teh podatkov, dolžne varovati te podatke in jih ne smejo razkriti strankam postopka oziroma tretjim osebam, smejo pa jih uporabiti za svoje analize ter se nanje lahko sklicujejo v svojih vlogah na tak način, da zaupni podatki niso razkriti njihovim strankam ali tretjim osebam. Ob takšnem sklepu je odvetnik prost zaveze razkritja zaupnih podatkov svoji stranki, stranka pa takega razkritja ne sme zahtevati.

Navedene ukrepe lahko oškodovanec, kršitelj oziroma tretja oseba določijo, če je to potrebno zaradi varstva interesov oseb, na katere se ti podatki nanašajo.

Varstvo zaupnih podatkov je urejeno tudi v KZ-1, ki v 236. členu kot kaznivi dejanji opredeljuje izdajo in neupravičeno pridobitev poslovne skrivnosti.

Sedmi odstavek

Šesti odstavek 5. člena Direktive 2014/104 določa, da *države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča pri odredbah o razkritju dokazov uveljavljajo polni učinek varovanja poklicne skrivnosti odvetnikov v skladu s pravom EU ali nacionalnim pravom.*

Pojem zaupne oziroma privilegirane komunikacije zakonodajni akti EU ne opredeljujejo. Sodišče EU je poudarilo nujnost enotne razlage in uporabe načela zaupnosti komunikacij med odvetniki in strankami na ravni EU, in sicer zato, da bi se preiskave Evropske komisije v postopkih zaradi kršitev konkurenčnega prava izvajale v pogojih enakega obravnavanja. V nasprotnem primeru bi uporaba pravnih pravil ali načel nacionalnega prava neke države članice ovirala enotnost prava EU.³²

Sodišče EU je oblikovalo definicijo »privilegirane komunikacije«, v kateri sta določena dva pogoja, ki morata biti izpolnjena kumulativno:

- komunikacija z odvetnikom mora biti povezana z izvrševanjem strankine pravice do obrambe, in
- komunikacija mora izvirati od neodvisnega odvetnika to je odvetnika, ki na stranko ni vezan z delovnim razmerjem, zato komunikacija z notranjimi pravnimi službami ni del privilegirane komunikacije.³³

³² Sodba Akzo Nobel, EU:C:2010:512, točka 113 – 115.

³³ Sodba z dne 18. 5. 1982, C - 155/79, AM & S, EU:C:1982:157; Sodba Akzo Nobel, EU:C:2010:512, točka 41.

³⁴ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, 2015.

³⁵ Ibid.

³⁶ OJ L 124, 20.5.2003, p. 36–41.

³⁷ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, 2015.

³⁸ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, 2015.

³⁹ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, 2015.

⁴⁰ Zlobec v: Ude, Betetto, Galič, Rijavec, Wedam Lukič, Zobec: Pravdni postopek: zakon s komentarjem, 2. knjiga, str. 343-356.

⁴¹ Vlahek: Novosti na področju odškodninskih tožb zaradi kršitev Evropskega antitrusta v: Pravnik št. 7/8 (2016), str. 547-590, 620-621.

⁴² Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, v: Grilc, et al.: Izbrani vidiki razvoja slovenskega gospodarskega in civilnega prava od srede 20. stoletja do danes (liber amicorum Bojan Zabel), Pravna fakulteta, Ljubljana, 2015, str. 171–200.

⁴³ Na pravilno razlikovanje je opozorilo tudi Sodišče EU v Sodbi z dne 11. 6. 2009, Inspecteur van de Belastingdienst v X BV, EU:C:2009:359; tako tudi Vlahek, v Amicus curiae, sodelovanje med slovenskimi sodišči, UVK in Evropsko komisijo v konkurenčno-pravnih zadevah, Pravosodni bilten, 2009, str. 301-330.

V skladu s sodno prakso Sodišča EU je bila oblikovana določba 60. člena tega zakona, ki določa dva pogoja za privilegirano komunikacijo, ki morata biti izpolnjena kumulativno, in sicer da korespondenca poteka med podjetjem, zoper katerega se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom, in da se korespondenca nanaša na postopek ugotavljanja kršitev konkurenčnega prava.

V sedmem odstavku 98. člena je določeno, da se lahko stranka ali tretja oseba upre dolžnosti razkritja dokazov oziroma podatkov, če se ta nanaša na privilegirano komunikacijo. Ta določba je urejena, ker se določba 43. člena tega zakona, ki določa pojem privilegirane komunikacije, navezuje na preiskovalni postopek pred agencijo, ne pa tudi na pravdni postopek, ureditev varstva poklicne skrivnosti po določbah 231. in 232. člena ZPP pa prav tako ni ustrezna glede na zahteve Direktive 2014/104. Pojem privilegirane komunikacije, kot je opredeljen v prvem odstavku 43. člena tega zakona, namreč krije celotno pisno korespondenco, ki je izmenjana po začetku postopka ugotavljanja kršitev konkurenčnega prava oziroma tudi pred začetkom, če je komunikacija povezana s predmetnim postopkom pred nadzornim organom. Torej se lahko podjetje sklicuje na institut privilegirane komunikacije samo v obsegu, ki se nanaša na predmetni postopek, za razliko od obsega varovanja poklicne tajnosti po ZPP, ki take omejitve ne pozna. Poleg tega se na privilegirano komunikacijo po 43. členu tega zakona lahko sklicuje stranka, in ne gre za odločitev odvetnika oziroma pooblaščenca, kot je to določeno v ZPP.

O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije v skladu s petim odstavkom 102. člena odloči sodišče, ki odloča o predlogu za razkritje dokazov.

Osmi in deveti odstavek

Direktiva 2014/104 določa v šestem odstavku 6. člena tako imenovano črno listo dokumentov, ki uživajo absolutno varstvo pred razkritjem, v petem odstavku 6. člena Direktive 2014/104 tako imenovano sivo listo dokumentov, katere varstvo je pogojno, in v tretjem odstavku 6. člena dokazuje, ki se nanašajo na interne dokumente organov, pristojnih za varstvo konkurence, katerih varstvo je prepuščeno državam članicam.

V skladu s petim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104 osmi odstavek tega člena določa, da dokler se postopek pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, ne konča, ni dovoljeno razkriti dokazov ali podatkov, ki se nanašajo na:

- podatke, pripravljene posebej za postopek organa, pristojnega za varstvo konkurence,
- podatke, ki jih je med postopkom sestavil organ, pristojen za varstvo konkurence, in jih poslal strankam, ali
- vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene.

Iz določbe petega odstavka 6. člena Direktive 2014/104 ni jasno razvidno, ali se varstvo navedenih dokumentov zagotavlja tudi po tem, ko je odločba že izdana, ni pa še pravnomočna. Določba osmega odstavka tega zakona zagotavlja varstvo prej navedenih podatkov do trenutka, ko se postopek pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, konča, četudi odločba, s katero se je postopek končal, še ni postala pravnomočna. Kdaj se šteje, da je postopek pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, končan, je odvisno od ureditve postopka pred organi, pristojnimi za varstvo konkurence, v posamezni državi članici. V Sloveniji se postopek pred agencijo konča, ko agencija izda odločbo o obstoju ugotovitve kršitve konkurenčnega prava, z zavezami, ali s sklepom o ustavitvi postopka, če agencija v postopku ne ugotovi kršitve. Po preteku varovanega obdobja pa mora sodišče v skladu z veljavno ureditvijo odločiti, ali je razkritje dokazov možno ali ne.

V skladu s tretjim in šestim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104 deveti odstavek tega člena določa, da ni dovoljeno razkriti dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- dokaze iz prve, tretje, četrte in pete alineje petega odstavka 25. člena tega zakona,

- izjavo zaradi prizanesljivosti, ali
- vlogo za poravnavo.

Za te dokaze in podatke predlog zakona določa absolutno varstvo, ki pa ni časovno omejeno. Varstvo je zagotovljeno za izjavo zaradi prizanesljivosti in vlogo za poravnavo ter tudi za dobesedne navedbe iz izjave ali vloge, ne pa tudi za spremljajoče dokaze (npr. priložene pogodbe), četudi so del izjave ali vloge (predhodne informacije).

Dokazi iz prve alineje devetega odstavka tega člena v skladu s petim odstavkom 25. člena tega zakona pomenijo:

- interne dokumente agencije v zadevi, vključno s korespondenco med agencijo in Evropsko komisijo ali organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic Evropske unije,
- podatke, ki se nanašajo na tajnost vira,
- zapisnik o posvetovanju in glasovanju, in
- osnutke odločb.

K 100. členu (odločanje o odškodninskem zahtevku)

Ta določba določa splošno pravilo, da če sodišče v pravdi odloča o odškodninskem zahtevku, se uporablja ZPP, razen če ta zakon ne določa drugače.

K 101. členu (združitev pravnih postopkov)

Namen Direktive 2014/104 je zagotoviti, da je vsak, ki je utrpel škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, upravičen do popolne odškodnine. Zato drugi odstavek 12. člena Direktive 2014/104 nalaga državam članicam, da zagotovijo ustrezna postopkovna pravila, s katerimi se zagotovi, da odškodnina za dejansko izgubo na kateri koli stopnji dobavne verige ne presega povečanih stroškov škode, povzročene na tej stopnji.

Slovenska veljavna zakonodaja v 300. členu ZPP ureja možnost, da senat sodišča s sklepom združi več pravnih med istimi osebami ali več pravnih, v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali tožencev, kadar tečejo postopki pred istim sodiščem, če se s tem pospeši obravnavanje ali zmanjšajo stroški. Torej dopušča združitev, če te pravde tečejo pred istim sodiščem. Pri kršitvi konkurenčnega prava pa je treba upoštevati, da so razmerja med kršiteljem in oškodovanci kompleksna ter lahko ista kršitev konkurenčnega prava povzroči škodo tako neposrednim in posrednim kupcem kot dobaviteljem. Zato je mogoče ugotovitev popolne odškodnine različnim oškodovancem na različnih stopnjah dobavne verige, ki je nastala zaradi iste kršitve konkurenčnega prava, doseči le tako, da se v pravdi zajame vse osebe, ki so škodo utpele zaradi iste kršitve konkurenčnega prava. Predlog zakona dopušča združitev tudi v primerih, ko tožnik ne uveljavlja tožbenega zahtevka na temelju odškodninske odgovornosti, pa njegova terjatev izvira iz iste kršitve konkurenčnega prava. Vrhovno sodišče Republike Slovenije lahko združi postopke tožnikov oziroma tožencev, če bo ocenilo, da se bo s tem pospešilo obravnavanje ali zmanjšali stroški. O vseh združenih pravnih bo sodišče lahko izdalo skupno sodbo.

K 102. členu (razkritje dokazov oziroma podatkov v pravnem postopku)

Upoštevajoč materialnopravno podlago za razkritje dokazov oziroma podatkov iz 99. člena predloga tega zakona lahko oškodovanec, ki mu kršitelj ali tretja oseba noče prostovoljno razkriti dokazov oziroma podatkov, na sodišču predlaga oziroma zahteva razkritje dokazov oziroma podatkov od nasprotne stranke ali tretje osebe.

V tem členu so določena posamezna pravila, če o razkritju dokazov oziroma podatkov odloča sodišče v pravnem postopku.

V prvem odstavku tega člena je določeno, da če oškodovanec ali kršitelj (v nadaljnjem besedilu: stranka) v pravnem postopku, v katerem uveljavlja odškodninski zahtevek zaradi kršitev konkurenčnega prava, predlaga, da sodišče nasprotni stranki ali tretji osebi naloži predložitev listin oziroma razkritje podatkov, ki so poslovna skrivnost, sodišče ugotovi predlogu pod pogoji iz 99. in tega člena. To je določba pedagoške narave, katere namen je pojasniti, da se tudi ob vložitvi procesnega predloga za razkritje dokazov uporabita določbi 99. in tega člena tega zakona.

Pravico vložiti zahtevo ali predlog za razkritje dokazov oziroma podatkov imata tako oškodovanec kot tudi kršitelj, dolžnost razkritja dokazov oziroma podatkov pa velja tako za oškodovanca oziroma kršitelja kot tudi za tretje osebe, tudi za organe, pristojne za varstvo konkurence. Če namerava nacionalno sodišče odrediti razkritje dokazov oziroma podatkov Evropski komisiji, mora uporabiti določbo 15. člena Uredbe 1/2003, ki ureja sodelovanje Evropske komisije z nacionalnimi sodišči. Kadar nacionalna sodišča odredijo razkritje dokazov oziroma podatkov drugim javnim organom, pa je treba uporabiti drugo relevantno nacionalno ali evropsko zakonodajo, na primer Uredbo Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah, ki se uporabi, kadar sodišče ene države članice zahteva od pristojnega sodišča druge države članice, da pridobi dokaze, ali zahteva, da se dokazi neposredno pridobijo v drugi državi članici.

Da ne bi bili organi, pristojni za varstvo konkurence, preobremenjeni s postopki razkritja dokazov oziroma podatkov, drugi odstavek določa, da sodišče ugotovi zahtevi oziroma predlogu stranke, da dokaze oziroma podatke razkrije organ, pristojen za varstvo konkurence, samo, če jih stranka iz razumnih razlogov ne more pridobiti pri nasprotni stranki ali tretji osebi. V skladu z navedenim pravilom naj bi sodišče naložilo organu, pristojnemu za varstvo konkurence, predložitev dokazov oziroma podatkov v primeru, če predlagatelj ne uspe z zahtevo ali predlogom za razkritje dokazov oziroma podatkov pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ker je, na primer, nasprotna stranka uspela dokazati, da z njimi ne razpolaga. Določba ustreza desetemu odstavku 6. člena Direktive 2014/104, ki določa, da lahko nacionalno sodišče zahteva od organa, pristojnega za varstvo konkurence, razkritje samo, če teh dokumentov prosilec ne more pod razumnimi pogoji doseči pri nasprotni stranki ali tretji osebi.

Tretji odstavek določa, da če stranka zahteva oziroma predlaga razkritje dokazov oziroma podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, sodišče obvesti organ, pristojen za varstvo konkurence, ki razpolaga s temi dokazi, ta pa lahko poda mnenje glede sorazmernosti, zlasti v zvezi z upoštevanjem javnega interesa varovanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava. Namen določbe je zagotoviti varstvo javnopravnih postopkov pred organi, pristojnimi za varstvo konkurence.

Sodišče, ki odloča o zahtevku ali predlogu za razkritje dokazov oziroma podatkov, lahko upošteva oči interese strank in tretjih oseb v odločbi določi, komu se smejo razkriti dokazi oziroma podatki, ki vsebujejo zaupne podatke, in na kakšen način se zagotovi varstvo zaupnih podatkov, zlasti z uporabo ukrepov iz šestega odstavka 99. člena predloga zakona. Če sodišče oceni, da pravica do sodnega varstva ene stranke v celoti prevlada nad interesi nasprotne stranke po varovanju zaupnih podatkov, sodišče ne odredi ukrepov za varstvo zaupnih podatkov. V odločbi sodišče v skladu s četrim odstavkom tega člene pouči stranko in osebo iz tretje alineje šestega odstavka 99. člena tega zakona, ki so ji zaupni podatki razkriti, na denarno kazen iz prvega odstavka 102. člena tega zakona in da sta izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivi dejanji.

Predlog zakona v četrtem odstavku tega člena omogoča tudi varstvo zaupnih podatkov stranke iz zahteve ali predloga za razkritje dokazov oziroma podatkov. Sodišče na predlog stranke, ki zahteva ali predlaga razkritje dokazov oziroma podatkov, lahko izda sklep o zagotovitvi zaščite njenih zaupnih podatkov iz zahteve ali predloga za razkritje dokazov oziroma podatkov s smiselno uporabo šestega

odstavka 99. člena ob upoštevanju interesov oseb, na katere se dokazi oziroma podatki nanašajo.

Peti odstavek se nanaša na privilegirano komunikacijo iz sedmega odstavka 99. člena in določa, da če stranka ali tretja oseba ugovarja razkritju oziroma predložitvi dokazov oziroma podatkov zaradi privilegirane komunikacije, sodišče preveri, ali je ugovarjanje stranke upravičeno.

Šesti odstavek določa, da predlagatelj lahko zahteva od sodišča, da ta preveri, če vsebina izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo ustreza njuni opredelitvi definicije. Določba ustreza sedmemu odstavku 6. člena Direktive 2014/104, ki določa, da tožnik lahko na sodišče vloži obrazloženo zahtevo, da nacionalno sodišče preveri, če vsebina dokazov iz šestega odstavka 6. člena Direktive 2014/104 izpolnjuje opredelitve iz 16. (izjava zaradi prizanesljivosti) ali 18. točke (vloga za poravnavo) 2. člena Direktive 2014/104. Tožnik mora svojo zahtevo obrazložiti in tudi nosi trditveno in dokazno breme. Sodišče lahko za mnenje zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence, pri katerem se takšen dokaz nahaja. V skladu z načelom delitve oblasti pa mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence, za sodišče ne sme biti zavezujoče. Sodišče o predlogu predlagatelja obvesti osebo, ki je podala izjavo zaradi prizanesljivosti ali vlogo za poravnavo, ta pa ima pravico, da se opredeli do predloga. V nobenem primeru pa ne sme sodišče dovoliti dostopa do teh dokumentov nasprotnim strankam ali tretjim osebam oziroma dopustiti, da se seznanijo z njihovo vsebino.

Sedmi odstavek 5. člena Direktive 2014/104 določa, da države članice zagotovijo, da imajo osebe, od katerih se zahteva razkritje, možnost, da so zaslišane, preden nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov. To je posebej pomembno ob upoštevanju, da mora sodišče upoštevati legitimne interese obeh oseb, ki pa so v večini primerov nasprotujoči, ker se z razkritjem poseže v njihove interese. Ustrezno pravilo je določeno v 5. in 228. členu ZPP, zato posebna določba v predlogu zakona ni potrebna.

Sedmi odstavek določa, da če se zahteva za razkritje dokazov oziroma podatkov samo v delu nanaša na podatke, za katere zakon določa, da se lahko razkrijejo, sodišče pod pogoji iz 99. člena lahko ugotovi zahtevo v tem delu. Treba je upoštevati, da Direktiva 2014/104 in ta zakon ne varujeta vseh podatkov iz izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo. Brezpogojno varstvo pred razkritjem je zagotovljeno za izjavo zaradi prizanesljivosti, v kateri je oseba navedla podatke o kartelu in svojo vlogo v njem, ter za vlogo za poravnavo, v kateri je oseba priznala, da je sodelovala pri kršitvi konkurenčnega prava. Varstvo obsega tudi dobresedne navedbe iz izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo v drugih dokumentih. Zaščite pa ne uživajo vsi drugi podatki in dokumenti oziroma tako imenovane predhodne informacije, ki obstajajo neodvisno od postopka organa za varstvo konkurence, četudi so del izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo (npr. pogodbe priložene k izjavi zaradi prizanesljivosti).

V osmem odstavku je določeno pravilo o stroških postopka za razkritje dokazov oziroma podatkov. Stroške postopka za razkritje dokazov oziroma podatkov krije najprej stranka, ki je zahtevala razkritje. Povrniti mora tudi stroške nasprotni stranki. Povrnitev stroškov postopka za razkritje dokazov oziroma podatkov lahko pozneje zahteva kot del pravnih stroškov v odškodninskem postopku glede na uspeh v pravdi.

K 103. členu (omejitve uporabe dokazov oziroma podatkov, pridobljenih izključno z dostopom do spisa organa za varstvo konkurence)

V 7. členu Direktive 2014/104 so navedene omejitve uporabe dokumentov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence. Da se zagotovi spoštovanje omejitev razkritja iz Direktive 2014/104, je treba omejiti tudi uporabo dokumentov, ki izhajajo iz izjav zaradi prizanesljivosti, vlog za poravnavo ali dokumentov iz petega odstavka 6. člena Direktive 2014/104, ki so dostopni šele po končanem postopku pred organom, pristojnim za varstvo konkurence. Omejiti jih je treba tako, da se

ti dokumenti štejejo za nedopusten dokaz v odškodninskih tožbah ali kako drugače.

Prvi odstavek 7. člena Direktive 2014/104 določa, da države članice zagotovijo, da izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo iz šestega odstavka 6. člena Direktive 2014/104, ki jih pridobi fizična ali pravna oseba izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, veljajo za nedopustne dokaze v primeru odškodninskih tožb oziroma se zaščitijo na drug način v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili.

Ista posledica je določena tudi za dokumente iz petega odstavka 6. člena (časovno pogojeno varstvo dokumentov), vse dokler organ, pristojen za varstvo konkurence, ne konča postopka z izdajo odločbe ali kako drugače (drugi odstavek 7. člena Direktive 2014/104).

Poleg tega dokumenti, pridobljeni od organa, pristojnega za varstvo konkurence, ne bi smeli postati predmet pravnega prometa. Zato tretji odstavek 7. člena Direktive 2014/104 določa, da države članice zagotovijo, da lahko dokumente, ki jih pridobi fizična ali pravna oseba izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence in za katere ne veljata prej navedena odstavka, ob morebitni odškodninski tožbi uporabi le naslovnik odredbe za razkritje oziroma fizična ali pravna oseba, ki je pravni naslednik njenih pravic, vključno z osebo, ki je prevzela njen zahtevek. Kadar je dokument pridobila pravna oseba iz skupine podjetij, ki za namene uporabe 101. in 102. člena PDEU pomeni eno podjetje, se uporaba takšnega dokumenta dovoli tudi drugim pravnim osebam iz iste skupine podjetij.

Na podlagi navedenega prvi odstavek določa, kateri podatek je kot dokaz v pravdnem postopku nedopusten, in sicer sta to prijava za prizanesljivost ali vloga za poravnavo, pridobljeni izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence. Teh podatkov ni dopustno predložiti kot dokaz v tožbi za povrnitev škode. Prav tako ni dopustno v vlogah navajati dejstev, ki izhajajo iz vloge za poravnavo ali prijave za prizanesljivost. Prepoved predložitve dokazov se ne nanaša na prijave za prizanesljivost ali vloge za poravnave, ki so pridobljene na drug način kot z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence.

V drugem odstavku je določena omejitev uporabe dokumentov iz osmega odstavka 102. člena (časovno pogojeno varstvo dokumentov), vse dokler organ, pristojen za varstvo konkurence, ne konča postopka.

Dodatno omejitev pri uporabi dokazov oziroma podatkov, ki se pridobijo iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, določa tretji odstavek. Če je stranka pridobila dokaze iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, jih lahko v tožbi za povrnitev škode uporabita samo ona in njen pravni naslednik, vključno z osebo, na katero je bil prenesen odškodninski zahtevek.

K 104. členu (posledice neizpolnitve odločbe o razkritju dokazov oziroma podatkov)

Zaradi vložitve odškodninskega zahtevka in možnosti plačila odškodnine obstaja tveganje, da zadevne osebe ne bodo izpolnile odločitve sodišča o razkritju dokazov oziroma podatkov ali pa da bodo uničile ali skrile dokaze, ki jih oškodovanec potrebuje za utemeljitev svojega odškodninskega zahtevka. Da bi preprečili uničenje in skrivanje relevantnih dokumentov ter da bi zagotovili izvrševanje sodnih odločb o razkritju, morajo države članice določiti sankcije, ki odvrtaajo nasprotno stranko in tretje osebe od tovrstnega početja.

Prvi odstavek 8. člena Direktive 2014/104 določa, da *države članice zagotovijo, da imajo nacionalna sodišča možnost strankam, tretjim osebam in njihovim pravnim zastopnikom naložiti kazni, če:*

- a) *ne izpolnijo odredbe za razkritje, ki jo izda nacionalno sodišče, ali zavrnejo njeno izpolnitev,*
- b) *uničijo relevantne dokaze,*
- c) *ne izpolnijo obveznosti, naložene z odredbo nacionalnega sodišča za varstvo zaupnih*

informacij, ali zavrnejo njihovo izpolnitev, ali
d) *kršijo omejitve uporabe dokazov iz tega poglavja.*

Direktiva 2014/104 ne določa sankcij zaradi nespoštovanja odločbe sodišča, temveč to prepušča državi članici, morajo pa biti sankcije učinkovite, sorazmerne in odvračilne (drugi odstavek 8. člena Direktive 2014/104). V drugem odstavku 8. člena Direktiva 2014/104 določa, da je *za nasprotno stranko, ki ne upošteva odločbe o razkritju dokazov, primerna kazen, da se domneva, da je relevantno vprašanje dokazano ter možnost odreditve plačila stroškov.*

Posledice neizpolnitve sklepa sodišča o razkritju dokazov oziroma podatkov, uničenja ali skrivanja dokazov oziroma podatkov, kršitve določenih ukrepov za zavarovanje zaupnih podatkov in kršitve omejitve uporabe dokazov iz 103. člena tega zakona so določene v veljavni zakonodaji in v tem členu ter 105. členu predloga zakona.

Sankcije, če nasprotna stranka ali tretja oseba ne ugotovi odločbi sodišča o razkritju dokazov oziroma podatkov, so določene v ZPP in ZIZ, kot je to pojasnjeno v nadaljevanju. Če sodišče izda sodbo o razkritju dokazov oziroma podatkov na podlagi materialnopravnega zahtevka za razkritje dokazov oziroma podatkov, je taka sodba izvršljiva, in če tožena stranka ne ugotovi sodbi sodišča, lahko tožnik po preteku paricijskega roka prisilno izterja razkritje dokazov oziroma podatkov pod pogoji iz 226. člena ZIZ (denarna kazen za dejanje, ki ga lahko stori le dolžnik) ali prek instituta sodnih penalov po 212. členu ZIZ.

Če sodišče izda procesni sklep o predložitvi listin na podlagi 227. ali 228. člena ZPP, se posledice razlikujejo glede na to, ali je naslovnik sklepa nasprotna stranka ali tretja oseba. Če je predložitev listin naložena nasprotni stranki, tak sklep ni izvršljiv, in če nasprotna stranka ne izvrši ali zavrne izpolnitev pravnomočnega sklepa za predložitev listin, se za posledice takšnega ravnanja uporabi določba ZPP o posledicah neizpolnitve sklepa za predložitev listin iz petega odstavka 227. člena ZPP. Ta določa, da če stranka, ki ima listino, ne izpolni sklepa o predložitvi listin, se šteje dejstvo, ki ga je želela stranka z listino dokazati, za dokazano.

Če oseba, ki ni stranka odškodninskega postopka, ne ugotovi pravnomočnemu sklepu za razkritje dokazov oziroma podatkov, sodišče ne more uporabiti istih sankcij, kot če sklepa o razkritju dokazov oziroma podatkov ne izpolni nasprotna stranka. Pravnomočni sklep o razkritju dokazov oziroma podatkov, ki se glasi na tretje osebe, je izvršljive narave in ga sodišče izvrši po pravilih izvršilnega postopka, kar je določeno v tretjem odstavku 103. člena tega predloga zakona. V tem primeru je predvidena ista posledica, kot če sodišče izda sodbo o razkritju dokazov na podlagi materialnopravne določbe. Stranka razkritje dokazov oziroma podatkov prisilno lahko izterja pod pogoji iz 226. člena ZIZ (denarna kazen za dejanje, ki ga lahko stori le dolžnik) ali prek instituta sodnih penalov po 212. členu ZIZ.

Navedena posledica se lahko uporabi tudi, če stranka ali tretja oseba uniči dokaze po izdaji odločbe o razkritju dokazov ali podatkov, ker pri tem stranka ali tretja oseba ne bo mogla ugoditi odločbi sodišča o razkritju dokazov oziroma podatkov.

V prvem odstavku je zaradi nespoštovanja odločbe sodišča o razkritju dokazov oziroma podatkov ali uničenja dokazov določena posledica, da pri tem sodišče odloči o stroških odškodninskega postopka po prostem preudarku.

Sankcija za uničenje in skrivanje dokazov ali podatkov je urejena tudi v KZ-1 in ZPP. V 235. členu KZ-1 je določeno, da kdor v poslovne knjige, spise ali druge poslovne listine in evidence, ki jih mora voditi po zakonu ali na podlagi drugih predpisov, izdanih na podlagi zakona, in so pomembne za poslovni promet z drugimi pravnimi ali fizičnimi osebami ali so namenjene za odločitve v zvezi z gospodarsko ali finančno dejavnostjo ali kot podlaga za davčni nadzor, vpiše lažne podatke ali ne

vpiše kakšnega pomembnega podatka ali s svojim podpisom potrdi tako knjigo, listino ali spis z lažno vsebino ali omogoči sestavo knjige, listine ali spisa z lažno vsebino, se kaznuje z zaporom do dveh let. Enako se kaznuje, kdor lažno poslovno knjigo, listino ali spis uporabi kot resnično ali kdor uniči, skrije, precej poškoduje ali kako drugače napravi neuporabne poslovne knjige, listine ali spise iz prejšnjega odstavka. Že sam poskus izvedbe navedenih dejanj je kazniv.

Poleg tega bi sodišče zaradi uničenja ali skrivanja dokazov ali podatkov po izdaji izvršljive odločbe o razkritju dokazov oziroma podatkov lahko dolžnika denarno kaznovalo v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 33. člena ZIZ, ki določa, da sodišče lahko fizični osebi izreče denarno kazen do 10.000 evrov, pravni osebi in podjetniku pa do 100.000 evrov, ki v nasprotju z odločitvijo sodišča skriva, poškoduje ali uničuje svoje premoženje.

Kršitev ukrepa za varstvo zaupnih informacij iz šestega odstavka 99. člena in kršitev omejitve uporabe dokazov oziroma podatkov iz 103. člena tega zakona se lahko sankcionira na podlagi ustrezne določbe KZ-1 oziroma denarne kazni iz 105. člena tega zakona.

K 105. členu (denarna kazen)

Sankciji za kršitev ukrepa za varstvo zaupnih informacij iz šestega odstavka 99. člena tega zakona in kršitev omejitve uporabe dokazov oziroma podatkov iz 103. člena tega zakona sta določeni v KZ-1 in tem členu.

V prvem odstavku je določena denarna kazen za kršitev ukrepa za varstvo zaupnih podatkov, ki ga izda sodišče, ki odloča tudi o odškodninskem zahtevku, izreče pa jo lahko samo, dokler odškodninski postopek pred sodiščem ni končan. Sodišče izreče denarno kazen fizični osebi v znesku do 5.000 evrov, pravni osebi, samostojnemu podjetniku posamezniku, odvetniku oziroma odvetniškemu kandidatu pa v znesku od 5.000 do 100.000 evrov.

Izrek denarne kazni po prvem odstavku tega člena ni ovira za izrek kazni zaradi kaznivega dejanja po 236. členu KZ-1. Če se zgodi kršitev ukrepa za varstvo poslovnih skrivnosti po končanem odškodninskem postopku, je kaznovanje po KZ-1 tudi edina možna sankcija.

Izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti je opredeljena tudi kot kaznivo dejanje v 236. členu KZ-1, ki določa, da kdor neupravičeno v nasprotju s svojimi dolžnostmi glede varovanja poslovne skrivnosti sporoči ali izroči komu podatke, ki so poslovna skrivnost, ali mu kako drugače omogoči, da pride do njih, ali jih zbira z namenom, da jih izroči nepoklicani osebi, se kaznuje z zaporom do treh let. Enako se kaznuje, kdor z namenom, da jih neupravičeno uporabi, protipravno pride do podatkov, ki so varovani kot poslovna skrivnost. Če so podatki iz prvega ali drugega odstavka tega člena posebno pomembni, če kdo izroči take podatke zato, da jih kdo odnese v tujino, ali je dejanje storjeno iz koristljubnosti, se storilec kaznuje z zaporom do petih let. Če je dejanje storjeno iz malomarnosti, se storilec kaznuje z zaporom do enega leta.

V drugem odstavku je določeno, da če stranka ali tretja oseba uniči ali skrije relevantne dokaze oziroma podatke v času od vložitve zahteve ali predloga za razkritje dokazov oziroma podatkov do odločbe sodišča o razkritju, ji lahko sodišče, ki odloča o odškodninskem zahtevku, izreče denarno kazen v višini do 5.000 evrov.

V tretjem odstavku je določena denarna kazen, če stranka ali njen zakoniti zastopnik ravna v nasprotju s 102. členom – sodišče zaradi tega lahko izreče denarno kazen fizični osebi v znesku do 500 evrov, pravni osebi, samostojnemu podjetniku posamezniku ali odvetniku oziroma odvetniškemu kandidatu pa v znesku do 5.000 evrov.

Denarno kazen po prvem in drugem odstavku tega člena izreče s sklepom sodnik ali senat, ki odloča

o predlogu za razkritje. V sklepu določi rok, v katerem je treba določeni znesek plačati. Ta ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev (četrty odstavek). Zoper sklep o izreku sankcije je v skladu s petim odstavkom tega člena dovoljena pritožba. Če je bila izrečena denarna sankcija odvetniku ali odvetniškemu kandidatu, se o tem obvesti odvetniško zbornico (šesti odstavek).

K 106. členu (učinek odločbe organa, pristojnega za varstvo konkurence)

Odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava so lahko samostojne (*stand-alone*), kar pomeni, da so vložene, ko pristojni organ, pristojen za varstvo konkurence, še ni izdal pravnomočne odločbe o ugotovitvi kršitve, ali nadaljevalne (*follow-on*), ki so vložene po tem, ko je pristojni organ, pristojen za varstvo konkurence, že izdal pravnomočno odločbo o kršitvi. V slednjem primeru zaradi vezanosti nacionalnega sodišča na odločitev organa, pristojnega za varstvo konkurence, tožniku ni treba dokazovati protipravnosti, temveč stranki dokazujeta le (ne)obstoj preostalih elementov odškodninske odgovornosti.³⁴

Direktiva 2014/104 v prvem odstavku 9. člena določa, da *države članice zagotovijo, da kršitev konkurenčnega prava, ki je bila ugotovljena s pravnomočno odločbo nacionalnega organa ali pritožbenega sodišča, velja za neovrgljivo dokazano v odškodninskih postopkih zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU ali kršitev nacionalnega konkurenčnega prava*. Direktiva je dopolnila ureditev iz prvega odstavka 16. člena Uredbe 1/2003, ki ureja zgolj vezanost na odločbo Evropske komisije. Drugi odstavek 9. člena Direktive 2014/104 *ne zagotavlja samodejnega priznanja odločb organov, pristojnih za varstvo konkurence drugih držav članic EU, temveč določa, da morajo države članice zagotoviti, da se lahko pravnomočna odločba, izdana v drugi državi članici, v skladu z njihovim zadevnim nacionalnim pravom predloži pred nacionalnim sodiščem vsaj kot dokaz prima facie, da je bilo kršeno konkurenčno pravo*. Tretji odstavek 9. člena Direktive 2014/104 dodaja, da *ta člen ne posega v pravice in obveznosti nacionalnih sodišč iz 267. člena PDEU*.³⁵

V tem členu je določen učinek odločbe organa, pristojnega za varstvo konkurence. V prvem odstavku je določeno, da je sodišče vezano na pravnomočno odločbo agencije o kršitvi konkurenčnega prava ali pravnomočno odločbo o kršitvi, izdano v postopku sodnega varstva zoper odločbo agencije, torej Upravnega sodišča Republike Slovenije.

Drugi odstavek določa učinke odločb organov, pristojnih za varstvo konkurence drugih držav članic. Če je bil obstoj kršitve konkurenčnega prava pravnomočno ugotovljen s pravnomočno odločbo organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ali pravnomočno odločbo sodišča druge države članice, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva pristojno za presojo odločb organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, se domneva, da so kršitelji, določeni v odločbi organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, ravnali protipravno. Predlog določbe tako ne določa samodejnega priznanja odločbe organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice, lahko pa tožnik odločbo druge države članice EU predloži kot dokaz o kršitvi. S tem odstavkom se ohranja dosedanja domneva, da so kršitelji, določeni v odločbi o kršitvi konkurenčnega prava, ravnali protipravno, razen če nasprotna stranka dokaže nasprotno. Dokazno breme o protipravnosti se s tem prenese na toženo stranko.

Tretji odstavek določa, da obveznost iz prvega in prejšnjega odstavka tega člena ne posega v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena PDEU.

K 107. členu (posebna pravila glede solidarne odgovornosti za mala in srednja podjetja)

Direktiva 2014/104 je na novo uredila solidarno odgovornost kršiteljev konkurenčnega prava. V prvem odstavku 11. člena je določeno, da morajo države članice zagotoviti, da so podjetja, ki so s skupnim ravnanjem kršila konkurenčno pravo, solidarno odgovorna za škodo, povzročeno s to kršitvijo, kar pomeni, da mora vsako podjetje plačati oškodovancu, ki to zahteva, celotno škodo,

oškodovanec pa lahko od kateregakoli od podjetij zahteva popolno odškodnino, dokler ni v celoti poplačan. Iz pojasnila 37. uvodne izjave Direktive 2014/104 izhaja, da bi moral imeti sokršitelj, ki plača več, kot znaša njegov delež v škodi, pravico zahtevati, da mu drugi sokršitelji povrnejo tisto, kar je plačal zanj. Določitev deleža Direktiva 2014/104 ne določa in ga prepušča nacionalni zakonodaji, iz iste uvodne izjave pa izhaja, da pri določitvi deleža velja upoštevati relevantne okoliščine, kot so prihodki podjetja, tržni delež ali vloga v kartelu.

Odstop od zgornjega pravila ureja drugi odstavek 11. člena Direktive 2014/104, po katerem je kršitelj, ki je majhno ali srednje podjetje (v nadaljnjem besedilu: MSP) v smislu Priporočila Evropske komisije z dne 6. maja 2003 o definiciji mikro, majhnih in srednje velikih podjetij,³⁶ odgovoren le svojim neposrednim in/ali posrednim kupcem (ne torej tudi strankam drugih kršiteljev, ki so solidarno odgovorni za škodo), če je bil njegov tržni delež v času trajanja kršitve nižji od petih odstotkov in bi uporaba pravila o solidarni odgovornosti nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso vrednost. Vendar pa tretji odstavek 11. člena Direktive 2014/104 določa, da ta izjema ne more biti upoštevana, kadar je MSP organiziralo protipravno ravnanje, ali je prisililo druga podjetja, da sodelujejo pri kršitvi, ali pa je bilo predhodno ugotovljeno, da je MSP kršilo konkurenčno pravo. Izjema ne sme biti upoštevana tudi, če oškodovanec ne bi mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov.³⁷

V Sloveniji je splošno pravilo o solidarni odgovornosti urejeno v določbah od 186. do 188. člena OZ. Določba 186. člena OZ določa solidarno odgovornost več oseb za isto škodo. Vsak kršitelj za povzročeno škodo odgovarja oškodovancu v celoti, oškodovanec pa lahko zahteva povračilo škode od vsakega od kršiteljev vse dotlej, dokler ni popolnoma poplačan. Obveznost povračila škode preneha, ko jo en dolžnik izpolni.

Plačilo celotne odškodnine oziroma izpolnitev solidarne obveznosti povzroči prenehanje obveznosti plačila samo v razmerju do oškodovanca. Regresno razmerje pa je notranje razmerje med kršitelji, ki nastane tedaj, ko solidarni dolžnik plača več, kot pa znaša njegov delež v škodi, zaradi česar lahko v skladu s prvim odstavkom 188. člena OZ zahteva od vsakega drugega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj. Drugi odstavek 188. člena OZ določa, da delež vsakega posameznega dolžnika določi sodišče glede na težo njegove krivde in težo posledic njegovega delovanja. Če ni mogoče ugotoviti deležev dolžnikov, pade na vsakega enak delež, razen če zahteva pravičnost v danem primeru drugačno odločitev.

Prvi odstavek 11. člena Direktive 2014/104 ustreza ureditvi solidarne odgovornosti po OZ. Nadaljnja določila 11. člena Direktive 2014/104 pa odstopajo od ureditve po OZ in jih je ustrezno uredil že ZPOmK-1 in se nespremenjeno ohranja tudi s tem predlogom zakona. Splošna pravila o solidarni odgovornosti ostanejo urejena v OZ, ker jih ni treba spremeniti, v tem zakonu pa se opredelijo posebna pravila, ki so določene v drugem do šestem odstavku 11. člena Direktive 2014/104.

V prvem odstavku je določeno posebno pravilo za solidarno odgovornost za MSP, ki je odgovorno samo za škodo, nastalo njegovim neposrednim in posrednim kupcem, če dokaže, da je bil njegov tržni delež na upoštevem trgu v času kršitve konkurenčnega prava ves čas pod petimi odstotki in da bi uporaba splošnih pravil o solidarni odgovornosti nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja, njegova sredstva pa bi izgubila celotno vrednost. MSP je opredeljeno v skladu s Priporočilom Evropske komisije z dne 6. 5. 2003 o definiciji mikro, malih in srednje velikih podjetij, in sicer gre za podjetje, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov.

Dokazno breme nosi kršitelj, ki mora navesti in dokazati, da njegovo podjetje po velikosti ustreza definiciji MSP, in da sta kumulativno izpolnjena pogoja glede tržnega deleža in možnosti preživetja.

Vendar pa je kršitelj, ki je MSP, odgovoren tudi drugim oškodovancem, ki niso njegovi neposredni ali

posredni kupci, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine (drugi odstavek).

Direktiva 2014/104 ne določa, kdaj se šteje, da oškodovanec ne more pridobiti popolne odškodnine. To je pravni standard, ki ga bo oblikovala zlasti sodna praksa Sodišča EU. V skladu s pojasnili na delovnih sejah Sveta EU oškodovanec ne more pridobiti popolne odškodnine tedaj, ko je na primer dolжник prenehal zaradi stečaja, ali je bila terjatev sorazmerno zmanjšana zaradi postopka prisilne poravnave ali zaradi dalj časa neuspešne izvršbe.

Izjema iz prvega odstavka ne more biti upoštevana tudi takrat, kadar je kršitelj, ki je MSP, organiziral protipravno ravnanje ali prisililo druga podjetja k sodelovanju pri kršitvi, ali pa če je bila zoper tega kršitelja že kdaj prej izdana upravna ali sodna odločba o kršitvi konkurenčnega prava, pri čemer je treba slednje razlagati tako, da lahko zajema vse možne odločbe, v katerih se ugotovi kršitev konkurenčnega prava (tretji odstavek).

K 108. členu (posebna pravila glede solidarne odgovornosti za kršitelja, ki mu je bila odpuščena sankcija)

Druga izjema od splošnega pravila o solidarni odgovornosti je v 11. členu Direktive 2014/104 določena za »osebo, ki ji je odpuščena sankcija«. Iz opredelitve »podjetja z imuniteto« v 19. točki 2. člena Direktive 2014/104 izhaja, da izjema velja za podjetje ali fizično osebo, ki ji je organ, pristojen za varstvo konkurence, priznal imuniteto pred sankcijami v okviru programa prizanesljivosti. Če organ, pristojen za varstvo konkurence, podjetju ali fizični osebi samo zniža denarno sankcijo in je ne odpusti »v celoti«, se ta izjema ne uporabi. Četrti odstavek 11. člena Direktive 2014/104 določa, da morajo države članice zagotoviti, da je prejemnik imunitete iz programa prizanesljivosti solidarno odgovoren (zgolj) svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem, drugim oškodovancem pa le, kadar od drugih podjetij, ki so vpletena v isto kršitev, ni mogoče pridobiti popolne odškodnine, pri čemer morajo države članice zagotoviti, da je v teh primerih zastaralni rok razumen in dovolj dolg, da lahko oškodovanec vloži tožbo zoper prejemnika imunitete.³⁸

Peti odstavek 11. člena Direktive 2014/104 nadalje določa, da države članice zagotovijo uveljavljanje regresnih zahtevkov plačnika do drugih kršiteljev glede na njihovo relativno odgovornost za škodo, pri čemer višina prispevka kršitelja z imuniteto ne sme preseči škode, ki jo je to podjetje povzročilo svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

V šestem odstavku 11. člena Direktive 2014/104 je določeno, da v primeru kršitev konkurenčnega prava, s katerimi je bila povzročena škoda oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, države članice zagotovijo, da se obseg prispevka osebe z imuniteto drugim kršiteljem določi glede na njen delež odgovornosti pri nastanku škode.

Predlog zakona v tem členu ohranja posebna pravila glede solidarne odgovornosti za kršitelja, ki mu je bila odpuščena sankcija.

V prvem odstavku je določeno, da je oseba, ki ji je bila odpuščena sankcija, solidarno odgovorna le svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem. Drugim oškodovancem pa samo, če ta od drugih podjetij, ki so solidarno odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne more pridobiti popolne odškodnine, ker so na primer solidarni dolžniki insolventni. Pododstavek četrtega odstavka 11. člena Direktive 2014/104 določa, da morajo države članice zagotoviti razumen in dovolj dolg zastaralni rok, da lahko oškodovanec zahteva poplačilo od osebe, ki ji je bila odpuščena sankcija, če od drugih solidarnih dolžnikov ne more pridobiti popolne odškodnine. Zato je v drugem odstavku določeno zadržanje zastaranja, ki ne teče med kršiteljem, ki mu je bila odpuščena sankcija, in oškodovancem, ki ni njegov neposreden ali posreden kupec ali dobavitelj, v času od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar

oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok. Namen določbe je, da ne bi bil zaradi izjem od solidarne odgovornosti oškodovanec prikrajšan do popolne odškodnine. Zastaranje ne teče od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov. Direktiva 2014/104 ne določa, kdaj se šteje, da oškodovanec ne more pridobiti popolne odškodnine. To je pravni standard, ki ga bo oblikovala zlasti sodna praksa Sodišča EU. V skladu s pojasnili na delovnih sejah Sveta EU oškodovanec ne more pridobiti popolne odškodnine tedaj, ko je dolжник na primer prenehal zaradi stečaja, ali je bila terjatev sorazmerno zmanjšana zaradi postopka prisilne poravnave ali zaradi dalj časa neuspešne izvršbe.

Tretji odstavek določa, da ne glede na pravico solidarnega dolžnika, da zahteva od drugega solidarnega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj, znesek plačila solidarnega dolžnika, ki mu je bila odpuščena sankcija, ne sme preseči višine škode, ki jo je ta solidarni dolжник povzročil svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

V četrtem odstavku je določeno, da se ob kršitvah konkurenčnega prava, s katerimi je bila povzročena škoda oškodovancem, ki niso neposredne ali posredne pogodbene stranke kršiteljev, delež plačila osebe, ki ji je bila odpuščena sankcija, drugim kršiteljem določi glede na njen delež odgovornosti pri nastanku škode.

K 109. členu (zastaranje)

Direktiva 2014/104 ureja zastaranje v 10. členu in določa pravila o začetku teka zastaralnega roka, dolžini zastaralnega roka, in okoliščinah, v katerih je zastaranje pretrgano ali zadržano.

V drugem odstavku 10. člena Direktive 2014/104 je določeno, da *zastaralni rok ne sme začeti teči, dokler kršitev ne preneha in dokler tožnik ni seznanjen oziroma se od njega ne more razumno pričakovati, da je seznanjen z:*

- a) ravnanjem kršitelja in z dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava,*
- b) dejstvom, da mu je zaradi kršitve nastala škoda, ter*
- c) identiteto kršitelja.*

Nadalje je v tretjem odstavku 10. člena Direktive 2014/104 določeno, da *države članice zagotovijo, da zastaralni roki za vložitev odškodninskih tožb trajajo vsaj pet let, pri čemer je ta rok subjektiven in začne teči tako, kot je določeno v drugem odstavku 10. člena Direktive 2014/104.*

V skladu s 36. uvodno izjavo Direktive 2014/104 *lahko države članice ohranijo ali uvedejo absolutno zastaranje, ki je splošno veljavno, če tek takšnih absolutnih rokov dejansko ne onemogoči uveljavljanja pravice do odškodnine ter ga pretirano ne oteži, kar pomeni, da lahko država članica poleg vsaj petletnega subjektivnega roka, na katerega vpliva zadržanje ali pretrganje, določi še absolutni rok, ki bi tekel neodvisno do zadržanja oziroma pretrganja.*

V četrtem odstavku 10. člena Direktive 2014/104 je določeno, da *morajo države članice zagotoviti tudi, da se zastaranje zadrži ali – odvisno od nacionalnega prava – pretrga (v slovenski različici je narobe napisano ravno obratno), če organ za varstvo konkurence sprejme ukrep za namen preiskave ali postopka zaradi kršitve, pri čemer zadržanje (v slovenski različici napačno prevedeno kot pretrganje) zastaranja preneha najprej eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka.*³⁹

Zastaranje v Republiki Sloveniji je urejeno v OZ in tem zakonu. Prvi odstavek 336. člena OZ določa, da začne zastaranje teči prvi dan po dnevu, ko je upnik imel pravico terjati izpolnitev obveznosti, če za posamezne primere ni z zakonom določeno kaj drugega. Dolžina zastaralnega roka je urejena v

352. členu OZ, katerega prvi odstavek določa, da odškodninska terjatev za povzročeno škodo zastara v treh letih, odkar je oškodovanec izvedel za škodo in za tistega, ki jo je povzročil. V drugem odstavku 352. člena OZ je določen absolutni petletni zastaralni rok, odkar je škoda nastala. Zadržanje zastaranja ureja tretji odstavek tega člena, ki določa, da zastaranje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka ne teče dneva, ko agencija, Evropska komisija ali organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, izvede dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava do dneva, ko poteče eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka.

Z namenom ustreznega prenosa Direktive 2014/104 so bile že z ZPOMK-1G urejene ustrezne izjeme in dopolnitve OZ, ki se s tem zakonom tudi ohranjajo.

V prvem odstavku tega člena sta določena dolžina subjektivnega zastaralnega roka za terjatev za povzročeno škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava ter začetek zastaralnega roka. Zastaranje začne teči, ko preneha kršitev konkurenčnega prava in od takrat, ko tožnik izve ali se od njega razumno pričakuje, da je izvedel za ravnanje kršitelja, ki predstavlja kršitev konkurenčnega prava, za škodo, ki je nastala zaradi kršitev konkurenčnega prava in za kršitelja. Predlog določbe določa več okoliščin, ki morajo biti izpolnjene kumulativno, da začne zastaralni rok teči. Prav tako je predlagan daljši subjektivni zastaralni rok in sicer v skladu z 10. členom Direktive 2014/104 – pet let. Daljši zastaralni rok ni potreben, saj se bo ta v praksi verjetno znatno podaljšal glede na ureditev, kdaj začne zastaralni rok teči.

V drugem odstavku je določen objektivni zastaralni rok. Direktiva 2014/104 ga ne določa, vendar ga dopušča. OZ pa v 352. členu določa petletni objektivni zastaralni rok, ki začne teči, odkar je škoda nastala. Slednja določba ni bila ustrezna glede na določen subjektivni petletni zastaralni rok, zato se je z ZPOMK-1G določilo, da terjatev za povračilo škode zastara v vsakem primeru v desetih letih, odkar je škoda nastala, vendar ta rok ne začne teči, dokler kršitev konkurenčnega prava ne preneha. To sta okoliščini, ki morata biti izpolnjeni kumulativno, da začne objektivni rok teči.

V tretjem odstavku je urejeno zadržanje zastaranja. Zastranje ne teče od začetka postopka pred agencijo ali Evropsko komisijo, zadržanje pa preneha eno leto po dnevu, ko je postopek pravnomočno končan. Zastaranje odškodninske terjatve ne teče v času od dneva, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, izvede kakršno koli dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava. Takšna okoliščina je določena zaradi zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104, ki določa, da pride do zadržanja zastaranja takrat, ko »organ, pristojen za varstvo konkurence, sprejme ukrep za namen preiskave ali postopka zaradi kršitve«. Do nastopa te okoliščine pa lahko v skladu s tem zakonom pride še pred izdajo sklepa o preiskavi, na primer ko agencija v skladu s 37. členom tega zakona zahteva od podjetja, da ji posreduje podatke, kar lahko naredi pred izdajo sklepa o uvedbi postopka.

Določba četrtega odstavka določa, da zadržanje zastaranja iz tretjega odstavka istega člena vpliva na tek subjektivnega in objektivnega zastaralnega roka.

K 110. členu (posebna pravila za določanje odškodnine)

Ena od glavnih ovir, s katerimi se srečujejo sodišča in stranke v odškodninskih tožbah, je, kako oceniti povzročeno škodo. Ocenitev škode temelji na primerjavi dejanskega položaja tožnika s položajem, v katerem bi bil, če do kršitev ne bi prišlo. Pri ocenjevanju, kako bi se razvijale tržne razmere in povezanost udeležencev na trgu, če ne bi prišlo do kršitve, se pogosto pojavijo zapletena in specifična ekonomska vprašanja ter vprašanja varstva konkurence.

Glede ocenjevanja višine škode Direktiva 2014/104 v prvem odstavku 17. člena določa, da *dokazno breme ter dokazni standard, ki sta potrebna za ocenitev škode, ne moreta v praksi onemogočiti*

uveljavljanja pravice do odškodnine ali jo pretirano otežiti. Države članice zagotovijo, da so nacionalna sodišča v skladu z nacionalnimi postopki pristojna za ocenjevanje višine škode, če se dokaže, da je tožnik utrpel škodo, vendar natančne ocene višine utrpele škode na podlagi razpoložljivih dokazov v praksi ni mogoče podati ali pa je to pretirano oteženo.

Na podlagi ZPP mora tožnik v odškodninski tožbi postaviti svoj odškodninski zahtevek, navesti dejstva in predložiti dokaze, s katerimi dokazuje svoje trditve. Toženec pa mora navajati dejstva in predložiti dokaze, s katerimi bo zatrjeval in dokazoval, da trditve tožnika ne držijo, ali s katerimi bo dokazoval svoje ugovore. Pogoj za tožnikov uspeh je, da navede dejstva, ki substancirajo njegov zahtevek (zahteva sklepčnosti), ter trditve o teh dejstvih (če niso priznana, domnevana ali splošno znana) tudi dokaže (zahteva dokazanosti).⁴⁰ Dokazno breme je na strani tistega, ki dokazuje nastanek civilnega delikta.

Dokazni standard v odškodninskih tožbah pred slovenskimi sodišči ureja 215. člen ZPP, po katerem sodišče, če na podlagi izvedenih dokazov ne more zanesljivo ugotoviti katerega od dejstev, sklepa o njem na podlagi pravila o dokaznem bremenu. Sodišče bo po svojem prepričanju ob vestni in skrbni presoji vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka presodilo, katera dejstva bo štelo za dokazana.

V odškodninskih sporih mora tožnik poleg tega, da dokaže, da je utrpel škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, izkazati tudi višino škode. Pri ocenjevanju škode je treba opraviti natančne analize, kot na primer primerjavo med razmerami, ki so posledica kršitve konkurenčnega prava, in razmerami, ki bi bile, če kršitve konkurenčnega prava ne bi bilo. To je pogosto zelo zahtevno in drago ter velikokrat pomeni precejšnjo oviro za učinkovito reševanje odškodninskih zahtevkov. Zato je Direktiva 2014/104 določila, da *morajo biti nacionalna sodišča pristojna za ocenjevanje višine škode, če se dokaže, da je tožnik utrpel škodo, vendar natančne ocene višine utrpele škode na podlagi razpoložljivih dokazov v praksi ni mogoče podati ali je to pretirano oteženo.* To pravilo je ustrezno urejeno v 216. členu ZPP, ki določa, da če se ugotovi, da ima stranka pravico do odškodnine, do denarnega zneska ali do nadomestnih stvari, pa se višina zneska oziroma količina stvari ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, o tem odloči sodišče po prostem preudarku. Pomen tega člena izhaja tudi iz sodbe Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 708/2013, 27. točka: »V civilnem procesu velja načelo, da mora stranka sodišče pripraviti do prepričanja (8. člen ZPP), sicer se trditve o dejstvu ne šteje za dokazano. Dokazna mera je torej prepričanje. Pomen 216. člena ZPP je v tem, da znižuje dokazno mero zato, da ne bi bili odškodninski zahtevki neuspešni zgolj zato, ker se ne more z zadnjo gotovostjo razjasniti, koliko je ravnanje prispevalo k nastanku škode (tako Wedam Lukić v: Pravdni postopek, zakon s komentarjem, 2. knjiga, Ljubljana 2010, kom. k 216. členu ZPP, rš. 5 in 6). Ugotavljanje škode po prostem preudarku pa ni prosto v tem smislu, da bi sodišče lahko povsem „čez palec“ in torej arbitrarno ocenjevalo višino škode, „temveč mora sodišče upoštevati dokaze, ki sami zase sicer ne dajo natančnega odgovora, ki pa stvar do določene mere razjasnjujejo“ (glej Wedam-Lukić na navedenem mestu, rš. 5).« Sojenje po prostem preudarku torej ne temelji na ugibanju, kar pomeni, da stranke v sporu niso razbremenjene dolžnosti, da navedejo vsa pravno relevantna dejstva in predložijo potrebne dokaze. V zadevah s področja varstva konkurence je izračun škode dostikrat mogoč le, če so stranke pripravljene razkriti podatke o svojem poslovanju. Dejstvo, ki je v spoznavnem področju (le) ene stranke, je tudi v njenem trditvenem bremenu. To tudi že izhaja iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. III Ips 101/2015, točka 20: »S pomočjo te določbe se oškodovancu v določenih primerih, tudi na področju kršitev pravil konkurenčnega prava, olajša dokazovanje višine škode. Pooblastilo sodišču, da o višini škode odloči po prostem preudarku, ima svojo zrcalno sliko na trditvenem področju; od strank se lahko zahteva konkretizacija navedb, glede katerih pride v poštev določba prvega odstavka 216. člena ZPP, le v omejenem obsegu. Ne glede na to pa morajo stranke v vsakem primeru podati navedbe, ki služijo kot podlaga za oceno škode. Prav tako se od strank lahko zahteva, da svoje navedbe konkretizirajo v obsegu, ki je primeren glede na okoliščine konkretnega primera. Kot pravilno opozarja sodišče druge stopnje (158.

- 159. točka obrazložitve sodbe sodišča druge stopnje), morajo obstajati vsaj oporne točke, na temelju katerih je škodo sploh mogoče oceniti. Če manjkajo tudi oporne točke, je o tožbenem zahtevku mogoče odločiti po pravilu o trditvenem in dokaznem bremenu (215. člen ZPP), saj bi v nasprotnem primeru sojenje po prostem preudarku temeljilo le še na ugibanju.«

Pri odmeri izgubljenega dobička morajo sodišča opraviti primerjavo dejanskega položaja oškodovanca s položajem, ki bi ga ta imel v primeru, če oškodovalčevega dejanja ne bi bilo. V ta namen je treba oblikovati hipotetični scenarij (scenarij „nekršitve“). Sodišče pa lahko uporabi različne možnosti za izračun škode v primeru zahtevka za povrnitev škode, ena izmed teh je tudi uporaba podatkov o doseženem dobičku kršitelja. Z namenom olajšanja odmere škode po prostem preudarku, se s prvim odstavkom tega člena določi, da lahko sodišče pri odmeri odškodnine po prostem preudarku, ki je urejen v 216. členu ZPP upošteva tudi del dobička oškodovalca, ki je bil pridobljen s kršitvijo. Takšen pristop je kot pravilnega tudi že potrdilo Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sodbi III IPS 98/2013 v točki 48.

Še posebej je težko dokazovati škodo pri kartelnih kršitvah, zato je Direktiva 2014/104 v drugem odstavku 17. člena *določila izpodbojno domnevo, da kartelne kršitve povzročajo škodo, pri čemer ima kršitelj pravico, da izpodbija to domnevo*. Kljub spremembi sodne prakse se obstoječo zakonodajo zaradi značilne asimetrije informacij v odškodninskih tožbah zaradi kršitev konkurenčnega prava in zaradi pravilnega prenosa Direktive 2014/104 dopolni tako, da se v drugem odstavku določi izpodbojno domnevo, da kartelne kršitve povzročajo škodo. To izpodbojno domnevo se predlaga le za karteleske, predvsem zaradi njihove skrivne narave, ki povečuje asimetrijo informacij in tožnikom pogostokrat otežuje pridobivanje dokazov, potrebnih za dokazovanje obstoja škode. Ta izpodbojna domneva pa ne zajema višine škode, ki jo mora dokazati tožnik.

V skladu s tretjim odstavkom 17. člena Direktive 2014/104 se zaradi kompleksnosti ugotavljanja višine škode v tretjem odstavku določi, da lahko sodišče zaprosi agencijo za mnenje glede določitve višine škode. Če bo agencija ocenila, da je njena pomoč primerna, bo sodišču v roku 30 dni sporočila svoje mnenje. Sodišče ne bo vezano na mnenje agencije⁴¹. V izogib zavlačevanju postopka se določi, da je agencija ocenila, da njena pomoč ni primerna, v kolikor mnenja ne sporoči.

S četrtim odstavkom se določi, da ima sodišče možnost, da za mnenje glede določitve višine škode zaprosi tudi organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice, pri čemer prejetu mnenju ni zavezujoče za sodišče.

S petim odstavkom pa se določi pravna podlaga za posredovanje mnenja agencije glede določitve višine škode sodišču druge države članice.

Pri ocenjevanju višine odškodnine bosta lahko sodiščem v pomoč tudi Sporočilo Komisije o ocenjevanju škode v odškodninskih tožbah zaradi kršitev člena 101 in 102 PDEU, ki je bil objavljen v Uradnem listu EU, št. C167/19 z dne 13. junija 2013, in Praktični vodnik za ocenjevanje škode v odškodninskih tožbah zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU, ki ga pripravlja Evropska komisija. Delovni dokument služb Evropske komisije je objavljen na spletni strani Evropske komisije (http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/quantification_guide_sl.pdf). Cilj tega vodnika bo nuditi pomoč nacionalnim sodiščem in strankam, udeleženi v odškodninskih tožbah, z izboljšano dostopnostjo informacij za ocenjevanje škode, ki jo povzročijo kršitve pravil konkurence EU. Zato naj bi zagotavljal vpogled v različne oblike škode, ki jo običajno povzroči protikonkurenčno ravnanje, in zlasti vsebuje informacije o metodah in tehnikah, ki so na voljo za ovrednotenje take škode.

K 111. členu (razlika v ceni v dobavni verigi)

Oškodovanec je lahko razliko v ceni ali njen del prenesel naprej po dobavni verigi, bodisi na svojega

kupca bodisi na svojega dobavitelja. Če je zmanjšal svojo navadno škodo, tako da jo je delno ali v celoti prenesel naprej na lastnega kupca (ali dobavitelja), ta nadalje prenesena razlika v ceni ne pomeni več škode. Nadaljnji prenos zvišane cene, ki ga izvede neposredni kupec, lahko povzroči zmanjšanje prodane količine in s tem nižji dobiček. Ta izguba dobička poleg navadne škode, ki ni bila prenesena naprej (pri delnem nadaljnjem prenosu razlike v ceni), ostaja škoda, za katero lahko oškodovanec zahteva nadomestilo.

Temu sledi 12. člen Direktive 2014/104, ki v drugem odstavku določa, *da države članice določijo ustrezna postopkovna pravila, s katerimi naj bi zagotovile, da odškodnina za dejansko izgubo na kateri koli stopnji dobavne verige ne presega povečanih stroškov škode, povzročene na tej stopnji škode*. Določbe iz poglavja o nadaljnjem prenosu razlike v ceni (to so 12., 13., 14. in 15. člen Direktive 2014/104) ne posegajo v pravico oškodovanca, da zahteva in dobi odškodnino za izgubljeni dobiček zaradi polnega ali delnega nadaljnjega prenosa povečanih stroškov (tretji odstavek 12. člena) ter se ustrezno uporabljajo tudi, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z dobavo kršitelju (četrti odstavek 12. člena).

V skladu s tem prvi odstavek določa, da navadno škodo predstavlja tudi razlika med ceno, ki jo je plačal oškodovanec dobavitelju, in ceno, ki bi jo plačal, če ne bi bilo kršitve. Vendar pa višina odškodnine za navadno škodo na kateri koli stopnji dobavne verige ne sme presegati višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige. Opredelitev da razlika v ceni predstavlja navadno škodo je tudi v skladu z 39. uvodno izjavo Direktive 2014/104, ki *izrecno določa razliko v ceni kot navadno škodo. Ker lahko oškodovanec zmanjša škodo s posameznimi ukrepi (npr. z odpuščanjem delavcev zniža stroške), je določeno, da se pri izračunu navadne škode ne upošteva zmanjšanje škode, ki jo doseže oškodovanec z ukrepi zmanjšanja stroškov*.

Z drugim odstavkom pa se določi, da ima oškodovanec pravico do odškodnine za izgubljeni dobiček, zaradi manjše prodaje oziroma manjših nakupov, ki so posledica celotnega ali delnega prenosa razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige.

Ker lahko na primer kupec del povečane cene, torej razlike v ceni, zaradi kršitev konkurenčnega prava prenese na svojega kupca, 13. člen Direktive 2014/104 nalaga *državam članicam, naj zagotovijo, da lahko toženec v postopku, povezanem z odškodninsko tožbo, kot ugovor zoper odškodninski zahtevek uveljavlja dejstvo, da je tožnik v celoti ali delno prenesel naprej razliko v ceni, ki je posledica kršitve konkurenčnega prava. Dokazno breme glede nadaljnjega prenosa povečanih stroškov nosi toženec, ki lahko zahteva razkritje od tožnika ali tretjih oseb*.

Tako imenovani ugovor nadaljnjega prenosa je določen v tretjem odstavku, na podlagi katerega lahko toženec ugovarja višini zahtevane odškodnine zaradi tožnikovega prenosa dela ali celotne razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige. Toženec, ki poda ugovor zaradi nadaljnjega prenosa, nosi dokazno breme. Toženec pa lahko ne razpolaga z dokazi, s katerimi, bi dokazal utemeljenost ugovora, zato se v četrtem odstavku določi, da lahko toženec za dokazovanje utemeljenosti tega ugovora predlaga oziroma zahteva, da sodišče naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, naj razkrije dokaze oziroma podatke. Sodišče pri odločanju o predlogu za razkritje dokazov ali podatkov upošteva določbe o razkritju dokazov oziroma podatkov.

Zaradi kršitev konkurenčnega prava so lahko oškodovani tudi dobavitelji, torej ko se neposredni kupci dobavitelja oziroma dobaviteljev dogovorijo za odkupno ceno (primer nakupnega kartela). V tem primeru lahko dobavitelju oziroma dobaviteljem nastane škoda zaradi nižje cene, ki mu jo kršitelji plačajo, zato je v petem odstavku določeno, da se členi glede prenosa razlike v ceni smiselno uporabljajo tudi v primeru, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z neposredno ali posredno dobavo kršitelju.

K 112. členu (odškodninske tožbe posrednih kupcev)

Trgovinska praksa je lahko takšna, da se razlika v ceni prenaša po dobavni verigi naprej, z neposrednega kupca na posrednega kupca oziroma s posrednega kupca na naslednjega posrednega kupca. Potrošnik ali podjetje, na katerega je bila na ta način v celoti ali delno prenesena dejanska izguba, je zaradi tega utrpel škodo, ki je bila povzročena s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava (41. uvodna izjava Direktive 2014/104). Zaradi tega prvi odstavek 14. člena Direktive 2014/104 določa, da *kadar je v postopku z odškodninsko tožbo obstoj odškodninskega zahtevka ali znesek odškodnine, ki se dodeli, odvisen od tega, ali – oziroma v kakšnem obsegu – so se povečani stroški prenesli naprej na tožnika, države članice ob upoštevanju trgovinske prakse, da se povečanja cene prenašajo po dobavni verigi naprej, zagotovijo, da dokazno breme glede obstoja in obsega takšnega nadaljnjega prenosa nosi tožnik, ki lahko zahteva razkritje dokazov od toženca ali tretjih oseb.* Zaradi olajšanja dokazovanja posrednega kupca drugi odstavek 14. člena Direktive 2014/104 določa domnevo, da je *posredni kupec dokazal, da je bila nanj prenesena razlika v ceni, če dokaže, da je toženec kršil konkurenčno pravo, da so bili povečani stroški za neposrednega kupca toženca posledica kršitve konkurenčnega prava in da je kupil blago ali storitve, ki so bile predmet kršitve, oziroma je kupil blago ali storitve, ki izhajajo iz blaga ali storitev, ki so bile predmet kršitve ali pa ga vsebujejo. Ta odstavek se ne uporablja, če lahko toženec sodišču prepričljivo dokaže, da razlika v ceni ni bila ali ni bila v celoti prenesena na posrednega kupca.*

V skladu z navedenim se v prvem odstavku se ohranja do sedaj veljavna določba, da je tožnik, ki je posredni kupec, dolžan dokazati obstoj in obseg višine razlike v ceni, ki je bila prenesena nanj. Tožnik lahko predlaga, da sodišče naloži tožencu ali tretji osebi, naj razkrije dokaze oziroma podatke, iz katerih bo izhajal obstoj (torej, da je bila nanj delno ali v celoti prenesena razlika v ceni) oziroma višina prenesene razlike v ceni.

Ker je dokazovanje dobavne verige velikokrat zapleteno in je zaradi tega posrednemu kupcu težko uveljavljati odškodnino, je v drugem odstavku določena izpodbojna domneva, da je tožnik dokazal, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, če dokaže, da je toženec kršil konkurenčno pravo, da je bila razlika v ceni, prenesena na neposrednega kupca toženca, posledica kršitve konkurenčnega prava in da je kupil blago ali storitev, ki je bila predmet kršitve konkurenčnega prava, oziroma je kupil blago ali storitev, ki izhaja iz blaga ali storitev, ki je bila predmet kršitve, ali pa vsebuje takšno blago ali storitve. Toženec mora kumulativno dokazati vse tri navedene pogoje.

Tretji odstavek daje tožencu možnost, da ovrže domnevo iz drugega odstavka tega člena, če dokaže, da razlika v ceni ni bila v celoti ali delno prenesena na tožnika.

Ker odškodninsko tožbo lahko vloži vsak, ki je utrpel škodo, se lahko zgodi, da vložijo odškodninske tožbe oškodovanci iz različnih stopenj dobavne verige. Z namenom preprečevanja, da bi odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj verige vodile do večplastne odgovornosti ali do neobstoja odgovornosti kršitelja konkurenčnega prava (prvi odstavek 15. člena Direktive 2014/104), je v četrtim odstavku predloga tega člena določeno, da sodišče lahko pri oceni, ali je toženec dokazal obstoj nadaljnjega prenosa razlike v ceni, ter pri oceni, ali je posredni kupec dokazal, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, upošteva tudi odškodninske tožbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jo vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige, pravnomočne odškodninske sodbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jo vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige, oziroma relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava.

Četrti odstavek ne posega v pravice in obveznosti sodišča iz 30. člena Uredbe (EU) št. 1215/2012, na podlagi katerega lahko v primeru sorodnih pravnih pred sodišči različnih držav članic vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinejo postopek. Če teče pravda pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek, na prvi stopnji, se lahko vsa druga sodišča na zahtevo ene od strank izrečejo za nepristojna, če je sodišče, ki je prvo začelo postopek, pristojno za odločanje v zadevnih pravnih

in če pravo tega sodišča dovoljuje njihovo združitev. Za namene 30. člena Uredbe (EU) št. 1215/2012 se upošteva, da so pravde sorodne, če so tako tesno povezane med seboj, da se zdita njihova skupna obravnava in odločanje o njih smiselni, da bi se s tem izognili nevarnosti nezdržljivih sodnih odločb, ki bi izhajale iz ločenih postopkov.

Glede ocene, kateri del povečanih stroškov se je prenesel naprej, peti odstavek 12. člena Direktive 2014/104 določa, da *države članice zagotovijo, da so nacionalna sodišča v skladu z nacionalnimi postopki pristojna za ocenitev prenesenega dela.*

Na podlagi tega je v petem odstavku določeno, da če se ugotovi prenos razlike v ceni, bodisi v celoti ali le delno, na naslednjo stopnjo dobavne verige, vendar se višina prenesene razlike v ceni ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, sodišče po prostem preudarku odloči, kateri del razlike v ceni se je prenesel naprej. V pomoč sodiščem bo Evropska komisija v skladu s 16. členom Direktive 2014/104 izdala smernice za nacionalna sodišča o tem, kako oceniti delež povečanih stroškov, ki so bili preneseni naprej na posrednega kupca.

K 113. členu (prekinitev postopka zaradi sporazumnega reševanja sporov)

Direktiva 2014/104 obravnava tudi učinke sporazumnega reševanja sporov na zastaralne roke za uveljavljanje odškodninske terjatve ter na prekinitev pravnega postopka, zato ker, kot je pojasnjeno v 48. uvodni izjavi Direktive 2014/104, bi bilo treba kršitelje in oškodovance spodbuditi k sklenitvi dogovora o povrnitvi škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava, in sicer s pomočjo mehanizmov sporazumnega reševanja sporov, kot so zunaj sodne poravnave (tudi tiste, pri katerih lahko sodnik razglasi zavezujočo poravnavo), arbitraža, mediacija ali sprava. Direktiva 2014/104 v prvem odstavku 18. člena nalaga državam članicam, naj zagotovijo, da se zastaralni rok glede vložitve odškodninske tožbe pretrga (ang. suspended, torej bi bil pravilen prevod zadrži) za čas postopka sporazumnega reševanja sporov, pri čemer se zadržanje uporabi le za tiste stranke, ki sodelujejo ali so sodelovale oziroma so (bile) zastopane pri sporazumnem reševanju spora (prvi odstavek), kar je že ustrezno urejeno v slovenski zakonodaji. V 365. členu OZ je določeno, da se zastaranje pretrga z vložitvijo tožbe in z vsakim drugim upnikovim dejanjem zoper dolžnika pred sodiščem ali drugim pristojnim organom, da bi se ugotovila, zavarovala ali izterjala terjatev. Drug pristojen organ pa je lahko tudi arbitraža, kar je že bilo potrjeno s sodno prakso. Učinek mediacije na zastaralne in prekluzivne roke pa je urejen v Zakonu o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Uradni list RS, št. 56/08), ki v 17. členu določa, da zastaranje zahtevka, ki je predmet mediacije, med trajanjem mediacije ne teče. Če se mediacija konča brez sporazuma o rešitvi spora, se zastaranje nadaljuje od trenutka, ko je postopek končan brez sporazuma o rešitvi spora. Čas, ki je pretekel pred začetkom mediacije, se všteje v zastaralni rok, ki ga določa zakon. Če je s posebnim predpisom določen rok za vložitev tožbe, se ta rok glede zahtevka, ki je predmet mediacije, ne izteče prej kot 15 dni po koncu mediacije.

Prekinitev postopka pred sodiščem zaradi sporazumnega reševanja sporov je urejena v drugem odstavku 18. člena Direktive 2014/104, na podlagi katere lahko *nacionalna sodišča, pri katerih je bila vložena odškodninska tožba, prekinejo pravdne postopke do dveh let, kadar stranke v tem postopku sodelujejo pri sporazumnem reševanju spora glede zahtevka iz te odškodninske tožbe.* Ker bi lahko samo določbo razumeli tako, da lahko sodišče prekine pravdni postopek, kadar stranke že sodelujejo pri sporazumnem reševanju spora, je treba za pravilen prenos te določbe upoštevati tudi 50. uvodno izjavo Direktive 2014/104, ki pravi, da bi *moralo imeti nacionalno sodišče v primeru, ko se stranki po vložitvi odškodninske tožbe pri njem odločita, da bosta predmet te tožbe poizkušali sporazumno rešiti, možnost za čas sporazumnega reševanja spora pretrgati postopek, ki je sicer že v teku.*

Prekinitev pravnega postopka zaradi izvensodnega reševanja sporov v ZPP in v Zakonu o alternativnem reševanju sodnih sporov (Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF). ZPP v tretjem odstavku 206. člena določa, da lahko sodišče na predlog strank, ki soglašajo, da se opravi poskus

alternativne rešitve spora, odredi prekinitve postopka za čas, ki ne sme biti daljši od treh mesecev. To določa tudi 15. člen Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov, na podlagi katerega sodišče ponudi strankam možnost alternativnega reševanja spora v vsaki zadevi, razen kadar sodnik oceni, da v posamezni zadevi to ne bi bilo primerno. Na predlog strank, ki soglašajo, da se opravi poskus alternativne rešitve spora, lahko sodišče kadarkoli prekine sodni postopek za čas, ki ne sme biti daljši od treh mesecev, in stranke napoti v postopek alternativnega reševanja spora. Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov dopušča, da stranke izberejo program, ki ga sodišča izvajajo na podlagi tega zakona, ali pa katerikoli drug program oziroma postopek.⁴²

Zaradi zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104 se ohranja izjema glede določitve najdaljšega dovoljenega časa za prekinitve pravnega postopka zaradi sporazumnega reševanja spora. Zato se v tem členu predlaga, da lahko sodišče na predlog strank, ki sodelujejo v postopku sporazumnega reševanja spora, povezanega z zahtevkom iz odškodninske tožbe, prekine ta postopek za največ dve leti.

K 114. členu (učinek poravnave na druge odškodninske tožbe)

S tem členom se prenaša 19. člen Direktive 2014/104, ki ureja učinek poravnave na druge odškodninske tožbe. Ta določba se nanaša na situacije, ko se en ali več solidarnih dolžnikov, vendar ne vsi, odločijo, da bodo sklenili poravnavo z enim ali več oškodovanci. Solidarni dolжник, ki plača odškodnino v okviru poravnave, namreč ne sme biti v slabšem položaju v razmerju do drugih solidarnih dolžnikov kot bi bil, če poravnave ne bi sklenil. To pa bi se lahko zgodilo, kadar je kršitelj, ki sklene poravnavo, tudi po tej sklenitvi še naprej solidarno odgovoren za celotno škodo, povzročeno s kršitvijo. Namen te določbe je, da poravnava, ki so jo je sklenili oškodovanec in samo nekaterimi solidarni dolžniki, nima pozitivnega ali negativnega učinka na solidarne dolžnike, ki se niso poravnali. Kljub temu je treba zagotoviti, da imajo oškodovanci pravico do popolne odškodnine.

V slovenskem pravnem redu so solidarne obveznosti urejene v OZ, ki v 395. členu določa, da vsak dolжник solidarne obveznosti odgovarja upniku za celo obveznost in lahko upnik zahteva njeno izpolnitev od kogar hoče, vse dotlej, dokler ni popolnoma izpolnjena; vendar pa obveznost preneha, ko jo en dolжник izpolni, in so vsi dolžniki prosti. Učinek poravnave nasproti drugim dolžnikom pa je urejena v 399. členu OZ, ki določa da poravnava, ki jo je sklenil eden izmed solidarnih dolžnikov z upnikom, nima učinka nasproti drugim dolžnikom, vendar jo imajo ti pravico sprejeti, če ni omejena na dolžnika, s katerim je bila sklenjena. Upošteva se navedeno bi solidarni dolжник, čeprav je sklenil poravnavo z oškodovancem, še naprej solidarno odgovarjal za izpolnitev preostale obveznosti, kar pa ni skladno z zahtevami Direktive 2014/104, zato so v tem členu določne izjeme od pravil OZ.

V skladu s prvim odstavkom lahko oškodovanec, ki je sklenil poravnavo le z nekaterimi solidarnimi dolžniki, zahteva od solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil poravnave, le povračilo škode, ki ustreza utrpeli škodi, zmanjšani za delež, ki bi ga moral plačati solidarni dolжник, s katerim je sklenil poravnavo. Odškodninski zahtevek se torej zmanjša za celoten znesek, ki bi ga moral plačati solidarni dolжник, s katerim je oškodovanec sklenil poravnavo, glede na njegov delež odgovornosti. S to določbo se želi zagotoviti, da sklenjena poravnava nima učinka na solidarne dolžnike, ki ni sklenil poravnave.

Da sklenitev poravnave ne bi poslabšala položaja solidarne dolžnika, se z drugim odstavkom določi, da lahko oškodovanec, ki je sklenil poravnavo z nekaterimi solidarnimi dolžniki, izterja preostali odškodninski zahtevek le od tistih solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil poravnave, ter da solidarni dolжник, ki ni sklenil poravnave, ne sme zahtevati prispevka od solidarne dolžnika, ki je sklenil poravnavo. Če bi moral solidarni dolжник, ki je sklenil poravnavo, prispevati k plačilu preostalega zneska, bi bil ta solidarni dolжник v slabšem položaju v razmerju do tistih solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave.

Ker lahko oškodovanec, ki je sklenil poravnavo, v skladu z drugim odstavkom tega člena izterja preostanek odškodnine le od solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave, bi bil lahko oškodovanec, če ti solidarni dolžniki ne bi mogli plačati odškodnine (npr. v primeru stečaja), prikrajšan. Zato se s tretjim odstavkom določi izjemo od drugega odstavka tega člena, v skladu s katero bo solidarni dolžnik, ki je sklenil poravnavo, dolžan plačati preostali del odškodnine oškodovancu, s katerim je sklenil poravnavo, če ta ni mogel izterjati preostale odškodnine od solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil poravnave. Torej se bo ta izjema uveljavljala v primeru, kadar bo edina možnost oškodovanca, ki je sklenil poravnavo z nekaterimi solidarnimi dolžniki, da pridobi odškodnino za preostali znesek odškodninskega zahtevka. Zaradi pogodbene svobode pa se dopušča možnost, da se solidarni dolžnik in oškodovanec v poravnavi dogovorita drugače.

Ker lahko več kršiteljev s kršitvijo konkurenčnega prava povzroči škodo več oškodovancem, obstaja možnost, da ne bodo vsi solidarni dolžniki sklenili poravnave z vsemi oškodovanci. Zato se v izogib poznejšim nejasnostim v četrtem odstavku določi, da lahko oškodovanec, ki ni sklenil poravnave, zahteva odškodnino zaradi iste kršitve konkurenčnega prava od katerega koli solidarnega dolžnika, pri čemer je treba upoštevati posebna pravila glede solidarne odgovornosti.

Ker pa lahko sklenjene poravnave vplivajo tudi na notranje razmerje med solidarnimi dolžniki, se v petem odstavku določi, da sodišče pri določitvi višine regresnega zahtevka upošteva tudi odškodnino, ki jo je plačal solidarni dolžnik na podlagi predhodno sklenjene poravnave z drugimi oškodovanci. S tem se uredi notranje razmerje med solidarnim dolžnikom, ki je sklenil poravnavo le z nekaterimi oškodovanci, ter med solidarnimi dolžniki, ki niso sklenili poravnave.

K 115. členu (sodelovanje med sodišči, Evropsko komisijo in agencijo)

Določba o sodelovanju med sodišči, Evropsko komisijo in agencijo ostaja enaka določbi iz ZPOmK-1, ki je vzpostavil sistem sodelovanja med sodišči, Evropsko komisijo in agencijo.

Če Evropska komisija ali agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES podata sodišču pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena PDEU, mora sodišče kopijo pisnega stališča poslati strankam postopka in tudi agenciji, če stališče poda Evropska komisija. Ta in agencija lahko pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka tega člena podata do izdaje odločbe. Pisno stališče ni zavezujoče. Tudi sodišče lahko zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003, o čemer mora obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije poslati njegovo kopijo agenciji in strankam postopka. Mnenje ni zavezujoče. Kopijo končne odločbe o uporabi 101. ali 102. člena PDEU sodišče pošlje tako agenciji kot Evropski komisiji.

S predlogom določbe prvega odstavka se ohranja obveznost sodišča, da mora obvestiti agencijo o vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU. V skladu z drugim odstavkom sodišče pošlje agenciji kopijo odločbe o uporabi 5. ali 8. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU hkrati z vročitvijo strankam.

Predlog določbe tretjega odstavka določa okvir posredovanja *amicus curiae* agencije, in sicer lahko sodišče zaprosi agencijo, da ji ta posreduje pisno mnenje tudi glede uporabe 5. ali 8. člena tega zakona. Agencija lahko z dovoljenjem sodišča poda svoje mnenje tudi ustno na obravnavi. Posredovanje *amicus curiae* Evropske komisije in organov, pristojnih za varstvo konkurence, je urejeno v 15. členu Uredbe 1/2003.

Četrti odstavek v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003 določa, da sme Evropska komisija podati mnenje, »zaradi zagotavljanja skladne uporabe«.⁴³

Peti odstavek določa, da se agencijo pooblasti tudi za podajanje mnenj glede vprašanj uporabe 5. ali

8. člena tega zakona.

Predlog določbe šestega odstavka določa, da če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003, o tem obvesti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije pošlje kopijo mnenja Agenciji in strankam postopka.

Določba sedmega odstavka določa, da lahko agencija ali Evropska komisija pisno mnenje iz četrtega do šestega odstavka tega člena ter tretjega odstavka 122. člena tega zakona poda kadar koli do izdaje odločbe.

K 116. členu (pojem nelojalne konkurence)

Še vedno se ohranja generalna prepoved nelojalne konkurence (prvi odstavek) ter opredelitev pojma nelojalne konkurence.

Drugi odstavek je splošna klavzula, ki abstraktno, torej le z določitvijo elementov nelojalne konkurence določa, kaj je nelojalna konkurenca. Opredelitev nelojalne konkurence ostaja enaka, in sicer je to tisto dejanje, ki ga stori podjetje (prvi element splošne klavzule) pri nastopanju na trgu (drugi element splošne klavzule) v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji (tretji element splošne klavzule) in s katerim se povzroči ali utegne povzročiti škoda drugim udeležencem na trgu (četrti element splošne klavzule). Iz te opredelitve ne izhaja, kaj obsega pojem »dobri poslovni običaji«, ampak gre za pravni standard, ki ga je treba določiti za vsako dejanje posebej. Za opredelitev, ali je neko dejanje nelojalna konkurenca, pa mora biti izpolnjen tudi pogoj, da tako dejanje povzroči ali utegne povzročiti škodo drugim udeležencem na trgu. Opredelitev nelojalne konkurence ne določa, kaj je škoda, ampak je to urejeno v Obligacijskem zakoniku (Uradni list RS, št. 97/2007 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: OZ). 132. člen OZ določa, da je škoda zmanjšanje premoženja (navadna škoda), preprečitev nastanka škode (izgubljeni dobiček), pa tudi povzročitev telesnih ali duševnih bolečin ali strahu drugemu in okrnitev ugleda pravne osebe (nepremoženjska škoda). Za dejanje nelojalne konkurence pa ni potrebno, da je škoda že nastala, ampak zadostuje, da tako ravnanje utegne povzročiti škodo.

Tretji odstavek pa primeroma našteva, katera dejanja se štejejo kot nelojalna konkurenca. Ker gre za primeroma navedena dejanja, se za dejanje nelojalne konkurence štejejo tudi vsa druga dejanja, ki izpolnjujejo (imajo) elemente nelojalne konkurence, določene v drugem odstavku tega člena. Vsekakor pa je potrebno pri vseh primerih upoštevati ali dejanje izpolnjuje elemente splošne klavzule, določene v predlogu prvega odstavka tega člena.

Prva alineja zajema predvsem navajanje podatkov o drugem podjetju, s katerimi se škodi ali utegne škoditi ugledu in poslovanju drugega podjetja. Ob elementih splošne klavzule o nelojalni konkurenci je treba razumeti, da tako navajanje ni dopustno tedaj, kadar za to ni utemeljenega razloga oziroma kadar gre podjetju pri takem ravnanju za poslabšanje konkurentovega ugleda in poslovanja.

Druga alineja zajema dejanja neresničnega označevanja blaga ali storitev, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo na trgu glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakovosti ali drugih lastnosti, ne glede na to ali uživajo varstvo po drugih predpisih (npr. po Zakonu o industrijski lastnini).

Tretja alineja zajema dejanja, ki so usmerjena v prekinitev poslovnega razmerja med drugimi podjetji ali preprečevanju ali oteževanju takih razmerij.

Četrta alineja zajema dejanja, ki so usmerjena v prekinitev ali oteževanje poslovnega razmerja in jih stori ena izmed strank tega poslovnega razmerja.

Peta alineja opredeljuje dejanja neupravičene uporabe kakršne koli oznake drugega podjetja, če se s tem ustvari ali utegne ustvariti zmeda na trgu. S tem se dodatno varujejo razlikovalne oznake, ki jih primarno varujejo že drugi zakoni (npr. Zakon o gospodarskih družbah varuje firmo, Zakon o industrijski lastnini varuje znamke, patent).

Šesta alineja zajema dejanja, ki se nanašajo na dajanje ali obljubljanje daril ali kakršne koli koristi (npr. premoženjske) drugemu podjetju, njegovemu delavcu ali osebi, ki dela za drugo podjetje, da bi

se darovalcu omogočila ugodnost v škodo kakšnega podjetja. Z drugimi besedami, darovalec s podkupovanjem doseže ugodnost v svojo korist in v škodo drugega podjetja.

Sedma alineja se nanaša na nepooblaščen uporabo storitev trgovskega potnika, trgovskega predstavnika ali zastopnika drugega podjetja.

Osmo alinejo se nanaša na dejanja protipravnega pridobivanja poslovne skrivnosti drugega podjetja ali neupravičeno izkoriščane zaupne poslovne skrivnosti drugega podjetja.

Za opredelitev pojma poslovna skrivnosti po tem členu se uporablja Zakon o poslovni skrivnosti (Uradni list RS, št. 22/19), ki določa, da poslovna skrivnost zajema nerazkrito strokovno znanje, izkušnje in poslovne informacije in ki izpolnjuje naslednje zahteve, da je skrivnost, ki ni splošno znana ali lahko dosegljiva osebam v krogih, ki se običajno ukvarjajo s to vrsto informacij, ima tržno vrednost in je imetnik poslovne skrivnosti v danih okoliščinah razumno ukrepal, da jo ohrani kot skrivnost. Sklic na Zakon o poslovni skrivnosti je potreben, ker je sodna praksa Sodišča EU oblikovala pojem poslovne skrivnosti in zaupnih podatkov, kot je opredeljen v 3. členu tega predloga tega zakona le za namene izvajanja 101. ali 102. člena PDEU, v sklop katerega pa ne spada nelojalna konkurenca.

K 117. členu (pravice prizadetega udeleženca)

Tudi določba o pravicah prizadetih udeležencev ostaja nespremenjena.

Prvi odstavek določa, da kdor je utrpel škodo zaradi dejanj nelojalne konkurence, sme zahtevati odškodnino po pravilih obligacijskega prava. 131. člen OZ pa določa, da kdor povzroči drugemu škodo, jo mora povrniti, če ne dokaže, da je nastala brez njegove krivde. Skladno s to določbo OZ bo moral oškodovanec dokazati obstoj protipravnosti, vzročne zveze in škode, medtem ko bo moral kršitelj dokazati, da ni kriv.

Z drugim odstavkom se ohranja sodno varstvo in določa, da lahko prizadeto podjetje s tožbo v pravnem postopku zahteva prepoved nadaljnjih dejanj nelojalne konkurence, uničenje predmetov, s katerimi je bilo storjeno dejanje nelojalne konkurence, in vzpostavitev prejšnjega stanja, če je to mogoče.

Tretji odstavek pa ohranja pravico prizadetemu udeležencu, da zahteva objavo sodbe v sredstvih javnega obveščanja, če je bilo dejanje nelojalne konkurence storjeno s sredstvi javnega obveščanja ali z letaki, napisi na javnih krajih ipd. ali če je prizadelo veliko udeležencev. Prizadeti udeleženec je lahko podjetje, ali npr. gospodarska zbornica, torej vsak, katerega tržni interes je prizadet.

K 118. členu (globe)

Ta člen določa globe za prekrške, ki jih storijo odgovorne osebe pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik) ter posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. S tem predlogom se ohranja dosedanja višina in sicer v razponu od 5.000 do 10.000 eurov.

Če pa je narava storjenega prekrška posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine protipravno pridobljene premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost lahko kaznuje z globo od 15.000 do 30.000 eurov.

K 119. členu (zastaranje)

Ta člen ohranja dosedanja zastaralni rok za prekrške, ki jih storijo odgovorne osebe.

K 120. členu (odpustitev in znižanje globe)

Skladno s tem zakonom lahko agencija odpusti ali zniža globo odgovorni osebi, če bodo izpolnjeni pogoji iz 75. člena tega zakona.

K 121. členu (izrek globe)

Agencija lahko izreče globe za prekrške v razponu, kot ga določa ta zakon in sicer v hitrem prekrškovnem postopku.

K 122. členu (postopek)

S tem členom se določi, da se tudi v postopku o prekršku zoper odgovorne osebe in s tem poveznim postopkom sodnega varstva smiselno uporabljajo določbe, ki se nanašajo na varovanje tajnosti vira, pravica strank do pregleda dokumentov zadeve in omejitev uporabe podatkov iz prijav za prizanesljivosti in vlog za poravnavo.

K 123. členu (dokončanje postopkov, začeti pred uporabo tega zakona)

Ta člen določa po katerih predpisih se končajo postopki.

V prvem odstavku je, v skladu z načelom zakonitosti, določeno, da z dnem začetka uporabe tega zakona prekrški, ki se nanašajo na podjetja (pravne osebe, samostojni podjetniki, posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost) iz prvega odstavka 73. člena ZPOmK-1 in prvega odstavka 74. člena ZPOmK-1 postanejo administrativni prestopki iz prvega odstavka 70. člena tega zakona oziroma drugega odstavka 70. člena tega zakona.

Enak način prehoda iz ene oblike sankcioniranja kaznivih ravnanj (gospodarskih prestopkov) v drugo obliko kaznivih ravnanj (prekrški) je uredil Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških (ZP-L, Uradni list RS, št 31/2000).

ZP-L je v 19. členu določal, da z dnem uveljavitve tega zakona se dejanja, ki so s posameznimi predpisi določena kot gospodarski prestopki, štejejo za prekrške, v 20. členu pa, da se postopki v zadevah gospodarskih prestopkov, v katerih do dneva uveljavitve tega zakona še ni izdana odločba na sodišču prve stopnje, se končajo pred organi za prekrške po določbah zakona o prekrških, upoštevajoč določbe prejšnjega člena.

Drugi odstavek ureja denarne kazni po ZPOmK-1 in njihov status kot administrativno sankcijo po tem zakonu.

Tretji odstavek ureja dokončanje postopkov v zadevah, kjer je agencija že izdala prekrškovno odločbo. In sicer se ti postopki dokončajo po dosedanjih predpisih, sicer pa v skladu s tem zakonom.

Četrti odstavek ureja način upoštevanja dejanj v prekrškovnih postopkih v postopkih administrativnega sankcioniranja po tem zakonu.

Peti odstavek ureja situacije, ko je že bila izdana odločba o kršitvi, ni pa bila še izdana odločba o administrativnem sankcioniranju. V tem primeru se smiselno uporabijo pravila, ki se nanašajo na nadaljevanje upravnega postopka in določanje administrativne sankcije po zaključku kazenskega postopka, kot je določeno v tretjem odstavku 82. člena.

V šestem odstavku je izpostavljena zahteva Direktive 2019/1, da je treba v vseh postopkih, ki se nanašajo na uporabo pravil 101. in 102. PDEU, (kar ta zakon uresničuje), uporabiti pravna pravila skladno s pravom EU in s tem povezano sodno prakso sodišč EU, ki so pristojna za razlago predhodnih vprašanj in razlago avtonomnih pojmov prava EU.

K 124. členu (dokončanje postopkov v odškodninskem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava)

Ta člen določa uporabo določb, ki se nanašajo na odškodninske zahtevke zaradi kršitev konkurenčnega prava in jih je potrebno posebej urediti zaradi zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104. Prvi odstavek 22. člena Direktive 2014/104 namreč nalaga državam članicam, da zagotovijo, da se nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi 21. člena Direktive 2014/104 za uskladitev z »materialnopravnimi določbami«⁴⁴ te direktive, ne uporabljajo retroaktivno. Drugi odstavek pa določa, da države članice zagotovijo, da se vsi nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi 21. člena Direktive 2014/104, ki niso ukrepi iz prvega odstavka, ne uporabljajo za odškodninske tožbe, ki so bile predložene nacionalnih sodiščem pred 24. decembrom 2014.

Ob upoštevanju vseh značilnosti dejansko šibkejšega položaja oškodovanca kot potencialnega tožnika, ter dejstva, da so relevantni dokazi in podatki zunaj njegove zaznavne sfere, ter zaradi zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104, ki določa, da se določbe, ki urejajo razkritje dokazov uporabljajo za odškodninske postopke, ki so se začeli po 26. decembru 2014, se predlaga, da se določbe 99., 101., 102., 103., 104., 105. členov ter četrti odstavek 111. člena predloga zakona, ki obravnavajo razkritje dokazov in posledice razkritja dokazov, uporabljajo za postopke, ki so se začeli že pred uveljavitvijo tega zakona. Taka razlaga je bila podana tudi na delovni skupini Sveta EU, kjer je bilo oblikovano besedilo Direktive 2014/104.

Takšne prehodne določbe so bile urejene že pri sprejemu ZPOmK-1G, s katerim se je v naš pravni sistem prenesla Direktiva 2014/14/EU. Vendar je treba takšen režim uporabe navedenih določb ohraniti tudi po začetku uporabe tega zakona.

K 125. členu (razveljavitev predpisov)

Ta člen ureja razveljavitev ZPOmK-1 ter podzakonskih aktov, ki so bili sprejeti na podlagi ZPOmK-1.

K 126. členu (roki za izdajo podzakonskih predpisov)

Ta člen ureja roke za izdajo podzakonskih prepisov in splošnih aktov, določenih v tem zakonu.

K 127. členu (začetek veljavnosti)

Ta člen določa začetek veljavnosti in začetek uporabe tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

(prepis določb veljavnega zakona, ki se s predlogom spreminjajo)

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM

⁴⁴ Slovenska različica Direktive 2014/104/EU uporablja izraz »bistvene določbe«, kar pa ni ustrezen prevod, angleška različica namreč določa »substantive provisions«, francoska »dispositions substantielles«, nemška pa »den materiell-rechtlichen«.

POSTOPKU

(razlogi in posledice, zaradi katerih se predlaga nujni ali skrajšani postopek, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se v skladu s 169. členom Poslovnika državnega zbora obravnava po nujnem postopku)

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona (minimalni standardi so v prilogi 4 Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade Republike Slovenije št. 10),